

Coordonatori:

*Țiudic Adelin Petru • Juleștean-Hossu Tincuța • Țiudic Mihaela Cristina
Pop Raluca • Ghișa Răducu*

ABORDĂRI PSIHOPEDAGOGICE SPECIFICE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SPECIAL

Editura Casei Corpului Didactic „Maria Montessori” Baia Mare

Iunie 2024

ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ BAIA MARE

COORDONATORI:

*Țiudic Adelin Petru · Juleștean-Hossu Tincuța · Țiudic Mihaela Cristina
Pop Raluca · Ghișa Răducu*

ABORDĂRI PSIHOPEDAGOGICE SPECIFICE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SPECIAL

**Modele de bună practică prezentate în cadrul
Concursului Regional
„PRIMĂVARA ÎN IMAGINI”
2024**

Editura Casei Corpului Didactic „Maria Montessori” Baia Mare

Iunie 2024

Prezentul volum conține materialele prezentate la secțiunea „Modele de bună practică” a concursului regional „Primăvara în imagini”, ediția a VIII-a, organizat de către **Școala Gimnazială Specială Baia Mare**.

Fiecare autor își asumă responsabilitatea pentru conținutul textului inclus în acest volum.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Abordări psihopedagogice specifice învățământului special / Țiudic Adelin Petru, Juleștean-Hossu Tincuța, Țiudic Mihaela Cristina, ... - Baia Mare : Editura Casei Corpului Didactic Baia Mare "Maria Montessori", 2024

Conține bibliografie

ISBN 978-606-701-561-4

I. Țiudic, Adelin Petru

II. Juleștean Hossu, Tincuța

III. Țiudic, Mihaela Cristina

37

Colectivul redacțional:

Prof. Țiudic Adelin Petru

Prof. Juleștean-Hossu Tincuța

Prof. Țiudic Mihaela Cristina

Prof. Pop Raluca

Prof. Ghișa Răducu

Prof. Mureșan Claudia

PREFAȚĂ

„Școala cea bună e aceea în care și școlarul învață pe profesor.”

Nicolae Iorga

Toate materialele adunate în prezenta lucrare vorbesc deopotrivă atât despre experiența didactică a profesorului, dar și cea a școlarului, căci cum altfel am fi reușit să cuprindem atâta informație dacă nu ar fi fost prezent schimbul reciproc din relația profesor-elev.

Ca și profesori am primit din partea elevilor atenție, ascultare, prezență continuă, motivație, afecțiune, valori față de care am devenit responsabili, simțindu-ne datori de a le transforma în cunoștințe, deprinderi, tehnici și metode psiho-pedagogice care să garanteze evoluția și progresul elevilor cu CES.

Fiecare dintre cei care au dorit să-și împărtășească experiența psiho-pedagogică dobândită de-a lungul anilor în cariera didactică au ales să expună publicului larg materiale utile în munca cu elevul cu CES.

Acest fapt denotă implicare activă și responsabilă din partea profesorului, formare continuă dar și dezvoltare personală, întrucât așa cum am menționat mai sus, munca didactică nu e unilaterală, ci devine o conlucrare între profesor și elev, fiecare depunând eforturi pentru a se adapta cât mai bine contextului, astfel încât, la final, ambele părți să rămână cu amprenta reușitei, garantând astfel perspectivele educației viitoare.

Scopul publicării acestor material psiho-pedagogice este de a facilita învățarea și dezvoltarea elevilor, adaptând procesul educațional la nevoile, abilitățile și ritmul de învățare ale fiecărui elev cu CES.

Prin intermediul tehnicilor și metodelor psiho-pedagogice prezentate am urmărit să stimulăm gândirea critică, creativitatea, autonomia, motivația și implicarea activă a elevilor cu CES în procesul educational.

“Succesul unui profesor este măsurat prin succesul elevilor săi, iar elevii ating succesul prin învățătura și inspirația oferite de profesor.”

Încheiem prin a vă invita la parcurgerea acestor materiale și la a reflecta la importanța colaborării și impactului reciproc dintre profesor și elev în procesul de învățare.

Cu multă dăruire,

Coordonatorii Concursului Regional “Primăvara în imagini”

SECȚIUNEA 1

Referate și comunicări științifice

(STUDII DE SPECIALITATE, REFERATE,
CERCETĂRI)

„Oamenii nu se deosebesc prin ceea ce zic, cât prin ceea ce fac.” Mihai Eminescu

Până de curând s-a asociat succesul adaptării la cerințele mediului cu nivelul de dezvoltare al abilităților intelectuale separând raționalitatea de emoții. Cu toate că abilitățile sunt foarte importante, emoțiile sunt o sursă de informații esențiale pentru supraviețuire. Inteligența emoțională din viața adultă își are originea în dezvoltarea competențelor socio– emoționale din perioada preșcolară, aceasta fiind o perioadă de achiziții fundamentale în plan emoțional, social și cognitiv. Conștientizarea emoțiilor reprezintă abilitatea de bază pentru achiziționarea celorlalte componente. Copiii învață despre emoții și modul în care acestea pot fi gestionate corect în contextul interacțiunilor sociale. Experiențele lor în relațiile cu ceilalți îi ajută să învețe despre regulile de exprimare a emoțiilor, despre recunoașterea lor, despre reglarea emoțională.

Prietenii sunt resurse emoționale pentru petrecerea într-un mod plăcut a timpului liber. Cercetătorii arată că perioada de timp în care o persoană râde, zâmbește, vorbește cu cei din jur este mult mai mare între prieteni decât între persoane care se cunosc mai puțin.

În aceste momente de relaxare se descarcă în organism anumite substanțe chimice numite "endorfine" care întăresc sistemul imunitar. De asemenea, prietenii reprezintă o resursă tampon față de efectele negative ale unor evenimente precum conflicte în familie, divorț, probleme școlare. În aceste situații copiii se distanțează puțin de familie și apelează la prieteni pentru a obține suportul emoțional necesar.

Astfel, ei sunt o resursă de învățare în situații pe care un copil nu știe cum să le rezolve. Copiii pot imita comportamentul prietenului atunci când el nu știe ce să facă sau pot cere în mod direct ajutorul (ex. Cum să construiesc castelul?).

Deoarece abilitățile emoționale și sociale au un rol atât de important în viața noastră, părinții și celelalte persoane implicate în educarea copiilor trebuie să fie informați despre problematica diferențelor de gen și despre necesitatea valorificării sau compensării acestor diferențe în perioada preșcolară, perioada care este optimă din punctul de vedere al achizițiilor socio-emoționale.

Părinții și educatorii, prin activitățile pe care le desfășoară, pot sprijini și oferi copiilor oportunități care să ajute dezvoltarea abilităților socio-emoționale în mod adecvat, fără ca ea să fie limitată de stereotipurile de gen.

De unde începem atunci când dorim să îmbunătățim abilitățile emoționale ale copiilor? Dacă dorim să îmbunătățim abilitățile emoționale ale copiilor este important ca mai întâi să vedem care sunt punctele lor tari și ce comportamente pot fi dezvoltate. În acest sens, putem căuta răspunsuri pentru următoarele întrebări: Cum se comportă copilul? Se separă de părinți fără dificultate? Se agață în mod excesiv de adulți? Își apară drepturile? Manifestă entuziasm atunci când face lucruri plăcute pentru el? Îi lasă pe ceilalți să îl liniștească atunci când trece prin momente stresante? Mănâncă, doarme, merge la toaletă fără probleme atunci când e departe de casă? Se adaptează ușor la modificările bruște din mediu? Își exprimă furia mai degrabă în cuvinte

decât în acțiuni? Acceptă redirectionarea adultului atunci când copilul manifestă comportamente agresive? Nu se retrage excesiv din colectivitate? Manifestă interes pentru activitățile de la grădiniță? Zâmbește și pare fericit majoritatea timpului? De unde începem atunci când dorim să îmbunătățim abilitățile sociale ale copiilor? Dacă dorim să îmbunătățim abilitățile sociale ale copiilor este important ca mai întâi să vedem care sunt punctele lor tari și ce comportamente pot fi dezvoltate.

Particularități ale dezvoltării copilului cu CES

Dezvoltarea copilului este un proces continuu de schimbări, transformări reversibile și ireversibile, un proces de integrare a structurilor și funcțiilor fizice și psihice care asigură ameliorarea conduitei generale și situaționale a copilului. Procesul continuu de transformare, de schimbare și de maturizare a structurilor și funcțiilor psihologice se reflectă la nivelurile a patru domenii ale dezvoltării copilului: fizic, psihic, social și la nivelul structurilor de personalitate. Dezvoltarea copilului evoluează de la totală dependență de adult până la autonomie personală, independență fizică, psihică și socială. În procesul dezvoltării copilul acumulează cunoștințe, abilități, deprinderi, realizează conduite, se adaptează și schimbă ambianța, devine apt de explorări, își asumă responsabilități, devine personalitate.

Dezvoltarea fiecărui copil are particularități și trăsături individuale, specifice care necesită evaluare, abordare și înțelegere personalizată. Toți copiii au aceleași cerințe de creștere și dezvoltare: necesitatea de afecțiune și securitate, de apreciere și atitudine pozitivă, de încurajare și încredere în sine, de responsabilizare și independență etc., având în același timp și cerințe speciale, particulare, individuale. Datorită specificului de dezvoltare și a altor factori care influențează dezvoltarea, pot apărea dezechilibre și dizabilități în dezvoltarea copilului. Dezvoltarea copilului cu CES prezintă un șir de dezechilibre și particularități specifice semnificative pentru organizarea procesului de învățare și abilitare/ reabilitare a dezvoltării acestuia.

Copilul cu cerințe speciale posedă, alături de nevoile generale și alte nevoi, cu caracter particular, care nu sunt comune, obișnuite, oarecare. Pentru valorizarea socială a caracteristicilor de acest tip, a fost utilizat termenul special cu sens de ocazional, remarcabil, sau rar, deosebit. Nu este desemnat un defect sau stigmat, care marginalizează social.

Conceptul de dificultăți de învățare este cunoscut mai ales ca dificultăți școlare și anume ca „dificultăți care le întâmpină unii elevi în asimilarea cunoștințelor, în formarea competențelor”.

Dificultățile sau dizabilitățile în dezvoltarea copilului le putem regăsi la diferite etape de dezvoltare ale acestuia, cele mai frecvente fiind:

Întârzierile în dezvoltare

Întârzierile în dezvoltarea copilului pot fi consecința factorilor ereditari, accidentelor biologice, sociale sau a unei îngrijiri neadecvate a copilului din fragedă copilărie. Copiii cu întârzieri în dezvoltare, de obicei, cu asistența adecvată reușesc să depășească aceste dezechilibre, adaptându-se optim la condițiile școlare și sociale.

Tulburările de dezvoltare

Tulburările de dezvoltare sunt ansamblu de manifestări somatice, neurologice, neurovegetative, psihologice, dispoziționale, cognitive și comportamentale. Acestea au o evoluție continuă, progresivă, exprimându-se în cerințe educaționale speciale, deseori, ireversibilă.

Retardul mintal/ dizabilitatea mintală

Retardul mintal este o stare de dezvoltare, care are diferite grade de manifestare: ușor, mediu, sever, profund. Copiii cu retard mintal ușor și mediu au probleme de cunoaștere, de atenție, incapacități motorii care duc la dificultăți de comunicare și de învățare. Retardul mintal poate fi

însoțit de tulburări emoționale, dificultăți de auz, văz, de crize epileptiforme, de tulburări psihice și de comportament etc.

Copilul cu un retard mintal sever/ profund, întâmpină mari greutăți în înțelegerea și îndeplinirea sarcinilor și, în special, în formarea abilităților de bază (motorii, autoservire, învățare, de limbaj etc.).

Copilul cu un retard mintal ușor poate însuși majoritatea abilităților pentru vârsta lui, dar într-un ritm mai lent, cu un sprijin esențial din partea părinților și a specialiștilor.

Oricât de gravă ar fi dizabilitatea mintală, copilul poate achiziționa abilități pentru îmbunătățirea vieții lui și a familiei, dacă este ajutat și sprijinit la timp de către adult.

Dizabilitatea neuromotorie

Copiii cu dizabilități/ dificultăți neuromotorii sau ortopedice pot întâmpina dificultăți de deplasare, de autonomie personală, de adaptare, de învățare etc. Deseori, dizabilitățile neuromotorii sunt asociate cu întâzieri în dezvoltarea mintală.

Tulburările/ Dizabilitățile de învățare

Tulburarea de învățare este un termen general care descrie anumite probleme, dificultăți de învățare ale copilului. Tulburările de învățare sunt eterogene, asociate, specifice dezvoltării copiilor care afectează abilitățile motorii (mișcarea, coordonarea mișcărilor, orientarea în spațiu), abilitățile intelectuale (percepțiile, memoria, gândirea, atenția, limbajul/ vorbirea), exprimându-se în rezultatele academice (citit, scris, calcul matematic etc.), comportament și afectivitate.

Bibliografie:

- Gherguț, A., 2001, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Editura Polirom, Iași.
- Ștefan, M., 2006, Lexicon pedagogic, Editura Aramis, București, p. 90.
- Verza, E., 1998, Psihopedagogie specială, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Vrășmaș, E., 2004, Introducere în educația cerințelor speciale, Editura Credis, București.
- Vrășmaș, E., 2007, Dificultățile de învățare în școală, Editura Integral, București.

1.2. TERAPIA PRIN CULOARE

Prof. Apati Teodora

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Cromoterapia este o metodă terapeutică, ce utilizează culorile în tratamentul diverselor boli și afecțiuni. Majoritatea oamenilor au putut observa legătura dintre culori și starea psihică și emoțională: astfel tuturor le plac zilelele însorite, deoarece atunci când lumina pe cer este abundentă, oamenii sunt mai expansivi, mai fericiți, spre deosebire de zilele mohorâte, când lumina solară este mai puțin intensă, când există tendința către melancolie și interiorizare. Acesta este un exemplu foarte simplu al modului în care lumina și culorile ne influențează viața și activitatea psihică și mentală.

Istoria folosirii culorilor

Efectele folosirii diferitelor culori asupra psihicului uman au fost observate încă din cele mai vechi timpuri. Astfel, în toate civilizațiile antice, se foloseau culorile atât în timpul ritualurilor religioase, ce permiteau o stare de interiorizare crescută precum și receptivitatea deosebită a trăirilor spirituale, cât și în timpul ritualurilor de vindecare și exorcizare, care permiteau purificarea stărilor psihice și emoționale negative ale bolnavului, favorizând astfel vindecarea sa.

Cum acționează culorile?

În mod natural, ochii sunt extrem de sensibili la frecvența vibrațiilor de lumină ale spectrului solar și (prin celulele cu conuri și bastonase de pe retină) transmit aceste vibrații prin fibrele nervoase (sub forma impulsurilor nervoase) către creier, care le decodifică apoi, în diferitele culori. Aceste culori vor avea după aceea efecte în planul emoțional, psihic și mental al pacientului.

Ce afecțiuni răspund la cromoterapie?

Roșu: este indicat în caz de anemie, constipație, depresie, melancolie, paralizie, tuberculoză, bronșită, pneumonie.

Galben: se utilizează în caz de diabet, stimulare digestivă, boli hepato-biliare, indigestie, constipație, depresie, probleme renale.

Galben lămâie: indicat în boala Alzheimer, senilitate, stimularea digestiei, stimulare și regenerare mentală, probleme osoase.

Portocaliu: stimulează glanda tiroidă, bun în caz de astm, bronșită, tuse, gută, litiază biliară, epilepsie, afecțiuni ale rinichilor, reumatism.

Verde: indicat în caz de afecțiuni cardiace, astm, infertilitate, răceli, hemoroizi, hepatită, laringită, malarie, afecțiuni nervoase, afecțiuni parazitare.

Albastru: bun în caz de stări febrile, icter, insomnie, migrenă, palpitații, dureri menstruale, alergii, urticarie, gastrită, ulcer gastric, diaree, colită, cataractă, glaucom, creșterea imunității.

Indigo: utilizat în convulsii, astm, hemoragie, tulburări oculare, pneumonie, paralizie facială, dispepsie, tulburări ale auzului și afecțiuni ale urechilor.

Violet: indicat în probleme biliare, pentru creșterea oaselor, tulburări mentale, reumatism, sciatică, tumori, alopecie, reumatism, nevralgie.

Cum putem folosi culorile?

Apa solarizată

Metoda inventată de dr. Babitt, autorul cărții “Principiile luminii și culorilor” și care constă în a bea apă din sticle colorate ce au fost expuse în prealabil luminii soarelui.

Folosirea îmbrăcăminții în diferite culori

În concordanță cu scopul terapeutic pe care dorim să-l obținem putem să folosim haine în culori calde: galben, portocaliu, roșu sau culori reci: albastru, indigo, violet, negru.

Folosirea alimentelor de diferite culori

Este o metodă foarte simplă și la îndemâna oricui, de a simți efectele benefice ale culorilor asupra psihicului și emoțiilor. Astfel fructele, vegetalele și cerealele, absorb o foarte mare cantitate din energia solară și din magnetismul terestru, oferind beneficii nebănuite atunci când sunt consumate sub formă naturală, organică. De exemplu, putem absorbi în trupul și psihicul nostru culoarea portocaliu, folosind în alimentație fructe sau legume portocalii ca: portocale, mandarine, morcovi, dovleac, ardei grași etc.

Lămpile de cromoterapie și becurile colorate

Sunt foarte utilizate în clinicile naturiste, unde se practică cromoterapia, permițând expunerea la lumină colorată în mod specific în funcție de acuzele pacientului și pe o durată stabilită de medic.

Cromoterapia este o metodă pe cât de simplă pe atât de eficientă, în a echilibra stările psihice și emoționale precum și de a vindeca diferitele afecțiuni, folosind culorile variate ale spectrului solar și ar trebui să facă parte din viața noastră de zi cu zi, pentru a ne potența stările psihice și emoționale și la nevoie pentru a ne vindeca.

Bibliografie:

- *Cromoterapia*, de Magali Ceruti
- <https://clinicasteauadivina.ro/2020/10/27/cromoterapia-terapia-prin-culori/>

1.3. BUNE PRACTICI ÎN FORMAREA PARTENERIATELOR ȘCOLARE ȘI IMPLICARE COMUNITARĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. Otescu Ioana- Iuliana

Școala Gimnazială Dumbrava, jud. Timiș

În contextul unei societăți care se schimbă, operând modificări de formă și fond la nivelul tuturor subsistemelor sale, învățământul românesc trebuie să își asume o nouă perspectivă asupra funcționării și evoluției sale. În cadrul acestei perspective, parteneriatul educațional trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către dezvoltarea educației românești.

Pentru ca acest parteneriat să se constituie ca o soluție reală a problemelor din învățământ, sunt necesare elaborarea unor strategii, a unor direcții care să unească eforturile partenariale, precizarea rolului asumat de instituții în parteneriate. Dată fiind complexitatea problemelor cu care școală românească se confruntă, cât și impactul educației școlare asupra întregului sistem social, soluționarea dificultăților prezente presupune colaborarea, cooperarea și parteneriatul unor categorii largi, cum ar fi: personalul din învățământ, toate categoriile de elevi, familia, organizații guvernamentale cu caracter central sau local, reprezentanții cultelor religioase, agenții economici, sindicatele, autoritățile centrale și locale.

Instituțiile de învățământ urmăresc să obțină recunoașterea importanței parteneriatului lor cu întreaga comunitate locală, prin relații directe și prin “noile educații”: educația civică, educația în spiritul inițiativei economice, educația ecologică, educația în spiritul drepturilor omului, a combaterii violenței, educația în spiritul valorilor europene și al dialogului cultural European, etc....

În acord cu aceste cerințe, fiecare dintre unitățile școlare trebuie să se orienteze către centrarea întregii activități asupra elevului, pregătirea resurselor umane ale școlii pentru parteneriat, atragerea partenerilor potențiali în parteneriate efective.

Pornind de la aceste premise, efortul îndreptat către cunoașterea familiei trebuie să se orienteze către: trăsăturile, calitățile, problemele sale specifice; valorile și normele pe care le avansează; avantajele pe care le poate câștiga.

Chiar în condițiile asumării acestei perspective, în relațiile dintre școală și părinți pot apărea disfuncții. Pentru a le depăși trebuie asumate următoarele priorități: creșterea inițiativei și implicării managerilor școlii în sensibilizarea și atragerea familiei; elaborarea unor proiecte centrate pe parteneriatul cu părinții; transformarea comitetelor de părinți în structuri active și dinamice cu rolul de interfață în relația școală și părinți; diseminarea unor informații clare cu privire la școală, activitățile și problemele ei; organizarea unor activități extrașcolare diverse în regim de parteneriat.

Pentru a se constitui ca un factor cheie în cadrul parteneriatului educațional la nivelul comunității, relația dintre școală și autoritățile locale trebuie să se sprijine pe reciprocitatea intereselor și pe sprijinul mutual.

Managerii unităților școlare trebuie să se orienteze către sensibilizarea și atragerea autorităților locale, dar și spre acoperirea unor nevoi și rezolvarea unor probleme ale comunității.

Centrat pe stabilirea unui echilibru între cererea și oferta educațională, parteneriatul dintre școală și agenții economici poate avea un impact semnificativ, din perspectiva dezvoltării personale a elevilor și a inserției socio-profesionale a viitorilor absolvenți.

Elaborarea și aplicarea acestor strategii presupune pregătirea prealabilă a resurselor umane ale școlii pentru dialog, intercunoaștere și colaborare cu partenerii sociali ai școlii.

În ultimul timp, pe fondul schimbărilor sociale din societatea noastră, s-a înregistrat o proliferare a organizațiilor cu caracter nonguvernamental, care și-au asumat roluri specifice, inclusiv în domeniul educației.

Pentru încheierea acestor parteneriate managementul școlii trebuie să își asume responsabilități specifice cu referire la: cunoașterea și atragerea organizațiilor nonguvernamentale care pot devenii parteneri reali; stabilirea cadrului și a modalităților de lucru; pregătirea resurselor umane ale școlii pentru a acționa în acest domeniu.

Încheierea și derularea parteneriatelor educaționale au ca factor fundamental comunicarea. În acest sens managerii școlii trebuie să desfășoare activități intense pentru informarea partenerilor cu toate datele necesare derulării programelor, pentru că aceștia să primească informații clare, complete și într-un timp oportun.

Managerii trebuie să creeze un climat pozitiv de muncă, deschis oricăror idei, flexibil oricăror activități. În acest sens, relaționarea și comunicarea devin factori cheie ai realizării activităților propuse.

În societatea pe care o trăim, că țară a unei Europe multiculturale și multietnice, secretul succesului oricărei activități este toleranță, flexibilitatea și cunoașterea. Activitatea de parteneriat în comunitate, fără acești factori fundamentali nu poate avea succes. “ Fiind condamnați “ să trăim și să muncim împreună, trebuie să pornim totdeauna de la principiul “ fă binele care aștepti să ți se facă.”

Bibliografie:

Agabrian, M., Milea V., Parteneriate școală-familie-comunitate, Ed. Institutul European, Iași, 2005

Cosma, T., Ședințele cu părinții în gimnaziu, Ed. Polirom, Iași, 2001

1.4. MIJLOACE DE ÎNVĂȚARE LA ELEVII CU CES CONFECTIONATE DIN PÂNZĂ DE FETRU

Prof. Canalaș Liliana

Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Orizont” Oradea, jud. Bihor

Dintotdeauna, școala a folosit resurse, instrumente, materiale didactice cu scopul de a aduce în fața elevilor realitatea autentică sau pentru a sublinia această realitate, astfel încât să orienteze procesul de percepere de către elevi.

Pentru elevi, cunoștințele însușite numai verbal (din ceea ce spune profesorul) sau prin memorarea textelor din cărți nu au în sine o valoare suficientă pentru o bună învățare.

De aceea s-a recurs la diferite resurse materiale, cu scopul de a aduce în câmpul de observație al elevilor realitatea, mai mult sau mai puțin accesibilă în mod direct.

Resursele materiale sunt instrumente care sprijină predarea și învățarea. Ele au evoluat de la obiectele naturale la cele concepute și realizate în mod intenționat în scopuri didactice, în acord cu sarcinile și conținutul învățământului în diferite etape ale dezvoltării societății, cu progresele științei și tehnicii, ale pedagogiei și psihologiei, cu practica didactică, ajungând în prezent la o mare diversitate și un deosebit grad de complexitate.

Mijloacele didactice reprezintă ansamblul resurselor materiale folosite în procesul de învățământ investite cu anumite funcții pedagogice, pentru a ușura comunicarea, înțelegerea, formarea noțiunilor și deprinderilor, fixarea, evaluarea și aplicarea cunoștințelor și priceperilor. Ele au un anumit potențial pedagogic care se valorifică în cadrul lecției pentru realizarea obiectivelor stabilite și influențează gradul de participare a elevilor la procesul de învățare.

Analizând specificul proceselor psihice la elevii cu diferite tipuri de dizabilități, în literatura de specialitate, autorii (Emil Verza, 2011, Mariana Roșca, 1967), au subliniat câteva particularități cu implicații majore în activitatea didactică de învățare desfășurată cu aceștia:

- Percepția este lipsită de precizie, nediferențiată, lacunară și cu tulburări frecvente;
- Dificultățile de analiză și sinteză determină confuzii și imposibilitatea delimitării clare a unor detalii din câmpul perceptiv sau incapacitatea reconstruirii întregului pornind de la elementele componente;
- Desprind din obiecte sau din imagini mai puține detalii, ceea ce face ca percepțiile lor să fie insuficient de specifice, să apară cu ușurință confuziile;
- Îngustimea câmpului perceptiv (definită prin perceperea unui număr restrâns de elemente, ca și a distanțelor a raportului dintre ele, a poziției lor etc.), afectează mult orientarea în spațiu și capacitatea intuitivă de a stabili relații între obiectele din jur.
- Culoarea este o însușire care se impune percepției lor, în schimb forma, greutatea și materialul din care este confecționat se desprinde mai greu;
- Insuficiențele perceptiv la subiecții cu deficiență mintală pot fi accentuate și de explorarea nesistematică, haotică a realității, de activism exploratoriu limitat și rigid, de interacțiunea deficitară cu alți factori (memoria operațională, structurarea spațială etc.).

În actul educațional recuperator este necesar să fie aplicate câteva recomandări cu caracter metodic: prelungirea timpului afectat percepției obiectelor, asocierea transmiterii informațiilor prin mijloace verbale cu ilustrarea lor cu material intuitiv, în condițiile participării active a

copilului prin manipularea directă a materialului respectiv; asigurarea calităților perceptive ale materialelor expuse copiilor (dimensiuni adecvate, colorit și luminozitate optime, timp și ritm de expunere corespunzător etc.).

În instituțiile de învățământ special, educația senzorială și educarea și dezvoltarea psihomotricității reprezintă un obiectiv general, urmărit la mai multe discipline de studio din planul cadru de către diverși specialiști. De exemplu, obiectivul legat de formarea și exersarea coordonării psihomotrice este urmărit de către profesorii de psihopedagogie special pentru o catedră de educație special în activitățile desfășurate în programul de dimineață (ex.: la disciplina Educație senzorială și psihomotrică din aria curriculară Matematică și științe ale naturii), de profesorii educatori prin prisma activităților cuprinse în aria curriculară Terapia educațională complex și integrate sau de profesorii psihopedagogi prin activitățile cuprinse în aria curriculară Terapii specifice și de compensare.

Mijloacele de învățare confecționate din pânză de fetru conțin activități ce pot fi derulate pentru a satisface nevoia de joacă și curiozitate a copiilor prin diverse acțiuni ce presupun dezvoltarea senzorială, psihomotrică, cognitive. Practic, copiii ating paginile cofecționate pe diferite teme, manipulează obiectele din ele, desprind și așează bucăți de material și în acest fel își dezvoltă simțurile pentru că intră în contact cu mai multe culori, forme, texture. Îmboldul în confecționarea de pagini senzoriale din materiale textile și cu precădere din pânză de fetru, a pornit de la conștientizarea importanței stimulării la nivel senzorial a copiilor aflați în stadiul senzorio-motor și a celor aflați în stadiul operațiilor concrete. Dacă copiii cu vârsta până la 6-7 ani au o curiozitate înăscută și o dorință de a se juca și învăța lucruri noi, la copiii cu CES există o diferență între vârsta de dezvoltare și cea cronologică, ca urmare se impune păstrarea caracterului ludic al activităților și sprijin permanent în procesul de învățare, facilitând învățarea prin descoperire și compensarea. În plus, stimularea la nivel senzorial a copiilor prin realizarea de pagini senzoriale, permite dobândirea unor achiziții specific stadiului de dezvoltare în care se află și totodată, prin mediere în învățare, permite extinderea zonei proximei dezvoltări și trecerea către stadiul următor.

Exemple practice de pagini senzoriale:

- Chipul unui copil – prin intermediul acestei pagini, învățarea este facilitată de motivația copilului de a complete elementele feței copilului;
- Panoul cu numere – raportarea numărului la cantitate în centrul 0-10 prin manipularea obiectelor realizate la fiecare cifră;
- Cele patru anotimpuri și specificul lor; Calendarul naturii; Învățăm să circulăm; Grădina cu legume/ fructe etc.

Explorarea de aceste pagini senzoriale oferă copiilor cu cerințe educative speciale ocazia de a gândi și a învăța, de a-și dezvolta curiozitatea și interesul pentru aspecte ale lumii înconjurătoare, prin acțiune directă și observație.

Bibliografie:

Frumos, F. (2016), Dezvoltarea motricității în copilăria timpurie, în Stan, L., (coord.) (2016), Dezvoltarea copilului și educația timpurie, Iași, Editura Polirom
Programa școlară pentru disciplina TERAPII ȘI PROGRAME DE INTERVENȚIE Învățământ special Clasele pregătitoare – a IV-a, dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate, Anexa nr. II la Ordinul ministrului educației nr. 3702/21.04.2021 Ministerul Educației
Roșca M., (1967), Psihologia deficiențelor mintali, București, Editura Didactică și Pedagogică

1.5. IMPACTUL ADHD-ULUI ASUPRA DEZVOLTĂRII PSIHICE

Prof. Crăciun Camelia

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Introducere

Referatul de față își propune să prezinte o vedere succintă asupra impactului pe care îl are ADHD-ul asupra psihicului. De-a lungul carierei didactice, am întâlnit mai mulți elevi cu ADHD și am înțeles că succesul educațional al acestor elevi nu ține neaparat de implicația elevului ci depinde fundamental de implicarea, interesul profesorului în cunoașterea exactă a impactului pe care îl are ADHD-ul asupra dezvoltării psihice, fizice și sociale și ulterior de aplicarea și găsirea metodelor potrivite pentru fiecare elev în parte. Atunci când identificăm în colectivul clasei elevul cu ADHD în calitate de profesori pornim spre aventura ce ne conferă deopotrivă numeroase satisfacții și nenumărate responsabilități. Activăm în primul rând atitudinea umană, având ocazia să formulăm diferite metode didactice și să atingem obiective educaționale relevante pentru acest elev cu ADHD.

CE ÎNSEAMNĂ ADHD?

Definiție este o tulburare neurobiologică care se caracterizează printr-un nivel necorespunzător vârstei de dezvoltare de neatenție (concentrare, distractibilitate), hiperactivitate și impulsivitate, simptome care pot să apară în orice combinație la școală, acasă și în alte situații sociale.

ADHD debutează în copilărie și poate persista și la vârsta adultă. Deși la unii copii simptomele ADHD dispar odată cu înaintarea în vârstă, în jur de 60% pot prezenta simptome și la vârsta adultă. Simptomele ADHD se împart în trei categorii: neatenție, impulsivitate și hiperactivitate, putând surveni și în formă combinată.

Tipul neatent

Copilul inatent nu se poate concentra, face adesea greșeli din neglijență, nu ascultă până la capăt atunci când i se adresează cineva, nu finalizează sarcinile, nu respectă instrucțiunile, evită efortul intelectual susținut.

Tipul hiperactiv-impulsiv

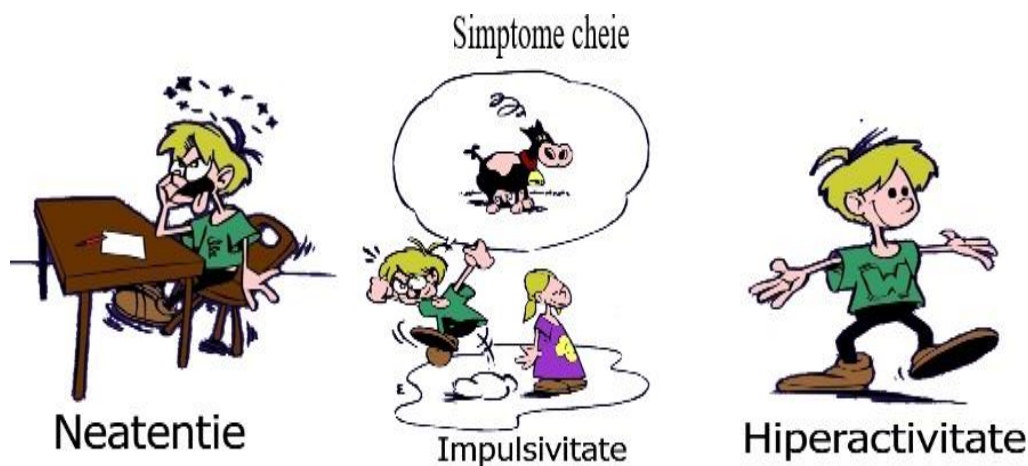
Diagnosticul este stabilit în condițiile în care copilul prezintă șase sau mai multe simptome de hiperactivitate - impulsivitate.

Simptomatologia include neastâmpăr, vorbire excesivă, agitație fizică în momente nepotrivite, întreruperea persoanelor care vorbesc și dificultatea în a-și aștepta rândul.

Tipul combinat

Diagnosticul este stabilit în condițiile în care copilul prezintă șase sau mai multe simptome de neatenție sau șase sau mai multe simptome de hiperactivitate - impulsivitate .

(American Psychiatric Association, 2003).

Cauzele / Etiologia ADHD

Cauzele **hiperactivității cu deficit de atenție** nu sunt cunoscute cu certitudine. Se presupune că sunt implicați: factorii genetici, mecanismele neurologice, aspecte care țin de sarcină și complicațiile la naștere, unele condiții medicale din copilărie și adolescență, existența unui deficit al funcției neuro-psiologice și rolul factorilor psiho-sociali.

S-a ajuns totuși la concluzia ca hiperactivitatea cu deficit de atenție are atât o determinare genetică, cât și de mediu. Evoluția tulburării este afectată de relațiile interpersonale, de evenimentele de viață și de tratament. Tulburarea are o puternică bază neurologică și este asociată

cu complicații prenatale sau din timpul nașterii mai mari decât normal, iar în unele cazuri apare ca un rezultat direct al unor boli sau traume la nivelul sistemului nervos central.

Uneori, părinții se consideră adesea vinovați de comportamentul copiilor cu ADHD dar nu este cazul. Cercetătorii au demonstrat că apariția simptomelor ADHD nu este legată de educație sau familie.

Simptomele ADHD se împart în două categorii principale: neatenție și hiperactivitate - impulsivitate. Diagnosticul de ADHD se bazează pe numărul, persistența și istoricul simptomelor ADHD, și totodată pe măsura în care acestea produc modificări ale comportamentului copilului, în mai mult decât un singur context.

Tulburări asociate

Este important să se realizeze o distincție între dizabilitățile asociate cu ADHD și dizabilitățile asociate cu alte tulburări sau nevoi speciale deoarece peste jumătate dintre cei diagnosticați cu ADHD prezintă mai multe dificultăți psihologice și comportamentale. Dizabilitățile asociate cu ADHD se manifestă împreună cu ADHD și sunt independente de acesta, cele din urmă sunt o consecință a ADHD-ului. Numai printr-o evaluare comprehensivă făcută de medici practicieni neuro-psihiatri și pediatri, dar și împreună cu implicarea părinților și a profesorilor, se poate spune dacă comportamentul observabil este „dizabilitate asociată” cu ADHD sau o consecință a ADHD-ului.

STIMA DE SINE. MOTIVAȚIA

Impactul Adhd-ului asupra stimei de sine joacă un rol important, această afecțiune putând **dăruia respectul de sine** al unui copil. Așa cum am putut observa anterior, copilul cu ADHD prezintă dificultăți de învățare, este inapt din punct de vedere social, având multe eșecuri și are parte de neazuri de multe ori, din această cauză stima de sine suferă în mod inevitabil. (Green, 2009, p.236)

E. Erikson consideră că **prima perioadă critică** apare pe la vârsta de 2-3 ani. În prima copilărie, din punctul de vedere al dezvoltării psihosociale, autonomia și stima de sine a copilului se poate forma adecvat dacă părinții sunt răbdători, cooperanți și copilul primește mereu încurajări. S-a constatat că la copilul cu ADHD poate apărea refuzul de a colabora cu cei din jur, de a se supune regulilor adulților mai acceptuată decât la alți copii de aceeași vârstă. Sau poate apărea sentimentul de neîncredere, izolare, rușine dacă la această vârstă este mereu culpabilizat (Blândul, 2012, pp. 355-357).

Mediul școlar, de asemenea, crește cerințele de reglare a cunoștințelor din partea copilului (să rămână concentrat la sarcini specifice, să-și însușească anumite concepte) de aceea întâmpină dificultăți severe în inhibarea comportamentului impulsiv, devine inadapdat situației școlare aceasta contribuind la o imagine negativă în raport cu sine însuși. (Grec, 2014, pp. 45-49)

Adesea, elevul cu ADHD se simte respins și se percepe ca fiind lipsit de valoare și greu de acceptat în cadrul grupului, dar nu privește această dezaprobare ca pe o reacție la comportamentul său nepotrivit ci ca o respingere totală a lui. Adesea percepe că cei din jur se așteaptă ca el să se comporte nepotrivit și ajunge să nu îi mai pese de cum este valorizat (considerând că indiferent de acțiunile sale, tot el va fi cel neapreciat).

Ce putem observa la copilul cu ADHD ?

Observăm o slabă motivație pentru a face orice activitate, automotivația devine un impas absolut. Când întâmpină dificultăți la anumite materii, devine focusat pe volumul mare de muncă, se simte copleșit de acea activitate înainte să o înceapă. Motivarea de a participa la astfel de activități educative, devine una cât se poate de dificilă, fiind necesară supravegherea lui și încurajarea constantă pentru a cultiva interesul. Datorită faptului că activitatea copilului cu ADHD este caracterizată de neastâmpăr, eșec în terminarea proiectelor, impulsivitate, caietele lui sunt dezordonate, adesea își uită responsabilitățile și nu reușește să-și realizeze sarcinile școlare, motivația pentru învățare poate scădea semnificativ dacă profesorul nu reușește să adopte strategii și mijloace potrivite pentru acest elev (Grec, 2014, pp.58-61).

Bibliografie:

- American Psychiatric Association, (2003). Clinical practice guidelines: Diagnosis and evaluation of the child with attention-deficit/hyperactivity disorder. *Pediatrics*, 105, pp. 1158-1170.
- Blândul, V., (2012). *Psihopedagogia comportamentului deviant*. București: Editura Aramis.
- Grec, D. (2014). *ADHD intervenție psihopedagogică*. Editura Eikon
- Green, C., (2009). *Să înțelegem ADHD deficitul de atenție însoțit de tulburare hiperkinetică*. București: Editura Aramis.

1.6. EMOȚIILE – PUTEREA EMOȚIILOR PENTRU O DEZVOLTARE SĂNĂTOASĂ

Prof. Cupșan Alina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Sentimentele reprezintă o formă a informațiilor. Sunt ca niște reportaje de știri din interiorul psihicului nostru, care trimit mesaje referitoare la ce se petrece interiorul persoanei unice care este fiecare dintre noi, ca răspuns la evenimente interne sau externe pe care le trăim. Trebuie să accesăm informațiile respective și apoi să de dăm seama ce spun. Astfel putem lua cele mai informate decizii. Gândirea și comportamentul nostru se schimbă complet, ca răspuns la ceea ce simțim, dar nu știm întotdeauna de ce sau cum să ne abordăm cel mai bine emoțiile. După trei decenii de cercetare și experiență practică la Centrul Yale, autorul a identificat talentele necesare pentru a deveni un ”specialist în emoții”, acestea ar fi:

- Să ne recunoaștem propriile emoții și emoțiile celorlalți, nu doar în ceea ce gândim, simțim și spunem, ci și în expresiile faciale, limbajul corpului, tonurile vocii și alte expresii nonverbale
- Să înțelegem aceste sentimente și să le stabilim sursa – ce experiențe le-au provocat cu adevărat – și apoi să vedem cum ne-au influențat comportamentul
- Să etichetăm emoțiile cu un vocabular nuanțat
- Să exprimăm emoțiile în conformitate cu normele culturale și cu contextele sociale într-un mod care să încerce să informeze și care să atragă empatia ascultătorului

Să ne reglăm emoțiile, în loc să le lăsăm să ne controleze ele, găsim strategii practice pentru a gestiona ce simțim noi și ceilalți.

Emoțiile sunt informații

Multiplele noastre simțuri ne aduc vești de la corp, de la minte și de la lumea exterioară, iar apoi creierul nostru le procesează și analizează și ne formulează experiența. Spunem că acest lucru se numește *sentiment*.

Neurocercetătorii, psihologii și cercetători ai inteligenței s-au pus de acord că emoțiile și cunoașterea lucrează împreună pentru a realiza o procesare sofisticată a informațiilor. Au început să apară studii care au demonstrat că, există diferențe individuale în ceea ce privește capacitatea oamenilor de a raționa cu, și despre, emoții. De exemplu, cercetările au arătat o gamă vastă de abilități în ceea ce privește capacitatea de a percepe cu acuratețe emoțiile pe baza expresiilor faciale și de a relata emoțiile.

Emoțiile și atenția, memoria și învățarea

Emoțiile puternice, negative (frică, furie, anxietate, deznădejde) tind să ne înguteze mintea – ca și cum vederea noastră periferică ar fi fost eliminată, fiindcă suntem atât de concentrați pe pericolul din față și din centru. De fapt, există o latură fiziologică a acestui fenomen. Când sunt prezente aceste sentimente negative, creierul nostru răspunde secretând cortizol, hormonul stresului. Aceasta inhibă cortexul prefrontal să proceseze eficient informația, așa că până și la un nivel neurocognitiv capacitatea noastră de a ne concentra și de a învăța este afectată. Sigur, nivelurile moderate de stres – sentimentul provocării – ne pot crește concentrarea. Stresul cronic este însă toxic și face ca învățarea să devină un proces dificil din punct de vedere biologic.

Bucuria și exuberanța sunt la fel de puternice ca orice altă emoție când vine vorba de capacitatea noastră de a ne îndrepta gândurile acolo unde vrem să ajungă. În loc să stimuleze producția de cortizol, emoțiile pozitive sunt asociate în general cu secreția de serotonină, dopamină și alte substanțe chimice de ”stare de bine” care își exercită influența asupra gândirii și a comportamentului.

Ce arată acum cercetările este că diferitele emoții servesc diferite scopuri, când vine vorba de învățat. În prezent, ne confruntăm cu ceea ce pare a fi o criză în educație. Elevii nostri sunt obosiți, plictisiți și stresați. Profesorii lor sunt frustrați, presați și copleșiți. Dezinteresul cronic și absenteismul sunt la cote record. Cum am răspuns? Încercând să controlăm comportamentul elevilor și mai mult decât o facem deja. Sau introducând noi probleme de matematică și alfabetizare, sau instituirea standardelor de învățare mai dure. Niciuna dintre aceste soluții nu abordează faptul că felul cum se simt elevii dă un sens lucrurilor pe care le învață. Cercetările sunt clare: emoțiile stabilesc dacă elevul va procesa în profunzime și va reține conținutul academic. Corelarea emoțiilor de învățare ne asigură că elevii vor găsi educația de clasă relevantă. Emoțiile sunt cele care sprijină elevii în decoperirea scopului și a pasiunii lor, și cele care le stimulează perseverența.

Emoțiile și relațiile

Relațiile umane sunt infinit de complexe, deoarece noi înșine suntem așa, dar dinamica de bază este destul de simplă: ne apropiem sau ne evităm. Le spunem oamenilor să se apropie sau le spunem să se dea la o parte. Ceilalți ne comunică și nouă același lucru. Foarte mult din ceea ce se petrece între ființele umane este rezultatul felului în care ne comunicăm emoțiile. Și totul depinde de ceva din adâncul nostru, poate ceva ascuns chiar și de noi înșine: starea noastră emoțională.

Emoțiile și creativitatea

Atunci când discută despre gândirea creativă, psihologii folosesc deseori termenii de ”gândire convergentă și divergentă”. Prima – funcționează atunci când căutăm o singură soluție corectă la o problemă sau un singur răspuns potrivit la o întrebare și încercăm să ajungem la aceasta folosind o gândire mai ales directă, lineară. Abordarea divergentă se îndreaptă în toate direcțiile – presupune că există mai multe soluții posibile și încearcă să le cântărescă pe fiecare, mai ales cele pe cele creative și mai neobișnuite.

În școală, e greu să fii creativ când gândirea convergentă – capacitatea de a-ți aminti date și de te descuca bine la testele standardizate – este cea mai răspândită. Pentru a-i implica pe copii și a-i pregăti pentru forța de muncă, trebuie să le oferim mai multe oportunități și încurajări de fi creativi. Pentru ca acest lucru să se poată întâmpla, școlile trebuie să restructureze învățarea în așa fel încât să stimuleze gândirea neconvențională și abordările noi ale rezolvării problemelor în toate domeniile, nu numai în arte.

Cum să devii specialist în emoții – abilitățile RULER

Timp de mai bine de douăzeci de ani echipa autorului a sintetizat cercetările din psihologie, educație și neuroștiințe – pentru a preda abilitățile emoționale necesare pentru ca adulții și copiii să se dezvolte armonios. Aceste abilități reprezintă principalele aspecte ale cunoașterii emoțiilor, competențelor și proceselor găsite în literatura de specialitate din domeniul psihologiei referitoare la dezvoltarea și inteligența emoțională. Pe baza acestora, a fost dezvoltată o abordare care are scopul de a face din abilitățile emoționale o parte integrantă a educației liderilor, managerilor, profesorilor, elevilor, studenților și familiilor. Abordarea se folosește în întreaga lume, în sisteme școlare, în corporații și alte instituții.

Abilitățile emoționale sunt cunoscute sub acronimul **RULER**:

- Prima abilitate: *recunoașterea (recognising)* apariției unei emoții – observând o schimbare la nivelul propriilor gânduri, al propriei energii sau al propriului corp sau al expresiei faciale, a limbajului corpului sau al vocii altcuiva. Acesta este primul indiciu că ceva important se petrece.
- A doua abilitate: *înțelegerea (understanding)*, care înseamnă că știm cauza emoțiilor și înțelegem modul în care ne influențează gândurile și deciziile. Acest lucru ne ajută să facem previziuni mai bune cu privire la comportamentul nostru și al celorlalți.
- A treia abilitate: *etichetarea (labeling)*, care se referă la crearea unei legături între experiența emoțională și termenii preciși pentru a o descrie. Persoanele care au un "vocabular al sentimentelor" mai matur pot face distincția între emoții conexe, cum ar fi: mulțumit, fericit, entuziasmat și extaziat. Etichetarea emoțiilor crește cu precizie conștiința de sine și ne ajută să ne comunicăm emoțiile cu eficiență, reducând neînțelegerile din interacțiunile sociale.
- A patra abilitate: *exprimarea (expressing)*, care înseamnă să știi cum și când să-ți afișezi emoțiile, în funcție de cadru, de oamenii în compania cărora te afli și de contextul mai larg. Oamenii cu abilități în această privință înțeleg că regulile nespuse ale exprimării emoționale, denumite și "regulile afișării emoțiilor", arată deseori ce mai bun mod de a exprima ceea ce simt și le schimbă comportamentele în consecință.
- A cincea abilitate: *reglarea (regulating)*, care presupune monitorizarea, temperarea și modificarea reacțiilor emoționale în moduri utile, pentru a-ți atinge obiectivele personale și profesionale. Asta nu înseamnă să ignori emoțiile incomode – mai degrabă, înseamnă să înveți să le accepți și să le faci față. Oamenii care au această abilitate folosesc strategii pentru a-și gestiona propriile emoții și pentru a-i ajuta pe ceilalți să le gestioneze pe ale lor. Potrivit cadrului RULER, primele trei abilități (recunoașterea, înțelegerea și etichetarea) ne ajută să identificăm cu precizie și să decodăm ceea ce simțim noi și ceilalți. Apoi, celelalte

abilitați (exprimarea și reglarea) ne spun cum să gestionăm emoțiile respective pentru a obține rezultatele dorite – obiectivul nostru suprem.

Concluzii

Copiii de vârstă școlară cu abilități emoționale mai dezvoltate au mai puține probleme de comportament, sunt mai bine adaptați și au rezultate școlare mai bune decât copiii cu abilități emoționale mai puțin dezvoltate. În rândul adolescenților, o mai bună inteligență emoțională este asociată cu o scădere a depresiei și anxietății și poate reprezenta un factor de protecție împotriva comportamentului suicidal. Într-un studiu, inteligența emoțională era un predictor al succesului la învățătură, chiar mai mult decât tăria de caracter, care este un predictor bine cunoscut al preformanței.

Bibliografie:

Bracket, M. (2020) – *Dă-ți voie să simți. Descătușează puterea emoțiilor pentru o dezvoltare sănătoasă a copiilor, a ta și a celor din jur*, Ed. Trei, București

1.7. DEPRESIA LA COPII

FORME DE DIAGNOSTICARE

Prof. Mureșan Claudia

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Existenta depresiei la varste mici este o problema controversata. Pana nu demult, era raspandita ideea ca bolile depresive nu pot apare in copilarie, sau daca apar o vor face sub o forma mascata. Astazi depresia este recunoscuta si in varsta de dezvoltare. Asociatia Psihiatrilor Americani (DSM IV, 1994), considera ca criteriile de diagnostic ale depresiei in prepubertate, adolescenta, adult, sunt identice. La varste mai mici, copiii difera de adult prin capacitatea de a experimenta unele din caracteristicile cognitive, au o slaba capacitate de a-si comunica tristetea, de a sesiza virarea calitativa a dispozitiei lor, de a o verbaliza, disforia [*tulburare a dispozitiei caracterizata prin neliniste, disconfort, nemulumire de sine, anxietate, fara o cauza aparenta*] este inlocuita cu iritabilitate, inhibitia psihomotorie este rara, sentimentul de vinovatie greu de apreciat, iar ideile suicidare pot fi deduse numai din contextul comportamental.

Tablou clinic.

Depresia care apare la varste mici are, de regula, un debut insidios, o evolutie trenanta, lunga, de aproximativ 8-9 luni. Debutul depresiei se leaga de cel putin trei domenii de factori: declansatorii depresogeni (pierderea reala a persoanei de atasament, abandon, divortul parintilor, schimbarea domiciliului rejectie, separare, incadrare in scoala), factori de risc sau vulnerabilitate (calitatea legaturilor de atasament, contextul si natura socializarii timpurii, nivelul cognitiv de procesare, reprezentarea imaginii de sine, calitatea mediului familial, bolile medicale, dar mai ales bolile afective familiale) si resursele sociale reduse sau inadecvate de coping (de a face fata multiplelor solicitari din mediul de viata - nu fiindca sunt conditiile externe deosebite, ci pentru ca se reduce capacitatea copiilor de a face fata stresului, de a-si tampona trairile negative, si astfel se instaleaza depresia).

Cu cat copilul este mai mic, depresia se manifesta prin simptome somatice (aparitia depresiei somatogene este semnalata de Niessen ca posibila inca de la nastere). Ulterior, mai ales dupa varsta de 5 ani, se vorbeste despre depresii psihogene, pentru ca, abia dupa varsta de 10-12 ani, același autor sa recunoasca depresia endogena. Astfel, sub 5 ani, simptomatologia somatica este dominanta, intre 6 si 12 ani raportul dintre cele doua categorii de simptome (somatice si psihice) se egalizeaza, iar la 13-18 ani predomina ideatia depresiva, impulsul suicidal, complexul de inferioritate, descurajarea. Sub raportul posibilitatilor clinice de manifestare ale depresiei, Nissen vorbeste despre: depresia anaclitica, reactia depresiva, depresia de competitie (scolara), depresia de supapa (dupa hipercompensare), depresia nevrotica, depresia constitutionala, depresia endogena, depresia in epilepsie, endocrinopatii, infectii, intoxicatii, traumatisme. Diferiti autori (Cytryn, Weinberg, Kowacs) si sistemele actuale de clasificare considera importante pentru diagnosticul de depresie la copil:

1. Prezenta anumitor trasaturi: disforie, tristete, instabilitate, apetit redus, tulburari de somn, inhibitie motorie, anhedonie, autoapreciere scazuta, concentrare redusa, comportament agresiv, suicid.
2. Tulburari de ordin social, familial, scolar.
3. Alte tulburari: sentiment de culpabilitate, pierderea interesului general, acuze somatice, anxietate de separare, insingurare, neastampar, imbufnare, pierderea energiei, iritabilitate, neputinta.
4. Se adauga criteriul de durata

Particularitatile clinice in functie de varsta ar putea fi sistematizate astfel:

a. La sugar predomina tulburarile somatice, tulburarile de somn, plansul paroxistic. Exista un aspect de tristete expresiva, copil plangacios, cu absenta contactului cu lumea, inhibat motor, cu raspuns slab la stimulari, pierderea apetitului, scadere in greutate, retard in dezvoltare. Dupa varsta de trei luni se vorbeste despre hospitalism, nanism psihosocial.

b. La prescolar poate exista o dispozitie trista cu nefericire sau iritabilitate, sentiment de insecuritate, atitudini de retragere, tulburari de relationare interpersonala, lipsa de interes in raport cu mediul. Copilul pare plictisit, nesatisfacut, nemultumit, are o slaba capacitate de a se bucura, traieste cu sentimentul ca este rejectat, neiubit. Prezinta tulburarii de somn, apetit, activitati stereotipe, crize de furie si agitatie, dezinteres pentru joc. Este gata permanent de plecare. Adesea exista enurezis, encoprezis, pavor nocturn (*manifestare paroxistica de tip anxios manifestata prin trezire brusca in timpul noptii, urmata de o stare de agitatie puternica, spaima si plans*), onicofagie (*tendinta de a roade continuu unghiile*), ipsatie (*masturbare*).

c. La scolarul mic depresia este mai putin extinsa si se confunda adesea cu boli somatice. Apare un fond de tristete, insecuritate anxioasa-iritabila, inhibitie mnestica, tulburari de concentrare la lectii si joc, tulburari de atentie, comportament agresiv, accese de plans, enurezis.

d. La elevul mare apar, de multe ori, tulburari de comportament, crize de furie, randament scolar scazut, complexe de inferioritate, lipsa de apetit pentru activitate, crize de acting-out antisociale (*actiuni de obicei impulsive, rupte de motivatiile habituale, si care pot lua o forma auto- sau heteroagresiva*) impulsuri suicidare, cefalee. Par plictisiti, tristi, suferinzi, slabiti, cu imagine de sine alterata.

Forme clinice.

Stefan Milea (1988) recunoaste pentru copil si adolescent posibilitatea aparitiei depresiei sub forma de:

- depresii **psihogene** - tulburari de intensitate nevrotica (depresii nevrotice si de epuizare) sau psihotica (depresii psihoreactive), apar ca urmare a unor situatii psihotraumatizante, cu actiune indelungata sau acuta; toate nevrozele copilului si adolescentului prezinta elemente depresive mai mult sau mai putin exprimate;
- depresiile **endogene** (formele bipolare, monopolare, depresia recurenta, distimia - *Distimia este o deprimare cronica a dispozitiei care nu intruneste criteriile pentru tulburarile depresive recurente din perspectiva duratei si intensitatii. Suferinzii au perioade de zile, sau saptamani, in care se descriu ca simtindu-se bine, dar majoritatea timpului adesea luni in sir, sunt obositi si deprimati, totul constituie pentru ei un efort, nimic nu-i poate bucura. Acesti pacienti mediteaza si se plang, dorm rau, au o stare de disconfort, dar, de cele mai multe ori, sunt capabili sa faca fata cerintelor vietii cotidiene. Din acest motiv distimia are multe in comun cu conceptul de nevroza depresiva. Debutul poate avea loc in*

pubertatea tardiva si dureaza mai multi ani, uneori indefinit.) au un determinism ereditar, realizand formele cele mai tipice de depresie;

- **psihozele schizo-afective**, contextul clinic sugereaza schizofrenia;
- **depresiile somatogene** sunt atribuite unor cauze fizice incluzand depresiile organice (determinate de leziuni organice cerebrale - unele tumori, epilepsie, demente) si depresiile simptomatice (in boli ca diabet, hepatita, hipotiroidismul). In depresiile simptomatice sunt incluse si cele care apar in cursul unor tratamente de durata cu corticoizi, rezerpina, tranchilizante majore.

Bibliografie:

DSM IV TR 2000; Gorgos; *Psihiatrie*, Marie Jeane Georgescu

1.8. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

- COPII CU ADHD -

Prof. Popescu Floarea Alina

Școala Gimnazială Specială “Sf Mina” Craiova

Majoritatea specialiștilor au acceptat deficitul de atenție însoțit de tulburare hiperkinetică (ADHD) ca pe o afecțiune care apare în copilărie. Întâlnim frecvent cazuri în care ADHD face ca unii copii cu un coeficient de inteligență la nivel mediu sau peste mediu și cu o bună educație oferită de părinți, să aibă comportamente indezirabile și să întâmpine dificultăți de integrare și socializare la grădiniță, dar și la școală.

Unii școlari sunt categorisiți în mod eronat ca fiind „hiperactivi”. Există posibilitatea ca ei să nu aibă nicio problemă, cu excepția unei „agitații” și a lipsei simțului practic, care sunt normale la aceasta vârstă. Cei mai mulți părinți descoperă că copilul lor cu ADHD are o dezvoltare mai lentă față de alți copii în jurul vârstei de șase ani. La aceasta vârstă comportamentele care pun semne de întrebare cadrelor didactice și părinților sunt: toleranța redusă la frustrare, izbucniri imprevizibile, manifestări agresive față de ceilalți copii.

Integrarea este un proces de includere în grădinițele și școlile de masă, la activitățile educative formale și non-formale, a acestor copii. Grădinița și școala, este considerată ca fiind a doua instanță de socializare a copilului (familia fiind considerată prima instanță de socializare), iar integrarea acestuia reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în școală și viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități favorabile acestui proces.

Educația incluzivă se referă la integrarea copiilor cu CES în structurile învățământului de masă, mediu care poate oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase a acestor copii și o echilibrare a personalității acestora. Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale, presupune aplicarea unor strategii de intervenție psihopedagogică destinate prevenirii și corectării comportamentelor indezirabile mediului școlar și social, consolidarea unor atitudini favorabile față de colectivul de preșcolari și cadrele didactice, din partea copilului. În cadrul

activităților didactice, se va acorda o atenție deosebită procesului de evaluare care poate sprijini metodele și tehnicile folosite unde, prin acordarea unor anumite recompense (în cazul nostru, valorizarea în fața colegilor sau obținerea unor aprecieri verbale, etc.), pot fi stinse unele comportamente nedorite sau consolidate anumite comportamente pozitive. În plus, activitatea educativă cu preșcolarilor și școlarilor care prezintă tulburări de comportament solicită din partea fiecărui cadru didactic o foarte bună cunoaștere a naturii umane, a strategiilor de cunoaștere a personalității copiilor și o capacitate empatică deosebită necesară

înțelegerii și acceptării celor din jur așa cum sunt ei în realitate, cu calitățile și defectele lor.

Copilul cu deficit de atenție și hiperactivitate manifestă comportamente indezirabile în plan social, emoțional. Cadrele didactice trebuie să facă o distincție clară între copiii care manifestă un comportament nepotrivit cauzat de sindromul ADHD și copiii care manifestă comportamente nesănătoase datorate lipsei unui sistem de valori și a respectului față de cei din jur.

Hiperactivitatea specifică preșcolarilor și școlarilor mici cu ADHD este cauzată de o serie de deficiențe cerebrale, de faptul că impulsurile și informațiile nu se transmit într-o manieră normală datorită insuficienței secreției neurotransmițătorilor. Copilul hiperactiv este mai energic decât majoritatea copiilor cu dezvoltare normală în momente obișnuite din rutina zilnică: la masă, la somn, în timpul activităților. Cele mai multe probleme ale copilului hiperactiv sunt cauzate de hiperactivitate și impulsivitate. Copiii hiperactivi întâmpină dificultăți în a-și concentra atenția asupra detaliilor sau fac erori prin neglijență. Activitatea lor este dezordonată, lucrează neglijent, fără să se poată organiza.

Acești copii prezintă dificultăți în a-și menține atenția asupra unor sarcini sau activități de joc. De cele mai multe ori, nu respectă instrucțiunile primite.

De regulă, copiii hiperactivi evită activitățile care necesită autoexigență, efort mental sau capacități organizatoare. Deprinderile de lucru sunt dezordonate, dezorganizate, iar materialele pierdute, împrăștiate sau mânuite neglijent. În timpul activităților, ei sunt ușor de distrați de stimuli externi și se opresc des din sarcinile primite găsindu-și alte preocupări. Uită ce sarcini sau responsabilități au primit, sunt în continuă mișcare, vorbesc mult, se ridică des în picioare, se răsucesc pe scaun, își răstoarnă farfuria cu mâncare, fac zgomot în timpul activităților. Impulsivitatea se manifestă prin dificultatea de a-și aștepta rândul, de a aștepta să li se adreseze o întrebare în întregime și oferirea unui răspuns înainte de a cunoaște conținutul acesteia.

Copilul cu ADHD necesită ajutor din partea părinților și a cadrelor didactice pentru a-și antrena și crește durata de concentrare a atenției. Un prim pas pentru realizarea acestui obiectiv este acceptarea condiției deosebite a copiilor care suferă de acest sindrom și acordarea de sprijin constant materializat în recompense, laude și aprecieri verbale în fața celorlalți, implicarea în jocuri care îl captează și în același timp îi antrenează atenția și coordonarea.

Majoritatea descrierilor ADHD se concentrează asupra aspectelor negative și uită să menționeze avantajele ADHD. Aspectele pozitive includ: creativitate, nivel ridicat de energie, intuitivitate, căldură sufletească, atitudine încrezătoare (uneori prea accentuată), atitudine iertătoare (uneori prea accentuată), sensibilitate, capacitate de a-și asuma riscuri (uneori prea mari), flexibilitate, loialitate, simț al umorului dezvoltat.

Bibliografie:

- ✓ Vrăsmaș, Elena, 1988, “Strategiile educației inclusive în educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București.
- ✓ Vrăsmaș, Elena, Vršmaș, Traian, 1993, “Copiii cu cerințe educative speciale” în Revista de Educație Specială nr.1/1993

1.9. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI, PRIVIND UTILIZAREA ÎN ACTIVITATEADIDACTICĂ A UNOR PROCEDEE, METODE ȘI TEHNICI, CARE AU CA SCOP CREȘTEREA CALITĂȚII ÎN EDUCAȚIE

Prof. Ariciu Claudia Cornelia

Școala Gimnazială “Dimitrie Cantemir” Baia Mare, jud. Maramureș

„Nu există artă mai frumoasă, decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu, uitându-se la el, se bucură și oamenii, se bucura și Dumnezeu.”

Sf. Ioan Gură de Aur

Pentru a îmbunătăți sistemul actual de educație, anul școlar 2022 – 2023 a debutat cu o schimbare majoră privind structura sa: cele două semestre au fost transformate în cinci module de școală separate prin mini-vacanțe. Astfel, noul an școlar a început în prima zi de luni a lunii septembrie și se va încheia în data de 16 iunie.

Ministerul Educației a propus, așadar, o structură nouă a anului școlar, care va fi împărțit în 5 module de învățare și 5 vacanțe școlare. Perioadele de învățare și perioadele de odihnă vor fi uniform distribuite, cu un număr de cinci perioade de 6-8 săptămâni de studiu între care sunt intercalate vacanțe de minimum o săptămână de odihnă; fiecare secvență a anului școlar are astfel o durată relativ apropiată, reglajul fiind făcut prin intermediul săptămănilor de vacanță din interior, care permit și respectarea perioadelor tradiționale de sărbători.

Implementarea acestei structuri modulare este o măsură de eficientizare a timpului de instruire și trebuie asociată cu o reformă a proiectării instruirii și evaluării pentru consolidarea învățării.

Trecerea la o organizare pe module poate avea avantajul structurării parcursului de învățare în unități mai ușor de gestionat și de monitorizat din perspectiva relației dintre învățare și evaluare, cu condiția ca proiectarea învățării să se facă în unități mai mici, și chiar integrate inter- sau multidisciplinar.

Din perspectiva curbei de învățare a elevilor, stabilirea unor obiective mai bine definite și apropiate în timp poate avea un efect motivational important, mai ales în condițiile în care procesul de învățare se bazează pe pedagogia experiențială și pe învățare prin proiecte. De asemenea, în majoritatea sistemelor care promovează o structură modulară există o preocupare explicită pentru ca evaluarea să fie în principal de natură formativă, echilibrată în raport cu evaluarea sumativă, și acest lucru devine posibil cu condiția reformei sistemului de evaluare (accent pe evaluare formativă/feedback, renunțarea la ideea unui număr minim de note și concentrarea pe competențe specifice dezvoltate). Trebuie subliniat, totuși, că măsura nu vizează verificarea mai redusă a elevilor, ci dimpotrivă, **o evaluare sistematică a progresului acestora**, care să dirijeze și să orienteze planificarea procesului de predare-învățare, cu obiective

setate individual de la un modul la altul; notele ar trebui să devină astfel complementare unui proces de evaluare narativă care să acompanieze învățarea, și nu un obiectiv în sine.

În clasa pregătitoare copilul va învăța prin metode adecvate vârstei tot ceea ce îi este necesar pentru a face față cu succes clasei I. De exemplu, copiii își vor dezvolta capacitatea de a comunica, vor stabili sau consolida primele contacte cu lumea numerelor și a literelor, vor învăța să observe mediul înconjurător și să interacționeze cu ceilalți copii și cu adulți prin jocuri didactice, activități în echipă, activități de descoperire, prin desen sau muzică. Nu în ultimul rând, copiii vor beneficia de ore special destinate unei pregătiri fizice armonioase. În clasa pregătitoare elevii nu vor da niciun fel de testări, cadrul didactic putând însă să utilizeze modalități de încurajare și de recompensare specifice vârstei.

De exemplu o metodă activă folosită în clasa pregătitoare este jocul de rol, care solicită creativitate și participare intensă, mobilizarea competențelor și a cunoștințelor anterioare și, în egală măsură, improvizație. Jocul de rol este o strategie prin care copiii școlari imită personaje din povești sau acțiuni, de exemplu: „De-a bucătarii”, „De-a doctorul”, „La piață”, „Scufița Roșie”, „Capra cu trei iezi”. Simularea constă în punerea în scenă a unor situații similare celor din viața reală, copiii își păstrează atitudinile, valorile și nu joacă un personaj, ci interpretează o situație. Un alt exemplu pentru a stimula creativitatea este povestea cu început dat sau povești libere, după un șir de ilustrații, o jucărie, o siluetă, după o machetă sau planșe. Cu ajutorul acestei metode antrenăm capacitatea de elaborare verbal- expresivă, a imaginației, a inovației, a creativității. Desenele libere antrenează creativitatea școlarului, folosind metode și materiale diverse. Modelarea cu ajutorul lutului stimulează creativitatea școlarului, jocurile de tip puzzle, precum și desenul liber.

Metoda ciorchinelui este folosită individual sau în grup și constă în evidențierea de către elevi a legăturilor dintre idei, pe baza găsirii altor sensuri ale acestora și a relevării unor noi asociații de idei. Are o multitudine de efecte formative:

- la nivel cognitiv: - stimulează valorificarea cunoștințelor și convingerilor personale;
- captează atenția elevilor;
- dezvoltă gândirea liberă;
- stimulează creativitatea.
- la nivel atitudinal: - stimulează o atmosferă de emulație între participanți;
- stimulează motivația elevilor pentru a participa la activitate;
- contribuie la formarea capacității de autocunoaștere și
- autoevaluare, prin comparația cu ceilalți participanți.

Interviul în trei trepte

Elevii se organizează în triade (A, B, C), pentru a fi pe rând, intervievator, interviuat, observator. Interviul va conține întrebări de genul:

- Care sunt personajele textului?
- Când se petrece întâmplarea?
- De ce se consideră ghiocelul neînsemnat?
- Cum încearcă Iarna să-l pedepsească pe ghiocel?
- Cine îl ajută pe ghiocel?
- Care este semnificația acestei flori ?

Răspunsurile cele mai interesante se comunică întregii clase.

Masă rotundă

Se formează grupe de 3 elevi. Fiecare elev descrie câte o floare de toamnă la alegere, apoi o desenează.

Jocuri de rol „Iarna la taifas cu ghiocelul”

Explozia stelară Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor care se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri.

Obiectiv: Formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup, prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme, precum și modul de cooperare și interacțiune.

Exemplu:

Convorbire: Menținerea sănătății

Obiectiv: evidențierea a cât mai multe soluții de menținere a sănătății ca răspuns la întrebările adresate.

Desfășurare:

1. Se citește o ghicitoare. Se discută iar elevii extrag ideea centrală „menținerea sănătății” și se expune pe steaua mare.

2. Cinci copii aleg câte o steluță pe care este scrisă întrebarea, apoi fiecare din ei, printr-un joc numărătoare își formează grupul preferențial: Unu, doi, trei, patru, cinci/Vă grupați cu toții aici/Împreună vă jucați și învățați/Întrebări vă adresați!

3. Se citește întrebarea de pe steluță și timp de 5 minute, copiii analizează imaginile, formulează întrebări în concordanță cu situațiile problemă descoperite de grup.

4. După expirarea timpului, elevii revin în semicerc și adresează întrebările elaborate în grup celorlalte grupuri care răspund întrebărilor sau adresează noi întrebări de același tip, completând eforturile acestora.

5. Întrebările interesante se scriu pe câte o steluță care se fixează pe o imagine sugestivă (poster)

Aplicatie: „La cireșe”

Tehnica viselor este o tehnică bazată pe meditație în care copilul își lasă imaginația să lucreze pentru a exprima ceea ce a gândit că poate face el în viitor, cum va arăta locuința lui, colegii, școala, parcul, apoi compară visul cu realitatea în vederea obținerii unor situații viabile pentru viitor.

Obiectiv: Stimularea imaginației prin crearea de situații comparabile cu cele existente în viața reală. În cadrul **temei „Școala mea”** fiecare elev își va imagina cum va arăta școala sa peste 10 ani.

Grupa 1 – lingviștii: Realizați o poveste în care să descrieți școala

Grupa 2 – arhitecții: Construiți școala cum v-o imaginați peste 10 - 20 ani.

Grupa 3 – naturalişti: Imaginaţi-vă grădina şi curtea şcolii ca o oază de relaxare, aer curat.

Grupa 4 - kinestezicii: Creaţi un program artistic pentru teatrul de păpuşi al şcolii înviitor.

3. Activităţi în grupuri Învăţătoarea revine cu o altă sarcină didactică: „Gândiţi-vă ce poate fi realizat cu adevărat din tot ceea ce v-aţi imagina”.

4. Prezentarea rezultatelor Fiecare grup prezintă soluţiile viabile în funcţie de timpul transunerii în realitate timp de 5 minute.

Beneficii:

- Stimulează imaginaţia şi creativitatea
- Impulsionează depăşirea barierelor
- Activează grupurile prin competiţia permanentă
- Impune stabilirea unei paralele între lumea reală şi cea imaginată
- Compararea soluţiilor
- Dezvoltă gândirea creativă
- Stimulează buna dispoziţie

Metoda Copacul ideilor este o metodă grafică în care cuvântul - cheie este scris într-un dreptunghi în partea din mijloc, la baza paginii. De la acest cuvânt - cheie se ramifică, asemenea crengilor unui copac, toate cunoştinţele învăţate.

Metoda R.A.I. are la bază stimularea şi dezvoltarea capacităţii elevilor de a comunica prin întrebări şi răspunsuri ceea ce tocmai au învăţat. Denumirea provine de la iniţialele cuvintele Răspunde – Aruncă – Interoghează Metoda R.A.I. poate fi folosită la sfârşitul lecţiei, pe parcursul ei sau la începutul activităţii, înaintea începerii noului demers didactic, în scopul descoperirii, de către profesorul ce asistă la joc a eventualelor lacune în cunoştinţele cursanţilor şi a reactualizării ideilor-ancoră.

Este o metodă de a realiza un feedback rapid, într-un mod plăcut, energizant şi mai puţin stresant decât metodele clasice de evaluare. Elevii sunt încântaţi de această metodă – joc de constatare reciprocă a rezultatelor obţinute, modalitate care se constituie în acelaşi timp şi ca o **strategie de învăţare ce îmbină cooperarea cu competiţia**. chiar şi cei mai timizi elevi se simt încurajaţi şi participă cu plăcere la activitate.

Pentru formarea capacităţii de a coordona activităţile, de a lucra în echipă şi de a rezolva creativ situaţiile specifice domeniului, a capacităţii de proiectare şi monitorizare a proiectelor/programelor specifice sunt utilizate strategiile indirecte bazate pe observaţie, reflecţie şi acţiune a elevului, respective metoda anchetei, observarea sistematică şi independentă, experimentul, modelarea, jocurile de rol, metoda studiului de caz şi simulările.

Evaluarea eficienței strategiilor de predare -învățare

Strategiile de evaluare permit atât cadrului didactic cât și elevului cunoașterea gradului și a măsurii în care au fost îndeplinite finalitățile propuse. Eficiența proceselor de predare și învățare depind de corectitudinea și de promptitudinea cu care se realizează actele evaluative.

Concluzii:

Profesorul are nevoie de: „competență relațională, capacitate de a promova relații de cooperare și competiție, un stil de lucru cooperant pentru a asigura unitatea clasei, pentru a obține un înalt grad de coeziune al acesteia, pentru a stimula tendințele centripete în locul celor centrifuge, pentru a forma conștiința comunitară (de grup) a elevilor de care se ocupă” (Cerghit, 2008, p. 183).

Bibliografie:

- Clegg Brian, Birch Paul, Creativitatea, Editura Polirom, Iași, 2003, pagina 101, 173
- Roșca Al., Zorgo B., Aptitudinile, Editura Științifică, Bucuresti 1972, pagina 99
- Roșca Alexandru, Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1981, pagina 16, 17, 19, 103,113
- Mihaela Roco, Creativitatea individuală și de grup, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București 1979, pagina 15, 17, 33
- Roșca Alexandru, Psihologia copilului preșcolar, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1968, pagina 5,191, 192

1.10. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN TRATAREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR

Prof. Broicea Norica

Școala Gimnazială Dumbrava, jud. Timiș

“Învățătorul cu adevărat înzestrat este acela care își aduce clasa la stadiul în care să poată spune: Fie că sunt de față ori nu, clasa își continuă activitatea. Grupul și-a câștigat independența.” (Maria Montessori)

În condițiile învățământului activ, învățătorului îi revin îndatoriri noi, complexe, referitoare la cunoașterea evoluției fiecărui copil și la evaluarea sistematică a achizițiilor acestuia. Constatând lacune în cunoștințe sau în deprinderile unui copil, el trebuie să-i organizeze procesul de învățare astfel încât, bazându-se pe achizițiile sale anterioare, să-i completeze lipsurile. În acest context, greșelile pe care le face elevul vor constitui un indicator al demersurilor și al achizițiilor sale, care îi permite învățătorului să construiască programul de recuperare bazat pe sprijin individual și eficace. Numai astfel, fiecare elev, își va constitui, cu ajutorul învățătorului propriul său itinerar de învățare.

Actul didactic, în didactica sa, are caracter procesual, secvențial și poate fi reglat și autoreglat în permanență. Evaluarea vizează, deci, atât rezultatele învățării elevilor, cât și procesul însuși, în continua sa desfășurare.

Cunoașterea cu precizie de către învățător a obiectivelor urmărite de fiecare secvență, precum și a competențelor pe care trebuie să le dobândească elevii prin parcurgerea conținuturilor prevăzute de programele școlare constituie o condiție esențială pentru realizarea unui învățământ eficient. Ea permite organizarea demersului didactic ca sistem de relații între: obiectivele urmărite, conținut de predare-învățare, strategii (sarcini, situații de învățare), evaluare, progres școlar al fiecărui elev.

Coordonatele principale care trebuie să jaloneze organizarea, desfășurarea și conținutul activității diferențiate cu elevii în ciclul primar sunt:

1. Activitatea diferențiată cu elevii trebuie să asigure realizarea sarcinilor învățământului formativ ce vizează dezvoltarea armonioasă a tuturor lanțurilor personalității.
2. Activitatea diferențiată se desfășoară în cadrul procesului instructiv-educativ organizat cu întregul colectiv al clasei.
3. Obiectivele instructiv-educative ale activității diferențiate cu elevii trebuie realizate în principiu în timpul lecției.
4. Activitatea diferențiată trebuie să-i cuprindă pe toți elevii clasei, atât pe cei care întâmpină dificultăți, cât și pe cei cu posibilități deosebite, pentru ca folosindu-se metode și procedee specifice particularităților individuale, să se asigure stimularea dezvoltării lor până la nivelul maxim al disponibilităților pe care le are fiecare.

5. În tratarea diferențiată a elevilor se va evita suprasolicitarea lor față de potențialul psihic real.
6. Conținutul învățământului este comun obligatoriu, diferențiate sunt doar modalitățile și formele de predare-învățare.
7. În timpul activității diferențiate se vor folosi în permanență metode și procedee care antrenează în cel mai înalt grad capacitățile lor intelectuale, trezesc și mențin interesul față de obiectele și fenomenele studiate, stimulează atitudinea creatoare, solicită un efort acțional propriu, asigură o învățare activă și formativă.
8. Diferențierea activității în cadrul lecției presupune îmbinarea și alternarea echilibrată a activității frontale cu activitatea individuală și pe grupe de elevi.
9. Diferențierea activității cu elevii se realizează în toate momentele lecției. Volumul mereu în creștere al cunoștințelor ce trebuie însușite de elevi și capacitatea acestora de a le asimila satisfăcător crează un decalaj care determină o acțiune de renovare a învățământului pe mai multe planuri: obiective pedagogice și conținutul învățământului, structuri, organizare și tehnologie didactică.

În practica școlară tratarea diferențiată a elevilor se poate face și prin utilizarea unor game variate de muncă independentă, atât în clasă, cât și acasă. Procedul este deosebit de eficace atunci când stabilirea unor teme pe măsura elevilor se întemeiază pe o cunoaștere profundă a capacităților fiecărui elev și, mai ales, pe evidența dificultăților și a greșelilor caracteristice pe care aceștia le-au întâmpinat ori le-au săvârșit în lucrările precedente, fiindcă în funcție de acestea se pot alege, fie temele comune pe care să le rezolve independent toți elevii din clasă, fie temele care să ajute grupele de nivel sau pe fiecare elev în parte să se dezvolte la nivelul posibilităților lui.

Notarea constatărilor și observațiilor, a măsurilor ce trebuie luate, constituie un fel de memento pentru învățător de a căuta neconținut metode, procedee și mijloace prin care să elimine treptat deficiențele din pregătirea elevilor.

Problema instruirii diferențiate este de stringentă actualitate. Amploarea preocupărilor și efervescența discuțiilor pe această temă, precum și interesul crescând pentru găsirea unor soluții corespunzătoare sunt corelate cu intențiile factorilor decizionali, care încearcă să adapteze mai accentuat învățământul la particularitățile psihofizice, individuale și de vârstă ale copiilor, în vederea dezvoltării depline a personalității acestora.

Din multitudinea factorilor care conduc la necesitatea realizării unei activități didactice diferențiate, acelea care au impus au fost deosebirile dintre copii de aceeași vârstă, supuși unui proces comun de instruire, înțelegerea nevoii de a nu uniformiza, ci de a oferi condiții de afirmare a celor dotați cu înzestrări personale deosebite, ori cu ritmuri mai alerte ori mai lente în acumulări. Ele privesc dimensionarea psihologică a personalității umane care se distinge printr-o sinteză de dispoziții, tendințe biologice, înclinații înnăscute, pe de o parte, și însușiri formate în cursul vieții și activității, pe de altă parte. Deosebirile individuale sunt o realitate, iar natura și gradul lor de dezvoltare sunt de multe ori ușor sesizabile, astfel că nu ne vom găsi niciodată în fața omului în general, ci totdeauna în fața unui om particular, a unui individ care, de multe ori, se dovedește a fi o enigmă.

Cunoașterea copilului în vederea tratării lui diferențiate este un deziderat al învățământului. Această cunoaștere se realizează pe tot parcursul procesului instructiv educativ. "Omul este un mic univers" spunea Heraclit și de aceea trebuie să cunoaștem bine copilul și prin misiunea pe care o avem să contribuim la evoluția lui firească.

Acțiunea de diferențiere a activităților cu elevii, trebuie stabilită orientând-o după acele aspecte care influențează mai puternic randamentul acestora. Stabilirea unui sistem de lucru adecvat trebuie să se facă în funcție de "capacitatea de învățare" sau de "însușire" a informațiilor (receptivitate la învățare). Orice acțiune de diferențiere a instruirii trebuie să pornească de la sesizarea trăsăturilor comune, dar și a deosebirilor dintre subiecți, deosebiri manifestate pe mai multe planuri : tip dominant al proceselor nervoase superioare, dezvoltare intelectuală, capacitate de învățare, ritm de lucru, interes, înclinații.

Depistarea acestor trăsături care îi diferențiază pe elevi, stabilirea rolului fiecăreia în definirea comportamentului care conduce la obținerea performanțelor, reprezintă operația inițială, premisa oricărei acțiuni de tratare diferențiată a elevilor din ciclul primar.

Caracteristica acțiunii de diferențiere în planul organizării și desfășurării activității didactice o constituie nuanțarea modalităților de lucru, evitându-se separarea cu caracter permanent a copiilor capabili de un randament ridicat, de copiii lenți. Totodată, aceasta implică îmbinarea rațională, echilibrată, a activității frontale cu întreaga clasă și a activităților pe grupuri ori individuale, adaptate particularităților acestora.

Abordând stilul tratării diferențiate, clasa devine un mediu dinamic și mereu în schimbare, în care dascălii pot dovedi că apreciază pe fiecare dintre elevi și pe toți elevii.

Tratarea diferențiată este o premisă a prevenirii eșecului școlar și reprezintă garanția obținerii unor rezultate deosebite în munca institutorilor.

Bibliografie:

1. Ioan Jinga, Tratarea diferențiată a elevilor, Revista de pedagogie, Nr. 6, București, 1983
2. Ion T. Radu, Învățământul diferențiat. Concepții și strategii, București, E. D. P. 1978
3. Nicolae Oprescu, Ameliorarea randamentului școlar prin diferențierea învățământului, Modernizarea învățământului primar, București, E. D. P. 1980

1.11. FANTEZIE ȘI ÎNDEMÂNARE

Instructor de educație extrașcolară Horvat Elena

C.S.E.I. „Sf. Andrei”, Gura Humorului, jud. Suceava

Cel mai plăcut lucru la activitățile extrașcolare este că mediul relaxat le permite copiilor să fie mai receptivi pentru că nu mai sunt în cadrul formal al școlii. Ei sunt mult mai deschiși în astfel de situații și pot asimila mai repede informațiile din activitățile practice.

Scopul principal al activităților extrașcolare este de a pune bazele lucrului în echipă, de a colabora și a comunica mai ușor cu cei din jur, de a susține anumite puncte de vedere. Fiecare dintre aceste elemente este important pentru formarea omului de mai târziu. Printre cele mai plăcute activități extrașcolare sunt evenimentele cu tematică, expozițiile, plimbările în parc, etc.

Mișcarea efectuată sub forma plimbărilor, drumețiilor, jocurilor sau competițiilor, conduce la obținerea echilibrului psihic, autocontrolului, creșterii aprecierii de sine, dobândirii încrederii în forțele proprii. Un bun instructor de educație nu poate fi decât acela care îl învață pe copil să devină o persoană puternică și responsabilă, armonios dezvoltată, atât fizic, cât și psihic.

Copii, adolescenți, adulți – toți trebuie încurajați să facă mișcare. De aceea, școala are un rol important în a promova acest lucru, pornind de la locul amenajat în curtea școlii, sala de sport în care elevii își pot satisface nevoia de mișcare, în care se realizează exercițiile și jocurile necesare pentru dezvoltarea lor fizică și nu numai. Mișcarea și activitățile sportive reprezintă factorii principali ai menținerii și întăririi sănătății și din acest considerent, încă de la cele mai fragede vârste este nevoie de multă mișcare, iar în perioada școlarității, cea a transformărilor calitative și cantitative pe plan somatic, aceste activități au ca scop dezvoltarea fizică armonioasă, precum și însușirea unui bagaj de deprinderi motrice generale. Când iau forma unor întreceri, acest gen de activități îi mobilizează pe copii, stimulând interesul acestora și determinându-i să-și mobilizeze forțele.

Activitățile extrașcolare, ca activități complementare activității de învățare realizată la clasă, urmăresc lărgirea și adâncirea nivelului de cunoștințe, informații al copiilor, îi atrag spre folosirea timpului liber în mod util și plăcut, îi apropie de viața socială, culturală a comunității în care trăiesc, contribuie la formarea personalității în dezvoltare a preșcolarilor. Ele se deosebesc de cele curriculare prin varietatea formelor și a conținutului, prin durata lor, prin varietatea locațiilor în care se desfășoară, metodele folosite și prin raporturile de colaborare, de apropiere, de încredere și de prietenie dintre copii, instructori, colaboratori.

În cadrul activităților de abilități practice se formează o multitudine de priceperi și deprinderi practice, odată cu dezvoltarea creativității, a plăcerii de a lucra independent, a simțului estetic; valorifică imaginația, fantezia creatoare a elevilor și le pune în slujba îmbunătățirii ambientului locuinței, al clasei, al școlii, de asemenea, este și un mijloc agreabil și util de petrecere a timpului liber.

Primul pas pe care trebuie să îl facem este acela de a afla care sunt lucrurile pe care elevii le agreează, ce îi interesează sau pasionează, după care să găsim modalitățile potrivite pentru a le transforma în realități concrete de stimulare atât în progresul școlar, cât și în progresele de ordin moral și spiritual. De asemenea, este imperios necesar să cunoaștem existența unui număr semnificativ de factori ambientali ce ne pot ajuta în creșterea motivației elevilor. Printre acestea se numără: oferirea unui motiv, ce îl determină pe elevi să rămână conectați mai mult timp; prezentarea unor expectanțe clare; fixarea unor obiective pe termen scurt; aprecierile verbală și scrisă; utilizarea judicioasă a notării; stimularea descoperirii, explorării și curiozității epistemice. Dacă aceste strategii vor fi aplicate cu succes, le va permite elevilor să-și exprime dorința de a performa la toate disciplinele școlare și îi va ajuta să conștientizeze faptul că învățarea este foarte importantă și că le îmbogățește viața. Prin implicarea în activități extrașcolare, în activități de voluntariat, elevul poate cunoaște situații diferite, poate descoperi lumea din jurul său altfel decât din cărți, filme sau prezentări făcute de alții, se poate autodescoperi, devenind mai sensibil, mai receptiv și astfel mai bine pregătit pentru viață.

1.12. ASPECTE ALE COMUNICĂRII ȘI LIMBAJULUI COPIILOR CU TSA

Prof. Fernea Ramona

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud, Maramureș

Lipsa vorbirii este primul simptom observat în mod deschis de către părinți și specialiști care duce la concluzia că copilul are nevoie de ajutor specializat. Urmează apoi de obicei apelarea la un logoped, și părinții speră că aceasta va rezolva problema apărută. Însă specialiștii își dau seama că problema copilului legată de vorbire este doar un simptom al unei probleme fundamentale care trebuie să fie discutată deschis cu toate persoanele implicate în educarea copilului dacă se dorește ca intervenția să se adreseze problemei reale.

O caracteristică a copiilor cu autism este faptul că nu reușesc să mențină contactul vizual. Acesta poate fi, de exemplu, trecător sau evitat în mod intenționat. Efectul acestui fapt, este că copilul eșuează în a oferi mamei acea formă subtilă de contact al privirii, dar atât de importantă pentru că mamă să poată să dezvolte un curs al comunicării. Acesta lipsă a răspunsului poate apoi s-o descurajeze pe mamă în a mai iniția comunicarea. Ceea ce înseamnă că copilul va fi lipsit de acte de comunicare și acesta îi va afecta dezvoltarea să în ansamblu.

Deși copiii cu autism adesea fac vocalizări sau produc cuvinte, acestea nu au calitatea de a fi mesaje împărtășite cuiva, ci cel mai adesea pare că le spune doar pentru șine însuși. Asemenea copii pot fi foarte tăcuți pentru perioade lungi, majoritatea folosesc plânsul puternic pentru a semnala mânie sau stres. Acești copii de asemenea au de obicei o serie limitată de expresii faciale, adesea având o față inexpresivă sau zâmbind rar. Lipsă feedback-ului poate fi foarte deorientantă în comunicare.

Tulburările de limbaj propriu-zise.

Mureșan, C. (2007) realizează o clasificare legată de nivelul de realizare și comprehensiune a limbajului:

a) nivelul fonologic- cel mai adesea, persoanele cu autism care vorbesc nu prezintă deficite de articulare, dar își dezvoltă sistemul fonologic într-un ritm mai lent decât cel normal;

b) nivelul morfosintactic- o serie de cercetători au scos în evidență diferențe ale morfologiei și sintaxei la copiii cu autism, cum ar fi o utilizare deficitară a morfemelor corespunzătoare timpurilor verbale și articolelor, ceea ce pare să denote o dezvoltare mai lentă, o plafonare a acestei dezvoltări;

c) nivelul semantic- în cazul persoanelor cu autism este extrem de afectat. Copiii cu autism dau dovadă de o dificultate foarte marcată de a utiliza cuvintele, respectând semantica acestora. Uneori pot ajunge la un nivel satisfăcător al vocabularului, dar eșuează, nu la reprezentarea semnificației cuvintelor, ci la utilizarea lor corectă. Dificultățile specifice se referă mai ales la

folosirea termenilor caracteristici pentru spațialitate, temporalitate și pentru relațiile interpersonale;

d) nivelul pragmatic- utilizarea socială a limbajului este, de asemenea, extrem de perturbata. A fost descrisă în cazul autismului o spontaneitate redusă a limbajului, cu expresii verbale accidentale, absența unei intenții aparente de comunicare, deficite ale adaptării la rolurile unei conversații, nerespectarea regulilor de politețe, de așteptare a momentului pentru a vorbi, o rigiditate și o inadaptare a limbajului în raport cu contextul sau cu sarcină, o variabilitate a calității și abundenței comunicării în funcție de interlocutor, mai mult sau mai puțin familiar cu situația;

e) nivelul prozodic- existența unor anomalii de tipul monotoniei intonației, cu un procent crescut de frecvențe înalte, cu o hipo- sau hipernazalitate, cu un control deficitar al volumului vocii, cu frecvențe șușoteli și o sărăcie a accentuării tonice;

f) nivelul de ecolalic- foarte frecventă, fiind uneori singura realizare lingvistică a copilului autist. Ea nu este însă specifică, putând fi întâlnită și în cazul unor demente infantile, la copiii nevăzători sau chiar la unii copii normali. Lucrările din domeniul cognitiv s-au oprit mai ales asupra funcțiilor ecolaliei, fiind considerată cel mai adesea, ca non- comunicativă.

Mecanismele care definesc tulburările comunicării autiste par a fi: instabilitatea percepției, incapacitatea segmentării fluxului sonor în elemente distincte, imposibilitatea acordării sensului cu contextul, absența sentimentului de reciprocitate care presupune prezența unui punct de vedere diferit. Despre copiii autiști se poate afirma, deci, nu numai că achiziția limbajului le este întârziată, ci și că utilizarea acestuia este complet diferită, atât față de copiii normali, cât și față de alți copii cu diverse tulburări de limbaj. Probabil că cea mai caracteristică trăsătură este eșecul în folosirea limbajului în scopul comunicării sociale. Copilul cu autism tinde să vorbească mult mai puțin decât un copil normal, la un nivel comparabil de dezvoltare a limbajului. El manifestă o dorință extrem de redusă de "comunicare de dragul comunicării".

Una dintre cele mai comune și în același timp intrigante caracteristici lingvistice întâlnite în cazul persoanelor din spectrul autist este ecolalia. În mod uzual, aceasta este descrisă ca fiind „repetarea în ecou a vorbirii”, fiind atribuită autismului încă de la începutul istoricului său. În consecință, ecolalia este o oglindire a modului în care copilul autist prelucrează informația ca un tot unitar, incluzând atât aspectele verbale, respectiv expresia, cât și detalii senzoriale și emotionale, fără a exista o analiză a elementelor componente ce formează enunțul verbal în sine (Bogdashina, 2005). Dată fiind această situație, literatura de specialitate vorbește adesea despre „permanentă situație originală de învățare”, ceea ce subliniază că astfel de expresii verbale își au o origine și semnificație foarte concretă, pe care copilul o reconstituie într-un context dat (Peeters, 2009). Termenul de limbaj „metaforic” a fost introdus pentru prima dată de către Kanner (1946) pentru a face referire la acele cuvinte și expresii extrem de „ermetice” și greu de deslușit de către un ascultător nefamiliarizat cu experiențele și limbajul copilului autist. Deoarece, adesea aceste asocieri se conservă într-un mod inflexibil, având o semnificație extrem de privată și în același timp diferită de cea uzuală, face ca utilizarea acestor expresii să fie considerate de către partenerii sociali ca fiind irelevante sau neadecvate (Noens, Van Berckelaer-Onnes, 2005) și incluse în categoria limbajului idiosincronic. În acest context, Melogno D’Ardia, Mazzoncini și Levi (2011)

au considerat aceste particularitati ale limbajului ca fiind un „simptom” al hipersimbolizării și hiperconcretismului.

Bibliografie:

Adams, C. (2002). Practitioner review: The Assessment of Language pragmatics. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 973-987.

Hobson, Garcia-Perez, Lee. (2009). Person Centered (Deictic) Expressions and Autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*.

Kelley, E. (2011). Language in ASD. In D. Fein, *The Neuropsychology of Autism*. Oxford University Press Inc.

Mureșan, C. (2007). *Autismul infantil. Structuri psihopatologice și terapie complexă*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

1.13. JOCURILE DE MIȘCARE ȘI ACTIVITĂȚILE FIZICE

LA PREȘCOLARI

Prof. înv. preșc. Frîntu Eugenia

Grădinița cu Program Prelungit Nr.8, Slatina, jud. Olt

Jocul de mișcare (sau dinamic) este un exponent al jocurilor didactice aplicate în domeniul educației fizice și al sportului. În mod deosebit, el are o mare eficiență educațională (instructivă), o structură preponderent motrică, care desfășurată sub formă de întrecere provoacă buna dispoziție a tuturor participanților ce se angajează cu toată plenitudinea forțelor pentru obținerea succesului. În același timp, jocul de mișcare se desfășoară întotdeauna după reguli bine precizate, individual sau pe echipe, pe spații limitate, cu sau fără obiecte de joc, constituind principalul mijloc de activizare a participanților pentru îndeplinirea unor obiective instrucționale cu caracter motric.

Jocul de mișcare este un exercițiu fizic și un mijloc principal de dezvoltare armonioasă a copilului de vârstă preșcolară, este o acțiune preponderent corporală, efectuată sistematic și conștient în vederea perfecționării dezvoltării fizice și a capacităților motrice. Jocul este un mijloc ideal de educație și satisface în cel mai înalt grad nevoia de mișcare și de acțiune. Prin joc copilul își satisface imediat, după posibilități, propriile dorințe, acționând conștient și liber în lumea imaginară ce și-o creează singur.

Jocurile de mișcare pentru copii au rolul de a le stimula imaginația, cât și percepțiile asupra culorii, mărimii și greutății obiectelor. Acestea sunt foarte importante pentru dezvoltarea abilităților sociale prin respectarea unor reguli comune pentru toți participanții și satisfac nevoile copilului de acțiune într-o lume imaginată de el însuși.

Beneficiile mișcării fizice pentru copii

Ajută la relaxare

Chiar dacă nivelul de stres al unui copil nu este pe măsura celui trăit de un adult, jocurile distractive și de mișcare îl ajută să elimine tensiunea adunată în corpul său atunci când este nevoit să se ocupe de activități statice (ex.: să își facă temele). Având în mod natural multă energie, este important ca aceasta să fie canalizată spre scopuri pozitive și consumată în cadrul unui joc educativ.

Întărește abilitățile sociale

Este foarte important ca egocentrismul inițial al copilului să fie depășit prin participarea la activități de echipă în care să-și dezvolte abilitățile sociale. Indiferent de tipul de joc de mișcare la care ia parte, copilul va trebui să colaboreze cu ceilalți membri ai echipei pentru atingerea scopului lor comun: câștigarea jocului. Mai mult decât atât, jocurile și sporturile de echipă întăresc

trăsăturile de personalitate precum respectul față de ceilalți sau onestitatea și echilibrează nivelul de competitivitate resimțit.

Participă la o dezvoltare fizică armonioasă

Pe lângă beneficiile psihologice pe care le oferă jocurile de mișcare pentru copii, există, desigur, și beneficiile fizice precum: întărirea sistemului cardiovascular, îmbunătățirea imunității, întărirea sistemului osos, echilibrarea sistemului endocrin și îmbunătățirea posturii. Disciplina pe care trebuie să o urmeze în cadrul acestor jocuri va avea un efect pozitiv și asupra corpului său, participând la o dezvoltare fizică armonioasă care îl va ajuta pe viitor.

Care sunt etapele jocului de mișcare?

Explicarea și demonstrarea jocului

Explicarea trebuie să fie clară, succintă, făcută pe un ton potrivit, să fie accesibilă, evitându-se deplasările celui care explică. Se va spune: denumirea jocului, conținutul, pe scurt, principalele reguli, precizări cu privire la stabilirea învingătorului, urmărirea fiecărui participant, comenzile pentru începere, desfășurare și final. Explicația va fi însoțită de demonstrație.

Desfășurarea jocului

Începe la un anumit semnal dat de educatoare, după ce aceasta s-a convins că toți copiii sunt pe locurile lor și au înțeles jocul. În continuare va urmări desfășurarea jocului, având grijă să fie respectate regulile acestuia, stimulând spiritul de inițiativă, atenționând pe cei care încearcă să încalce regulile.

Terminarea jocului

Se face prin anunțarea încheierii acestuia, prin aprecieri generale și individuale și comunicând rezultatul întrecerii, în cazul în care jocul s-a desfășurat sub forma de concurs. Stabilirea rezultatului trebuie făcută obiectiv, evitându-se aprecierile care ar putea descuraja pe cei învinși.

Exemple de jocuri de mișcare

„Iepurașii la morcovi,”

Linia de plecare, delimitată cu ajutorul unor benzi de hârtie colorată, cu creta sau cu scoci, reprezintă casa iepurașilor. Aceștia trebuie să ajungă la stratul cu morcovi, situat la o distanță de 2-3 m, prin săritura pe ambele picioare.

La comandă *Iepurii la morcovi!*, copiii pornesc cu aceeași săritură, îndreptându-se cât mai repede spre stratul de morcovi. Odată ajunși la destinație, execută sărituri libere pe loc, imitând ronțăitul morcovilor. La comanda *Iepurii acasă!*, copiii revin la locurile de plecare, tot prin sărituri libere cu desprindere de pe ambele picioare, cu deplasare înainte.

„Mingea pe pod,,

Pentru acest joc de mișcare vei avea nevoie doar de o minge ușoară din plastic și un grup format din minim 6 copii. Este un joc care antrenează viteza de reacție, implicând atât mișcări ale brațelor, cât și alergarea. Copiii se împart în două șiruri aflate la distanță egală unul față de altul, iar mingea este pasată în spate de către fiecare copil. Preluarea și oferirea mingii mai departe trebuie realizată prin întinderea mâinilor deasupra capului.

Ultimul copil la care ajunge mingea trebuie să alerge cât mai repede împreună cu ea în fața șirului din care face parte. În acest joc va câștiga echipa cu cel mai rapid alergător, adică micuțul care ajunge prima oară la locul său. Se poate juca în mai multe runde, folosind un calcul simplu de punctaj (fiecare rundă câștigată 1 punct).

„Prinde fluturașul,,

Pentru a juca acest joc este nevoie de un set de nuielușe, câțiva fluturași ce pot fi realizați manual de către copii și o plasă în care să poată încăpea un fluturaș. După realizarea fluturașilor colorați din hârtie, aceștia vor fi prinși cu o ață de capătul fiecărei nuielușe, cu excepția uneia. Pe aceasta din urmă va fi prinsă plasa, iar jocul poate începe. Nu este nevoie de un număr mare de copii pentru acest joc. Unul dintre copii va ține în mână nuielușa cu plasă, timp în care ceilalți vor alerga în jurul lui cu fluturașii în aer. Scopul său este acela de a prinde un fluturaș în plasa lui, după care va face schimb de locuri cu cel pe care l-a prins.

„Lupul și mielul,,

În cadrul acestui joc, copiii vor fi așezați în picioare într-un cerc și se vor ține de mâini. Alți doi copii vor primi rolul de lup, respectiv miel. Mielul va sta în interiorul cercului, iar lupul în exterior. La începutul jocului, vor fi stabilite trei porțițe de ieșire, adică locuri în care copiii nu se vor ține de mâini. După ce jocul începe, lupul va intra în interiorul cercului, în încercarea de a prinde mielul.

Copilul ce a primit rolul de “miel” va putea ieși din cerc numai prin locurile marcate, încercând să nu fie prins. După ce “lupul” prinde “mielul”, alți doi copii vor prelua aceste roluri.

„Veverițele,,

Acest joc necesită o cretă albă sau colorată și câteva seturi de ghinde (naturale sau din plastic), nuci sau orice alte obiecte de mici dimensiuni. Copiii vor fi așezați în cerc, iar în mijlocul lor se va desena un cerc cu diametru mai mare unde vor fi așezate toate “nucile”. Apoi, în dreptul fiecărui copil va fi desenat un cerc mai mic, care va reprezenta “cuibul său”.

La începutul jocului se va auzi comanda “veverițele!”, timp în care fiecare copil va alerga spre cercul mare din mijloc și va încerca să strângă cât mai multe nuci posibile. La comanda “veverițele la cuiburi!”, copiii vor depune nucile strânse în cercurile proprii. Câștigătorul va fi cel care a reușit să strângă cel mai mare număr de nuci.

„Rândunica fără cuib,,

Se lucrează cu întreaga grupă. Educatoarea desenează pe sol un cerc mare pe marginea căruia stau copiii la egală distanță unul de altul. Fiecare copil își desenează în jurul său un cerc mic (cuibul). Unul dintre copii stă în mijlocul cercului mare (rândunica). Toți ceilalți copii stau în cuibul lor. La semnalul educatoarei “zburăți”, rândunelele își schimbă cuiburile între ele. Rândunica din mijloc care nu are cuib, urmărește și ea să ocupe un cuib. Cel ce rămâne fără cuib trece în mijlocul cercului mare.

Bibliografie:

Buruian, L., *Educația fizică în grădiniță* – Îndrumător metodic – aplicativ, Casa de Editura Mureș, 2004.

Barcan, Ticaliuc, E., *Exerciții și jocuri pentru preșcolari*, Editura Sport-Turism, 1976.

Iacovlev, V., - *Jocuri pentru copii*, Editura Didactica si Pedagogica, Buc 1981.

Sabau, E. si colab. *Educația fizică la preșcolari*, Editura Sport-Turism, Buc. 1989 .

1.14. DEZVOLTAREA PSIHICĂ ȘI COMUNICAREA LA COPIII CU DIZABILITATE INTELECTUALĂ

Prof. Gal Anuța

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Copiii cu dizabilitate intelectuală fac parte din categoria copiilor cu cerințe educative speciale (CES), dar această sintagmă este mai vastă și cuprinde, pe lângă categoria „dizabilități” și alte două categorii: „dificultăți” și „dezavantaje”.

Persoanele cu dizabilitate intelectuală prezintă deficiențe în ceea ce privește:

- funcționarea intelectuală, respectiv capacitatea unei persoane de a învăța, de a fi motivată, de a lua decizii și de a-și rezolva problemele;
- comportamente adaptative, adică abilitățile necesare pentru desfășurarea în parametrii optimi a vieții de zi cu zi, cum ar fi posibilitatea de a comunica eficient, de a interacționa cu ceilalți, de a avea capacitatea de autoîngrijire.

Dezvoltarea psihică se referă la apariția și manifestarea proceselor, însușirilor, stărilor și structurilor psihice, în timp ce dezvoltarea socială implică o continuă amplificare a posibilităților de relaționare cu ceilalți și o ajustare a propriei conduite, în concordanță cu diversitatea cerințelor sociale.

Activitatea psihică se desfășoară la limita inferioară raportată la normal, stagnarea sau chiar involuția unor funcții psihice, caracteristici precum puerilitatea, infantilismul, sau labilitatea la nivelul personalității fiind valabile pentru toate funcțiile și procesele psihice.

Dezvoltarea psihică are în ansamblu o direcție calitativ ascendentă, dar ea nu prezintă o desfășurare simplă, liniară, ci este sistemică (apariția oricărei noi însușiri sau substructuri psihice se reflectă la nivelul întregului sistem psihic și îi modifică - într-o măsură mai mică sau mai mare - vechea organizare). Astfel, apariția reglajului voluntar în perioada de vârstă preșcolară influențează toate celelalte procese și funcții psihice, aceeași caracteristică explicând de ce o schimbare a unei dimensiuni psihice nu este absolut identică la toți cei aflați în același stadiu de dezvoltare.

Dezvoltarea psihică este stadială, dar nu este o trecere insesizabilă de la ceva la altceva, sau o simplă juxtapunere de elemente nou dobândite, ci este unitate a continuităților și discontinuităților, ceva conservându-se, iar altceva schimbându-se, modificându-se, transformându-se, iar acest altceva fiind conținutul unui nou stadiu psihic. Astfel că, un anumit stadiu de dezvoltare psihică este deosebit de un altul prin nivelul și proprietățile proceselor, însușirilor și structurilor psihice, prin conexiunile dintre ele și prin eficiența lor adaptativă. Adică, un stadiu de dezvoltare psihică nu reprezintă doar un moment care apoi dispare, ci urmează după anumite procese preparatorii și, apoi, odată instalat se pregătesc premisele pentru un nou

stadiu, aceasta trecere fiind un indiciu de normalitate, în timp ce rămânerea într-un stadiu, peste anumite limite, este semnul întârzierii care precede dizabilitatea.

Dezvoltarea psihică este rezultatul interacțiunii factorilor externi și interni. Cei externi sunt constituiți din totalitatea acțiunilor și influențelor ce se exercită din exterior asupra dezvoltării și formării personalității umane (mediul și educația).

În cazul copiilor cu dizabilitate intelectuală este dificil să se facă aprecieri în legătură cu ceea ce sunt capabili să facă și ceea ce nu pot face, indiferent de ariile de dezvoltare luate în considerare. Există multe prejudecăți legate de acești copii și la fel ca și în cazul multor copii cu nevoi speciale, este mai ușor să se facă presupunerea că ei sunt mult mai neajutorați decât sunt în realitate. Atunci când se constată că nu pot realiza anumite sarcini, inevitabil se presupune că potențialul lor este limitat, ceea ce este fals pentru că, la fel ca și în cazul oricărei alte persoane, variabilitatea și capacitățile copiilor cu deficiență mintală sunt diferite și sunt influențate semnificativ de particularitățile individuale, respectiv de personalitatea fiecăruia.

Dezvoltarea vocabularului copiilor cu dizabilitate intelectuală

Dereglarea dinamicii corticale se reflectă și asupra limbajului copilului cu dizabilitate intelectuală, având ca efect o anumită disociere între activitatea verbală și activitatea de gândire, cu influențe negative asupra celor două procese și cu multiple consecințe nefavorabile pentru comunicare și mai ales pentru activitatea de învățare.

O insuficiență a limbajului la copiii cu dizabilitate intelectuală o reprezintă întârzierea în formarea, dezvoltarea și activizarea vocabularului. Astfel, vocabularul acestor copii este mult mai sărac decât cel al copiilor tipici de aceeași vârstă, iar decalajul dintre forma pasivă și cea activă este semnificativ. Frecvent, noțiunile abstracte sunt însușite doar ca etichete verbale, ceea ce împiedică folosirea lor adecvată. Frazele sunt mai scurte și defectuos alcătuite, cu multe dezacorduri, greșeli de topică sau omisiuni. Vorbirea copiilor cu dizabilitate intelectuală are un fals caracter de economicitate, iar precaritatea limbajului și a comunicării este amplificată de handicapul socio-cultural. Lipsa unor deprinderi de comunicare fiabile, în contexte sociale cât mai variate, blochează inițierea și cultivarea unor relații interpersonale de calitate, menținându-i pe acești copii într-o perpetuă stare de izolare.

În plus, se remarcă incapacitatea de a generaliza, problemă evidentă mai ales în cazul limbajului, care este de cele mai multe ori decontextualizat la clasă și greu de utilizat. În plan semantic, este prezentă sărăcia de idei, un dezacord între ceea ce exprimă și realitatea, dar și o înțelegere simplificată sau trunchiată a ideilor vehiculate.

În ceea ce privește comunicarea cu un elev cu dizabilitate intelectuală, există o serie de recomandări cu caracter general care pot conduce la o mai bună receptare a mesajului. Persoanele cu dizabilitate intelectuală pot avea dificultăți în înțelegerea limbajului, dacă acesta este mai complex și cuprinde concepte abstracte, pot avea dificultăți în exprimarea gândurilor și sentimentelor pe care le au la un moment dat.

Tonul și volumul vocii este extrem de important în comunicarea cu elevii cu dizabilitate intelectuală - prin tonul vocii putem încuraja copilul, dar în același timp ne putem afirma și autoritatea - o voce joasă, o vorbire rară, apăsată și sigură poate exprima calmul și autoritatea, oferind încredere copilului. S-a constatat că atunci când cineva primește mesaje pe „tonul parental”, apare o tendință automată de acceptare a autorității persoanei care folosește acest ton. În schimb, tonul înalt, strident sau ascutit trădează nemulțumire, teamă sau nervozitate iar persoana care folosește acest ton este percepută ca fiind nesigură și fără experiență și autoritate. Este de preferat să se folosească un ton egal, iar accentuările și modificările în intensitatea vocii trebuie făcute numai atunci când vrem să accentuăm mesajul într-o direcție sau alta.

Trebuie să avem în vedere faptul că uneori copiii cu dizabilitate intelectuală nu răspund la întrebări, sau răspund greșit, pentru că nu au înțeles ceea ce li se cere. De aceea, este important modul în care comunicăm, cuvintele cheie fiind claritatea și simplitatea. În clasă sau în prezența copiilor cu dizabilitate intelectuală trebuie să vorbim permanent despre ce facem sau despre ce se întâmplă. În comunicarea cu un copil se recomandă utilizarea unor cuvinte ușor de înțeles și propoziții simple atunci când doriți să le cereți o informație sau le solicitați să facă ceva. Acest fenomen are legătură cu modul în care funcționează memoria de scurtă durată la persoanele cu dizabilitate intelectuală, unde există deficiențe atât în capacitatea de a folosi memoria pe termen scurt sau în procesul de manipulare a informațiilor stocate de memoria pe termen scurt, aspecte care influențează semnificativ performanțele cognitive ale elevului.

Odată depășite prejudecățile și barierele impuse de acestea, acceptarea faptului că un copil este doar un copil - indiferent de capacitățile lui fizice sau intelectuale - este una firească. Singura modalitate prin care se poate ajunge la integrarea firească a acestor copii este educarea societății în ansamblul ei. În momentul în care vor exista campanii eficiente de conștientizare și informare care să aibă în centrul lor copiii cu dizabilități, va fi fost făcut primul pas către o societate tolerantă, care va accepta faptul că acești copii au aceleași drepturi ca orice ființă.

Bibliografie:

- Beirne-Smith, M., Patton, N. R., & Ittenbach, R. (2001). Mental retardation
- Bocoș M. Teoria și practica cercetării pedagogice, Editura Casa Cărții de Știință, 2005. Cluj-Napoca.
- Mash, E. J., & Wolfe, D A. (1999). Abnormal child psychology. Pacific Groves, CA, Brooks-Cole/Wadsworth.

1.15. IMPACTUL LECTURII ASUPRA ÎMBUNĂTĂȚIRII LIMBAJULUI

Prof. Ghișa Răducu

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Limbajul ca activitate de comunicare interumană se realizează prin intermediul limbii și al tuturor resurselor ei. Forma de bază, naturală și concretă a limbajului este vorbirea (limbajul oral).

Limbajul (vorbirea) este de aceea un fenomen individual de natură fiziologică și psihologică (condiționat, bineînțeles, de existența socială a individului). Un om își poate însuși vorbirea mai repede sau mai încet. El poate avea un vocabular mai bogat sau mai sărac, o pronunțare mai corectă sau mai puțin corectă. Toate acestea sunt variații individuale ale modului în care omul întrebuințează limba pe care societatea i-a pus-o la dispoziție. Limba însă este aceeași.

Limbajul reprezintă un al doilea sistem de semnalizare apărut la om în condițiile vieții sale sociale. Deci, vorbirea este o activitate comunicativă ce se însușește treptat, se învață și sistematizează prin nenumărate exersări, experiențe ce debutează în copilărie și se extind pe parcursul întregii vieți.

Sub aspect educativ, noi studiem înainte de toate limbajul nu numai pentru că orice cultură umană este o cultură verbală, ci și pentru că el reprezintă principalul instrument de informare și de formare a elevilor în școală.

Principalele funcții ale limbajului sunt:

- de comunicare (comunicativă);
- de cunoaștere (cognitivă);
- reglatoare.

Oamenii pot comunica între ei fie oral (prin viu grai), fie în scris. Limba de care se servesc oamenii pentru aceste forme de comunicare rămâne aceeași, dar condițiile psihologice diferă.

Limbajul oral este cel mai important, deoarece de la el pornesc celelalte. Limbajul oral este forma fundamentală a limbajului. El este viu și dotat cu un ansamblu de mijloace de expresivitate. În plus, comunicarea orală se desfășoară totdeauna în anumite condiții concrete, este dependentă de situații și se servește de elemente situative. Astfel, limbajul oral poate fi colocvial, dialogat sau monologat.

Limbajul scris este mai pretențios, întrucât necesită o activitate de elaborare a frazelor în raport cu un plan prealabil și redispunând de un context situațional, de o susținere prin dialog, de posibilități de a reveni pentru corecturi și completări. În scris, limbajul este reglementat mai sever, nu-și permite discontinuități, erori gramaticale sau licențe de expresii.

Limbajul îndeplinește *funcția de cunoaștere* a realității (cognitivă) prin care dă posibilitatea omului să reflecteze realitatea generalizat și mijlocit. În *procesul de comunicare*, se operează cu *semne lingvistice*, cu *cuvântul* care asigură o reflectare generalizată a realității. Cuvintele sunt purtătoare ale informației. Încă de timpuriu copilul învață limbajul, prin care își exprimă dorințele, nevoile, gândurile, emoțiile, intențiile sale. Dominându-le copilul le conștientizează. Dar, limbajul deține și o importanță *funcție acționar-reglatoare*, pe care copilul o învață cum învață mersul. Această funcție nu se reduce la reflectarea cognitivă și afectiv-atitudinală a realității obiective ci, pe temeiul acestei reflectări, se proiectează în plan mintal, activitatea adaptivă a subiectului. Înainte de a trece la “planul acțiunilor”, subiectul le anticipează prin mecanismele limbajului intern. În loc să acționeze nemijlocit și la întâmplare, omul acționează mijlocit. Subiectul controlează măsura în care se apropie de scopul propus, la nevoie aduce corecțiunile necesare.

Pentru copii cu CES se poate pune în evidență caracterul situațional și practic al limbajului; datorită faptului că la aceștia conținutul vorbirii nu mai e legat nemijlocit de situația prezentă, se accentuează caracterul diferențial al cuvântului și propoziției.

Imaturitatea lingvistică semnalată la copiii cu CES își are explicația, în primul rand, în insuficiența și necorespunzătoarea calitate a contactelor verbale adult - copil, în lipsa unei ambianțe lingvistice stimulatoare a mediului. Indiciul cel mai evident al dezvoltării anormale a copilului în primii ani de viață este apariția întârziată a vorbirii. Dacă copilul normal pronunță primul cuvânt la un an, la copiii întârziați mintal, acest fenomen are loc în medie la vârsta de doi ani.

Rămânerea în urmă a copiilor cu CES apare în mod și mai evident, atunci când se ia în considerare vârsta la care vorbirea începe să se desfășoare sub formă de propoziții. Limbajul este un fenomen al cărui ritm și limită de dezvoltare sunt influențate de condițiile educative în mare măsură. La întârziării mintal „limbajul se dezvoltă în general cu întârziere sub toate aspectele sale”.

Deficiența intelectuală a unui copil este cu atât mai pronunțată cu cât limbajul său apare cu mai multă întârziere și rămâne la un nivel mai scăzut la vârsta adultă.

Deficiențele limbajului la copiii cu CES se manifestă sub variate aspecte: al percepției și înțelegerii vorbitorului; al volumului vocabularului și complexității frazelor utilizate, al expresivității vorbirii, al articulării fonației și ritmului vorbirii, al mijloacelor auxiliare de comunicare.

Sarcina profesorilor de psihopedagogie specială nu se reduce la activitatea de îmbogățire a vocabularului copiilor cu CES. Ei trebuie să asigure precizarea termenilor existenți, precum și trecerea unui număr cât mai mare de cuvinte din limbajul pasiv în cel activ, deoarece discrepanța dintre vocabularul activ și cel pasiv este pronunțată la copiii cu CES. Trebuie să se țină seama de particularitățile limbajului pasiv al copiilor, de vocabularul redus, de semnificația limitată și adeseori imprecisă a cuvintelor, de faptul că acești copii diferențiază cu greu cuvintele necunoscute de cele cunoscute și chiar de apariția ușoară a oboselii în procesul perceperii vorbirii.

Deoarece limbajul este un fenomen complex, activitatea de dezvoltare și corectare a lui trebuie să fie multilaterală. Paralel cu formarea deprinderilor de vorbire corectă din punct de vedere

fonetic și gramatical, profesorul de educație specială și profesorul terapeut va urmări și dezvoltarea limbajului coerent, logic, expresiv, folosind în acest scop, pe lângă alte activități, lectura. Va urmări exprimarea copiilor cu CES în timpul activităților și va asculta cu atenție relatările copiilor corectându-i ori de câte ori este nevoie.

Studiul limbii române literare prin lectura textelor literare are o importanță covârșitoare pentru formarea multilaterală a școlarilor, asigurându-le acestora evoluția intelectuală, exprimarea cu mijloace adecvate în activitatea de mai târziu. Exprimarea corectă, orală și scrisă - obiectiv important al procesului de învățământ - constituie unul din instrumentele de bază ale muncii intelectuale, fără de care nu poate fi concepută dezvoltarea intelectuală viitoare a elevilor. Scopul lecturii în perioada școlarității primare, gimnaziale și liceale este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om și, în viitor, să poată continua procesul de învățare în orice fază a existenței sale. În marele evantai al posibilităților de transformare și adaptare a învățământului la cerințele zilei de mâine, un loc deosebit îl au încercările de a regândi unele elemente ale fundalului pe care se organizează activitatea de învățare a elevilor. Din coloratura policromă a acestui fundal, un interes aparte îl prezintă ceea ce de regulă denumim dezvoltarea creativității elevilor.

1.16. INCLUZIUNEA SOCIALĂ A ELEVILOR CU CES PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE

Prof. Florea Carmen Mihaela

Școala Gimnazială Specială "Sf. Mina", Craiova, jud. Dolj

Activitățile extrașcolare și extracurriculare ocupă un loc aparte în viața școlară a elevilor cu C.E.S. Ele vizează implicarea unui număr cât mai mare de elevi în diverse activități organizate atât în școală cât și în afara ei.

Pentru elevii cu C.E.S., activitățile extracurriculare reprezintă o modalitate mai simplă de socializare căpătând astfel rol terapeutic.

Prin activitățile desfășurate, elevii își însușesc priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, deoarece desfășurându-se în afara sălii de clasă, aceste activități pun elevii în contact direct cu realitatea socială.

Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber, la integrarea lor socială.

Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă și plăcută, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități.

Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate.

Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

În anul școlar trecut am desfășurat activități extracurriculare atât în sala de clasă cât și în afara acesteia:

- La cumpărături

- La cabinetul medical

- Pregătim și servim masa

- La cofetărie

- La pizza (activitate desfășurată în vacanța de vară)

Bibliografie:

1. Cucos, C., *Pedagogie* (ediția a doua, revăzută și adăugită), București, Polirom, 2002
2. Carasel, A., Lazăr, V., *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Editura Arves, 2008

1.17. IMAGINEA DASCĂLULUI ÎN LITERATURA ROMÂNĂ

Prof. Ivan Monica

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Motto:

”Un profesor știe. Un profesor bun explică. Un profesor superior demonstrează. Un profesor responsabil atrage elevii, îi motivează, îi activează, îi încurajează. Un profesor eminent este un profesor bun, superior și responsabil.,,

W. Word

Când spun „dascăl” îmi apar în minte chipurile evocate cu dragoste de scriitorii consacrați ai nemului românesc.

Domnul Trandafir, pe care Mihail Sadoveanu îl prezintă ca un dascăl care vede ceea ce face nu ca pe o meserie, ci ca pe o vocație. Dragostea și atașamentul său față de copii îi atrag dragostea și respectul lor. De neuitat rămâne scena în care, la zvonul că domnul Trandafir va fi mutat, elevii se arata dispuși să-l însoțească acolo unde va fi trimis. De asenenea Octavian Goga prezintă în poezia sa intitulată „Dascălița devotamentul învățătoarei față de meserie și față de elevi.

Un alt dascăl rămas etalon pentru genialul său elev este Aron Pumnul, profesorul lui Mihai Eminescu. Rămâne un mister al adolescenței lui Eminescu legătura poetului cu profesorul lui de limba română Aron Pumnul, de la Cernăuți. Poetul a stat în gazdă la profesor, între ei stabilindu-se o legătură profundă. Putem spune că „Lepturariul” lui Aron Pumnul a apărut ca un moment crucial în viața poetului, pentru formarea personalității literare a lui. Dar, murind Pumnul, Eminescu este profund impresionat și scrie poezia „La mormântul lui Aron Pumnul” cu lacrimile în ochi, citind-o la înmormântarea profesorului. Poate că, fără Aron Pumnul, Eminescu, deși talentat, ar fi întârziat cu debutul literar. Profesorul l-a însuflețit și i-a dat aripi către marea poezie prin lectura aprofundată a înaintașilor, luând de la ei modelul rimei, unele figuri poetice și chiar teme literare. După moartea profesorului, Eminescu exclama, regretând: „Pumnul nu mai este...” și părăsește gimnaziul pentru totdeauna. Aici se observa sentimentul reciproc de afecțiune dintre profesor și elev care marchează destinul tânărului poet. Relația lor este cu mult peste regulile obișnuite, se ridică la rang de adorație, Eminescu folosindu-l pe Pumnul ca ideal uman. Este greu să fii model, dar și mai greu să te menții ca etalon în ochii elevului care vrea să-și imite discipolul.

Nu se poate să nu ne întrebăm ce anume i-a făcut pe scriitorii noștri să-și amintească de dascălul din copilărie ca de un chip de referință din viața lor. Ce anume ne face pe noi, dascălii, importanți în viața elevilor noștri? Cum le putem îndruma pașii spre un viitor împlinit și cum îi putem ajuta să-și făurească o viață frumoasă.

Cred că răspunsurile la toate aceste întrebări se află undeva în străfundul inimii lor. Meseria de dascăl – indiferent de timpul la care ne raportăm –nu e una oarecare; ea modelează suflete pentru toată viața. Copilul din bancă vede în noi, în primul rând, omul în care să poată avea încredere, care să-l înțeleagă în toate privințele, să-l ajute să înțeleagă tainele vieții.

Dacă-i întrebi, îți răspund cu sinceritatea proprie vârstei, că ”doamna e bună și ochii li se luminează ca de un licăr venit din sufletele lor, ca și cum de ”doamna” depinde întreaga lor existență. Iată de ce consider că a fi dascăl este mai mult decât o meserie. Pentru dascălul ideal, bunătatea este cel mai esențial lucru. Apoi, setea de autocunoaștere, pe care o dăruiește mai departe generațiilor de elevi.

Profesorii devin modele demne de urmat, care-și sprijină elevii în însușirea tainelor tuturor disciplinelor minunate. În memoria afectivă a copiilor, dascălii rămân aici oamenii dragi de la catedră, care-i sfătuiesc și le insuflă seriozitate și disciplină, presărându-le drumul vieții cu vorbe pline de înțelepciune.

Profesorii sunt meșteri făurari înzestrați cu har dumnezeiesc, ce modelează caractere și le îndrumă totdeauna. Dascălii sunt devotați carierei didactice pe care au îmbrățișat-o, iar temelia pe care se pun toate celelalte calități ale acestora este iubirea pentru copii.

Bibliografie:

Cretu, T. – Psihologia copilului, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 2005 1

Cucos, C. – Pedagogie, Editura Polirom, Iasi, 2000

Faber, A. ; Maylish, Elaine – Comunicarea eficienta cu copiii, acasa si la scoala, Editura „Curtea Veche”, Bucuresti, 2002

<https://www.respiro.ro/books/blog/5-dascalii-minunati-din-literatura-romana>

1.18. JOCUL, O MODALITATE DE ÎNVĂȚARE ȘI RECUPERARE A COPIILOR CU C.E.S DE ȘCOLARITATE MICĂ

Prof. Fira Gabriela

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud Maramureș

Dezvoltarea copilului reprezintă un proces complex, dinamic ce se desfășoară printr-o succesiune de stadii diferite din punct de vedere biologic, psihologic, social și educațional. Fiecărui stadiu îi sunt caracteristice anumite achiziții, deprinderi și abilități senzoriale, motorii, socioemoționale, relaționale, cognitive, formate și dezvoltate ca o consecință a oportunităților existente în fiecare din aceste stadii.

Copilul cu dizabilitate intelectuală parcurge același traseu în dezvoltarea sa precum copilul normal în-să în ritm diferit și având anumite particularități: o trecere încetinită de la un stadiu la altul, frecvente alunecări spre stadiile anterioare, zona proximei dezvoltări relativ restrânsă. Printre caracteristicile cele mai evidente sunt: întârzierea debuturilor miciei copilării (aparitia gânguritului, primii pași, primele cu-vinte etc.), întârzieri în dezvoltarea limbajului, întârzieri în dezvoltarea intelectuală etc.

Primii ani de viață reprezintă, pentru copil, timpul cel mai valoros, cu o importanță deosebită pentru dezvoltarea ulterioară a acestuia.. Fiecare copil este unic, având propriul său ritm de dezvoltare, iar atunci când există dificultăți în acest proces, se impune intervenția timpurie. Aceasta presupune activități și experiențe ce au rolul de a stimula procesul de învățare și dezvoltare a copiilor cu dizabilități.

Jocul reprezintă pentru copilul mic o modalitate de învățare prin explorare și manipulare. Mecanismele jocului sunt mecanisme ale învățării. Palparea obiectelor, manipularea lor, deplasarea lor în-seamnă elaborarea spațiului și timpului senzorial iar pe măsură ce jocul se organizează și dezvoltă cogniția, el își pierde din ponderea elementelor stricte ale cunoașterii și devine o formă motivațională ce stimulează învățarea.

Utilizarea jocului în activitățile de stimulare cognitivă are la bază interacțiunea activă dintre copil și mediu precum și motivația acestuia. Copilului i se oferă experiențe variate cu scopul de a iniția interacțiuni și a experimenta activ. Profesorul organizează mediul fizic și social pentru a-l implica și provo-ca pe copil, acordând o atenție în înțelegerea lumii, a fenomenelor acestea de către copil.

Rolul profesorului este de a-i oferi o atmosferă caldă, pozitivă și activități de stimulare prin joc potrivite vârstei, de a stabili obiective clare, de a organiza mediul, de a secvențializa activitățile și de a oferi întăriri după atingerea obiectivelor.

Jocul are un rol formativ atât în plan senzorio-motor cât și cognitiv, antrenând și dezvoltând senzațiile, percepțiile, făcându-le stabile, formând reprezentările atât de necesare însușirii

noțiunilor, dezvoltând gândirea și făcând-o operațională, în dezvoltarea memoriei implicată în toate formele de activitate, în formarea, educarea limbajului și dezvoltarea comunicării.

Jocul didactic are un rol central în procesul educațional-terapeutic, este un instrument cu reale valențe formative dar și o modalitate de evaluare a dezvoltării cognitive a acestor copii. Pentru că jocul are o forță predictivă și una propulsoare în planul dezvoltării personalității acestor copii se poate spune că reprezintă învățare și terapie recuperatorie. Obiectivul imediat al jocului este educațional, iar cel final este terapeutic de ameliorare a deficitului cognitiv, a imaturității cognitive. Jocul este o formă de psihoterapie care se realizează prin metode și procedee educaționale valorificând valențele terapeutice oferite de programele școlare, în scopul recuperării copilului cu dizabilitate intelectuală.

Forme de învățare-terapie prin joc:

- Jocuri exploratorii sunt jocuri-exerciții ce permit o organizare a cunoașterii pe baza senzațiilor și a percepțiilor. Copilul manipulează obiecte și descoperă noțiunile prin intermediul unei judecări, re-flecții asupra acțiunii lor. Pentru pregătirea unei noțiuni, de exemplu: de culoare, formă, mărime, noțiuni topografice, de mulțime și pe urmă pe cele referitoare la numere, trebuie desfășurate cu aceștia o gamă complexă de activități care să vizeze formarea, exersarea, dezvoltarea și consolidarea unor abilități, deprinderi bazate pe utilizarea unuiu sau a mai multor simțuri.

Forma generală a jocurilor senzorio- motorii se diferențiază în funcție de nivelul de dezvoltare al copilului într-un anumit domeniu al cunoașterii senzoriale. Astfel acest tip de joc poate fi structurat pe trei niveluri:

Nivelul I. Copiii se află în stadiul percepției globale, nediferențiat al stimulilor. La acest nivel modalitatea de joc este apropiată copiilor foarte mici. De aceea jocurile trebuie organizate astfel încât să permită implicarea unor experiențe multiple care să înlesnească achiziția de informații cu privire la forme, culori, mărimi, structura materialelor.

Materiale: jucării, obiecte familiare copilului.

Nivelul II. La acest nivel activitatea perceptivă devine o sursă de descoperiri, de comparații, de transpuneri, anticipări și în general de analize dinamice.

Materiale: obiecte, jucării și materiale cât mai naturale.

Nivelul III. La acest nivel jocul antrenează copilul în perceperea unor raporturi între mărimi, greutate, volume, distanțe, poziții și direcții. Profesorul organizează activitatea de cunoaștere care permite copilului o analiză și sinteză a informațiilor la nivelul tuturor analizatorilor.

De exemplu: În cadrul jocurilor privind sensibilitatea vizuală

Activitățile de joc având ca scop sortarea și gruparea obiectelor pe criteriul culorii vor fi organizate pe niveluri:

Nivelul I- se vor folosi două culori de bază.

Nivelul II- se vor folosi patru culori de bază.

Nivelul III- se vor putea folosi toate culorile fundamentale și nuanțele acestora.

În ceea ce privește mărimea: la nivelul I se vor folosi două mărimi: mare, mic; la nivelul II și III se va folosi și o mărime intermediară (mijlociu).

Jocuri exporatorii: jocuri tactile, jocuri privind sensibilitatea vizuală, gustativă, olfactivă, jocuri multisenzoriale, jocuri de asamblare, jocuri privind organizarea schemei corporale și a lateralității, jocuri de orientare, structurare și organizare spațială și temporală.

Jocuri privind sensibilitatea vizuală

Obiective: sortarea și gruparea obiectelor după anumite criterii: culoare, formă, mărime, grosime, lungime; punerea în perechi de culori, forme, mărimi, lungimi, grosimi, imagini; seriare, ordonare.

Materiale: forme plane (pătrat, triunghi, dreptunghi, rotund, romb) mari, mici, mijlocii de culoare: roșu, verde, galben, albastru, alb, negru, portocaliu, violet; bile, mărgelari mari din lemn în aceleași culori și mărimi diferite, panglici de lățimi și lungimi diferite, având culori diferite; cutii având culori și mărimi diferite; cartonașe cu animale, obiecte de îmbrăcăminte și încălțăminte, jucării.

Exemplu: Jocul cutiilor

Scop: ordonarea obiectelor după criteriul dimensiunii

Materiale: cutii cu dimensiuni progresive, obiecte cu dimensiuni corespunzătoare cutiilor.

Obiective:

- Ordonarea cutiilor în șir crescător sau descrescător;
- Ordonarea obiectelor în aceeași ordine;
- Stabilirea corespondenței între cutii și obiecte fără plasarea acestora în cutii;
- Stabilirea corespondenței între cutii și obiecte cu plasarea acestora în cutii.

Pentru nivelul I se va opera cu două mărimi, pentru nivelul II și III se va opera cu mai multe mărimi.

- Jocuri simbolice

Spre deosebire de jocul explorator- manipulativ, jocul simbolic implică exersarea acțiunilor pentru valoarea lor reprezentativă. (Gherguț, A., 2011) Un factor important de dezvoltare a jocului îl are apariția funcției semiotice care implică două tipuri de instrumente: simbolurile (semnificații apropiate de realitatea pe care o desemnează) și semnele (nu păstrează nici o asemănare cu realitatea pe care o desemnează, sunt convenționale, colective și sunt preluate de copil ca niște modele exterioare). Tipuri de jocuri simbolice: jocuri de imitare ale unor conduite (Mama, Bucătarul, De-a magazinul, Fă ca mine, Mimul, etc.); jocuri ce folosesc figurile geometrice sau formele geometrice: jocuri de construcție după model sau prin suprapunere (casă, mașină, tren,

om, floare etc.); jocuri tip domino (cu forme geometrice, culori, mărimi, animale etc.), domino complementar, domino pe bază de asocieri.

- **Jocuri cu reguli**

Jocul cu reguli reprezintă un joc mult mai bine structurat, acțiunea ludică se desfășoară pe baza unor reguli bine stabilite și respectate de toți participanții. Astfel, unele dintre aceste reguli regle-mentează bunul mers al jocului iar altele se referă la sarcinile pe care trebuie să le îndeplinească participanții în cadrul activității.

În literatura de specialitate, referitoare la joc și copil, se menționează că în jocul copiilor mici nu există reguli în adevăratul sens al cuvântului. Dezvoltarea cognitivă este cea care oferă copilului posibilitatea utilizării regulilor și a procedurilor de joc.

Așa cum am specificat în cazul jocurilor senzorio-motorii și forma generală a jocurilor cu reguli se diferențiază în funcție de nivelul dezvoltării cognitive și de cunoștințe pe care le are copilul.

În funcție de aportul lor formativ, jocurile se pot clasifica după acele procese cognitive cărora li se adresează: jocuri de grupare, jocuri de comparație și clasificare, jocuri analitice, jocuri de ordonare/serie, jocuri de analiză-sinteză, jocuri de tipul „rezolvare de probleme”, jocuri de memorie vizuală și auditivă. Jocul antrenează procesele cognitive implicate în actul învățării prin joc dar și le dezvoltă prin efortul intelectual depus de către copil în depășirea unei dificultăți, a unei situații-problemă pe care o conține sarcina de joc pentru a ajunge la finalul acestuia.

Jocuri cu reguli: jocuri pentru dezvoltarea capacității de analiză-sinteză (reconstituirea unui model, completarea unor secvențe numerice, șiruri numerice); Jocuri pentru dezvoltarea capacității de comparare și clasificare (jocul perechilor, jocul diferențelor, jocul umbrelor): alcătuirea de perechi de obiecte, ființe, asocierea de imagini, obiecte, ființe, identificarea diferențelor și asemănărilor dintre obiecte și imagini ale acestora relativ asemănătoare; Jocuri pentru dezvoltarea capacității de abstractizare și generalizare:excluderea elementelor nepotrivite dintr-un ansamblu; jocul categoriilor(Ce este și la ce folosește?, Animale sălbatice și domestice, Fructe și legume de toamnă); jocuri de memorie vizuală și auditivă: extragerea unui element dintr-o secvență de 3-4 obiecte/imagini percepute anterior (Ghici ce lipsește?, Ce am spus?).

Exercițiul-joc „ Ce lipsește?” exercițiu cu material individual

Scop: Exersarea atenției vizuale și a memoriei

Material individual: cartonașe cu imagini: animale, obiecte de igienă, flori, cifre, litere.

Sarcina didactică: denumirea imaginilor care lipsesc dintr-o secvență formată din 3-6 sau chiar mai multe imagini.Situația de joc: în funcție de posibilitățile individuale fiecare copil va avea așezată pe masă o secvență de 3-6 imagini sau mai multe. La o bătaie din palme copiii vor închide ochii timp în care profesorul va sustrage unul sau mai multe cartonașe cu imagini. Copiii vor denumi imaginile care lipsesc.

Jocul în cazul copilului cu dizabilitate are un rol terapeutic-compensator stimulând și dezvoltând cogniția, psihomotricitatea, capacitatea de comunicare și relaționare a acestuia. Experiența acumulată prin joc îl încurajează să se exprime, un mediu de joc structurat adecvat, cu materiale didactice potrivite îl va stimula și îi va facilita formarea cunoștințelor și abilităților necesare unei adaptări eficiente.

Bibliografie:

Gherguț, A. „Evaluare și intervenție psihoeducațională. Terapii educaționale, recuperatorii și compensatorii”. Iași. Editura Polirom, 2011

Roșan, A(coord.). „Psihopedagogie specială: modele de evaluare și intervenție, Iași, Editura Polirom, 2015

1.19. RECICLAREA PLASTICULUI ÎN ACTIVITĂȚILE CU ELEVII

Prof. psihopedagog: Lăpușan Lucia Aurora

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Cluj Napoca, jud. Cluj

Conceptul de reciclare nu este unul nou, dovezi de reciclare existând din cele mai vechi timpuri. Cenușa, uneltele agricole stricate, obiectele de ceramică erau reciclate. Obiceiul a continuat și în perioada pre-industrială când materiale precum bronzul și metalele erau colectate și topite pentru crearea de obiecte noi.

Această lucrare explorează importanța reciclării și reutilizării plasticului, beneficiile pe care le aduce în combaterea poluării și promovarea dezvoltării durabile. Activitățile abordate în cadrul acestei lucrări s-au desfășurat pe parcursul ultimilor doi ani în cadrul disciplinelor ” Explorarea mediului înconjurător” și ”Abilități practice și de preprofesionalizare”, cu elevii clasei a X-a, de la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă.

Prima activitate s-a desfășurat transdisciplinar, prima parte în cadrul orei de ”Explorarea mediului înconjurător”, unitatea de învățare ”Mediul înconjurător și protejarea lui”. Pe parcursul acestei ore, elevii au vizionat filmulețe despre plastic, poluarea cu plastic, reciclare:

<https://www.youtube.com/watch?v=UIrUOhHk5Ec> (poluarea cu plastic)

<https://www.youtube.com/watch?v=E4QJViBcY0> reciclarea plasticului

În urma vizionării acestor materiale, au avut loc discuții despre efectele acțiunii omului asupra mediului înconjurător, colectarea selectivă a deșeurilor, reciclarea, modalități creative de reciclare și reutilizare a PET-urilor. Activitatea practică la această temă a constat în transformarea PET-urilor în obiecte decorative și utile, în cadrul orei de ” Abilități practice și de preprofesionalizare”, unitatea de învățare ”Produse finite”. La începutul activității elevii au vizionat ”Povestea bidonului de apă” , <https://www.youtube.com/watch?v=GY3ssbnpcWY> . Elevi s-au inspirat vizionând mai multe materiale privind utilizarea PET-urilor pentru a crea obiecte decorative.

<https://www.youtube.com/watch?v=yA-HOSHYPWQ> idei pentru reutilizarea sticlelor de plastic

https://www.youtube.com/watch?v=1qnN4Y_vFPI idei pentru grădina din PET. În urma vizionării materialelor elevii au decis să realizeze o vază de flori din sticlă de plastic.

Materiale necesare: O sticlă de PET goală și curată, foarfece, marker permanent, lipici (adeziv puternic sau pistol de lipit cu lipici cald), flori realizate din pungi de plastic.

Pași de urmat: se spală și se curăță sticlă de PET în prealabil. Decidem forma pe care o dorim pentru vază și o marcăm pe sticlă cu marker permanent. Folosim foarfecele pentru a tăia sticlă în

jurul marajului. Sticla se vopsește utilizând culori acrilice sau vopsea spray. După uscare cu ajutorul pistolului de lipit, vaza se decorează cu florile de plastic create anterior.

O idee frumoasă a fost crearea unei decorațiuni pentru grădină, o păpușa din PET.

A doua activitate s-a desfășurat la ora de "Abilități practice și activități de preprofesionalizare" clasa a X-a, având ca obiectiv dezvoltarea motricității fine, și a constatat în crearea unor bijuterii din paie pentru suc. Partea de teorie și captarea atenției a constatat în, vizionarea unor filmulețe sau prezentări privind pericolul poluării cu paie pentru animale.

<https://www.youtube.com/watch?v=I2ysCSjICeY> de ce sunt periculoase paiele din plastic?

și

<https://www.youtube.com/watch?v=m3vAmMenTQ8> reciclare paie

Cerceii din paie de suc sunt niște bijuterii făcute manual, folosind paie mici de băuturi răcoritoare. Acestea sunt obiecte decorative unice și pot fi realizate în diferite forme și culori, adăugând o notă de originalitate și creativitate la o ținută. Pentru realizarea cerceilor, paiele se taie în bucăți mici, apoi se așează pe o hârtie pentru copt (putem alege după preferință o singură culoare, sau putem amesteca culorile), deasupra se așează o altă hârtie pentru copt apoi cu ajutorul unui fier de călcat incins se topesc și se aplatizează. După ce materialul s-a răcit, se decupează forma și dimensiunea dorită (floare, future, lacrimă, cerc, oval, frunză). Se perforază și se atașează cârligul.

Rezultate:

Activitățile desfășurate au avut un impact major asupra elevilor prin conștientizarea impactului pe care îl are poluarea cu plastic asupra planetei și a schimbărilor climatice. Prin reciclarea plasticului, putem transforma aceste deșeuri în resurse valoroase și putem contribui la crearea unui mediu mai curat și sustenabil.

Impact:

Implicarea în activitățile de reciclare a plasticului oferă elevilor oportunitatea de a învăța prin experiență. Astfel ei pot vedea beneficiile reciclării, pot fi implicați în identificarea și implementarea soluțiilor pentru problemele specifice legate de gestionarea deșeurilor de plastic în comunitatea lor sau în școală.

Este important de menționat că, în timp ce reciclarea și crearea de produse decorative din plastic reciclat sunt benefice pentru mediul înconjurător, evitarea generării deșeurilor de plastic și reducerea consumului de plastic rămân priorități esențiale în eforturile de protecție a mediului.

Ca urmare a desfășurării acestor activități au rezultat câteva idei pentru a implica elevii în bune practici de protejare a mediului:

- PET-urile pot fi foarte ușor colectate și reciclate
- Reducerea consumului de plastic: Promovând utilizarea alternativelor sustenabile la produsele din plastic în școală. De exemplu, utilizarea sticlelor de apă reutilizabile în loc de sticle de plastic sau utilizarea pungilor de pânză în locul celor de plastic.
- reducerea utilizării de plastic de unică folosință, cum ar fi pungi, paie de plastic, și încurajarea utilizării alternativelor sustenabile, cum ar fi produsele refolosibile sau biodegradabile.

1.20. TEHNOLOGII ARTIZANALE PENTRU REALIZAREA PRODUSELOR DIN MATERIALE TEXTILE CU SPECIFIC TRADIȚIONAL

Prof. Matei Rozica

C.S.E.I. Baia Mare, jud. Maramureș

Trăim într-o epocă a tehnicii avansate, dar în același timp trăim și într-o lume în care naturalul este înlocuit de artificial sau sintetic, fie în obiecte de îmbrăcăminte, fie în lucrurile care ne înconjoară.

Acest fapt ne determină să ne întoarcem spre natură, spre o lume aproape dispărută a străbunilor noștri, spre modul lor de a trăi.

În ultimii ani, tendințele în decorarea caselor, a mobilierului, a îmbrăcăminte se inspiră tot mai mult din simplitatea, eleganța și naturalețea artei populare românești.

Artizanatul autentic românesc se definește prin produsele create de meșteșugari care au deprins tehnici străvechi, metode de folosire a materiilor prime și de decorare (Fig. 1.1):

- *țesăturile* (covoare, carpete, brâuri, catrințe, fote, ștergare);
- *portul popular* (ii, fote, catrințe, ițari, opinci);
- *obiecte din lemn* (împletituri din nuiele, jucării, fluiere, boluri, castroane);
- *obiecte din lut și ceramică* (castroane, farfurii, căni, oale, păpuși);
- *obiecte decorative și de mobilier* (ouă încondeiate, scaune, decorațiuni de grădină și de interior).

Fig. nr. 1.1 Camera decorată cu obiecte tradiționale

Încă din cele mai vechi timpuri, atât bărbații, cât și femeile purtau o piesă de bază, cămașa sau ia, la care se adăugau fota sau catrința la femei și ițarii la bărbați. Toate materialele textile erau

țesute în casă de femei, din fire naturale, prelucrate prin diverse tehnologii tradiționale. Ele își realizau singure covoarele (Fig. 1.2) sau ștergarele (Fig. 1.3), așa cum și le doreau, cunoșteau tehnicile și tipurile de țesături specifice locului.

Fig. nr. 1.2 Covoare țesute la război

După ce erau tunse oile, lâna obținută era spălată, uscată, scărmanată manual, pieptănată, și apoi toarsă cu furca și fusul. Firele astfel obținute erau țesute pe războaie de țesut, din materialele țesute se confecționau produse de îmbrăcăminte din portul tradițional (catrințe, fote, pelerine etc.) cu modele populare specifice zonelor istorice ale țării.

Fig. nr. 1.3 Ștergare tradiționale

După recoltarea *bumbacului* din capsule, fibrele erau toarse și se obțineau firele care se țesau. Materialele erau folosite pentru fețe de masă, lenjerie de pat, prosoape, se confecționau cămăși tradiționale pentru bărbați și femei.

Cânepa și *inul* după recoltare se țineau la macerat în apă, tulpina era zdrobită și astfel se separau fibrele de partea lemnoasă. Fibrele erau toarse și țesute pe război, se făceau atât țesături fine pentru îmbrăcăminte, cât și obiecte cu rezistență mare, de exemplu funii.

Din aceste materiale produse în gospodăriile țăranilor, portul popular românesc a evoluat de-a lungul secolelor, dovedind o bogată măiestrie a țăranului român, atât în ornarea țesăturilor și

a broderiilor, cât și în obținerea culorilor vegetale. Portul popular se diferențiază în funcție de anotimp, ocazii festive, vârstă, adaptându-se ocupațiilor specifice fiecărei zone (Fig. 1.4).

Fig. nr. 1.4 Portul popular românesc

Decorarea produselor textile se realizează din cele mai vechi timpuri. În ansamblul articolelor țesute și cusute, predomină elemente geometrice.

Arta decorativă populară presupune cunoașterea unor reguli de bază pentru desenul decorativ, la care se adaugă inspirația. Elementele de bază ale desenului decorativ sunt punctul, linia și suprafețele plane (Fig. 1.5).

Coloana veșnicia, legătura între Cer și Pământ

Cerc regenerarea, mișcarea fără început și sfârșit

Pasăre libertate, pasiune, vis, cer, infinit

Spicul/pomul Vieții natura, pâinea, pădurea, semen de viață, pace, belșug

Fig. nr.1.5 Elemente decorative tradiționale românești

O largă întrebuințare o are *punctul* în crearea de fonduri decorative ce pot fi folosite la imprimeuri de materiale textile. Punctul face parte dintre cele mai vechi elemente ornamentale

comune artei populare românești. El este un ornament ce poate apărea și ca rezultat al tehnicilor de lucru, mai ales în domeniul țesutului sau împletiturilor.

Linia poate fi: dreaptă (orizontală, verticală, oblică, de lungime finită sau infinită, de grosime constantă sau variabilă), linia frântă, linia curbă (spiralată, șerpuită, ondulată).

Suprafețele plane sunt pătratul, triunghiul, cercul, care sunt prelucrate grafic, prin divizare, alternanța de culoare, combinarea cu alte elemente.

Producerea îmbrăcăminte actuale se bazează pe materiale noi și tehnologii perfecționate care să permită prelucrări moderne. În ultimul timp, sunt căutate întrebuințări noi pentru produsele din industria textilă și de pielărie. Astfel, resturile de materiale ce rezultă în urma croirii materialelor textile sunt utilizate pentru a obține produse decorative cum ar fi: covoare (Fig. 1.6.), tablouri.

Fig. nr.1.6 Covoare realizate din resturi de textile

Ornamentarea îmbrăcăminte se face pornind de la obținerea unor țesături din fire de diferite culori, combinate sub formă de dungi sau carouri, sau prin folosirea unor *imprimeuri* deosebite. În afară de aceste metode se pot folosi cataramă, nasturi, cordoane și alte accesorii cu efecte deosebite, perforarea fețelor cu ajutorul matriței, imprimarea detaliilor cu un anumit desen, folosindu-se o suprafață metalică.

Cea mai modernă soluție de *imprimare* pe textile este printarea direct pe suprafața acestora. Materialele textile se mai pot imprima prin *termotransfer* sau *serigrafie*, se pot personaliza tricouri, bluze, șepci, dar și hanorace, pantaloni sau salopete.

Industria textilă este una dintre cele mai necesare și mari industrii din lume, dar și care poluează mediul înconjurător. Una dintre metodele de a combate poluarea și deșeurile textile este reciclarea textilelor și re folosirea lor. Pentru a putea recicla textile, e necesar să știm dacă acestea

sunt materiale textile biodegradabile sau dacă nu sunt. Cele mai folosite textile biodegradabile sunt inul, bumbacul și lâna, iar textilele obținute pe cale chimică nu sunt biodegradabile.

Inul folosit pentru confecționarea hainelor poate fi cultivat pe teren accidentat, care este nepotrivit pentru cultivarea altor plante. Acest material natural este prelucrat fără a folosi substanțe chimice, este unul dintre cele mai biodegradabile materiale folosite în industria textilelor, dacă rămâne netratat (fără să fie vopsit).

Bumbacul este o fibră naturală și reprezintă un sfert din toate țesăturile folosite în confecționarea hainelor, a mobilierului și a altor amestecuri textile, cum ar fi vâscoza și sinteticele. Bumbacul este biodegradabil, durabil și lasă pielea să respire. Totuși, pentru producția bumbacului (Fig. 1.7) se folosește 3% din consumul global de apă, bumbacul este cultivat pe 2% din totalul terenurilor arabile disponibile la nivel global, adică este un consumator de resurse. Dar bumbacul organic poate diminua impactul dăunător asupra pământului, însă pentru producția acestuia este necesar mai mult teren.

Fig. nr.1.7 Prelucrarea bumbacului

Lâna este dură, nu se șifonează și își păstrează forma originală. În condiții de umiditate, materialul poate absorbi până la 30% din greutatea sa, înainte de a se simți umedă. Lâna poate înlocui multe dintre fibrele sintetice rezistente la apă, totuși nu toată lumea se simte confortabil cu faptul că lâna este un produs animal.

Vâscoza este o fibră obținută prin procedee chimice, și anume prin prelucrarea celulozei provenite din bambus. În timp ce materiile prime sunt biodegradabile, prelucrarea lor cu substanțe chimice pentru transformarea acestora în țesătură este nesigură.

În concluzie, materialele textile pot fi reciclate, transformate în alte produse utile, fără a influența în mod negativ mediul.

Noi posibilități de decorare a produselor din piele

Primele dovezi ale utilizării pielii tăbăcite datează din sec. al III-lea î.Hr. și se datorează civilizației sumeriene. Unul dintre meșteșugurile cu o veche tradiție în țara noastră este *cojocăritul*, fiind cunoscut faptul că portul popular cuprinde piese realizate din piele, de către meșteri iscusiți: cojoace, curele, chimire, podoabe, cizme, opinci. O atenție deosebită se acorda decorării acestora, printr-o tehnică pretențioasă și anume broderia cu mătase, bumbac, lână, mărgel, cu aplicații din piele. Ornamentele cele mai întâlnite sunt motivele geometrice și cele vegetale stilizate: flori, crenguțe, stelute, rozete, spirale, brăduți, linii curbe etc., în funcție de zona geografică (Fig. 1.8)

Fig. nr.1.8 Tehnici de decorare a produselor din piele și înlocuitori

Alte modalități de decorare a produselor din piele sunt: perforarea, pictarea produselor, adăugarea de accesorii și decorarea prin presare.

Bibliografie

- Aurelia Brumariu - *Proiectarea îmbrăcăminte*, Institutul Politehnic „Gh. Asachi”, Iași, 1999;
- Adela Florea - *Asigurarea calității confecțiilor textile*, Universitatea Tehnică “Gh. Asachi”, Iași, 2006;
- Demetra Lăcrămioara Bordeianu - *Fibre textile* - Editura Universității din Oradea, 2005;
- E. Filipescu - *Proiectarea constructivă a tiparelor*, Editura „Gh. Asachi”, Iași, 1999;
- E. Filipescu - *Construcția modelelor produselor de îmbrăcăminte din blană și piele naturală pentru bărbați* - Editura Performantica, Iași, 2002;
- Ioan Neagu - *Studiul muncii în industria de confecții textile*- Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2001;
- Irina Ionescu, Adela Florea – *Proiectarea sistemelor de fabricație pentru produse de îmbrăcăminte* - Editura Performantica, Iași, 2004;
- Juran, J.M., Gryna, F.M. - *Calitatea produselor*, Editura Tehnică, București, 1979;

Liliana Indrie - *Proiectarea asistată de calculator în confecții*. Note de curs- Editura Universității din Oradea, 2005;

Mitu Stan, Ecaterina Pintilie, Mitu Mihaela - *Bazele tehnologiei confecțiilor textile. Îndrumar de lucrări practice*, Editura Performantica, Iași, 2003;

Mitu Stan, Mitu Mihaela - *Bazele tehnologiei confecțiilor textile*, Vol.I, Editura Performantica, Iași, 2005;

Mitu Stan, Mitu Mihaela- *Bazele tehnologiei confecțiilor textile*, Vol.II, Editura Performantica, Iași, 2005;

Oana Ioan Pavel - *Controlul și auditul calității*- Editura Universității din Oradea, 2008;

Viorica Papaghiuc - *Procese și mașini pentru coaserea materialelor textile*, Editura Performantica, Iași, 2003;

Viorica Papaghiuc - *Procese și utilaje pentru asamblări neconvenționale și tratamente de finisare în industria confecțiilor textile*, Editura Performantica, Iași, 2005;

Viorica Papaghiuc, Ionescu Irina, Florea Adela - *Proiectarea sistemelor de fabricație pentru produse de îmbrăcăminte*, Editura Performantica, Iași, 2004;

1.21. BUNE PRACTICI ÎN FORMAREA PARTENERIATELOR ȘCOLARE ȘI IMPLICARE COMUNITARĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. Înv. Preșcolar: Laza Aurelia Maria

Liceul Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu” Oradea, jud. Bihor

MOTTO:

„Legea superioară a existenței este munca creatoare prin care lăsăm în lume o urmă după ce nu vom mai fi, o operă care ne prelungește existența și după moarte.,,

LEONARDO DA VINCI

Creativitatea își are originea în cuvântul latin « creare » care înseamnă a zămisli, a făuri, a crea, a născu. Creativitatea reprezintă cel mai înalt nivel comportamental uman, capabil de a antrena și polariza toate celelalte nivele de conduită, toate însușirile psihice ale unui individ.

De ce este nevoie de creativitate?

Pentru a se putea desăvârși, realiza și actualiza, pentru a putea contribui activ la modelarea lumii.

Creativitatea se caracterizează prin noutate, originalitate, valoare, armonie, relevanță. Creativitatea înseamnă îndrăzneală, tot ceea ce este nou este incert și neconformist.

Pentru a se putea avânta în necunoscut, copilul trebuie să dispună de acea libertate interioară, de acel sentiment de siguranță, provenite din lumea sa înconjurătoare.

Lipsa de creativitate se datorează însă unei insuficiente înțelegeri a fenomenelor, lipsei sentimentului de libertate interioară sau lipsei de stabilitate a condițiilor externe.

Creativitatea înseamnă posibilitatea de comunicare: copilul se află într-un contact continuu cu lumea sa interioară și cu lumea sa exterioară.

Curiozitatea și setea de cunoaștere ne face receptivi față de lumea exterioară. Libertatea interioară face posibilă folosirea cunoștințelor acumulate de către lumea trăirilor noastre subiective.

Copilul care își manifestă permanent mirarea și surpriza, încercând să surprindă ineditul lumii, neinfluențat este considerat prototipul creativității.

Copilul prescolar este prin natura sa un creativ datorită imensei sale curiozități, a freamătului permanent pentru a cunoaște tot ceea ce se petrece în jurul său. În perioada prescolară imaginația se exprimă viu prin tot ceea ce face copilul la grădiniță la toate activitățile.

Prescolaritatea reprezintă vârsta la care este imperios necesar stimularea potențialului creativ al copilului, nevidențiat sau neexprimat prin cunoașterea și stimularea aptitudinilor, prin mobilizarea resurselor latente prin susținerea manifestărilor printr-o motivație intrinsecă.

Activitatea didactică trebuie înțeleasă ca un act de creație nu ca un sir de operații sablon, de rutină.

Educatorea trebuie să dispună de capacitatea de înțelegere a copiilor, să trăiască împreună sentimente puternice, să creeze situații care să îmbogățească mintea copilului cu anumite reprezentări și obisnuințe, să-și transforme ocupația într-o frumoasă minune.

Creativitatea, spre deosebire de inteligență, este la copil un fenomen universal; nu există prescolar care să nu deseneze, să nu fabuleze.

Din această perspectivă, profilul psihologic al vârstei prescolare cuprinde multiple premise favorizante pentru cultivarea potențialului creativ. Avem în vedere dinamismul, impetuositatea, expresivitatea proprie acestei vârste, acel frează permanent sau acea vibrație și efervescență lăuntrică ce conferă copiilor note specifice de dinamism creativ, disponibilitatea de exteriorizare spontană și autoexpresie însuflețită, analoage oricărui elan creator.

Stimularea potențialului creativ al prescolarilor impune utilizarea unor strategii neprescrise care pun accentul pe antrenarea autentică și plenară a prescolarului. Formative, din acest punct de vedere sunt strategiile euristice care implică prescolarul în activitatea de descoperire, de rezolvare de probleme, de investigare a realității. La fel de importante sunt și strategiile creative care pun accentual pe spontaneitate, originalitate, gândire laterală, divergentă, analogică.

Ambele categorii de strategii au efecte deosebite în planul capacității de reflecție, a capacității anticipative, evaluative precum și în planul structurilor motivaționale complexe.

Datorită specificului proceselor cognitive și voinței, care abia acum se constituie, prescolarul are nevoie de îndrumare, control și ajutor. El nu poate să-și asume încă riscul învățării prin încercare și eroare. Acest lucru impune utilizarea unor strategii semieuristice și semialgoritmice.

Stimularea potențialului creativ al prescolarului impune utilizarea unor strategii care pun accentul pe antrenarea autentică și plenară a copilului, pe dezvoltarea autonomiei, a inițiativei, a gândirii sale critice.

Dintre metodele bazate pe acțiunea fictivă, jocul ocupă un rol important în strategia de educare a creativității.

Copilul transpune conștient realul într-un plan imaginar, creează, chiar dacă într-un mod elementar. Prin joc se realizează asimilarea realului la eu și acomodarea eu-lui la real (mai ales prin imitație). Stimulative pentru creativitate sunt jocurile didactice dar și jocurile de simulare (jocul de rol). Prin implicarea afectivă și cognitivă a copilului, jocul de rol dezvoltă empatia, capacitatea evaluativă și cea anticipativă, stimulează relațiile interpersonale de cooperare și competiție, capacitatea creației; ele amplifică posibilitățile de expresie comportamentală, sporesc

vitalitatea spirituală, dinamismul creativ al copilului, nevoia activă de explorare a noului în raport cu experiența personală și generează acel elan lăuntric pentru noi elaborări, expansivitatea specifică pentru această vârstă.

Activitățile ludice și artistico - plastice sunt purtătoare ale unor multiple virtuți formative în dezvoltarea psihică generală a copilului și, implicit în dezvoltarea creativității.

Întrucât jocul, prin excelență constituie cadrul specific al unui antrenament al spontaneității și al libertății de expresie, el constituie un stimul important în cultivarea receptivității și sensibilității, a mobilității și flexibilității specifice; el sporește vigoarea acțională a copilului și amplifică nevoia de activitate și explorare a noului, de imaginație, de elaborare.

Copilul prescolar este prin natura sa un creativ, datorită imensei sale curiozități, afreadăturii permanente pentru a cunoaște tot ceea ce se petrece în jurul său; peste tot ceea ce îl împinge pe copil spre acțiune este activitatea creatoare și numai după ce a câștigat o cunoștință și și-a împăcat curiozitatea începe o altă activitate plăcută, a copilului care devine descoperitor.

Dezvoltarea unui comportament creativ nu se poate realiza numai prin acțiunea unui factor izolat, oricât de laborios ar fi el organizat ci presupune racordarea la circuitul creativității a întregii ambianțe în care trăiește ființa umană. Forțele creative ale prescolarului se formează și se dezvoltă numai în climatul ludic.

Pentru copil aproape orice activitate este joc. Jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire în consecință poate să acționeze» spune E. Claparede, iar Iuliu Rațiu în opera „Însemnări de scriitor” arată că: „În fața lor vor apărea culmile necunoașterii, vor trebui să înfrunte desertul neștiinței și nisipurile înșelătoare ale comodității, se vor lăsa de arșița îndoielilor și vântul năprasnic al confruntărilor, dar până la urmă, la tradiționala rubrică din catalogul vieții, va fi înscrisă nota de OM - participant devotat la uluitoarea expediție pe care o va face de la EU – la NOI - spre deplină afirmare a țelurilor noastre, a unei societăți pentru care învățătura, munca, cizelarea și desăvârșirea personalității reprezintă suprema satisfacție.

Bibliografie:

Bocos, M., Catalano, H. (2008), Pedagogia învățământului prescolar și școlar, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Bontas, I., (2007) Tratat de pedagogie Editura Bic All, București.

*** (3-4/2008), Revista învățământului prescolar, București.

*** (1-2/2008), Revista învățământului prescolar, București.

1.22. ROLUL FUNDAMENTĂRII PSIHOPEDAGOGICE ÎN ACTIVITĂȚILE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE, ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL

Prof. Juleștean-Hossu Tincuța Ana

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Învățământul special se adresează copiilor “speciali”, speciali în sensul profund al cuvântului, pentru că istoria lor personală și întreaga lor personalitate pun în evidență trăsături și manifestări speciale.

Cuvântul “special” în cazul învățământului special, înseamnă: patologie, boală, disfuncții, handicap, întârziere. Suntem constanți în dorința de normalizare, de compensare a deficitelor elevilor, de intervenție pentru a echilibra o patologie marcată.

Cadrele didactice specializate asigură metode de recuperare solicitate de problematica unui copil cu CES. Performanța în sistemul de învățământ special constă în capacitatea fiecărui cadru didactic de a se adapta și de a se integra în realitatea fiecărui elev cu CES, de a-i oferi siguranța fizică și psihică acestuia, de a valorifica posibilitățile sale de recuperare, de a remedia deficitul cognitiv al copilului, pentru ca acesta să-și consolideze o minimă independență, care îl pregătește pentru viața de adult.

O școală specială funcționează și se dezvoltă prin efortul combinat al structurii de conducere a școlii, al personalului școlii, elevilor și părinților/ tutorilor legali, aceștia alcătuind comunitatea educațională.

Este unanim acceptat faptul că dascălii au un rol central în dezvoltarea unei educații de calitate. Învățarea centrată pe elev, presupune cunoașterea îndeaproape a acestuia, a culturii, a capacităților și înclinațiilor sale către anumite domenii și reprezintă o metodă care dă posibilitatea profesorului să răspundă cerințelor și nevoilor sale de cultură, precum și să-l evalueze corect. Învățarea individualizată este o strategie ce vizează contribuția fiecăruia adusă situației de predare-învățare: propriile experiențe, atitudini, calități, abilități. Impune utilizarea unui material didactic variat (fișe, dicționare, atlase, scheme, grafice, tabele, etc.), familiarizează elevii cu tehnici de muncă independentă, valorifică experiența anterioară, se poate adapta stilurilor proprii de învățare, respectă ritmul individual, stimulează spiritul de echipă, asigură corelarea intereselor cu obiectivele curriculare, stimulează încrederea în sine, elevul participă la evaluarea propriei munci, fiind evaluat în raport cu el însuși. Elevul și cadrul didactic se influențează reciproc, construiesc împreună, iar la baza acestui tip de învățare stau principiile toleranței și echității.

Predarea diferențiată are în vedere faptul că nu toți elevii intră la școală cu un set comun de abilități, nu învață în același ritm și dețin diagnostic medical diferit.

Pentru elevii cu CES, cadrele didactice planifică curriculum-ul (obiective, conținut, metode de predare, modalități de organizare, forme de evaluare etc) astfel încât toți elevii să participe la activități și să învețe în funcție de nevoile lor individuale. Predarea diferențiată

răspunde nevoilor diferite ale elevilor și stilurilor diferite de învățare ale acestora, înregistrându-se progresul școlar al elevilor. Tratarea diferențiată și individualizarea predării-învățării –evaluării se realizează astfel încât să se asigure progresul școlar și promovarea tuturor elevilor cu CES. Pentru îmbunătățirea predării – învățării la clasă, pornim de la aspectele fundamentării psihopedagogice în activitățile de predare- învățare:

1. Considerarea învățării ca un proces activ/ interactiv:	- Favorizarea experimentării și descoperirii de către copil - Încurajarea activismului copilului - ghidarea discretă a încercărilor
2. Declanșarea atenției , susținerea și controlul atenției	- Utilizarea unui material semnificativ și atrăgător - Eliminarea și controlarea stimulilor nepertinenți - Utilizarea unor elemente ale expresiei verbale
3. Susținerea motivației	- A da sens activităților - A sublinia progresele și reușitele - A felicita copilul pentru reușitele sale - Încurajarea constantă a copilului (retroacțiune, reîntărire, recompense) - A furniza copilului cu dizabilități un sprijin psihopedagogic personalizat pentru a realiza sarcini ca alți copii de aceeași vârstă
4. Privilegierea circuitului perceptiv vizual și perceptiv-auditiv	- Amplificarea indicilor semnificativi ai obiectului - Evidențierea indicilor semnificativi din planșe, imagini, scheme - Verbalizarea celor percepute vizual - Amenajarea mediului pentru a facilita perceperea stimulilor
5. Favorizarea învățării prin reducerea complexității sarcinilor	- Adaptarea materialului și activității - Simplificarea sarcinilor - Parcurgerea unor scheme elementare pentru a accede la cunoaștere
6. Punerea accentului pe activitățile de învățare semnificative	- A urmări atingerea obiectivelor esențiale - Propunerea unor sarcini semnificative, utile, funcționale și imediate - Exploatarea contextelor reale utilizabile în învățare - Informarea copilului asupra rezultatelor așteptate și asupra utilității celor învățate - Simplificarea scrierii conținutului pe tablă de către profesor, în scopul urmăririi

	scrierii corecte a literelor, cuvintelor, propozițiilor în caietele de notițe ale elevilor
7. Recunoașterea contribuției cunoștințelor anterioare în învățare	- Luarea în considerare a cunoștințelor anterioare ale copilului în momentul planificării unor noi secvențe de învățare - Furnizarea indicilor care favorizează reactualizarea cunoștințelor anterioare
8. Prezentarea unor sarcini de dificultate crescândă, în mod rezonabil	- Experimentarea reușitei pentru a preveni/înlătura sentimentul eșecului - A da copilului posibilitatea de a alege activitatea sau materialul - A valoriza chiar și micile succese - A reduce dependența de tutore/ de adult
9. Ghidarea învățării	- Prezentarea unor modele pentru a fi imitate - Susținerea acțiunii și reflexiei copilului prin mediere - Modularea intervenției de ghidare și de mediere - Diminuarea sprijinului/ ajutoarelor pentru o mai mare implicare și activitate independentă a copilului
10. Utilizarea unor activități de transfer	- A găsi acele contexte care se apropie cel mai mult de contextele naturale de utilizare a cunoștințelor - A face explicite condițiile de transfer - Furnizarea unor oportunități de aplicare a cunoștințelor dobândite - Consolidarea învățării prin exerciții repetate și practică autonomă, independentă - A lucra împreună cu părinții/ tutorele legal pentru aplicarea în viața cotidiană a celor învățate de copil

Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară și se îmbunătățește continuu, iar organizația furnizoare de educație trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management și de asigurare a calității, să se autoevalueze continuu și să propună măsuri ameliorative. Așadar, calitatea și inovația sunt premise ale performanței în educație, deoarece acestea presupun integrarea valorilor și principiilor democratice, a drepturilor și obligațiilor partenerilor, fiind conceput într-un spirit de transparență, responsabilizare și implicare, atât a școlii ca furnizor de educație, cât și a familiei – elev și părinte – ca beneficiar al serviciului educațional.

Cheia spre calitatea învățământului special constă în termenul de „adaptare”: o adaptare la vârsta elevilor, la stilurile lor de învățare, la valorile societății românești, la nevoile elevilor, la perspectivele lor de viitor etc. Pentru școală, a fi performantă înseamnă: rezultate școlare bune , progres școlar, integrarea școlară și socială a elevilor cu CES, material curricular, mijloace de învățământ, programe de educație socială.

Practicile educaționale confirmă că indicatorii de performanță în cadrul unei școli trebuie să vizeze cu precădere patru domenii ce determină nivelul de calitate:

- management și organizare;
- predare – învățare- evaluare , recuperarea, compensarea, ameliorarea, dizabilităților și dificultăților de învățare prin intervenții de specialitate;
- suportul elevului și cultura școlii;
- performanțele/ progresul elevului cu CES.

Bibliografie:

- Gherguț, A., (2007). Sinteze de Psihopedagogie Specială. Ghid pentru concursuri și obținerea gradelor didactice. Editura Polirom, Iași.
- Munteanu, A. (2006). Psihologia dezvoltării umane, Editura Polirom, Iași
- Preda, V. (2012). Introducere în psihologia dezvoltării
- Roșan, A., Psihopedagogia specială. Modele de evaluare și intervenție. Editura Polirom: Iași
- Vrasmas, T., “Școala și educația pentru toți, Editura Miniped, București, 2004

1.23. METODE DE BUNĂ PRACTICĂ UTILIZATE LA PERSOANELE PRIVATE DE LIBERTATE CE URMEAZĂ CURSURILE DE ȘCOLARIZARE ÎN CADRUL UNUI PENITENCIAR

Prof. înv. primar Dan Vlad-Cristian

C.S.E.I. Baia Mare, jud. Maramureș

Introducere

Educația în cadrul sistemului penitenciar reprezintă o componentă crucială a procesului de reintegrare a deținuților în societate. Penitenciarul Baia Mare oferă oportunități de școlarizare pentru persoanele private de libertate, însă provocările sunt semnificative datorită particularităților contextului și nevoilor specifice ale acestei populații. Metodele inovative de predare pot juca un rol esențial în îmbunătățirea eficienței educaționale și în motivarea deținuților de a participa activ la propriul lor proces de educație.

1. Contextul educațional în Penitenciarul Baia Mare

Penitenciarul Baia Mare, prin diversele sale programe, încearcă să depășească aceste bariere prin implementarea unor metode de predare care să fie eficiente și adaptate nevoilor specifice ale deținuților.

2. Metode inovative de predare

2.1. Învățarea bazată pe proiecte

Această metodă implică implicarea deținuților în proiecte care necesită aplicarea cunoștințelor în scenarii reale sau simulate. Proiectele sunt concepute pentru a fi relevante pentru viața după eliberare, încurajându-i pe deținuți să dezvolte competențe transferabile, cum ar fi lucrul în echipă, rezolvarea problemelor și gândirea critică.

2.2. Tehnologia educațională

Utilizarea tehnologiei în educația din penitenciare poate include de la tablete securizate, care permit accesul la materiale educative, la programe de învățare la distanță. Aceste tehnologii pot ajuta la depășirea unor bariere logistice și la oferirea unei varietăți mai mari de resurse educaționale.

2.3. Pedagogia diferențiată

Această abordare se concentrează pe adaptarea metodelor de învățare la diferitele nivele de abilitate și stiluri de învățare ale deținuților. Prin individualizarea procesului educațional, se poate maximiza angajamentul și progresul fiecărui cursant.

2.4. Educația prin artă

Programele de educație artistică, cum ar fi teatrul, muzica și artele vizuale, oferă deținuților modalități de exprimare personală și dezvoltare a abilităților sociale. Acestea pot fi deosebit de eficiente în îmbunătățirea stimei de sine și a empatiei.

2.5. Mindfulness și educație emoțională

Programele care includ elemente de mindfulness și dezvoltare emoțională sunt esențiale pentru a ajuta deținuții să gestioneze stresul și anxietatea, facilitând astfel un mediu mai propice pentru învățare.

3. Studii de caz și rezultate

Implementarea acestor metode în Penitenciarul Baia Mare a demonstrat îmbunătățiri în angajamentul educațional al deținuților, în reducerea incidentelor negative și în dezvoltarea unor perspective pozitive asupra viitorului lor.

4. Exemple de activități desfășurate

Exemple de activități educaționale inovative pentru deținuții din Penitenciarul Baia Mare

Pentru a ilustra cum metodele inovative de predare pot fi implementate în practică la Penitenciarul Baia Mare, iată câteva activități concrete legate de teoriile prezentate anterior:

4.1. Învățarea bazată pe proiecte

****Proiectul de design grafic pentru învățare vocațională:****

Deținuții sunt îndrumați să creeze designuri grafice pentru materialele de informare și prevenție ale penitenciarului. Acest proiect ajută la dezvoltarea abilităților tehnice și creative, oferind deținuților o experiență valoroasă pentru posibile cariere post-încarcerare. Învățătorul facilitează sesiuni de brainstorming, oferă lecții despre software-ul de design și supraveghează realizarea proiectelor finale.

4.2. Tehnologia educațională

****Cursuri online de dezvoltare personală:****

Penitenciarul oferă acces la tablete securizate cu materiale educaționale pre-încărcate, inclusiv cursuri online de dezvoltare personală. Aceste cursuri pot include teme ca managementul timpului, dezvoltarea abilităților de comunicare și alfabetizarea financiară. Deținuții pot urmări aceste cursuri individual, lucru ce le permite să învețe la propriul ritm.

4.3. Pedagogia diferențiată

****Ateliere de scriere creativă adaptate:****

Organizarea de ateliere de scriere creativă unde fiecare deținut primește sarcini de scriere adaptate nivelului său de abilități. Instructorul poate să ofere teme diferite în funcție de abilitățile

de scriere ale fiecărui participant, încurajând scrierea de poezii, scurt-povestiri sau jurnale personale. Feedback-ul este personalizat pentru a încuraja progresul individual.

4. 4. Educația prin artă

****Teatru și expresie dramatică:****

Deținuții sunt încurajați să participe la ateliere de teatru, unde pot învăța și exersa actoria, regia și scenografia. Finalizarea atelierului culminează cu o piesă de teatru pusă în scenă pentru colegii și personalul penitenciarului. Aceste activități ajută la dezvoltarea abilităților de comunicare și la exprimarea emoțiilor într-un mod constructiv.

4. 5. Mindfulness și educație emoțională

****Sesiuni regulate de mindfulness și gestionarea stresului:****

Implementarea unui program săptămânal de mindfulness și gestionare a stresului, condus de un specialist. Sesiunile includ exerciții de respirație, meditație ghidată și discuții despre gestionarea emoțiilor. Aceste practici sunt concepute pentru a reduce anxietatea și pentru a îmbunătăți concentrarea și starea generală de bine a deținuților.

Prin implementarea acestor activități, elevilor din Penitenciarul Baia Mare se poate oferi oportunități de învățare adaptate și relevante pentru deținuți, promovând dezvoltarea personală și profesională în timpul încarcerării și facilitând o tranziție mai ușoară la viața de după eliberare. Aceste activități sunt esențiale pentru a oferi deținuților instrumentele necesare pentru reabilitare și reintegrare socială.

Concluzii

Adoptarea unor metode inovative de predare în cadrul Penitenciarului Baia Mare are potențialul de a transforma educația într-un instrument puternic de schimbare și reintegrare socială. Prin abordări adaptate și centrate pe cursant, educația poate deveni un pilon central în procesul de reabilitare a deținuților.

Bibliografie:

"Educație și reabilitare în sistemele penitenciare",

"Tehnologii în educația adulților",

"Metode de predare inovative pentru adulți",

"Arta ca terapie în medii restrictive",

"Mindfulness în educația deținuților",

1.24. MODELE DE BUNE PRACTICI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof. Înv. Preșcolar: Ambro Denisa

Liceul Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu” Oradea, jud. Bihor

Abordarea didactică în învățământul preșcolar are o deosebită importanță, având în vedere nivelul de vârstă al copiilor, dar și capacitatea acestora de a înțelege lucrurile. În acest sens, această abordare didactică, devine calea prin care educatorul transmite preșcolarilor noile cunoștințe și informații.

În munca cu preșcolarii, am îmbinat în mod cât mai riguros cerințele planificării cu nevoile și cu posibilitățile copiilor din grupă. Ca educatoare am căutat și caut să fiu mereu informată cu tot ce apare nou legat de specialitatea mea și să fiu mereu bine documentată și pregătită în ceea ce privește. Educatorul are responsabilitatea ca în actul predării să folosească atât metode tradiționale, dar și moderne, pentru ca procesul de învățare să fie benefic, inovator, creativ, adaptat după cerințele individuale ale fiecărui copil în parte.

Jocul este activitatea principală în procesul de predare-învățare-evaluare în grădinița de copii. Prin joc, copilul învață și se dezvoltă totodată. Jocul înseamnă o explorare a universului, a realității; tot prin joc, el reproduce, reconstruiește evenimente din secvențe din viață sau creează o nouă lume, o altă realitate.

Îmbinând metode între traditional și modern, copilul are posibilitatea de a-și dezvolta gândirea și capacitatea de concentrare, dar în același timp îi încurajează pe aceștia să fie curioși, să-și dorească să experimenteze mai mult, să exploreze și să se exprime liber – atât de importante pentru dezvoltarea stimulării spiritului creativ.

Aceste metode sunt utile prin faptul că acestea pot fi introduse în orice disciplină și în orice moment al lecției, întrucât pot fi folosite pentru cunoaștere, consolidare și recapitulare.

Există o multitudine de beneficii ale încadrării creativității între tradițional și modern în educația copiilor de orice vârstă. Iată câteva dintre aceste beneficii:

- transformă procesul de învățare într-un proces mult mai distractiv și plăcut;
- este un proces de învățare atractiv și care captează mult mai ușor și rapid atenția elevilor și dorința acestora de a afla mai mult;
- sunt interactive, permițându-le copiilor să lucreze în echipă, să-și exprime gândurile și ideile și să învețe cum să formeze conexiuni cu alți copii sau cu adulți, calități pe care le vor putea aplica în viitor în diverse situații ale vieții reale;
- descoperă lumea din jurul lor, încep să înțeleagă anumite concepte și sunt încurajați să pună tot felul de întrebări;
- o modalitate practică și sigură ce duce spre dezvoltarea creativității și a imaginației;
- stimulează dezvoltarea copiilor din toate punctele de vedere;

Metodele și tehnicile active și interactive îmbinate între învățarea tradițională și cea modernă, fac din lecție o aventură a cunoașterii în care copilul participă activ, relaxat, după propriile puteri, dezvoltând copilul în toate formele: social, cognitiv, moral, religios, civic.

Bibliografie:

Ioan Jinga, Elena Istrate, „Manual de pedagogie”, Ed. All, București, 2001

Ioan Cerghit, „Metode de învățământ”, E.D.P., București, 1973 Ionescu,

M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004

1.25. METODE DE RECICLARE A HÂRTIEI

Prof. psihopedagog Moldovan Daniela-Elena

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Cluj-Napoca, jud. Cluj

Argument:

Pădurile sunt ecosisteme vitale care susțin biodiversitatea și contribuie la reglarea ciclurilor de apă și de carbon. Tăierea copacilor pentru producția de hârtie conduce la defrișări și distrugerea habitatelor naturale ale multor specii. Prin reciclarea hârtiei putem reduce nevoia de a tăia copaci și putem conserva resurse valoroase, totodată contribuind la protejarea biodiversității.

Producția de hârtie din lemn necesită consum mare de energie și apă. În schimb, reciclarea hârtiei consumă mult mai puțină energie și apă. Prin reciclarea unei tone de hârtie, se economisesc aproximativ 4.000 de kilowați-oră de energie și 7.000 de litri de apă. Aceste economii pot contribui semnificativ la reducerea impactului asupra mediului înconjurător și la conservarea resurselor naturale.

Prin producerea hârtiei din lemn se generează emisii de gaze cu efect de seră, cum ar fi dioxidul de carbon. Reciclarea hârtiei reduce emisiile de gaze cu efect de seră, deoarece procesul de reciclare consumă mai puțină energie și evită eliberarea gazelor nocive în atmosferă. Astfel, reciclarea hârtiei contribuie la lupta împotriva schimbărilor climatice și la reducerea impactului asupra mediului.

Hârtia este unul dintre cele mai frecvente tipuri de deșeuri și reprezintă o parte semnificativă a deșeurilor solide municipale. Prin reciclarea hârtiei, se poate reduce volumul deșeurilor care ajung la gropile de gunoi. Astfel, se prelungește viața utilă a depozitelor de deșeuri și se reduce nevoia de a deschide noi gropi de gunoi.

Reciclarea hârtiei face parte dintr-un concept mai larg, și anume economia circulară. Prin reciclare, hârtia poate fi transformată în hârtie reciclată și poate fi folosită pentru producția de noi produse din hârtie. Astfel, se creează un ciclu închis în care resursele sunt utilizate eficient și deșeurile sunt transformate în materii prime valoroase.

Procesul de reciclare a hârtiei este un proces benefic pentru mediu, economie și societate în ansamblu. Prin susținerea și implicarea în reciclarea hârtiei, putem contribui la protejarea mediului înconjurător și la construirea unui viitor mai durabil.

Scop:

Scopul principal al activităților de reciclare a hârtiei este de a reduce impactul asupra mediului înconjurător și de a conserva resursele naturale.

Obiective:

- ❖ conștientizarea elevilor asupra importanței reciclării
- ❖ dezvoltarea creativității la elevi
- ❖ învățarea practică a reciclării
- ❖ promovarea responsabilității și a comportamentului durabil

Aceste obiective pot fi adaptate și individualizate în funcție de elevi.

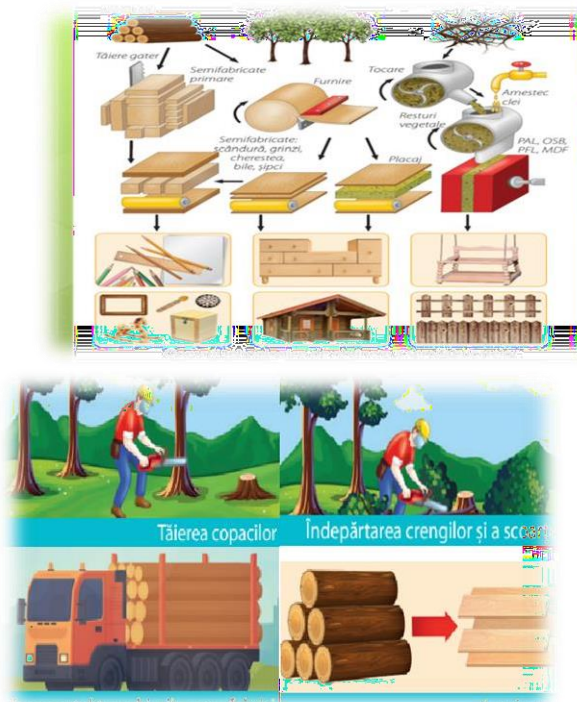
Descriere:

Activitatea pe care o voi prezenta în cadrul acestei lucrări a fost realizată cu elevii Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Cluj-Napoca, elevi cu cerințe educaționale speciale. Ca și durată,

această activitate a fost de patru ore, cuprinzând o parte teoretică de o oră și trei ore aplicații practice. A fost realizată la materia Educație tehnologică și aplicații practice, clasa a VII-a.

La modulul *Materii prime și materiale lemnoase*, elevii au aflat și aprofundat cunoștințe legate de lemn, acesta fiind una dintre cele mai importante materii prime de pe planetă.

Lemnul este un material ușor, dar în același timp foarte rezistent. Acesta are un țesut organic format din celule vegetale care compun materia de sub coaja trunchiului și a ramurilor copacilor. Cu ajutorul unei prezentări PowerPoint s-au prezentat noțiunile teoretice: principalele caracteristici, modul de prelucrare și domeniile de folosință ale materialelor lemnoase.

Printscreen-uri din cadrul PowerPoint-ului

Una din principalele utilizări ale lemnului/resturilor lemnoase este obținerea hârtiei. Procesul de fabricație a fost vizionat la:

<https://www.youtube.com/watch?v=OXQDsSctP1M>, apoi au urmat discuții cu privire la modul în care se poate recicla hârtia.

Activitatea practică de la această temă a constat în folosirea ziarelor și pliantelor pentru realizarea de obiecte decorative/utile. Ca și materiale necesare realizării aplicației practice s-au folosit: pliante/ziare, foarfecă, lipici, bețe de lemn, acuarele, lac, servetele decorative. În prima etapă, pliantele s-au tăiat fâșii, apoi ele au fost rulate cu ajutorul unui băț. După realizarea unui număr mare de astel de tuburi de hârtie s-a trecut la lipirea lor conform indicațiilor primite sau pozelor prezentate. Obiectul astfel realizat a fost pictat și lăcuit. După uscarea lacului aceste obiecte se pot folosi pentru decorare sau ca și obiecte utile, în funcție de ceea ce am realizat. A fost organizată o expoziție cu obiectele finalizate. Unele dintre acestea, au participat la diferite concursuri unde au fost apreciate atât din punct de vedere a originalității cât și ca execuție.

Modul de realizare a bețelor de hârtie și câteva obiecte finalizate

Rezultate:

Activitățile derulate au avut un impact semnificativ asupra elevilor prin conștientizarea importanței reciclării hârtiei pentru reducerea impactului asupra mediului înconjurător și conservarea resurselor naturale.

Activitățile practice de reciclare a hârtiei încurajează elevii să gândească critic și să găsească soluții inovatoare pentru a utiliza și recicla hârtia. Ei pot fi implicați în procesul de luare a deciziilor, de la alegerea materialelor reciclabile până la planificarea și crearea propriilor obiecte din hârtie reciclată. Astfel, se dezvoltă abilitățile lor de gândire critică și rezolvare de probleme.

Prin realizarea unor obiecte care ulterior pot fi folosite, s-a dezvoltat învățarea practică a reciclării.

Prin implicarea în astfel de activități, elevii învață despre importanța protejării mediului și a reciclării. Aceste activități îi ajută să înțeleagă consecințele acțiunilor lor asupra mediului și le oferă cunoștințe concrete despre cum pot contribui la conservarea resurselor naturale prin reciclare.

Impact:

Activitățile de reciclare a hârtiei îi implică pe elevi în activități practice, precum sortarea și colectarea hârtiei, confectionarea de obiecte din hârtie reciclată și decorarea acestora. Aceste

activități dezvoltă abilități practice, precum coordonarea ochi-mână, creativitatea, abilitățile artistice și tehnice.

Totodată, aceste activități oferă elevilor oportunitatea de a învăța prin experiență. Ei pot vedea direct beneficiile reciclării și pot înțelege concepte abstracte, cum ar fi economia circulară, prin intermediul activităților practice. Învățarea prin experiență este adesea mai memorabilă și poate stimula interesul și angajamentul pe termen lung în privința protejării mediului.

Aceste activități pot implica și sensibiliza întreaga comunitate școlară. Expoziții, prezentări și alte evenimente organizate de elevi pot educa și inspira colegii, cadrele didactice și părinții să se implice în reciclare și să adopte comportamente durabile.

Activitățile de reciclare a hârtiei cu elevii nu numai că au un impact pozitiv asupra lor, ci și îi motivează și îi responsabilizează să devină cetățeni responsabili și implicați în protejarea mediului.

Bibliografie:

1. <https://www.colectaredeseuri.ro/de-ce-este-importanta-reciclarea-hartiei/> - accesat 20.03.2024
2. <https://hartareciclarii.ro/noutati/reciclarea-hartiei/> - accesat 20.03.2024
3. <https://www.romaniaecologica.ro/reciclarea-hartiei-si-avantajele-pe-care-toata-lumea-trebuie-sa-le-stie/> - accesat 10.04.2024
4. Lichiardopol, Gabriela - Educație tehnologică și aplicații practice: manual pentru clasa a VII-a/ București: E.D.P., 2018, ISBN 978-606-31-0617-0
5. Pișleagă, Florina; Lazăr, Natalia; Olteanu. Stela, - Educație tehnologică și aplicații practice : manual pentru clasa a VII-a / București : CD Press, 2019, ISBN 978-606-528-450-0

1.26. ANTRENAMENTUL EMOȚIONAL LA ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. itinerant și de sprijin Moșoi Mihaela

Școala Gimnazială „Vasile Conta” Iași, jud. Iași

Voi prezenta, în această lucrare, un program de dezvoltare emoțională la elevii cu cerințe educaționale speciale deoarece felul în care educăm copiii s-a schimbat mult în ultimele decenii. Oamenii au început să pună mai mult accent pe comunicare, înțelegere și empatie. Din ce în ce mai multe cadre didactice devin conștiente de rolul educației emoționale timpurii și de impactul pe care îl au primele experiențe asupra copiilor. Lumea devine din ce în ce mai conștientă de efectele negative ale violenței în general, și a violenței asupra copiilor în particular. Din toate metodele educative, a fi antrenor emoțional pentru copil oferă niște abilități esențiale și de profunzime cu care copilul se poate descurca în orice situație ”stresantă”. El va putea găsi rezolvări diferite pentru situații diferite, iar cadrul didactic poate să gestioneze și să ghideze cu acest set de instrumente aproape orice situație apărută.

Programul propus cuprinde mai multe activități și are următoarea structură:

Scopul programului: creșterea competențelor personale și sociale a copiilor cu cerințe educaționale speciale prin recunoașterea emoțiilor și controlul adecvat al acestora.

Obiectivele programului:

O1: să recunoască corect propriile emoții și ale celorlalți;

O2: să înțeleagă că emoțiile aparțin persoanei, descrie realitatea trăirilor sale și nu se supun unei judecăți evaluative de tip bine-rău, corect-greșit;

O3: să identifice o manieră pozitivă de exprimare în comportament a emoțiilor;

O4: să înțeleagă modul cum interacționează, cum se susțin și se influențează emoțiile, având ca finalitate creșterea capacității persoanei de a le modela;

O5: să cunoască și să înțeleagă comportamentul verbal și nonverbal al celorlalte persoane;

O6: să gestioneze emoțiile celorlalți și să dezvolte interacțiuni pozitive cu alte persoane.

Grup țintă: elevi cu cerințe educaționale speciale de la clasele V-VIII

Metode: conversația, jocul de rol, completare de fraze, lucru pe echipe.

Resurse materiale: flipchart, foi de flipchart, markere, bilețele cu ”Amintiri și emoții”, fișe de lucru, pixuri, filme de desene animate.

Tipuri de activități desfășurate

Activitatea 1: Despre emoții

Obiective: - să identifice adecvat emoțiile; - să exerseze exprimarea adecvată a emoțiilor.

Durata activității: 40-45 minute.

Scenariul activității:

Activitatea va începe cu un exercițiu pentru destinderea atmosferei (de spargere a gheții): „Prrr și Pukutu”. Participanții își vor imagina două păsări. Pe una o cheamă „Prrr”, iar pe alta „Pukutu”. Când moderatorul spune „prrr”, toți trebuie să se ridice în vârful degetelor, să se miște prin sală și să își miște coatele în părți ca și cum ar fi păsări care vor să își întindă aripile. Când moderatorul spune „Pukutu”, toți stau pe loc și încearcă să nu miște o pană.

Moderatorul anunță titlul activității, apoi explică participanților: „Toate persoanele, fie că este vorba de copii sau de adulți, au emoții. Acestea sunt fie pozitive, fie negative. De exemplu, când primim un cadou, cum ne simțim? Ce facem ca să arătăm că suntem fericiți? Dar dacă cineva ne vorbește urât, cum ne simțim? Ce facem dacă suntem triști sau supărați? Acum vom juca un joc. Am să vă descriu niște situații, iar voi va trebui să mimați emoția și ce faceți când aveți această emoție. De exemplu, astăzi de dimineață, la școală mi-am pierdut penarul și am fost trist – voluntarul mimează tristețea, și am început să plâng – mimează comportamentul.” (participanții vor asculta povestea spusă de voluntar și vor mima emoția și comportamentul adecvat emoției respective).

Moderatorul continuă activitatea cu o poveste pe parcursul căreia mimează atât emoția, cât și comportamentul.

Discuții: Emoțiile fie că sunt pozitive sau negative sunt normale, dar este important să știm să le controlăm. De exemplu, ce putem face atunci când un coleg este supărat din cauza faptului că cineva i-a stricat jucăria preferată. Putem să vorbim frumos cu el, să îl ascultăm, să îl încurajăm sau putem să țipăm la el, să îi spunem că nu ne pasă și să ne vedem de treburile noastre? Pe voi ce v-ar ajuta mai mult atunci când sunteți supărați?

Moderatorul propune un alt joc participanților: „Fiecare dintre voi va primi un bilețel pe care este scrisă o emoție. Veți citi bilețelul, nu îl veți arăta la nimeni, iar apoi pe rând veți mima emoția. Colegii voștri vor trebui să ghicească ce emoție ați mimat.”

După realizarea acestui joc, participanții primesc fișa de lucru ”Ce faci dacă ești trist, vesel, furios ...?”. După completarea fișei vor trebui să o prezinte pe rând.

La finalul activității, participanții vor fi împărțiți în 4 grupuri mici, după criteriul culorii. Fiecare grup va trebui să creeze un cântecel despre o emoție pe care îl vor cânta în echipă în fața celorlalți.

Fișa „DESPRE EMOTII”

Ce faci dacă

Ești				trist:
Ești				nervos:
Îți		este		frică:
Mă	simt	bucuros	și	atunci
Mă	simt	supărat	și	atunci
Mă	simt	iubit	și	atunci
Mă	simt	plictisit	și	atunci

Activitatea 2: Cum apar emoțiile?

Obiective: - să identifice cauzelor emoțiilor; - să analizeze relația dintre gânduri și emoțiile trăite într-o anumită situație; - să identifice componentele unei emoții: gânduri, trăire afectivă, reacții biologice, comportamente.

Durata activității: 40-45 minute.

Scenariul activității:

Elevii sunt informați că vor face un exercițiu în cadrul căruia vor identifica diferite emoții și cauzele acestora. Moderatorul realizează pe flipchart un tabel cu patru coloane: situații, emoții, reacții biologice, comportamente. Moderatorul prezintă elevilor diverse situații cum ar fi: „Prietenul tău cel mai bun a spus cuvinte urâte despre tine într-un grup de persoane cunoscute.”; „Ai primit cadoul pe care ți-l doreai de mult.”; „Ai trecut cu bine un examen foarte important pentru tine.” etc. Moderatorul scrie situația în coloana corespunzătoare a tabelului și le cere elevilor să numească emoțiile pe care le-ar trăi în situația respectivă. Dacă elevilor le este greu să denumească emoțiile, atunci moderatorul le dă elevilor o listă cu emoții pozitive și negative. În coloana din tabel aferentă emoțiilor moderatorul notează emoțiile corespunzătoare fiecărei situații.

Elevii sunt rugați să spună ce gânduri le trec prin minte, ce reacții au la nivel biologic (de exemplu: transpiratul mâinilor, tremurul vocii etc.) și cum se comportă efectiv în fiecare din situații. Se notează aceste aspecte în coloanele corespunzătoare din tabel. Elevii primesc fișe de lucru cu tabelul realizat pe flipchart și au ca sarcină completarea coloanelor pentru alte două situații – una pozitivă și una negativă. Elevii sunt ajutați de către moderator sau de către ceilalți colegi să realizeze această activitate.

Discuții:

- Este posibil ca, în situații similare, oamenii să simtă emoții diferite?
- Care este relația dintre emoții și gânduri?
- Cum putem modifica emoțiile pe care le simțim?

Activitatea 3: Amintiri și emoții

Obiective: - să conștientizeze relația dintre emoții și diferite momente din viață; - să asocieze emoțiile cu anumite evenimente trăite; - să exprime trăirea emoțională în cadrul grupului.

Durata activității: 40-45 minute.

Scenariul activității:

Moderatorul pregătește bilețele cu „Amintiri și emoții”. Elevii sunt invitați să se așeze în cerc. Bilețelele sunt puse într-o cutie, iar cutia este așezată în mijlocul cercului. Fiecare elev va trage pe rând câte un bilețel, îl va citi și va completa propoziția cu primele lucruri care îi vin în minte. Atât moderatorul, cât și grupul trebuie să fie suportivi și pregătiți să sprijine procesul de împărtășire emoțională deoarece trecutul poate lăsa urme adânci.

Moderatorul punctează următoarele aspecte: amintirile noastre au o puternică încărcătură emoțională; unele lucruri le ținem minte prin prisma trăirilor generate, mai ales dacă sunt lucruri care ne-au provocat durere, suferință, umilință; multe dintre reacțiile, atitudinile și comportamentele noastre din prezent poartă amprenta situațiilor din trecut și a emoțiilor care le-au însoțit.

Discuții:

- Ce le-a fost mai ușor/mai greu să-și amintească din trecut?
- Emoțiile care au însoțit evenimentele din trecut le-au afectat modul de a gândi, de a simți și de a se comporta în prezent?
- Ce schimbări pot face având în vedere informațiile noi pe care le-au descoperit?

Bilețele cu „AMINTIRI ȘI EMOȚII”

Când eram copil, îmi amintesc că eram obraznic atunci când

Un lucru frumos pe care ceilalți îl spuneau despre mine când eram mic a fost

Când eram mic, programul TV care îmi plăcea cel mai mult era
 Cel mai frumos cadou pe care l-am primit a fost
 Când eram mic, eram mândru atunci când
 Când aveam 8 ani locuiam
 În copilărie, locul meu preferat era
 Când eram în clasele mici, obiectul care mi se părea cel mai dificil era

Activitatea 4: Oare ce gândește?

Obiective: - să analizeze stările afective/emoțiile unor personaje din filmele pentru copii; - să identifice stările afective ale unor personaje; - să analizeze stările afective identificate ale personajelor: ce gânduri le trec prin minte, ce reacții au la nivel biologic (de exemplu: transpiratul mâinilor, tremurul vocii etc.) și cum se comportă personajele în fiecare din situații.

Durata activității: 40-45 minute.

Scenariul activității:

Moderatorul va începe activitatea cu vizionarea de către elevi a unei secvențe dintr-un film de desene animate. Secvența va fi selectată astfel încât să se poată face o analiză a stărilor afective ale personajelor, dar și o analiză a gândurilor ce le trec prin minte în momentele în care experimentează emoțiile respective.

În etapa următoare moderatorul va analiza împreună cu elevii secvența din filmul de desene animate, punând accentul pe ce anume gândesc persoanele atunci când simt diferite emoții. Aceste discuții sunt premergătoare completării fișei de lucru „Oare ce gândește?”. Moderatorul va solicita elevilor să completeze spațiile goale cu ce gânduri pot să le treacă prin minte personajelor din fișă.

După completarea fișei, este foarte important ca împreună cu elevii moderatorul să analizeze ceea ce au scris, existând astfel posibilitatea de a identifica gânduri iraționale / dezadaptative.

Bibliografie:

- Băban, A. (coord.), *Consiliere educațională*, Editura Imprimeria Ardealul, Cluj-Napoca, 2001
- Cosmovici, A., Iacob, L. (coord.), *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași, 2005
- Gherguț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, Iași, 2006
- Goleman, D., *Emoțiile distructive*, Editura Curtea Veche, București, 2005
- Gottman, J. & Decaire, J., *Raising an Emotionally Intelligent Child*, Simon & Schuster Paperbacks, New York, 1997

1.27. MUNCIM CU DRAG ȘI SPOR

Prof. Paraschiv Aura

Școala Gimnazială Vădeni, jud. Brăila

Elevii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea elevii cu dizabilități trebuie să beneficieze de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei.

Centrarea învățării pe activitatea practică: sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile; folosirea învățării afective, metode și mijloace de învățare, evaluare adaptate nivelului lor de cunoștințe, sprijinirea elevului să devină membru al unui grup; organizarea unor activități de grup care să stimuleze comunicarea și relaționarea interpersonală (jocuri, excursii, activități extrașcolare, activități sportive, de echipă); sprijin emoțional; folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului și nivelului lui de înțelegere; instrucțiuni clare privind sarcinile și elaborarea unor programe individuale de lucru; stabilirea foarte clară a regulilor și consecințelor nerespectării lor în clasă și aplicarea lor constantă; așezarea copiilor cu hiperactivitate și deficit de atenție în primele banci, astfel încât să nu le distragă atenția restul colectivului și să fie așezat în apropierea elevilor care sunt acceptați de colectiv ca modele pozitive; încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei;

Profesorul să fie ferm, consecvent, să folosească înțelegerea și calmul ca modalitate de stingere a manifestării agresive a elevului; să fie comentată acțiunea elevului și nu personalitatea lui, profesorul să aprecieze limita de suportabilitate a elevului (să nu-l jignească sau umilească), profesorul să folosească o mimică binevoitoare și o atitudine deschisă (să nu încrucișeze brațele și să nu încrunte privirea), orice activitate să fie bine planificată, organizată și structurată, profesorul să dea dovadă de consecvență și corectitudine în evaluare;

Într-o abordare incluzivă toți elevii trebuie considerați la fel de importanți, fiecare să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun. Câteva dintre activitățile pe care le folosesc la clasă sunt: asigurarea unui mediu favorabil învățării, folosirea unor jocuri didactice pentru socializare și integrare în colectiv, vizionarea unor filmulețe educative, povești terapeutice potrivite vârstei și dizabilității elevilor, alocarea de timp suficient pentru rezolvarea sarcinilor de învățare, implicarea colegilor de clasă în acordarea ajutorului de care are nevoie colegul cu dizabilități, poziția în bancă să fie cât mai aproape de tablă, alături de un coleg binevoitor și empatic.

Strategiile de învățare sunt: folosirea unor întrebări de control, pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru., jocul didactic- implică participarea activă a elevilor, constituind și un mijloc de socializare și interrelaționare cu colegii din jur, exercițiul, cubul, ciorchinele, turul galeriei etc (adaptate nevoilor acestor elevi cu dizabilități), învățarea prin cooperare - elevii se ajută unii pe alții, în perechi sau echipă pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Dintre resursele folosite sunt: planșe tematice cu desene, scheme, material didactic specific și ușor de manipulat de către copii- alfabetar magnetic, bile și tije (pentru modelarea moleculelor, identificarea atomilor după culori- la chimie), creioane, cretă colorată, mijloacelor audio-vizuale (în cazul elevilor cu ADHD și autism, au o influență pozitivă- calculator, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.), fișe de recapitulare simplificate

Evaluarea se face prin observarea sistematică a comportamentului; aprecieri verbale, grile de observare a comportamentului, a progresului, fișe de constatare a activităților desfășurate , fișele de evaluare cu indicații , evaluarea prin metoda proiectului

Strategiile de învățare includ: metodele expositive (povestirea, expunerea, explicația, descrierea), metoda demonstrației ajută elevii cu dizabilități să înțeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau process, [nvățarea prin cooperare - permite evaluarea frecventă a performanței fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului , Jocul - jocuri didactice , activități extracurriculare– excursii, vizite, drumeții etc. sau concursurile cu tematică diferită (sportive, artistice, pe discipline de studiu etc.) dezvoltă la elevii cu CES, spiritul de competiție, de echipă, încrederea în forțele proprii, îi mobilizează la cooperare.

Resursele de care dispun sunt: pliante/reviste/afișe informative, tehnologii informatizate , fișe de lucru adaptate , jocuri (alfabetar magnet) , software educativ (manuale digitale)

Evaluarea se face prin: proiecte, portofolii, jurnal reflexiv, albume , fișe/grile de constatare a activităților desfășurate cu elevii, fișele de evaluare a rolurilor și responsabilităților asumate.

Bibliografie:

Andrei D și colaboratorii, Integrarea școlară a elevilor cu cerințe educaționale speciale, Culegere de referate și studii de specialitate, Editura Casei Corpului Didactic, Buzău , 2014

1.28. PROMOVAREA EGALITĂȚII DE ȘANSE ÎN EDUCAȚIE

– EXEMPLE DE BUNE PRACTICI –

Prof. Nicolae Iuliana Maria

Școala Gimnazială Specială “Sf Mina” Craiova. jud. Dolj

Statul român se ocupă prin diferite programe de protecția socială a celor defavorizați, însă nu se ocupă atât cât ar fi necesar de construirea unui mediu dotat în unitățile de învățământ în care învață copii din medii defavorizate, mai ales în mediul rural și nici de cei alături de care vor învăța copiii pasibili a fi discriminați, adeseori cauză a abandonului școlar.

Pentru a oferi șanse egale tuturor, pentru a evita discriminarea sau abandonul școlar, sunt necesare resurse umane și materiale care să permită un învățământ cât mai diversificat și adaptat diferitelor cerințe speciale: profesori itineranți, logopezi, mobilier, material didactice variate și attractive pentru copii, tehnici speciale de predare.

Noul curriculum pentru învățământul primar are în vedere nu numai competențe academice, ci, în aceeași măsură, capacități, deprinderi, atitudini ce țin de dezvoltarea socio-emoțională: a trăi și a lucra împreună sau alături de ceilalți, a accepta diversitatea, toleranța. Pentru cadrele didactice este o adevărată provocare stimularea toleranței copiilor și acceptarea necondiționată a diversității într-un grup. Ei trebuie să încurajeze cooperarea, lucrul în perechi sau pe grupe, cunoașterea și discutarea diverselor obiceiuri, tradiții, valori etc. Rezultatele apar după intervale mari de timp, sunt efectul unui exercițiu asiduu, susținut și au ca puncte tari automatisme întreținute de activități educative cu teme bine conturate, având la bază obiective clare și accesibile elevilor din ciclul primar.

În calitate de cadru didactic, în timp ce lucram într-o școală de masă, am identificat „problemele” specifice ale unor copii din clasa mea. Unele acțiuni sau atitudini ale copiilor m-au făcut să caut modalități de schimbare a mentalității referitoare la acei colegi ai lor care sunt diferiți și care au nevoi speciale. Am acționat totodată și asupra atitudinii părinților, vorbindu-le despre necesitatea conviețuirii, indiferent de unele aspecte care li se par deosebite sau pe care le consideră neplăcute pentru copiii lor.

Intervenția asupra concepției părinților a vizat acceptarea diversității elevilor din clasă, eliminarea prejudecăților de orice fel, îmbunătățirea comunicării și cooperării între părinți, stimularea dezvoltării atitudinilor pozitive ale adulților față de toți copiii din clasă, indiferent de etnie, religie, dizabilități. Pentru aceasta, am realizat panouri informative pe teme ca: drepturile copiilor, responsabilitățile părinților, norme de comportare. Am organizat în clasă o mini-bibliotecă cu cărți despre educația copiilor într-o societate democratică, am purtat discuții în cadrul orelor de consiliere cu părinții ori de câte ori au apărut probleme.

La început, am analizat apartenența copiilor la diferite grupuri: de etnie română, provenienți din familii monoparentale, provenienți din familii cu venituri materiale mici, din familii de

intelectuali, din amilii ai căror părinți au studii medii. Observând manifestările copiilor, am descoperit ce știu copiii de la părinții lor: - că nu toți copiii au aceeași culoare a pielii ca și ei;

- că trebuie să se joace numai cu copiii pe care îi indică părinții lor;

- că unii copii au probleme de sănătate și nu ar trebui să se joace cu ei;

- că numai românii sunt buni;

- că sunt copii care nu au jucării, haine noi, rechizite, nu au la pachet fructe, dulciuri, etc. De asemenea, am observat cum se poartă unii copii, din cauza a ceea ce știu din familie: - nu se joacă, uneori nu vor să țină de mână un copil „altfel decât ei”;

- nu-i ajută pe cei care nu se descurcă prea bine cu activitățile școlare;

- nu oferă unui coleg ceva de mâncare din pachetul lor, preferă să arunce la coșul de gunoi. Știind deja cu ce mă confrunt, în cadrul orelor de dezvoltare personală și educație civică i-am familiarizat cu diversitatea oamenilor, în general. Le-am citit povestiri și articole din reviste sau ziare, le-am prezentat filmulețe despre întâmplări, comportamente, preocupări ale copiilor sau adulților din țara noastră sau din alte țări ale lumii. Le-am relatat exemple de situații concrete în care copiii au acționat în situații dificile. Copiii au ales imagini cu copii „diferiți”, dar pe care și i-ar dori ca prieteni. Fiecare a motivat alegerea făcută și a alcătuit o compunere cu titlul „Așa vreau să fie prietenul meu”. Ceilalți copiii au ascultat compunerile colegilor și au trebuit să-și închipuie un alt sfârșit.

Am aplicat tehnica hărții conceptuale pentru a afla cum gândesc copiii despre drepturile copiilor și dacă necesitățile pe care le au ei le consideră ca fiind aceleași pentru toți. Am desenat în mijlocul unei coli de hârtie câte un copil de culoare și am dat fiecărui copil câte o coală, cerându-le să deseneze tot ce cred ei despre copilul desenat, ce ar trebui să aibă acel copil și ce îi doresc ei. După expirarea timpului, copiii s-au grupat câte trei, au comparat desenele și un reprezentant al fiecărui grup a prezentat ideile comune rezultate din desene. De asemenea, s-au căutat elementele diferite din desene. Desenele au fost afișate pe un panou și fiecare s-a așezat acolo unde era lucrarea sa.

Copiii care nu le-au oferit prea multe lucruri copiilor de culoare au fost ușor stingheriți, de aceea am continuat cu întrebări în jurul cărora copiii au emis idei:

- Doar unii copii au drepturi ? (Toți copiii au drepturi.)
- Culoarea pielii influențează în vreun fel un copil? (Nu.)
- În clasa noastră există copii care nu au aceleași drepturi cu ceilalți? (Nu.)

Din această activitate elevii au învățat că toți copiii, indiferent de culoare, au aceleași drepturi: dreptul la viață, la o familie, la educație, la sănătate, la joc și jucării, la o casă, la prieteni, etc. Am aplicat de multe ori brainstorming-ul, metodă care invită la elaborarea unor soluții personale pentru problemele identificate în diverse situații. Atunci când în clasă s-a petrecut un incident prin care s-a încercat excluderea unui copil dintr-un grup, le-am amintit copiilor drepturile fiecăruia și

modul în care trebuie să ne comportăm unii cu alții. Le-am cerut să-și spună părerea despre incidentul produs și să ofere soluții pentru aplanarea conflictului.

În cazul unor controverse solicit copiilor exprimarea unor opinii ferme care permit adoptarea de poziții extreme. De exemplu: Nu mă joc cu țigani! Așa mi-a spus mama! Le cer copiilor să se împartă în două grupe: pro și contra acestei afirmații. Fiecare grupă își va expune punctul de vedere încercând să atragă în grupul lor pe cei cu păreri diferite. Cei care nu sunt convingeți să-și schimbe părerea (deși foarte mulți își schimbă opinia negativă de la început) sunt invitați să-și motiveze punctul de vedere.

Prin lectura unor povestiri despre copii neajutorați, am căutat să dezvolt compasiunea și spiritul de solidaritate. Le-am cerut elevilor să găsească un final fericit al respectivelor povești. În ora de consiliere, am realizat un *Jurnal Al Emoțiilor* în care elevii au notat sentimente, opinii, gânduri legate de conviețuirea pe parcursul unui an școlar.

Incluziunea este o provocare necesară într-o clasă de elevi, pentru formarea lor ca adevărați cetățeni într-o școală a democrației. Diversitatea din cadrul clasei poate crea probleme care pot duce la segregare. Provocările pentru cadrul didactic sunt de a menține elevii într-un grup/ clasă și de a lupta împotriva nevoii de excludere care ar putea să apară. Acest lucru trebuie făcut din primii ani de școală, prin modificarea modalităților de lucru și prin schimbarea normelor, a regulilor, printr-o nouă strategie, prin lipsă de prejudecăți sau stereotipuri, pentru a facilita participarea deplină la activități, indiferent de natura lor, a tuturor copiilor.

În acest sens, munca cu elevii trebuie să continue până nu vor mai face diferențieri în cadrul clasei, iar părinții, la rândul lor, vor accepta pe toți copiii colegi ai copiilor lor.

✓ Vrăsmaș, Elena, 1988, "Strategiile educației inclusive în educația integrată a copiilor cu handicap", UNICEF și RENINCO, București.

✓ Vrăsmaș, Elena, Vrăsmaș, Traian, 1993, "Copiii cu cerințe educative speciale" în Revista de Educație Specială nr.1/1993

1.29. UTILIZAREA PECS, ÎN DEZVOLTAREA COMUNICĂRII LA COPIII CU AUTISM

Prof. psihopedagog Păscuță Anca

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

O varietate de strategii au fost utilizate pentru a ajuta copiii cu autism să dobândească abilități de comunicare funcționale. PECS (**The Picture Exchange Communication System**) este un program de comunicare unic care a fost dezvoltat ca un mijloc de a eluda unele neajunsuri asociate cu aceste strategii. Pe termen lung datele de grup au indicat faptul că o mare parte din copii care au intrat în acest program că preșcolari și-au însușit limbajul (A., Bondy, L.; Frost, 1994).

The Picture Exchange Communication System (PECS) este un sistem de comunicare augmentativă dezvoltat pentru a ajuta persoanele să achiziționeze repede mijloace funcționale de comunicare. PECS este adecvat pentru persoanele care nu pot vorbi sau nu folosesc limbajul, vorbesc cu eficacitate limitată (Shaila M. Rao, Brenda, Gage, 2006).

Sistemul de comunicare PECS nu înlocuiește metodele de terapie necesare oricărui copil cu tulburări de dezvoltare, ci este folosit în situația în care limbajul întârzie să apară, deoarece, în această situație, copilul are nevoie de un sistem, o modalitate prin care să-și exprime necesitățile și pentru a-i elimina frustrările ce apar în momentul în care comunicarea nu este posibilă. Poate fi folosit individual, într-o varietate de forme (combinații), inclusiv acasă, la școală, în comunitate.. Dezvoltarea limbajului receptiv, gesturile și PECS-ul se pot lucra simultan cu imitarea verbală și exercițiile de imitare motorie grosieră și fină, educarea respirației, mobilitatea aparatului fonoarticular și dezvoltarea auzului.

Avantajele

- (1) Schimbul de informații este intenționat, clar și ușor de înțeles,
- (2) Copilul inițiază interacțiunea,
- (3) Comunicarea are sens, este în funcție de interesul copilului fiind puternic motivantă.

Folosind această metodă, copilul este învățat să inițieze comunicarea folosind imagini, diferiți itemi, pentru a putea avea un rezultat concret în contextul social. Tipul simbolurilor pentru reprezentare trebuie să fie individualizate pentru a asigura împlinirea nevoilor specifice și a abilităților copiilor.

Operațiunile verbale sunt învățate sistematic folosind strategii de achiziționare a conceptelor și de consolidare care în final determină comunicarea independentă.

Atunci când urmează să folosim PECS trebuie să știm: folosirea metodei PECS nu exclude apariția limbajului; nu încetați a stimula potențialul verbal al copilului; ajutați-l să vorbească prin

metode logopedice specifice problemei; PECS stimulează potențialul limbajului receptiv și expresiv; PECS ajută copilul să-și exprime necesitățile și dorințele.

Sistemul cuprinde 6 faze de achiziție:

FAZA 1. SCHIMBUL DE IMAGINI în care copilul învață cum să facă schimbul și să "ceară" cu ajutorul unei imagini.

- utilizarea recompenselor (un obiect preferat, dulciuri etc) cu scopul de a motiva comunicarea;
- amenajarea contextului: copilul este așezat la masă, 2 persoane, un obiect preferat, o imagine;

Cum decurge schimbul:

a) când copilul face un gest de a lua obiectul preferat, adultul din SPATELE lui îi dirijează mâna (prompt fizic), făcându-l pe copil să prindă imaginea cu obiectul respectiv și să o dea adultului din fața lui, care la rândul său îi va da obiectul preferat în schimbul imaginii. Pentru a înlesni schimbul, adultul din față întinde mâna spre copil, cu scopul de a-i da acestuia de înțeles ce se așteaptă de la el.

b) se va încerca trecerea de la o asistență fizică completă la o asistență fizică redusă (diminuarea promptului).

FAZA 2. SPORIREA SPONTANETĂȚII. în care se mărește distanța dintre copil și partenerul lui de comunicare.

- Se adaugă un suport de comunicare pe care vor fi plasate imaginile;
- pe durata acestei faze, copilul va învăța să meargă la CARTEA de comunicare, să ia imaginea preferată și să o aducă unuia dintre adulți, care, la rândul său, va pune imaginea la loc în CARTE.

FAZA 3. DEOSEBIRI DE IMAGINI

- copilul va învăța să aleagă imaginea adecvată dintre mai multe imagini (discriminare);
- se utilizează mai multe imagini simultan, pentru a fi sigur că alege imaginea corectă;
- deosebirea între o imagine adecvată și una inadecvată;
- deosebirea între două imagini reprezentând două obiecte preferate de copil;
- important : schimbați aranjamentul imaginilor, pentru a vă asigura că cel mic nu reține imaginea corectă în funcție de locul în care s-a obișnuit să o găsească.

FAZA 4. STRUCTURAREA UNEI FRAZE când copilul cere folosind o propoziție "Vreau x".

- Copilul va învăța să formuleze o propoziție utilizând un cartonaș-frază și imaginea "vreau";

- imaginea "vreau" fixă: se plasează imaginea "vreau" pe un carton frază, învățăm copilul să alăture cartonașul "vreau" unei imagini cu obiectul preferat și să le înmâneze terapeutului;

- deplasarea imaginii "vreau" și alăturarea imaginilor cu diferite obiecte.

Stimulare verbală: când copilul va înmânează cartonașele "vreau" alături de imaginea obiectului preferat, întoarceți ambele imagini spre copil, spunând cu voce tare "vreau" și punctând cu mâna imaginea obiectului favorit.

FAZA 5. RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA "CE VREI?"

- adultul punctează cartonașul "vreau" și îl întreabă pe copil "ce vrei?";

- pe măsură ce se avansează cu exercițiul, accentuarea gestuală (punctarea imaginii sau promptul gestual) trebuie minimizată, până la renunțarea totală. Se va ajunge la situația simplă, doar întrebăm copilul "ce vrei?", iar el va utiliza cele două cartonașe: imaginea cu obiectul favorit și imaginea "vreau".

FAZA 6. COMENTARIILE SPONTANE ȘI RĂSPUNSURI formarea deprinderilor de a denumi itemi în cadrul răspunsurilor la întrebări. Copilul va învăța să răspundă la întrebările: - ce vrei?

- ce vezi? - ce ai? .Până la acest stadiu copilul folosește funcția de a cere în situații variate și cu diferiți interlocutori. Scopul nivelului VI este de a-l învăța pe copil o nouă funcție comunicativă: etichetarea sau denumirea itemilor. Inițial copilul interacționează cu obiectele cerute, nu cu cele preferate.

Metodă de predare este cea denumită *delayed prompting* (inițiere întârziată), adică profesorul așează un item pe suprafață de lucru apoi cartonașul corespunzător pentru eu văd - eu am și efectuează activități prin care asociază Eu văd - Eu am cu itemii prezentați într-o propoziție corectă; ulterior acesta oferă copilului o mică recompensă care să nu aibă nici o legătură cu itemul prezentat anterior și îl încurajează să descopere și ceilalți itemi pregătiți pentru susținerea dialogului.

Pe parcursul procesului învățării se introduc gradat alți itemi preferați și cartonașele corespunzătoare, iar pentru denumire se folosesc metode adaptate individual din sfera limbajului oral și scris, al limbajului semnelor gestuale, al dactilemelor și al metodelor tactile de comunicare.

Pe durata antrenamentului, copilul va primi un stimulent (recompensa) ori de câte ori va efectua un schimb corect. Antrenamentul se va face cu o accentuare gestuală sporită, la început, care se va diminua pe parcurs. Partea cea mai dificilă va fi răspunsul alternativ la întrebările "ce vezi?" și "ce vrei?". Prin promptarea adecvată, se va ajunge în timp la o bună discriminare a întrebărilor și răspunsurilor copilului.

1.30. ELABORAREA UNUI SISTEM DE „ÎNTĂRITORI COMPORTAMENTALI” ÎN MUNCA ELEVILOR CU AUTISM

Prof. Petrule Simona Florina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Dacă un copil nu reușește să dobândească aptitudini de limbaj într-un mod obișnuit, el se va confrunta cu grave dificultăți sociale și de dezvoltare. Tulburările de limbaj și dobândirea întârziată a aptitudinilor de comunicare sunt o caracteristică definitorie a autismului, deoarece au un impact direct asupra comportamentelor sociale și intelectuale. Cel mai important aspect al oricărui program de intervenție pentru un copil cu autism este dezvoltarea timpurie a unor aptitudini de comunicare eficiente.

Copiii, chiar și cei cu întârzieri în dezvoltare, răspund la încurajări iar atunci când sunt recompensați pentru comportamentul lor, vor reacționa pozitiv.

Acești întăritori comportamentali sunt poate cele mai puternice instrumente pe care le putem folosi pentru a ajuta copiii cu autism să învețe.

Este imperativ să fie identificați de la început întăritorii puternici pentru fiecare copil în parte (Barbera și Rasmussen 2007). Unii vor reacționa bine la abțibilduri sau la tokeni, alții la dulciuri, la materiale audio-video, prin pauzele de izolare sau chiar la muștrare.

Chiar dacă întăritorul a fost identificat și folosit în mod corect, copilul își poate pierde interesul față de acesta într-o perioadă mai îndelungată sau mai scurtă de timp.

Privarea unui copil de întăritorii lui preferați poate să funcționeze uneori, mărin valoarea întăritorului dar se poate ajunge și la situația în care copilul consideră că sarcina sau munca este prea grea în comparație cu întăritorul, astfel pierzându-și interesul față de acesta.

Mâncarea este unul dintre cei mai buni întăritori comportamentali. Pot fi folosite bucăți mici de prăjitură, biscuiți, dulciuri, înghițituri mici de suc, pe parcursul întregii zile.

În oferirea recompensei alimentare pot apărea și dificultăți deoarece copiii cu autism suferă de tulburări de alimentație – fie sunt supraponderali, fie subponderali, fie refuză majoritatea alimentelor.

Deși poate fi asemănată cu o metodă de dresaj sau poate fi considerată o metodă nesănătoasă pentru copil, de-a lungul timpului, în munca cu aceștia s-a dovedit a fi cea mai eficientă. Puțini copii răspund pozitiv la laude însă majoritatea vor reacționa la întăritorii alimentari. Astfel, aproape întotdeauna când se începe un program de intervenție, sunt folosite alimente (suc, apă, dulciuri, snack-uri etc.).

Folosirea materialelor video ca întăritor comportamental

Chiar dacă pentru început par deranjante metodele de a oferi copiilor alimentele preferate sau vizionarea materialelor preferate, este de reținut faptul că acest program se bazează pe principii care funcționează, care îl vor conduce pe copil în punctul în care va începe să învețe iar această metodă va putea fi folosit pe termen lung. Această recompensă se va oferi în doze mici.

Cum se aleg întăritorii?

Priviți copilul în timp ce se uită la televizor, constatați ce anume preferă – genericul de început sau cel de la sfârșit, anumite părți pe care le rulează în continuu. Notați pe hârtie.

Se vor analiza și comportamentele de autostimulare sau comportamentele problemă. De exemplu, când copilul desenează pe pereți sau pe mese putem folosi hârtia și creioanele colorate, o tăbliță magnetică drept recompensă. În cazul în care copilul își flutură degetele în mod frecvent, cel mai probabil are nevoie de multă stimulare vizuală, așadar pot fi folosite jucării rotitoare sau cu multe lumini. Dacă copilul are obiceiul de a se învârti în exces, poate primi ca întăritor instalațiile din spațiile de joacă, unde se pot învârti.

Evaluarea întăritorilor comportamentali

Va fi întocmită o listă cu câteva categorii de potențiali întăritori comportamentali. Se vor enumera într-o coloană toate alimentele și băuturile care îi plac copilului. În altă coloană se trec toate materialele audio-video care îi plac, inclusiv părțile preferate.

În altă coloană se trec o serie de întăritori de scurtă durată care pot fi folosiți la masa de lucru în timpul activităților: baloane de săpun, o jucărie care se învârt sau care are lumini, un pământ cu care îl poți gădila etc.

Într-o altă coloană enumeră activități care se desfășoară departe de masa de lucru: săritul pe o minge mare, rostogolirea mingii peste copil, legănarea într-un leagăn, învelirea într-o pătură, legănarea pe genunchii tăi etc.

Este foarte important ca întăritorii să fie oferiți conform nevoilor și preferințelor copilului – un anumit tip de lapte (design-ul cutiei), tipul de cereale care sunt servite în bolul preferat, altfel le poate refuza. Se recomandă ca oferirea întăritorilor să fie descrisă în mod detaliat astfel încât persoanele care lucrează cu copilul să procedeze în modul corect (Barbera și Rasmussen 2007).

Un alt aspect important de notat este reacția copilului când te implici în activitatea lui. De exemplu, atunci când răsfoiește o carte – recompensa este doar să răsfoiască paginile sau acceptă să interacționezi cu el?

Dacă copilul se dă în leagăn și este neumulțumit atunci când te apropii sau îl împingi, înregistrează-i reacția.

Scopul principal este asocierea adultului cu întăritorul astfel încât și oamenii să devină recompensanți pentru copil (nu doar gustările, jucăriile etc.), pentru a folosi laudele și alți întăritori naturali.

Este imperativ ca adultul să fie perceput ca cel care dă toate lucrurile și în același timp copilul să accepte ca acesta să ia obiectul înapoi (cu atenție, blândețe).

Copilul nu trebuie să aibă acces la întăritori fără ajutorul adultului, astfel se forțează o oarecare comunicare între copil și adult.

Asocierea mediului de învățare cu întăritorii este un proces continuu, nu este ceva care se poate face în câteva zile sau într-o săptămână.

Este esențial să se facă asociere între spațiul de lucru cu întăritorii, acest lucru va determina copilul să dorească să meargă cu bucurie să lucreze.

Obiectivul oricărui program educațional este ca elevul să fie fericit, să dorească să învețe. În cazul în care copilul protestează în legătură cu mersul la școală, acesta este un indicator că mediul școlar nu a fost asociat cu un întăritor. În acest caz vor fi găsite alte modalități prin care să-l asociezi pe profesor și mediul, cu întăritorii.

„Asocierea” ar trebui să fie un proces simplu și distractiv. La început copilul poate refuza întăritorul oferit de adult, chiar dacă îl preferă, sau îl va folosi doar dacă adultul se retrage. Nu o luați ca pe ceva personal. Înseamnă doar că va trebui să muncești mai mult și într-un ritm mai lent pentru a câștiga încrederea copilului.

Când copilul începe să accepte întăritorul fără nicio ezitare, începem să asociem vocea cu prezentarea obiectului, denumindu-l.

Se continuă în acest fel până copilul tolerează faptul că îl abordezi. Asocierea profesorului cu întăritorii este un prim pas esențial în programul de intervenție.

Din acest moment se poate începe lucrul cu copilul, acesta acceptând interacțiunea și apropierea adultului.

Introducerea treptată a cerințelor

Întotdeauna se începe cu un nivel al cerințelor foarte scăzut. Lucrul efectiv se începe atunci când copilul se apropie cu plăcere de zona de lucru, când reușește să stea liniștit câteva minute, când poate tolera vocea adultului, când poate suporta atingeri ușoare pe brațe și pe spate.

Scopul este de a-i arăta cât este de ușor să primească un întăritor, făcându-l nerăbdător să învețe.

Folosirea unui sistem puternic și individualizat de întăritori este esențială pentru dezvoltarea școlară și personală a copilului.

1.31. UTILIZAREA APLICAȚIEI WEB ONLINE

BOOK CREATOR

CARTE DIGITALĂ - "ANIVERSAREA BROSCUȚEI"

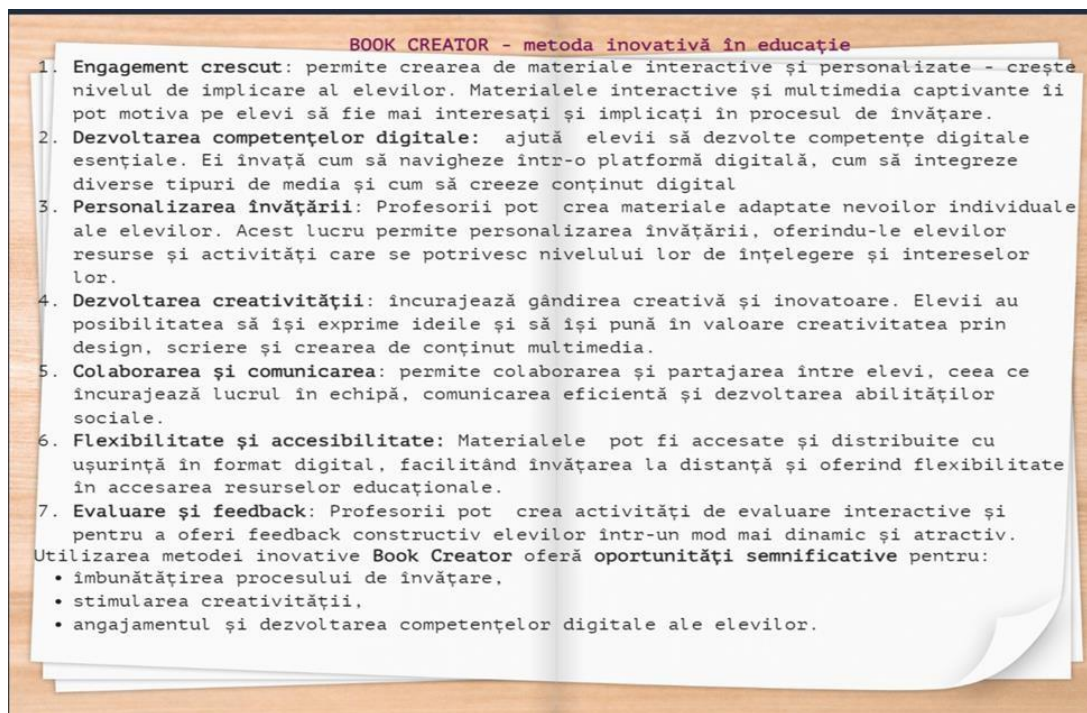
CA ȘI PROCEDEU/ TEHNICĂ DE ABORDARE A PREDĂRII - ÎNVĂȚĂRII - EVALUĂRII INNOVATIVE ÎN PROCESUL DIDACTIC

Prof. Pop Iulia Emanuela

C.S.E.I. Speranța Zalău, jud. Sălaj

BOOK CREATOR este o aplicație digitală creată pentru a ajuta utilizatorii să creeze cărți electronice și publicații interactive. Această aplicație este folosită în special în domeniul educațional, dar poate fi utilizată și pentru alte tipuri de proiecte creative. Utilizatorii pot adăuga texte, imagini, videoclipuri, sunete și alte elemente multimedia în cărțile lor. Interfața este intuitivă și ușor de folosit, permițând chiar și celor fără cunoștințe tehnice să creeze publicații profesionale. Aplicația oferă o varietate de șabloane și opțiuni de design pentru a personaliza aspectul cărților.

Cărțile create pot fi partajate în format digital sau tipărite, oferind flexibilitate în distribuirea și prezentarea conținutului. Book Creator este o unealtă versatilă și accesibilă pentru crearea de cărți electronice și publicații interactive, fiind ideală pentru educatori, studenți și oricine dorește să împărtășească informații și povești într-un mod atractiv și captivant.

Această metodă modernă se aliniază nevoilor actuale ale elevilor și pregătește terenul pentru un învățământ mai dinamic, interactiv și relevant pentru lumea digitală în care trăim.

În cadrul activităților instructiv -educative de predare- învățare-evaluare la clasă cu elevi cu dizabilități, am fost nevoită să mă adaptez rapid, să găsesc resurse atât legate de propriile competențe profesionale, cât și de instrumentele digitale, care să mă ajute și care să înlocuiască educația formală cu care lucram zilnic..

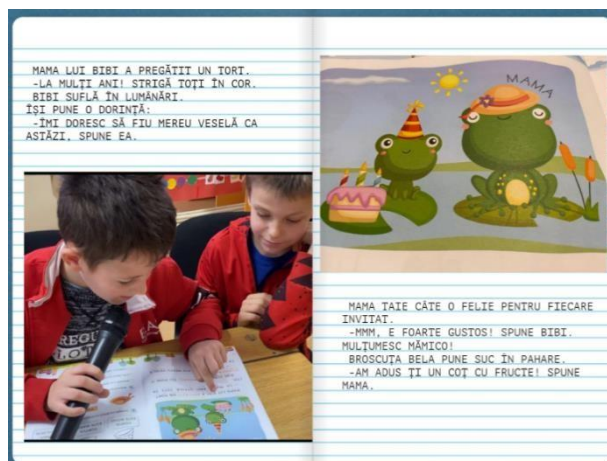
Tinând cont de faptul că sunt profesor de psihopedagogie special și dirigintă la clasa a II-a A

DMS, având în clase elevi cu dizabilități, cunoștințele digitale ale copiilor dar și ale părinților acestora erau puține, a fost o provocare să organizez o predare, consolidare a cunoștințelor eficientă, cu un conținut relevant și atractiv, să identific strategii interactive.

În acest sens, am considerat că platformele care corespund unei interactivități optime între profesor și elevi sunt Zoom, Google Meet și Google Classroom, Book creator

Vino alături de noi în descoperirea acestei povestiri minunate!

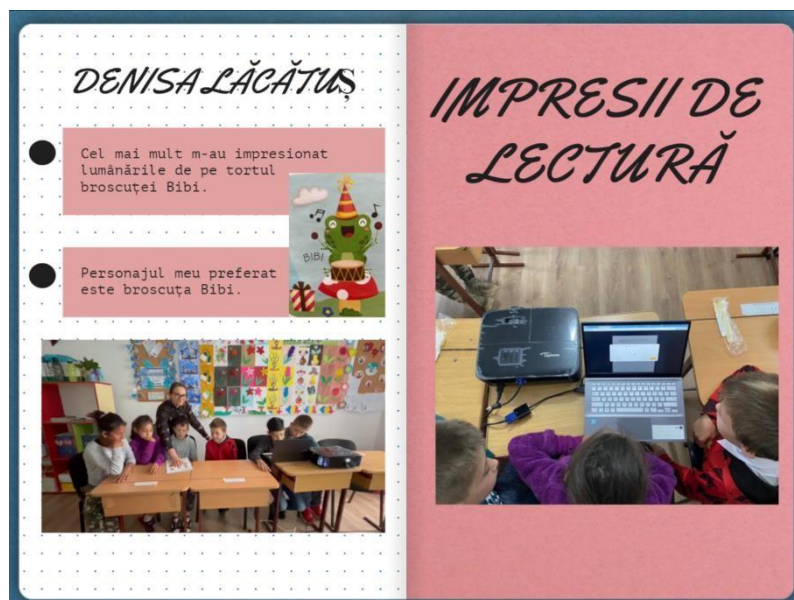

Am folosit, această aplicație care mi-a permis să încarc multe materiale de care aveam nevoie la activități – poze, filmări, imagini, fișe de lucru, înregistrarea vocii. Aplicația mi-a oferit realizarea unei cărți digitale, pe care elevii au fost încântați să o realizeze, și să o recitească.

Am lucrat direct pe individualizarea sarcinilor, a tuturor activităților pentru fiecare elev în parte, după

dezvoltarea fiecăruia. Fiecare elev a primit sarcini conform nivelului lui de dezvoltare, în funcție de nivelul de cunoștințe acumulat. În tot acest timp am realizat o predare integrată, lucrând în mai multe moduri, la mai multe materii pe acest subiect.

A fost una dintre cele mai iubite activități realizate, elevii fiind foarte activi, curioși și în mod speciali doritori în realizarea tuturor sarcinilor.

Integrând aceste poze, materiale, punându-le la locul potrivit, în diferite etape ale activităților, ne-au ajutat să creăm acest manual digital, interactiv, atractiv pentru copii, care de asemenea să susțină o învățare personalizată, să contribuie la autonomia în învățare a elevilor cu dizabilități, să se pleze pe interesele lor, să le capteze atenția, să ofere un feedback rapid.

Bibliografie:

<https://read.bookcreator.com/p6pf6OvcgPcKAnkdQHbgJkOqxuZ2/A2-kEo2oSfSI5hV4DEDU8Q/wFHvONRKSlueXU0WEemG8g-right>

1.32. REACTION PAPER-Subjective Quality of Life of People with Intellectual Disabilities: The Role of Emotional

Competence on Their Subjective Well-Being (2012)

De: Lourdes Rey, Natalio Extremera, Auxiliadora Duran, Margarita Ortiz-Tallo

Prof. Pop Raluca

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Bunăstarea subiectivă, care încorporează o dimensiune *cognitivă*, exprimată, de exemplu, prin satisfacția față de viață, dar și *afectivă* exprimată prin prezența fericirii, este un indicator tot mai des folosit în evaluarea calității vieții persoanelor cu dizabilități intelectuale. Această abordare, focusată mai degrabă pe bunăstarea subiectivă, este relativ nouă în rândul cercetătorilor în domeniul dizabilității intelectuale. În mod tradițional, atât cercetările cât și intervențiile în această zonă, s-au concentrat pe condițiile externe care conduc la o calitate a vieții mai ridicată, precum starea fizică, statut ocupațional sau reprezentare politică. Din rândul noilor studii, se remarcă cele care își îndreaptă atenția asupra abilităților funcționale de viață, care includ, printre altele, aptitudini afective și competențe emoționale (CE). Mai specific, capacitatea de a gestiona în mod eficient informația afectivă, i.e. inteligență emoțională (CE) pare să contribuie într-o măsură semnificativă la bunăstarea emoțională și la o funcționare interpersonală eficientă.

CE sunt definite drept abilitățile cuiva de a identifica, înțelege, folosi și gestiona propriile sentimente și pe ale celorlalți. Importanța CE în rândul populației generale a fost intens subliniată ca urmare a cercetărilor interpretate în acest domeniu; CE sunt un predictor al bunăstării psihologice, sănătății, relațiilor interpersonale, satisfacției în viață.

În rândul persoanelor cu dizabilități intelectuale, unele studii sugerează că această categorie prezintă deficiențe socio-emoționale mai ridicate decât cele întâlnite în populația generală cu efecte negative asupra calității vieții. Astfel, persoanele cu deficiențe intelectuale care nu posedă aptitudini socio-emoționale au șanse mai ridicate să fie respinse social, să fie prost adaptate emoțional, să sufere probleme de sănătate mintală și să experimenteze niveluri scăzute de încredere în sine. Această relație între CE și calitatea vieții este importantă din cauza implicațiilor ce se răsfrâng în elaborarea modelelor de intervenție pentru persoanele cu dizabilități intelectuale, precum includerea programelor de psihologie pozitivă în lucrul cu această categorie de oameni. Pe lângă CE, există și alte dimensiuni personale care ar putea prezice niveluri ridicate de satisfacție în viață și de fericire, precum dispoziția afectivă (Clark & Watson 1991). Dispoziția afectivă este înțeleasă drept tendința de a aprecia de-a lungul timpului evenimentele de viață într-un mod pozitiv sau negativ. Este caracterizată prin energie ridicată, entuziasm și plăcere în caz că dispoziția este pozitivă sau prin stres și nervozitate în cazul dispozițiilor intens negative.

Plecând de la aceste baze teoretice și de la cercetările realizate deja în domeniu, scopul prezentului studiu este de a examina legătură dintre CE și satisfacția de viață, respectiv fericirea la persoanele cu dizabilități intelectuale. Pentru a atinge acest scop, autorii au selectat un eșantion

format din 153 de adulți cu dizabilități intelectuale și au analizat răspunsurile la chestionare a 139 participanți. Toți participanții erau înscriși în diferite centre pentru persoane cu dizabilități din Andalusia, Spania. Materialele pentru evaluare au fost: Scala Inteligenței Emoționale Wong and Law; Scala subiectivă a fericirii; Scala satisfacției vieții, Programul afectelor pozitive și negative.

Rezultatele studiului demonstrează faptul că dimensiunile CE sunt asociate pozitiv și în mod semnificativ cu indicatorii de bunăstare. În plus, un afect pozitiv a fost asociat pozitiv cu satisfacția vis-a-vis de viață și cu fericire. Această înseamnă că persoanele cu dizabilități intelectuale care au un scor CE ridicat sunt mai fericiți și se bucură de o calitate a vieții mai ridicată, concluzii care sunt consistente cu cele extrase că urmare a cercetărilor efectuate pe populația generală. Totodată, rezultatele prezentului studiu par să indice faptul că persoanele cu dizabilități intelectuale care percep și înțeleg mai bine emoțiilor celor din jur și care sunt mai pricepuți la reglarea propriilor emoțiilor s-ar putea descurcă mai bine cu diferite probleme emoționale și, prin urmare să experimenteze o bunăstare psihologică mai ridicată. Limitele prezentului studiu sunt: eșantionul redus, includerea unor participanți abili din punct de vedere al limbajului, precum și bias-ul implicit metodelor de auto-evaluare.

Acest studiu este relevant din cauza accentului pus asupra calității vieții persoanelor cu dizabilități, pe care autorii îl înțeleg că depășind sfera condițiilor de mediu, și situându-se în agentitatea persoanelor cu dizabilități și în capacitatea emoțională a acestora. Înțelegerea acestor resurse personale poate duce la dezvoltarea unor programe de intervenții psihologice pozitive la persoanele cu dizabilități intelectuale și la creșterea calității vieții acestora.

Ce mi se pare că lipsește la acest studiu este lipsa unor considerații mai ample în ceea ce privește relația dintre competențele emoționale și competențele sociale în cadrul populației studiate. Deși prezentul studiu a reliefat faptul că relația dintre CE și bunăstarea psihologică este mediată, printre altele, de perceperea și înțelegerea emoțiilor celor din jur, consider că acest aspect important al bunăstării și fericirii subiective este minimizat. Numeroase studii, începând cu deja celebrele cercetări realizate de D. Goleman și echipa lui (1995, 2007), au arătat faptul că inteligența emoțională și inteligența socială merg mână în mână. Competențele de ordin social se dezvoltă tocmai că urmare a dezvoltării abilităților de a identifica și a înțelege propriile emoții și a celor din jur. Inteligența socială este abilitatea de a construi cu succes relații, de a coopera cu cei din jur și de a naviga în mediile sociale. În cazul repetării unei cercetări asemănătoare sugerez introducerea în metodologia cercetării atât a unor chestionare care să evalueze această componentă, precum și diversificarea tehnicilor de cercetare prin introducerea observației participative, tocmai pentru a surprinde modul în care competențele emoționale sunt utilizate de fapt pentru a funcționa în cadrul unui grup sau al unei societăți. Consider că trebuie accentuată ad nauseam importanța relațiilor sociale în creșterea calității vieții persoanelor cu dizabilități intelectuale, în special în spațiul românesc.

1.33. RECENZIE CARTE: „Copilul tău scrie” – autor - Oana Moraru (2023)

Prof. Nistor Emilia

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Titlul cartii: “Copilul meu scrie”

Autorul cartii: Oana Moraru

Anul si editura aparitiei: Editura Univers, 2023

Categoria: Ghid pentru pregatirea scrisului corect, logic, si expresiv, cu exemple de activitati pornind de la povestile Olinei Ortiz

Subiectul cartii: “Scris din perspective educatorului de gradinita, a invatatoarei si a profesoarei de limba romana, acest ghid ofera exemple de activitati pentru invatarea scrisului, de la clasele mici la liceu. Fie ca este vorba de deprinderea literelor de mana, fie de intocmirea unui eseu argumentativ sau a unei compuneri imaginative, a scrie este unul dintre cele mai importante instrumente de dezvoltare a gandirii si pasaportul catre o viata scolara de succes.

Cartea prezinta cronologic toate etapele de invatare care duc la dezvoltarea abilitatii de a scrie corect si relevant si de a trece examinari oficiale sau praguri de acceptare la facultati importante din lume.

In ultimul capitol, autoarea prezinta exemplul concret al fiicei sale si ce anume a dus, in evolutia ei scolara, la inscrierea pe un drum de succes, pornind de la abilitatea de a vorbi si de a scrie bine.

Cartea se adreseaza deopotriva educatorilor, parintilor, cu exemple practice si solutii pentru dificultatile naturale pe care le intampina copiii la scoala si acasa la teme.”

Idei si ganduri din textul cartii:

· Ce este scrisul?

➤ Dupa jocul de rol, si descoperirea instrumentelor de scris apar primele mazgaleli la fel ca ‘amprenteale talpilor pe nisip’. Desenul este prima si cea mai importanta piatra de hotar – ca predictor al modului in care copilul in anii de scoala va scrie si va organiza idei in compuneri / in redactarea unui text sau in

rationamentul rezolvarii unei probleme in scris. A scrie este “a gandi, a integra gandire, a transforma gandirea si a te uita la propria gandire.”

· De ce le este greu copiilor sa scrie?

➤ Desi scrisul este o forma de autoritate si putere personala, ea este rapid inhibata de cultura scolara prin: cultura concurentei si a compararii rezultatelor in perioada formativa (punandu-se

accent pe rezultate nu pe proces); atentie spre procesul formal si exagerarea acordata executiei ‘frumoase’ in defavoarea gandirii creative; lipsa unei strategii didactice cu privire la decalajul dintre dezvoltarea vocabularului si a vorbirii in defavoarea capacitatii de a produce un text scris.

- Ce tip de scriitura le cerem copiilor? Expozitiv, descriptiv, persuasiv si narativ – aici se adauga si cel creativ

- Ce factori influenteaza scrisul?

- Imaginatia
- Vocabularul si inteligenta lingvistica
- Cunostiintele gnerale si experienta
- Inteligenta emotionala
- Perseverenta si determinarea
- Curajul si flexibilitatea
- Motricitatea fina si inteligenta vizual-spatiala.

- Cat si ce e normal sa scrie copiii?

In carte sunt prezentate pe categorii de varsta intre 6 si 14 ani etapele metodice importante.

- Cum recuperam copilul cu dificultati de scriere?

- Dificultati de orientare vizual – spatiala;
- Dificultati in dezvoltarea motricitatii fine;

- Dificultati ale auzului fonematic si de dezvoltare a limbajului in general. ➤ Sunt prezentate succint cateva dintre dificultati, si anume: disgrafia, dispraxia, dislexia, scrisul cu greseli.

- Cum il ajutam pe copil la tema pentru acasa? – prin implicare si atitudine pozitiva a parintilor si a familiei.

- Aplicatii pentru invatarea scrierii creative.

1.34. MEDIUL FAMILIAL ȘI IMPORTANȚA LUI ÎN FORMAREA ATITUDINILOR COPILULUI

Prof. Țura Roxana

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Potrivit lui Andre Berge, fiecare copil este oglinda mediului său familial, astfel încât, „mediul familial acționează concomitent printr-un fel de osmoză și prin imaginile pe care le prezintă copilului pentru a-l ajuta să se încadreze în existentă și să se dezvolte după modelul celor care-l înconjoară și cu care el este în mod firesc înclinat să se identifice” .

Într-un mediu dizarmonizat, este evident, mai dificil pentru individ să-și găsească unitatea interioară . Menținându-și aceeași idee, A. Berge amintește ca „familia constituie un soi de personalitate colectivă, a cărei armonie generală influențează armonia fiecăreia dintre părți”. Având în vedere că părintele este principalul manager al relației filiale, el trebuie să asigure evoluția acestor relații atât în conținut, cât și în formă, modificându-și expectațiile, cerințele și comportamentele în concordanță cu dezvoltarea fizică și psihică a copilului. În acest sens , putem aminti câteva caracteristici de bază ale părinților, strâns legate una de cealaltă.

Abilitatea de a percepe copilul în mod realist. Modul în care este perceput copilul are urmări asupra atitudinii și comportamentului față de el. Cu cât părinții sunt mai capabili să-l perceapă realist și diferențiat, cu atât este mai mare șansa de a se apropia de el într-un mod adecvat nevoilor și potențialului său. O percepere relativ realistă este dependentă de activitățile observabile ale copilului și de nevoile acestuia apărute la diferite nivele ale dezvoltării sale. Abilitatea părinților de a-l percepe realist variază în funcție de starea și felul în care atitudinile și comportamentul copilului îi afectează. De cele mai multe ori, așteptările părinților cu privire la proprii copii îi împiedică să vadă calitățile reale pe care aceștia le posedă. În acest sens, de un real interes este modul în care este perceput copilul – percepere pozitivă sau negativă – deoarece părinții relaționează cu copilul în modul în care îl percep. În acest demers, copilul va interioriza percepția părinților asupra lui și pe măsura ce timpul trece, se va percepe pe sine „bun”, „deștept”, „binecuvântat” sau „rău”, „prost” ori „blamat”, așa cum îl percep părinții.

Abilitatea așteptărilor realiste față de colaborarea cu copilul. Așteptările realiste privind colaborarea cu copilul joacă un rol decisiv în dezvoltarea copilului, deoarece aceste așteptări pot stimula, provoca și confirma. Cu toate acestea, uneori, ele pot fi prea mari sau prea mici și, în consecință, pot conduce la sentimente de insatisfacție sau lipsa de stimulare. Așteptarea relativ realistă este în concordanță cu vârsta copilului, cu resursele și dezvoltarea sa. Rareori părinții au perspective complet realiste cu privire la colaborarea cu copiii lor, deoarece acestea depind de cunoștințele despre copii, așteptările și pretențiile pe care ei însuși le-au trăit.

Abilitatea de a se angaja pozitiv în interacțiunea cu copilul. Este deosebit de important pentru copil ca părinții să fie capabili să se angajeze pozitiv în relația cu el, în dezvoltarea, învățarea, jocul, tristețea și bucuriile lui. Referindu-ne la atitudinea față de învățare, menționăm

influența directă a părinților asupra acestei activități. Un angajament predominant pozitiv este în concordantă cu nevoia copilului de îngrijire, de a i se răspunde, de stimulare, de structurare și fixare a limitelor inițiativei. Este important ca într-un asemenea angajament pozitiv, adultul să-l accepte pe copil așa cum este el și să îi facă plăcere, să ia inițiativa pentru stimularea copilului și să pună limite fără a respinge sentimentele acestuia. În acest sens, Maurice Debesse – în lucrarea sa „L’adollescence” – afirma că “ cea mai bună cale de a crește un copil consta în a ști să ne bucurăm de copilul nostru așa cum este el”. Spre deosebire de angajamentul pozitiv, cel negativ este deosebit de îngrijorător, așa cum este și lipsa de angajament sau angajamentul puternic exagerat. Lipsa angajamentului poate duce la un atașament nesecurizat, în timp ce angajamentul puternic exagerat poate să împiedice dezvoltarea mai departe a copilului.

Abilitatea părinților de a avea o relație empatică cu copilul. Capacitatea de empatizare este o componentă importantă a adoptării și executării rolurilor paternale, care permit armonizarea interrelațiilor familiale. „Abilitatea empatică facilitează intercomunicarea în modelul familial, scurtcircuitând adesea canalele informaționale verbale și conferind comunicării un grad de identitate, identificare și transfer afectiv unic, autentic și original”.

Această abilitate este decisivă pentru gradul în care părinții sunt capabili să răspundă copilului, nevoilor sale și să se abțină de la revărsarea frustrărilor zilnice, a stresului asupra copilului. Abilitatea de a-și face griji realiste în ceea ce privește copilul este importantă pentru rolul părintesc și determină capacitatea de a îngriji copilul fizic și emoțional. Abilitatea empatică de a se pune pe sine în locul copilului constituie baza unei asemenea îngrijorări realiste, însă empatia părinților este condiționată și de gradul în care aceștia sunt capabili să-și aducă aminte de propriile lor experiențe. Empatia paternală permite părinților să presimtă și să anticipeze corect reacțiile copiilor lor în anumite situații, precum și să se „pătrundă” emoțional de suferințele, eșecurile, bucuriile și succesele acestora. Disponibilitatea empatică a unor părinți nevrotizați sau imaturi poate avea însă, efecte distorsionate în înțelegerea, cunoașterea și evaluarea stărilor, reacțiilor și posibilităților copiilor lor, asupra cărora pot proiecta propriile defecte, neliniști, complexe de inferioritate sau de superioritate, anxietăți sau aspirații nerealizate, ceea ce conduce nu numai la o înrăutățire progresivă a relației cu copiii, ci și la impedimente și dizarmonii în maturizarea și dezvoltarea personalității acestora.

Abilitatea de a-și înfrâna propria durere și agresivitate fără a o răsfrânge asupra copilului. Această calitate depinde de căile prin care părinții au de a face cu frustrarea și agresiunea, precum și de felul în care aceasta se răsfrânge asupra copilului. Este vorba, în același timp, de expresia verbală și fizică a frustrării și a agresiunii și cuprinde atât frustrarea și agresiunea provocate de copil, cât și de alți factori din viața lor. Un anumit grad al abilității de a tolera conflictele și frustrarea este decisiv în rolul părintesc. Este inevitabil ca și copiii să-i frustreze pe părinți. Totalitatea factorii determinanți ai conflictelor și frustrărilor, atât din cadrul familiei, cât și din afara ei (de exemplu de la locul de munca), nu fac altceva decât să se răsfrângă asupra copilului atunci când abilitatea părinților de a reduce intensitatea acestuia și a depăși frustrarea, este limitată.

Concluzionăm, pe baza celor relatate anterior, ca în cadrul relațiilor părinți-copii, climatul familial joacă un rol decisiv. Cuprinzând ansamblul de stări psihice, moduri de relaționare

interpersonală, atitudini, nivel de satisfacție etc., climatul psihologic familial caracterizează grupul familial ca grup social mic. Climatul psihologic, pozitiv sau negativ, se interpune ca un filtru între influențele educaționale exercitate de părinți și achizițiile psihocomportamentale, realizate la nivelul personalității copilului, trăsăturile psihocomportamentale ale copilului fiind influențate de trăsăturile pe care le are familia în care trăiește.

Constatăm astfel, ca o importanță deosebită în relația filială, este componenta afectivă. Respectiv, „căldura” sau „răceala emoțională”, „răutatea” sau „bunătatea”, „duritatea” sau „gingășia” care îmbracă și colorează activitatea de îngrijire, comunicarea verbală și jocul cu copilul, raportul dintre toleranță, înțelegere, blândețe și intoleranță, coerciție și severitate în procesul cotidian de educație a copilului, precum și raportul dintre permisivitate și interdicție în reglarea tendințelor, trebuințelor și dorințelor copilului.

Pentru a avea valențe formative pozitive, relația părinți-copil trebuie să fie cât mai bine ajustată la individualitatea copilului și la specificul situațiilor. Orice unidimensionare și orice exces nu pot avea decât un efect negativ asupra desfășurării procesului de formare a personalității copilului.

O relație centrată pe hiperprotecție și dragoste sufocantă conduce în timp la constituirea unei personalități slabe, lipsită de inițiativă, pasivă, debusolată și fără mijloace psihice proprii de întâmpinare și abordare a eventualelor obstacole ale vieții. O atitudine hiperevaluativă și hiperlăudativă favorizează apariția îngâmării, a complexelor de superioritate, a egoismului, individualismului și disprețului pentru cei din jur. La rândul său, o relație creată univoc pe hiperseveritate și hipercoerciție va determina construirea unei structuri fie timorată și depresivă, fie irascibilă, răutăcioasă, răzbunătoare, rigidă. O atitudine depreciativă, minimalizatoare și nihilistă va favoriza instalarea neîncrederii în sine și formarea complexelor de inferioritate, cu consecințe nefaste asupra adaptării și integrării mai întâi în activitatea școlară, iar mai târziu, în viața socială.

Din punct de vedere psihologic, este considerată ca fiind optimă relația în care ambii părinți își sincronizează, în limitele raționale, tratamentul aplicat copilului. Evident, nu se poate pretinde o sincronizare perfectă, firile celor doi părinți fiind sensibil diferite, însă o corelare cât mai strânsă, obținută chiar prin efort deliberat, se impune cu necesitate. Disocierea și discordanța comportamentală a părinților în relația cu copilul se poate manifesta în două forme: mama hiperprotectoare și tatăl exigent sau mama hiperexigentă și tatăl hipertolerant. În aceste situații, copii pot aborda moduri preferențiale de relaționare cu fiecare dintre părinți: afecțiune și atracție față de unul, indiferență, răceală sau chiar apatie față de celalalt. Aceste relaționări induc în sfera înconștientului anumite tensiuni latente, care în anumite situații pot răbufni într-un conflict deschis între părinți și copii.

Pecetea pe care părinții o lasă asupra structurii și profilului spiritual-moral al personalității propriilor copii se menține toată viața. Datorită locului pe care-l ocupă părintele în sistemul relațional al copilului, acesta din urmă va tinde spre o anumită idealizare a celui dintâi și corespunzător, va emite exigente deosebite în ceea ce privește statutul lui social și moral.

Atitudinile nu sunt structuri înnăscute, ele apar pe parcursul vieții. Această circumstanță permite a pune problema cunoașterii atitudinilor și influențării lor în mod deliberat, prin educație. Condițiile principale de apariție și dezvoltare a atitudinilor sunt comunicarea, activitatea și relațiile interpersonale. În aceste condiții funcționează mecanismele de formare a atitudinilor: imitarea, cunoașterea, aprecierea, reflexia și autoreflexia, autoeducația. Faptele și relațiile depistate referitor la atitudini constituie o bază care permite abordarea problemei atitudinilor față de diverse componente ale mediului social și natural, față de tipuri diferite de activitate și față de sine.

Activitatea de învățare și școala reprezintă unul din factorii cu cel mai mare potențial de impact asupra personalității, a destinului uman, ceea ce face importantă cunoașterea atitudinilor, atât a părinților, cât și a copiilor față de ea. Familia, însă, are o influență foarte mare asupra atitudinilor copiilor, fiind prima și cea mai semnificativă sursă de valori și comportamente. Respectiv, cunoașterea influenței părinților asupra atitudinilor copiilor este necesară, pentru a construi adecvat procesul educațional și a acorda sprijinul psihologic necesar copiilor în activitatea de învățare.

Bibliografie:

Andre Berge- "Mediul familial"- E.D.P. Bucuresti, 1992

Mitrofan, Iolanda, și Mitrofan, Niculae. (2012). Familia de la A.... la Z. Mic dicționar al vieții de familie. București: Editura Științifică.

Voinea, Maria. (2010). Psihosociologia familiei. București: Editura Universității din București.

1.35. SPECIFICUL PROCESĂRILOR FONOLOGICE ÎN CONTEXTUL DIZABILITĂȚII INTELECTUALE

Prof. psihopedagog Gaie Simona

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Auzul fonematic, cel ce stă la baza discriminării sunetelor, a silabelor și a cunoștințelor ca unități specifice limbajului, trebuie tratat ca o componentă a auzului verbal uman, prin care se percep și se diferențiază fonemele limbii de proveniență atât la nivel personal (emitter, propria pronunție), cât și la nivel interuman (interlocutori, receptori, persoanele din mediul ambiant); auzul fonematic se deosebește așadar de auzul fizic, evitându-se confundarea celor două. Prin aceasta înțelegem că un individ poate avea un auz fizic eficient, însă să întâlnească dificultăți în sfera auzului fonematic. Aceste dificultăți, sau tulburări ale auzului fonematic, sunt descrise de recepția deficitară a limbajului, emisia vorbirii nefiind una tipică. Perturbările grave ale auzului fonematic favorizează dezvoltarea tulburărilor de pronunție prin perceperea deficitară a vorbirii interlocutorului; în aceeași manieră, auzul fonematic poate fi dezvoltat tipic, prin îmbinarea cu îmbunătățirea mișcărilor articulatorii. Dezvoltarea deficitară a auzului fonematic este strâns legată de calitatea proceselor de analiză și de sinteză ale sistemului nervos central, dar și de maturizarea redusă auditiv-perceptivă și de decodificarea calitativ redusă (fie din lipsa exercițiului, de antrenament, de curenți în plan educațional sau datorat unor caracteristici individuale, personale de dezvoltare). Antrenarea auzului fonematic are așadar o importanță deosebită și în abordarea tulburărilor de scris – citit, deoarece conferă anumite deprinderi esențiale, precum:

- Dezvoltarea capacităților de diferențiere fonematică (distingerea și discriminarea sunetelor și cuvintelor);
- Dezvoltarea percepției fonematice;
- Analiza fonematică acustică (facilitând trecerea de la fonem – silabă – cuvânt – propoziție – frază);
- Dezvoltarea și formarea pronunției ritmice.

Conștiința fonologică reprezintă, în esență, capacitatea de identificare, discriminare și manipulare a sunetelor ce compun un cuvânt. Astfel, procesarea fonologică este compusă din conștiința fonologică și conștiința fonematică, având ca finalitate diferențierea sunetelor cuvintelor; în timp ce conștiința fonologică este axată pe îmbinarea fonemelor (influențând așadar sensul cuvântului), manipulând sunetele vorbirii prin segmentări, sinteze sau deliții la nivelul cuvintelor, conștiința fonematică este axată pe manipularea fonemelor. Aceste procese sunt caracteristice și specifice activității de învățare ce au ca obiective însușirea de foneme (conform unor reguli, în vederea obținerii unui sens anume) și comprehensiunea silabelor și cuvintelor. Ca și componente adiacente ale procesării fonologice menționăm conștiința fonologică, memoria fonologică (făcând trimitere la stocarea de informații ce pot permite manipularea sunetelor în cadrul sarcinilor de conștiință fonologică) și reactualizarea (constând în abilitatea de reactualizare a fonemelor și abilitatea de asociere a acestora cu grafemele). (Bodea Hațegan, 2016) „Conștiința

fonologică se referă la un anumit tip de cunoaștere metalingvistică, având drept obiect de studiu structura fonologică a limbajului. Conștiința fonematică reprezintă un element de specificitate a sistemului de scriere alfabetic, manifestându-se discret în faza preabecedară, dar dezvoltându-se continuu, ca parte a procesului de învățare a limbii scrise. (Bodea Hațegan, 2013) În intervenția timpurie asupra tulburărilor la nivelul procesărilor fonologice, se urmăresc următoarele procese:

a) Ascultarea: urmărindu-se dezvoltarea abilității de detecție, discriminare și identificare a sunetelor din mediul ambiant, acordându-se și sunetele vorbirii, fonemele, abilitatea de detecție a fonemelor și abilitatea de diferențiere a fonemelor; pe acest palier se pot utiliza activități de tipul „orientare după sursa sonoră”, „diferențiere între sunetul ambiant și sunetul emis de un instrument muzical”, „detectarea sunetelor vorbirii”, „reproducerea din memorie a sunetelor vorbirii după un model dat”, „detectarea sunetelor emise de diverse instrumente muzicale”;

b) Identificarea și diferențierea rimelor: urmărindu-se dezvoltarea percepției corespondenței sonore, utilizând activități de tipul „structuri cu rimă”, „producere de rime”.

c) Conștiința silabei: vizând abilitatea de detectare și diferențiere fonemică și silabică, utilizând activități de tipul „indicarea numărului de sunete din care este alcătuită silaba”, „pronunție coarticulată a sunetelor ce alcătuiesc o silabă”, „pronunția unei silabe după patternuri de intonare diferite”, „indicarea numărului de silabe dintr-un cuvânt”, „elaborare de cuvinte având ca model prima silabă, ultima silabă sau silaba intermediară”.

d) Conștiința cuvântului: vizând divizarea și percepția ca unități distincte a cuvintelor, din sintagme, propoziții, fraze, alături de abilitatea de a le manipula, utilizând activități precum: „numărarea de cuvinte dintr-o sintagmă / frază / text”, „indicarea cuvintelor citite de pe o planșă”, „recitare / cântare / interpretare de poezii / cântece – frământări de limbă”.

e) Conștiința fonemului: făcând trimitere la abilitățile de detectare, identificare și manipulare a sunetelor vorbirii limbii materne, utilizând de activități de tipul: „identificare a sunetului inițial / median / final dintr-un cuvânt”, „discriminarea sunetelor de la nivelul cuvintelor”, „numărarea sunetelor dintr-un cuvânt”, „sinteză fonemică la nivelul cuvântului”. (Bodea Hațegan, 2013)

Sarcini de antrenare a componentelor proceselor fonologice

- Generarea de rime pornind de la un cuvânt dat (elevului i se dau cuvinte ilustrate sub forma unor imagini și i se cere să numească alte cuvinte care rimează; în primele activități, elevului i se cere să aleagă cuvintele ilustrate care rimează);
- Judecări asupra rimelor (elevului îi sunt prezentate perechi de imagini care ilustrează diferite obiecte și i se cere să stabilească dacă cele două cuvinte rimează; ulterior, sarcini de tipul „stabilește intrusul” – dintr-un șir de cuvinte, elevul trebuie să indice cuvântul care nu rimează);
- Sarcini de identificare a primului sunet din cuvânt;
- Sarcini de identificare a sunetului din mijlocul cuvântului;
- Sarcini de identificare a ultimului sunet din cuvânt;

- Sarcini de enumerare de cuvinte care încep cu un sunet dat;
- Sarcini de enumerare de cuvinte care conțin median sau final un sunet dat;
- Sarcini de despărțire în silabe și de identificare a numărului de silabe;
- Sarcini de identificare a numărului de sunete dintr-un cuvânt;
- Sarcini de formare de cuvinte pornind de la o silabă dată;
- Sarcini de numire a unor categorii lexicale;
- Sarcini de numire de însușiri și acțiuni, având la bază povestirea după imagine;
- Scriere după dictare a unor cuvinte complexe din punct de vedere fonologic;
- Scriere după dictare a unui text necunoscut.

Bibliografie:

Bodea-Hațegan Carolina. *Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise*, Editura Trei, București (2016).

Hațegan-Bodea, Carolina *Tulburări de voce și vorbire. Evaluare și intervenție*, Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană (2013).

Burlea, G.. *Tulburările limbajului scris-citit*, Editura Polirom, Iași (2007)

Moldovan, Ioan. *Corectarea tulburărilor limbajului oral*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca (2006).

Roșan, Adrian *Psihopedagogie specială- modele de evaluare și intervenție*, Editura Polirom, Iași (2015).

1.36. DR. AUGUSTO CURY - RECOMANDĂRI PRIVIND RELAȚIA PĂRINTE-COPIL

Prof. Ferentz Dana

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Dr. Augusto Cury (2005), psihiatru și psihoterapeut, și-a dedicat 17 ani din viață cercetării modului în care se construiește și se dezvoltă inteligența. Analiza pe care o face societății contemporane ajunge la următoarea concluzie: singurătatea nu a fost niciodată atât de intensă, părinții își ascund sentimentele față de copii, copiii își ascund lacrimile de părinți și profesorii se refugiază în autoritarism. Cantitatea de informație și cunoștințe disponibile este mai mare, cu toate acestea, noile generații nu sunt formate pentru a gândi, ci pentru a repeta informații. În cartea sa “Părinți străluciți, profesori fascinanți” (2005), dr. Augusto Cury atrage atenția asupra necesității schimbării felului în care se face educația contemporană.

Generația actuală de părinți a vrut cumva să compenseze lipsurile copilăriei lor și a încercat să dea copiilor lor ce aveau mai bun: cele mai frumoase jucării, haine, plimbări, școli, televizor și calculator. Alții le-au umplut timpul copiilor cu multe activități educative, ca învățarea limbilor străine, informatică, muzică etc. Intenția este excelentă, însă părinții nu au înțeles că televizorul, jucăriile cumpărate, internetul și excesul de activități blochează copilăria, în care copilul are nevoie să inventeze, să înfrunte riscuri, să sufere decepții, să aibă timp de joacă și să se bucure de viață.

Copiii nu au nevoie de părinți extraordinari, ci de ființe umane care să vorbească limba lor și care să fie capabili să pătrundă în inima lor. De aceea, Augusto Cury identifică șapte deprinderi ale părinților buni și ale părinților inteligenți.

Părinții buni dau cadouri, părinții inteligenți dăruiesc propria lor ființă (apud pag. 16-23).

Această deprindere a părinților inteligenți contribuie ca în copiii lor să se dezvolte autostima, protecția emoției, capacitatea de a prelucra pierderi și frustrări, de a filtra stimulii care produc stres, de a dialoga și de a asculta.

Părinții buni au grijă să satisfacă, în măsura posibilităților lor economice, dorințele copiilor (fac petreceri aniversare, cumpără haine, pantofi, jucării, produse electronice etc.). Părinții inteligenți dau copiilor ceva incomparabil mai valoros. Ceva ce nu se poate cumpăra cu toți banii din lume: ființa lor, povestea vieții lor, experiențele lor, lacrimile lor, timpul lor.

Atunci când pot, părinții inteligenți le fac daruri materiale copiilor, dar nu-i stimulează să fie materialişti, căci știu că asta poate zdrobi stabilitatea emoțională, generează tensiune și oferă plăceri superficiale.

Părinții care le fac în permanență daruri materiale copiilor sunt păstrați în amintire doar pentru un moment. Părinții care se preocupă să le dăruiască copiilor lor exemple și povestiri din viața lor, rămân de neuitat.

Mulți părinți muncesc ca să le dea copiilor tot ce e mai bun pe lume, dar uită să deschidă pentru ei, cartea vieții lor.

Părinții buni alimentează corpul, părinții inteligenți alimentează personalitatea (apud, pag. 23-29).

Această deprindere a părinților inteligenți face ca în copiii lor să se dezvolte spiritul de observație, sentimentul că sunt în siguranță, curajul, optimismul, capacitatea de a fi lideri, de a depăși teama și de a preveni conflictele.

Părinții buni au grijă de hrănirea fizică a copiilor lor, îi stimulează să aibă un regim alimentar bun, cu alimente proaspete și bune. Părinții inteligenți merg mai departe. Ei știu că personalitatea are nevoie de hrană psihică excelentă și se îngrijesc de alimentele care îmbogățesc inteligența și emoția.

Copiii trebuie pregătiți pentru a supraviețui în apele învolburate ale emoției și pentru a-și dezvolta discernământul. Numai prin această pregătire ei vor putea filtra stimulii stresanți și vor fi liberi să aleagă și să ia hotărâri eficiente pentru ei. De această pregătire se ocupă părinții inteligenți.

Părinții buni corectează greșelile, părinții inteligenți își învață copiii cum să gândească (apud, pag. 29-35).

Această deprindere a părinților inteligenți contribuie la dezvoltarea conștiinței analitice, a deprinderii de a gândi înainte de a reacționa, a fidelității, cinstei, capacității de a pune întrebări și a responsabilității sociale.

Părinții buni corectează greșelile, părinții inteligenți își învață copiii cum să gândească. De aceea, este important ca părintele să nu fie un specialist în a critica comportamentele inadecvate, el trebuie să fie un specialist în a-i face pe copiii lui să gândească. Vechile corecții, binecunoscutele predici nu mai funcționează, ele nu fac decât să erodeze relația copil-părinte.

Părinții persistă să își educe copiii ca și cum ar fi instrumente logice, care trebuie doar să urmărescă instrucțiunile dintr-un manual. Fiecare copil este o lume care așteaptă să fie explorată.

Augusto Cury (2005) îi îndeamnă pe părinți să nu fie un manual de reguli pentru copiii lor. Regulele sunt bune pentru calculatoare. A spune “fă asta!” sau “nu face asta!”, fără o explicație a cauzelor, fără a stimula arta de a gândi, produce roboți și nu tineri care gândesc.

Părinții buni își pregătesc copiii pentru aplauze, părinții inteligenți își pregătesc copiii pentru eșecuri (apud, pag. 35-39).

Această deprindere a părinților inteligenți contribuie la dezvoltarea motivației, îndrăzelii, răbdării, perseverenței, capacității de depășire a obstacolelor, abilității de a crea oportunități și de a le valorifica.

Părinții buni educă inteligența logică a copiilor, părinții inteligenți le educă sensibilitatea.

Copiii trebuie stimulați în a avea obiective, să caute succesul în studiu, în muncă, în relații sociale. Ei trebuie ajutați să nu le fie teamă de insuccese. Nu există podium fără înfrângeri. Mulți nu urcă pe podium, nu pentru că nu au capacitățile necesare, ci pentru că nu au știut să depășească insuccesele de pe drumul parcurs până la podium.

Perseverența este la fel de importantă ca și capacitățile intelectuale. Viața este un drum lung, care are curbe imprevizibile și derapaje inevitabile.

Dovedind maturitate, părinții inteligenți devin modele pentru o viață plină de victorii. Pentru ei, a avea succes nu înseamnă a avea o viață fără greșeli. A învinge nu înseamnă să ai întotdeauna dreptate. Ei sunt puternici în convingerile lor, dar eficient de flexibili pentru a-și admite fragilitatea. Părinții inteligenți dovedesc că florile cele mai frumoase apar după iarna cea mai grea.

Părinții care nu au curaj să-și recunoască greșelile, nu-și vor învăța niciodată copiii să-și înfrunte propriile greșeli și să învețe din ele. Părinții care afirmă că fac totul bine nu-și vor învăța niciodată copiii să-și depășească eșecurile. Părinții care nu cer scuze, nu-și vor învăța niciodată copiii cum să abordeze aroganța. Părinții care nu-și dezvăluie temerile, vor avea mereu dificultăți în a-și învăța copiii să găsească în pierderi ocazii de a fi mai puternici și de a dobândi experiență.

Părinții buni vorbesc, părinții inteligenți dialoghează ca niște prieteni (apud, pag. 39-45).

Această deprindere a părinților inteligenți contribuie la dezvoltarea solidarității, sociabilității, bucuriei de a trăi, optimismului, înțelegerii interpersonale.

Părinții buni vorbesc, părinții inteligenți dialoghează. Între a sta de vorbă și a dialoga există o mare diferență. A sta de vorbă înseamnă a vorbi despre lumea care ne înconjoară, a dialoga înseamnă a vorbi despre lumea care suntem. A dialoga înseamnă a relata experiențe, a împărtăși ceea ce se află ascuns în inima fiecăruia, a pătrunde dincolo de cortina comportamentelor, înseamnă a dezvolta înțelegerea interpersonală.

Dialogul este de neînlocuit, de aceea părinții sunt îndemnați să caute prieteni în copiii lor. Îmbrățișările, sărutul și conversațiile permanente cu copiii cultivă afectivitatea și risipesc singurătatea.

Dialogul este o perlă ascunsă în inimă. Ea este foarte scumpă și accesibilă. Scumpă, pentru că aurul și argintul nu o pot cumpăra, accesibilă pentru că și cel mai amărât dintre oameni o poate găsi.

Părinții buni dau informații, părinții inteligenți povestesc istorioare (apud, pag. 45-49).

Această deprindere a părinților inteligenți contribuie la dezvoltarea creativității, a spiritului inventiv, a perspicacității, raționamentului schematic, capacității de a găsi soluții în situații tensionate.

Părinții buni sunt o enciclopedie de informații, părinții inteligenți sunt povestitori agreabili. Sunt creativi, iscușiți, capabili să extragă minunate lecții de viață din lucrurile cele mai simple.

Pentru ca un părinte să devină unul strălucit, trebuie să își facă un obicei în a dialoga și a spune povești, pentru a-și capta copilul prin inteligență și afecțiune, nu prin autoritate, bani sau putere.

Părinților care spun povești nu le este rușine să-și folosească greșelile și greutățile ca să-și ajute copiii să privească în sinea lor și să-și găsească drumul. Când copiii sunt disperați, cu teama zilei de mâine, cu frica de a înfrunta o problemă, părinții intră în scenă și creează povești care transformă emoția plină de frici a copilului într-o sursă de motivație.

Una dintre cele mai bune modalități de a educa este a spune povești. Ele amplifică lumea ideilor, dă lumină emoției, diluează tensiunile.

Pentru a fi inteligent nu e nevoie să fii un intelectual sau un savant. Este suficient să creezi povești în care să inserezi lecții de viață.

Părinții buni oferă oportunități, părinții inteligenți nu renunță niciodată (apud, pag. 49-54).

Această deprindere a părinților inteligenți contribuie la dezvoltarea capacității de a prețui viața, speranței, perseverenței, motivației, fermității, capacității de a se analiza, de a depăși obstacole și eșecuri.

Părinții buni sunt toleranți față de anumite greșeli ale copiilor. Părinții inteligenți sunt semănători de idei și nu controlează viața copiilor lor.

Dr. Augusto (2005) îi îndeamnă pe părinți să spună fără teamă “nu” copiilor, pentru că dacă ei nu aud acest cuvânt de la părinții lor, atunci nu vor fi pregătiți să audă “nu” de la viață. Ei nu vor avea șansa să supraviețuiască.

Când spun “nu”, părinții nu trebuie să cedeze în fața șantajelor și presiunilor copiilor lor. În caz contrar, emoția copiilor va deveni un balansoar: azi sunt docili, mâine, explozivi. Părinții trebuie să stabilească în mod clar care sunt aspectele negociabile și care sunt limitele ne-negociabile.

Deprinderile părinților inteligenți arată că nimeni nu-și ia diplomă în educația copiilor. Pentru a educa, trebuie să învățăm și să cunoaștem din plin cuvântul:”răbdare”.

Bibliografie:

CURY, A., 2005, *Părinți străluciți, profesori fascinanți*, Ed. For You, București.

1.37. FACTORII CARE INFLUENȚEAZĂ COMPORTAMENTUL COPILULUI CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. Dobrican Roxana

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

La naștere, omul primește o zestre genetică de la ambii părinți, același număr de cromozomi, un bagaj impresionant de neuroni, însă oamenii sunt unici. Această situație este dată de o serie întreagă de factori care contribuie la modelarea comportamentului uman. Pornind de la stimulii la care a fost expus copilul încă din cea mai fragedă copilărie și ajungând la factori externi, întâlniți doar în ultimii 60 de ani, ca mass media, internet, *gadgeturi* contemporane, observăm diferențierea personalităților copiilor.

Părinții, rudele apropiate, bona, prietenii de joacă, colegii, profesorii, educatorii sunt principalii actori care își pun amprenta pe caracterul copilului. Mediul bogat în stimuli, antrenant, disciplinarea pozitivă și atmosfera familială contribuie în mod esențial la formarea de comportamente dezirabile. Succesul în viață nu se moștenește, nu este instinctual, ci se atinge prin exersarea unor abilități de viață într-un mediu propice. Mijloacele media, rețelele sociale și *gadgeturile* moderne au o importanță majoră în dezvoltarea comportamentului copilului.

Profesorii, fără a fi bănuți de rele intenții, uneori ignoră diferențele dintre copii, considerându-i pe toți egali, și fixează perspectiva majorității ca regulă generală, aplicabilă tuturor, fără a negocia acest lucru. Lipsa stigmatizării nu are întotdeauna rezultatele ținute, ea poate nega valori culturale, etnice, religioase ale unor minorități, privându-i pe cei incriminați de dreptul la valori sau nevoi educaționale speciale.

Educația pentru toți promovată încă din anii 1990 reprezintă un concept fundamental în pedagogia zilelor noastre care evidențiază internaționalizarea problemelor cu care se confruntă educația. Acest concept implică acceptarea și valorizarea diferențelor dintre oameni, făcând legătura dintre general și particular, dintre universal și individual. Numărul mare de copii care se dorește a fi incluși în educația timpurie reflectă dorința de a eradica abandonul școlar, iar multiplicarea strategiilor de abordare a învățării, integrarea, abordarea holistică accentuează necesitatea de adaptare a școlii la necesitățile copilului. Stimularea timpurie a dezvoltării prin programe naționale este o perioadă decisivă cu o influență majoră asupra formării inteligenței, a personalității copilului și a comportamentelor sale sociale.

Prioritatea pedagogiei contemporane este identificarea unor căi și mijloace de intervenție în educația timpurie a cât mai multor copii preșcolari. Viziunea globală asupra acțiunilor de stimulare, protejare, dezvoltare și construcție a personalității copilului, educația părinților, cuprinderea unor categorii cât mai largi de copii în grădinițe, alcătuirea de grupe mixte, atitudinea de acceptare și valorizare a diferențelor sunt principalele direcții de acțiune și totodată condiții fundamentale ale educației timpurii.

Grădinița vine cu schimbări majore în viața copilului, atât pe planul dezvoltării psihosomatice, cât și pe planul relațional. Copiii depășesc cadrul restrâns al familiei și pășesc într-unul nou, cu cerințe noi, diferite de cele din familie și de cele din etapa anterioară de vârstă. Diferențele de solicitări vin cu antrenarea tuturor posibilităților de adaptare a copilului la noul mediu și duc la diversificarea conduitelor sale.

Jocul rămâne activitatea dominantă a acestei vârste, însă el începe să se coreleze cu cerințele procesului instructiv educativ, așadar se asistă la complicarea și adâncirea proceselor de cunoaștere, la schimbarea atitudinii față de mediul înconjurător, și la perfecționarea formelor de activitate a copilului. Această etapă corespunde descoperirii realității fizice, a realității umane, și mai ales autodescoperirii. Copilul realizează existența unei realități externe care nu depinde de el și de care trebuie să țină cont în îndeplinirea scopurilor sale. Noua lume implică respectarea unor reguli, conformarea la ceea ce trebuie îndeplinit. El descoperă realitatea în relațiile cu obiectele, dar și cu persoanele, care aduc constrângeri în a le folosi și manipula într-un anumit fel, care impun norme de comportare, îl obligă să respecte reguli diverse.

Afectivitatea începe să se organizeze sub forma complexă a sentimentelor. Se conturează imaginea și conștiința de sine și conștiința morală. Preșcolarul devine mai receptiv la însușirea regulilor și normelor de comportare, mai deschis la obiceiurile din familie și de la grădiniță, consolidându-și disciplinarea conduitelor, la sporirea comportamentelor dezirabile din punct de vedere social. Învățarea prin cooperare este completată prin individualizarea învățării și tratarea adecvată a preșcolarului în timpul actului educational. Momentele cruciale ale dezvoltării preșcolarului sunt sprijinite prin formarea comportamentelor de colaborare și de cooperare de care este nevoie în activitățile zilnice.

Parteneriatul cu familia și cu comunitatea depășesc barierele de hârtie, părinții devenind un real sprijin în procesul de învățământ. Ei vor fi încurajați cât mai mult să participe la proiectarea și derularea proiectelor educative la care vor lua parte copiii lor, fiind responsabilizați, iar actul educational eficientizat la maximum.

Factorii genetici

Există unele gene care predispun la violență sau agresivitate, conform unor descoperiri recente, însă amprenta lor nu este definitorie pentru comportamentul adultului, supunându-se influențelor educaționale, și autocontrolului.

Factorii sociali

Chiar din perioada prenatală copilul intră în contact cu foarte multe persoane, fapt ce dezvoltă latura socială a personalității copilului, cu un impact major asupra dezvoltării unor tipologii de comportamente. Intrarea la grădiniță pune copilul în situația de a adera la anumite grupuri. Anturajul are o influență destul de demnă de luat în seamă în ceea ce privește modelarea comportamentului și influențarea deciziilor de zi cu zi.

Factorii biologici

Cercetări recente relevă faptul că nivelul de testosteron din organism, cu un nivel mai ridicat la băieți, determină anumite tipuri de comportament la copii. Angajarea în activități combative, care cer rezistență fizică, forță, este, se pare datorată diferenței nivelului acestui hormon dintre băieți și fete, deși stereotipurile educaționale și prejudecățile ar putea avea de asemenea o influență destul de mare asupra unor comportamente. Deși se consideră că un nivel crescut de testosteron ar conduce la unele comportamente indezirabile, cu inclinații agresive și conflictuale, totuși putem cu ușurință observa că, băieții sunt încurajați să practice activități de forță, să-și ia singuri apărarea prin mijloace violente, în timp ce fetelor li se cere sensibilitate, empatie și un mai mare autocontrol asupra acțiunilor.

Factorii de mediu

Mediul în care trăiește copilul își pune cel mai pregnant amprenta asupra formării comportamentului prin educație, stilul parental și atmosfera familială în care preșcolarul își duce viața. Educația, în sens larg, ca acțiune exercitată asupra persoanei în scopul modelării ei, este unul dintre cei mai importanți factori ce influențează comportamentul copilului. La naștere omul nu are un set de reguli predefinit după care să se ghideze, instinctele umane fiind reduse față de ale animalelor, astfel că, ceea ce va deveni, omul este rezultatul unor influențe voite sau arbitrate. Disciplinarea de la vârste fragede, aplicată în mod pozitiv, construiește personalități complexe, regulile și limitele având drept scop orientarea către comportamente dezirabile, maniere frumoase și comportamente civilizate, care, se presupune, vor folosi viitorului adult.

Atmosfera familială constituie primul mediu cu care copilul ia contact și în care are primele reprezentări despre bine și rău, frumos sau urât, corect sau incorect. O familie armonioasă din punct de vedere emotional, cu părinți care împărtășesc aceleași puncte de vedere în privința educației copilului și aceleași principia morale este un mediu propice formării comportamentelor dezirabile. Din contră, un mediu în care abuzul este un mod de viață, violența un mod de exprimare, haosul este ordinea de derulare a oricărei activități, iar tensiunea un mod de a fi va conduce spre comportamente indezirabile, născute din nevoia de supraviețuire.

Stilul parental

Succesul autocontrolului la adult se atinge prin controlul adecvat aplicat de părinți, felul în care părinții reușesc să explice copilului faptul că realitatea este plină de consecințe ale faptelor noastre, iar fericirea personală provine dinrecunoașterea consecințelor care decurg din acțiunile proprii și evitarea lor. Unii părinți uită că urmașii lor sunt indivizi cu personalitate proprie și că nu îi pot controla pe ei ci doar situațiile apărute, că felul în care copiii răspund la măsurile aplicate sunt factori de relație și sunt cel puțin la fel de semnificativi ca și pedeapsa sau recompensa.

Studiile în acest domeniu întreprinse de Baumrid și Maccoby relevă existența a trei stiluri parentale: stilul autoritar, stilul autorizat și stilul permisiv indulgent. Părintele autoritar ordonă fără să dea explicații, și promovează ascultarea. Ei aplică regulile strict, iar pentru ei este mai important să sancționeze greșeala, decât să laude comportamentul dezirabil. Ei consideră că pedeapsa este o urmare firească, o consecință logică a greșelii, excluzând din start premiza greșelii ca oportunitate

de învățare. Copiii vor deveni adulți supuși, fără inițiativă, care nu-și vor exprima sentimentele cu ușurință, cu deficiențe în competențele sociale și în obținerea stării de fericire. Părintele autorizat stabilește reguli și are așteptări la fel ca și cel autoritar, dar diferența constă în atenția acordată sentimentelor și reacțiilor copilului.

Așteptările și limitele sunt explicate și exprimate în mod pozitiv, părintele autorizat urmărind echilibrarea consecințelor negative prin aplicarea disciplinei pozitive și oferind înțelegere și iertare. Acest tip de părinți este respectat de către proprii copii, lucru ce favorizează relațiile pozitive, succesul profesional și social. Părintele permisiv indulgent are un număr limitat de așteptări și reguli, pe care, de cele mai multe ori, nici el însuși nu le respectă. Acest tip de părinte crede în dezvoltarea naturală a comportamentelor pozitive, iar copii sunt lăsați să facă singuri alegerile. Ei, de fapt, evită conflictul care ar putea apărea la diferențele de opinii, și uneori aleg să fie tovarăși cu copiii lor, decât să-i vadă furioși. Rezultatele aplicării unui asemenea stil parental vor înclina spre adolescenți cu probleme de autocontrol, și integrare deficitară în viața de adult.

Factorii emoționali

Emoțiile constituie factori notabili în modul în care copilul reacționează la anumiți stimuli, în contexte de viață stresante pentru copil, influențând în mod direct comportamentul prin dispozițiile de moment. Afecțiuni precum ADHD vor influența comportamentul în mod decisive, care se va plia chiar pe simptomatologia acestei tulburări. Tratamentele medicamentoase pentru diferite afecțiuni pot produce modificări comportamentale ca iritabilitatea, tristețea, impulsivitatea.

Mass media

Aparent factor social, simbol al evoluției și, de multe ori, supraestimat factor educational, mass media este, în ultimul timp un factor din ce în ce mai prezent în modelarea comportamentului copiilor prin urmărirea unui timp nelimitat a emisiunilor TV, sau, mai rău, a unor programe inadecvate vârstei. Televizorul are uneori rolul de bună, alteori de educator, de prieten de joacă, însă el nu este decât un instrument folosit inadecvat de adulți în educația copiilor. Computerul, cel mai în vogă instrument și aparat din casele moderne oferă copilului multe activități, toate în mediul virtual, care nu-l ajută să se formeze ca om. Jocurile educaționale bine integrate în lecții, aplicațiile care explică fenomene, acțiuni altfel greu de urmărit sau reprodus, sunt activități de dorit pe computer, dar jocurile, rețelele de socializare și internetul ar trebui excluse sau reduse și executate numai sub supravegherea strictă a adulților, dacă ne dorim copii care să se comporte dezirabil.

Bibliografie:

<https://iteach.ro/experiencedidactice/factorii-care-influenteaza-comportamentul-copilului>

1.38. MOTIVAȚIA ȘI ÎNVĂȚAREA – CONTRIBUȚII IMPORTANTE ÎN REUȘITA ȘCOLARĂ

Prof. Jurje Loredana

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Motto: „*Cel care neglijează învățătura în tinerețe, pierde trecutul și este mort pentru viitor*”

Doris Lessing

Motivația reprezintă ansamblul mobilurilor interne ale conduitei, înnăscute sau dobândite, conștiente sau inconștiente, simple trebuințe fiziologice sau idealuri abstracte. Ea este definită ca „o stare de disociație și de tensiune care pune organismul în mișcare până ce ajunge la reducerea tensiunii și regăsirea integrității sale”.

Prin urmare, nu putem vorbi de existența unor motive ca forțe dinamice numai prin ele însele, ci totdeauna în relație cu obiectele, rezultatele, situațiile care le satisfac și cerințele cărora le corespund, reflectate în mintea omului sub formă de imagini, idei, convingeri, aspirații. Dat fiind faptul că motivul este rezultatul unui proces de reflectare, de conștientizare a unei necesități (înnăscute sau dobândite), în interacțiune cu mijloacele ei de satisfacere, întotdeauna motivația va fi de natură internă, intrinsecă individului. Existența acestor relații creează condițiile interne necesare care determină și susțin activitatea omului, asigurând astfel dinamica comportamentului său. Între motivul și scopul învățării elevilor se stabilesc relații multiple și foarte complexe.

Astfel, în general, scopul este subordonat motivului și, odată fixat, întărește motivația care l-a determinat. De cele mai multe ori însă, în învățarea școlară scopurile sunt fixate din exterior, de către profesori, părinți (mai ales la vârste mai mici), sub forma unor cerințe care devin sarcini pentru elevi. Problema care se pune este ca elevii să-și asume aceste sarcini, să și le conștientizeze (proces realizat cu ajutorul funcțiilor cognitive), acceptându-le ca și când ar fi propriile lor scopuri. Aceasta înseamnă că ele trebuie să corespundă unei motivații ce tine de natura internă a personalității. Dacă scopurile fixate de alții din exterior, sarcinile date, nu îndeplinesc această cerință, activitatea pe care o pretind și rezultatul său vor rămâne mai mult sau mai puțin străine elevului; ele nu-i vor da o experiență de reușită sau de eșec.

Motivația are o funcție de activare internă, de semnalare a unui dezechilibru fiziologic sau psihologic (trebuințe), de mobil (factor declanșator) al acțiunii pe care o și justifică, de autoreglare a conduitei. Organizarea și funcționarea motivației umane poate fi caracterizată de următoarele trăsături:

- diversitatea motivațională,
- conflictualitatea motivațională,
- ierarhizarea motivației și
- variabilitatea motivațională.

- **Diversitatea motivațională** arată că omul nu acționează cel mai adesea sub impulsul unui singur motiv ci sub influența mai multor motive organizate în subansambluri („constelații”) motivaționale. Motivația va dispune de o intensitate, forță propulsivă cu atât mai ridicată asupra conduitei persoanei, cu cât, în același subansamblu motivațional vor fi atrase motive tot mai numeroase și diverse. De exemplu, elevul care se pregătește pentru admitere este multiplu motivat: pe de o parte atracția (interesul) pentru materia respectivă și viitoarea profesie (motivații intrinseci); iar pe de altă parte, asigurarea în perspectivă a unui venit (motivație extrinsecă pozitivă) sau constrângerea părinților (motivație extrinsecă negativă). Motivația acționează ca un câmp de forțe (Kurt Leşin) în care se afla atât subiectul cât și obiectele, persoanele și activitățile.

Pentru caracterizarea componentelor motivației s-a folosit conceptul de vector care posedă în fizică: mărime, direcție și sens. Analog vectorilor fizici, vectorii motivației sunt caracterizați prin intensitate, direcție și sens, proprietăți care pot fi măsurate prin anumite metode psihologice. Direcția și sensul unui vector exprimă atracția, apropierea, evitarea sau respingerea. Intensitatea lui se regăsește în forța de apropiere sau respingere. Rolul motivației: Motivația este esențială în activitatea psihică și în dezvoltarea personalității: este primul element cronologic al oricărei activități, cauza ei internă, semnalează deficiențe fiziologice și psihologice, contribuie prin repetarea unor activități și evitarea altora, la formarea și consolidarea unor însușiri ale personalității. La rândul ei personalitatea umană reacționează ca un filtru pentru anumite motive: cele conforme orientării ei generale sunt reținute, cele contrare sunt respinse.

- În ceea ce privește **conflictualitatea motivațională**, aflat în fața unei decizii sau a angajării unei anumite activități, omul poate fi stăpânit de un conflict motivațional reprezentat prin:
 - a) motivații pozitive care îl împing și îl îndeamnă în angajarea acelei decizii sau activități;
 - b) motivații negative care îl rețin, îl inhibă.
- **Ierarhizarea motivației.** Motivația se organizează într-un sistem ierarhizat în care motivele superioare subordonează motivele primare (inferioare). Astfel, în diversitatea lor motivele nu sunt deloc egale sau echivalente între ele, ca forță (valoare, intensitate) propulsivă pentru conduita umană (vezi piramida motivațională a lui Maslo).
- **Variabilitatea motivațională** scoate în evidență diferențele motivaționale dintre oameni, cât și variațiile „constelațiilor” și ierarhiilor motivaționale la una și aceeași persoană. Astfel:
 - a) una și aceeași motivație determină la oameni diferiți comportamente și activități diferite.
 - b) în spatele unui și aceluiași tip de comportament și activitate vom găsi, de la om la om, „constelații” motivaționale diferite. De exemplu comportamentul de învățare motivat diferă de la persoană la persoană;

c) „Constelațiile” și ierarhiile motivaționale se modifică în timp, la una și aceeași persoană, fie sub influența vârstei (unele erau idealurile tinereții și altele ale maturității, etc) sau sub presiunea condițiilor social-istorice.

Prin conceptul de **motivație a învățării școlare** desemnăm ansamblul factorilor interni ai personalității elevului care-i determină, orientează, organizează și susțin eforturile în învățare. Acești factori interni sunt motivele, adică acele cauze de ordin mental – imagini, judecăți, idei – care apar ca rezultat al reflectării în conștiința școlarului a obiectelor, situațiilor și cerințelor mediului și care intră în relație cu trebuințele sale, determinând anumite tensiuni emoționale.

În categoria **motivelor sociale** intră cele care au scopuri un caracter social: „învăț din spirit de competiție”, „vreau să fiu folositor oamenilor”. Cât și motivul reciprocității exprimat de elevi în diferite forme: „îmi place să învăț la școală pentru că sunt împreună cu colegii” „alții știu mai multe și poți învăța de la ei”.

În categoria **motivelor cognitive** intră dorința elevilor de a cunoaște („învăț pentru că vreau să cunosc cât mai mult”; „îmi dă satisfacții”; „învățătura mă interesează, îmi place”), și, în același timp, atracția exprimată de elevi pentru unul sau mai multe obiecte de învățământ („literatura îmi dă o mare satisfacție”; „matematica mă interesează în mod deosebit”; „muzica îmi place”).

Sfera **motivelor de ordin afectiv** înglobează motivele cu o predominantă bază emoțională, atât pozitivă, cât și negativă: dragostea și respectul față de părinți, dorința de a face o bucurie părinților, simpatia și respectul față de profesor, teama de pedepsele aplicate de părinți, anxietatea determinată de atitudinea rigidă a unor profesori, sentimentul de regret sau de rușine față de profesori, părinți sau colegi.

Toate aceste motive constituie trăiri afective ale elevilor izvorâte din relațiile cu diferiți factori implicați în procesul învățării lor școlare: profesori, colegi, părinți. Ele reflectă atitudinea elevilor față de acești factori, față de sarcinile și cerințele ce vin din partea acestora, în ceea ce privește învățarea lor de fiecare zi.

Motivele profesionale sunt aspirațiile elevilor spre un ideal profesional mai mult sau mai puțin clarificat, așa după cum reiese din însăși modul în care ei se exprimă: „învăț ca să devin ceva în viață”. Astfel de motive sunt trăite de elevi ca tendințe care îi determină să învețe pentru a-și asigura pregătirea necesară în vederea alegerii profesiei viitoare. Odată cu trecerea de la o clasă la alta, la un nivel superior, clarificarea și intensitatea acestor motive crește. Urmează motivele autorealizării care vizează în general „aspirația către competență”, și implică în același timp și celelalte două elemente componente ale „competenței” – „dorința de autodepășire” și „dorința de identificare”, elevii spun: „învăț ca să am satisfacția realizării și să fiu fericit”. Această categorie de motive este direct legată de un anumit nivel al procesului de formare a conștiinței de sine la elevi. Ca urmare, conștientizarea lor presupune, cât de cât, cunoașterea și aprecierea corectă a propriilor lor capacități care să-i conducă la traducerea dorințelor în fapt. Desigur, posibilitățile elevilor în această direcție cresc odată cu vârsta și ca rezultat al influențelor educative ce se răsfrâng asupra lor .

Bibliografie:

Baban A.(1988)- Stres si personalitate, Presa Universitara Clujeana, Cluj Napoca

Neacșu I.- Motivație si învățare, Ed. Didactica si Pedagogica

Roșca Al. - Psihologie Generala, Ed. Didactica si Pedagogica, București

Potomac E.- Școlarul între aspirații si realizare Ed. Didactica si Pedagogica, București 1978

Leşin Kurt - “Forceps are wit You”www.skymark.com/resources/leaders/lewin.as

1.39. DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR MANUALE LA PREȘCOLARII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. Vrancean Simona

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Abilitatea manuală presupune maniera în care un individ reușește să efectueze anumite acțiuni cu un scop bine determinat, care solicită precizie, dexteritate, adaptare suplă și eficiență.

Astfel, în cadrul activităților de abilitare manuală copilul execută exerciții precum:

- scoaterea de obiecte dintr-un recipient;
- bate din palme;
- face un turn din cuburi;
- răsuște butoane sau mânere;
- întoarce pagini una câte una;
- deșurubează jucării cu filet;
- face biluțe din plastilină;
- rostogolește o minge;
- taie cu foarfecele;
- decupează de-a lungul unei linii curbe;
- decupează un cerc;
- prinde cu ambele mâini o minge de cauciuc (cu diametrul 7-8 cm) după ce o face să sară în fața lui;
- așezat în loc fix, lansează mingea vertical, cu ambele mâini, puțin deasupra capului și apoi o prinde cu ambele mâini, fără a se deplasa de la locul său;
- aruncă mingea în arc cu o mână și o prinde cu cealaltă mână;
- assemblează/ dezasamblează o jucarie;
- recompilează un puzzle;
- confecționează manual obiecte din carton sau material cerat;
- este așezat pe covor, culcat pe spate, cu brațele pe lângă corp; aflat în această poziție, i se solicită să îndoie, alternativ, cât mai repede, câte un braț (în timp ce un braț este îndoit, celălalt stă întins pe lângă corp); cotul rămâne aproape de corp, antebrațul se flexează până când degetele sunt apropiate de umăr. Dacă bratul și antebrațul iau o altă poziție diferită de cea solicitată, se corectează și se reia mișcarea alternativă a brațelor.

Dezvoltarea abilităților manuale apare în momentul în care copilul începe să manipuleze jucăriile. Aceste jocuri solicită abilitățile manuale fine, fiind excelente pentru coordonare. Învățarea motorie trebuie înțeleasă ca un proces permanent determinat de schimbările consecutive dezvoltării și maturizării sistemului nervos și ca un rezultat direct al dezvoltării și experienței personale, dependente de informații senzoriale și de procesele de feedback. Manifestările din sfera motricității trebuie privite în relație strânsă cu dezvoltarea intelectuală, expresia verbală și grafică, maturizarea afectiv-motivațională și calitatea relațiilor inter-individuale. Dificultăți în trecerea de la o mișcare la alta sau în executarea unor mișcări pe baza unor comenzi verbale, lipsă de

expansivitate, lentoare, inerție sau uniformitate în mișcări, toate acestea constituindu-se în informații cu privire la nivelul de dezvoltare în plan psihomotric al copilului.

Obiective specifice dezvoltării abilităților manuale:

- conștientizarea mișcărilor posibile și normalizarea răspunsului motor (voluntar și automat);
- asigurarea forței și rezistenței musculare în schemele de mișcare necesare realizării activităților de bază și profesionale;
- creșterea forței musculare;
- creșterea rezistenței musculare prin folosirea ortezelor și a altor dispozitive;
- ameliorarea coordonării mișcărilor corpului;
- remedierea și îmbunătățirea mobilității articulare;
- prevenirea și eliminarea contracturilor și retracturilor provocate de dezechilibrul de forță musculară, prin întărirea mușchilor antagoniști.

Bibliografie:

Greguț, Alois, (2005), *Sinteze de psihopedagogie specială*. Editura Polirom, Iași.

Stan, Liliana, (2014), *Pedagogia preșcolarității și școlarității mici*, Editura Polirom, Iași.

1.40. ROLUL PROFESORULUI ITINERANT

Prof. Ciocian Gabriela

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

„Nu vrem să schimbăm lumea, vrem s-o educăm”

Profesorul itinerant și de sprijin are ca principal rol optimizarea procesului educațional pentru școlile unde sunt integrați copii cu cerințe educaționale speciale și implicit falicitarea unei integrări eficiente. În mod ideal și normal pentru fiecare caz ar trebui să existe o echipă multidisciplinară care să evalueze și ulterior să conceapă un plan de intervenție individualizat pe diverse arii și domenii. Totodată, profesorul de sprijin colaborează și cu părinții elevilor care sunt piloni importanți și care trebuie implicați în planul de intervenție al copilului.

Principalele competențe ale profesorului de sprijin se referă la:

- Identificarea nevoilor de sprijin;
- Evaluarea potențialului pe domenii țintă;
- Elaborarea planurilor de intervenție;
- Consilierea familiei copilului;
- Colaborarea cu profesori, părinți și alte persoane din echipa multidisciplinară;
- Adaptarea curriculumului în funcție de nevoile identificate;
- Desfășurarea programului de intervenție privind recuperarea/dezvoltarea și monitorizarea progresului.

Profesorul de sprijin oferă suport tuturor persoanelor implicate în îngrijirea și educația copilului cu cerințe educaționale speciale. Principalele sarcini și atribuții ale profesurului de sprijin în raport cu persoanele implicate sunt:

1. Realizarea unei evaluări care va ghida elaborarea programului de intervenție personalizat, adaptarea conținuturilor curriculare și consiliere.
2. Familia va primi informații cu privire la particularitățile de dezvoltare și nevoile copilului, implicarea familiei în realizarea și elaborarea planului de intervenție.
3. Profesorul de sprijin oferă informații practice profesorilor participanți (kinetoterapeut, logoped etc.)
4. Se implică în acțiuni de conștientizare a diverselor tipuri de dizabilități și promovează non-discriminarea și acceptarea necondiționată a tuturor elevilor în comunitate.

Intervenția în acest context este una complexă și variată deoarece fiecare copil are propriul ritm de învățare și asimilare a conținuturilor cuprinse în programă, dezvoltarea urmează și ea trasee diverse și se adaugă aici mulți alți factori: mediul familial, social, cultural, accesul la resurse, implicarea părinților, calitatea actului de predare etc.

Profesorul itinerant și de sprijin este cel care evaluează, adaptează și realizează planuri de intervenție pentru copiii cu nevoi speciale. Nevoile educaționale sunt diverse, putând fi clasificate după principalele domenii de intervenție: cognitiv, limbaj, socio-emoțional, psihomotric.

Există și o serie de adaptări și diferențieri curriculare astfel încât să faciliteze învățarea eficientă și individualizată. Cele mai importante dintre acestea fac referire la următoarele aspecte:

- **Metode și tehnici de predare:** învățare prin cooperare, metode alternative de predare.
- **Timp:** fiecare copil are un ritm propriu de învățare; alocarea unui timp mai mare pentru parcurgerea unui conținut educațional, realizarea unui orar individual.
- **Volum:** reducerea numărului de elemente pe care un elev trebuie să le învețe.
- **Materiale și mijloace:** adaptarea unor materiale de lucru, utilizarea unor cărți cu pictograme etc.
- **Dificultate:** adaptarea conținutului și mijloacelor de rezolvare a unei sarcini;
- **Modificarea curriculumui:** adaptarea obiectivelor, conținuturilor.

Autonomia personală are un rol important în formarea deprinderilor de viață la copiii cu dizabilități, iar atitudinea parentală/a celor din jur constituie baza formării lor. Gradul de autonomie al fiecărui copil, împreună cu ceilalți factori (vârsta copilului, accesibilitatea, mediul etc.), este influențat de handicapul copilului și de atitudinea părinților. Cu cât handicapul este mai sever, cu atât mai redus este nivelul de autonomie în activitățile zilnice. Copiii cu întârziere de dezvoltare au nevoie de mai multe repetări pentru a dobândi noi deprinderi de viață.

În societatea modernă, problema privind sănătatea tinerei generații este una dintre cele mai actuale. Perioada de maturitate, care coincide cu timpul aflării copilului în instituțiile de învățământ, s-a dovedit a fi o perioadă în care au loc modificări semnificative ale stării de sănătate a copiilor. În mod tradițional, eficiența procesului educațional este evaluat în primul rând doar în baza performanțelor obținute de copii. Însă, astăzi, pe lângă acumularea cunoștințelor în diverse domenii disciplinare obligatorii, interes prezintă și nivelul cunoștințelor lor în domeniul sănătății/deprinderilor de viață.

Copiii cu dizabilități reprezintă una dintre categoriile de populație cele mai vulnerabile, care fac parte din categoria copiilor cu cerințe de educație speciale (CES). Gama cerințelor speciale este mai vastă și cuprinde, pe lângă categoria „dizabilități”, încă alte două categorii: „dificultăți” și „dezavantaje”.

În categoria „**dificultăți**” sunt incluși *copiii cu probleme de învățare, deficit de atenție și tulburări de comportament*.

Categoria „**dezavantaje**” este legată de *proveniența copilului dintr-o familie defavorizată socioeconomic sau dintr-o etnie minoritară*, cum este, de exemplu, cea romă. În astfel de familii nu se pune accent pe educație, copilul nu frecventează grădinița și el are un decalaj față de alți copii din clasă, pe care el singur nu îl poate recupera.

Elaborarea strategiilor, metodelor și tehnicilor de formare a deprinderilor de viață la copii se bazează pe principiul promovării incluziunii sociale a copiilor și tinerilor cu dizabilități și a celor din familii social dezavantajate prin participarea activă la viața socială, contribuind astfel la dezvoltarea și valorizarea potențialului lor uman.

Se recomandă desfășurarea unor activități pentru copii și pentru familiile acestora, ținând unul sau mai multe obiective generale. Fiecare obiectiv general vizează un comportament sanogen definit, corelat cu următoarele obiective specifice: înțelegerea beneficiilor comportamentului; formarea deprinderii de a exersa comportamentul; alegerea comportamentului respectiv, în condițiile unei oferte concurente.

Tipurile de **activități pentru copii** pot fi dintre cele mai diverse:

- activități educative în care se prezintă noțiuni despre deprinderile de viață și despre importanța lor pentru sănătate;
- jocuri de rol/ scenete;
- vizite, plimbări, drumeții și excursii tematice;
- realizarea de desene;
- activități de explorare senzorială;
- activități de monitorizare a comportamentului zilnic/săptămânal;
- organizarea de competiții, concursuri;
- introducerea în programul zilnic a unor activități ilustrative;
- jocuri active.

Activitățile pentru părinți, membrii familiilor copiilor cu dizabilități pot fi:

- evenimente – tur de degustare, tur de gătit;
- seminarii/workshop-uri adresate părinților pentru dezvoltarea cunoștințelor, a atitudinilor legate de alimentație și mișcare a copiilor;
- serbări tematice, etc.

Autonomia personală ocupă un rol important în formarea deprinderilor de viață la copiii cu dizabilități, iar atitudinea persoanelor care îl înconjoară constituie temelia formării lor. Copiii cu întârziere în dezvoltare au nevoie de mai multe repetări pentru a însuși deprinderile de viață, iar exersarea lor încă din fragedă copilărie creează premisele câștigării unor deprinderi sanogene care vor fi practicate pe toată durata vieții lor.

În procesul de formare a deprinderilor de viață la această categorie de copii este necesar să se țină cont de:

- aprecierea chiar și a celor mai puțin însemnate succese ale copilului;
- încurajarea răspunsurilor;
- organizarea comunicării în cerc și oferirea posibilității de exprimare;
- acordarea atenției și încurajarea copiilor atunci când manifestă comportament acceptabil;
- ignorarea comportamentului nedorit al copilului atunci când acesta încearcă intenționat să atragă atenția, astfel evitându-se repetarea acestui comportament;
- acceptarea a ceea ce este capabil să facă copilul la nivelul lui curent de dezvoltare.

Un profesor de sprijin se folosește din plin de empatie și de prezență pentru a pătrunde în lumea emoțională, cognitivă și socială a copilului, adaptând cât mai personalizat activitățile menite să îl ajute pe copil în demersul său. Progresul unui copil nu poate fi comparat cu un altul, nu trebuie

marginalizat sau stigmatizat că nu reușește să ajungă în același timp și ritm la îndeplinirea unor sarcini și activități de învățare. Uman și cu adevărat educativ ar fi să dăm timpul de care e nevoie pentru fiecare, răbdare și o dragoste care să însuflețească învățarea unui copil.

Un profesor de sprijin poate realiza o astfel de magie atunci când lucrează individualizat cu acești elevi, dar mai ales atunci când există o colaborare între toți factorii implicați – profesor de sprijin, părinte, cuvântul care să descrie această relație fiind unitate.

Bibliografie:

CIOBANU-GRASU, M. Provocări și dileme în educarea copiilor cu dizabilități. În: *Calitatea vieții*, XXIII, 2012, nr.1, ISSN 1018-0839

CONDREA, C., NEDELCU, G. *Ghid de bune practici în educarea copiilor cu cerințe speciale*. /Coordonatori C.Condrea, G.Nedelcu. Școala Specială Pașcani, 2000

Ordinul nr. 5574 din 7 octombrie 2011

CIOTORSCHI, L., (2013), *Repere teoretice și practice utile profesorului de sprijin*

1.41. RESURSE EDUCATIONALE DESCHISE: OPORTUNITĂȚI PENTRU ACCES, CALITATE ȘI RELEVANȚĂ ÎN EDUCAȚIE

Prof. educator Dragoș Maria

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

1. Oportunitatea integrării RED în procesul de predare

Proiectarea demersului didactic este demersul didactic personalizat, desfășurat de cadrul didactic care anticipează etapele și acțiunile de realizare a procesului de predare. Această proiectare presupune: asigurarea unui parcurs școlar individualizat, planificare calendaristică, proiectare secvențială, combinarea elementelor din programă (obiective, conținuturi, activități de învățare, resurse materiale și temporale). În contextul actual al societății, tehnologia are un ritm evolutiv accelerat care ocupă tot mai mult loc în diferite medii de activitate. Acest lucru presupune adaptarea la noile forme și integrarea tehnologiei, inclusiv în mediul școlar, cu tot ceea ce implică (hardware și software).

Resursele Educaționale Deschise (RED) reprezintă un schimb de informații practice între cadrele didactice sau între elevi, puse la dispoziție, cel mai uzual, prin intermediul unei **platforme online**. Scopul distribuirii acestor date este acela de a oferi un suport util în procesele de predare – învățare, pentru a asigura, în cele din urmă, o practică sau o redare și procesare optimă a informațiilor, conform curriculumului, în funcție de nevoile sau competențele profesorilor sau ale elevilor.

Este bine cunoscut faptul că, prin digitalizare și tehnologizare, procesul instructiv-educativ devine mult mai eficient, iar rezultatele mai bune, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Deși rapoartele arată că doar, aproximativ, 56% din tinerii adolescenți din țara noastră au competențe digitale de bază sau peste medie, se preconizează că în următorul deceniu se va înregistra o creștere semnificativă a acestui procent. Trebuie, deci să venim în întâmpinarea elevilor și să le oferim resurse educaționale digitale, dacă se poate și deschise.

Există o problemă a școlii românești, de care încă nu am scăpat și anume **învățarea prin memorare**. Curiozitatea și, mai apoi, creativitatea, pot fi, cu siguranță, mai ușor stârnite cu ajutorul unor resurse educaționale digitale interactive și colaborative. Acestea stimulează și promovează gândirea critică, originalitatea, creativitatea, elevii pot face legături între ceea ce învață la diferite materii. Astfel, actul de învățare devine mai calitativ, iar procesul are o durată mai scurtă. Accesul gratuit la o astfel de resursă, întocmită în conformitate cu programele școlare în vigoare, reprezintă o mare oportunitate, atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

Resursele electronice, conținuturile on-line și spațiile educaționale virtuale contribuie la optimizarea și actualizarea procesului de instruire și educație continuă, oferindu-i cele mai noi și diverse informații și oportunități.

Resursele Educaționale Deschise (RED) includ:

- a) materiale pentru predare-învățare: proiecte deschise (open courseware și open content), cursuri *free*, directoare de obiecte de învățare (learning objects), jurnale educaționale;
- b) software open source – pentru dezvoltare, utilizare, reutilizare, căutare, organizare și acces la resurse; medii virtuale de învățare (LMS – Learning Management Systems), comunități de învățare;
- c) licențe de proprietate intelectuală care promovează publicarea deschisă a materialelor, principii de design și bune practici, localizarea conținutului.

Deci, pe lângă materialele propriu-zise, resursele educaționale deschise pot include și instrumente specializate (de exemplu, software-ul necesar dezvoltării, folosirii și livrării materialelor educaționale, căutării și organizării conținutului), precum și comunitățile virtuale de învățare și instruire.

Conceptul de resurse educaționale deschise (RED) este unul dintre rezultatele evoluției firești a interacțiunii dintre cele două ramuri – educație și TIC. Standardele de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general includ, din spectrul larg de competențe digitale, pe cele strict necesare pentru realizarea activităților profesionale: acces la cele mai bune resurse și conținuturi educaționale; comunicare cu colegii, părinții și în cadrul rețelelor profesionale; efectuarea managementului activităților didactice prin instrumente digitale.

Concluzia cea mai importantă ține de accesul la educația de calitate pentru un număr mai mare de persoane. Este avantajul cel mai vizibil, care vizează gratuitatea accesului. Unul dintre principiile de bază ale educației este echitatea: dorim ca oricine, indiferent de clasa socială, să aibă acces la educația de calitate.

Principiul trebuie să fie că orice resursă produsă din fonduri publice trebuie să aibă statut explicit deschis. Acest lucru va stimula atât crearea RED, cât și dezvoltarea unui mediu propice educației deschise. Profesorul trebuie să poată monitoriza comunicarea digitală și să gestioneze bine procesul educațional. Pentru a gestiona informația în mediul digital profesorul trebuie:

- Să folosească strategii de identificare și căutare a resurselor digitale
- Să gestioneze drepturile de acces
- Să organizeze informația în fișiere
- Să asigure și să monitorizeze procesarea datelor la distanță
- Să utilizeze un sistem de management școlar
- Să gestioneze procesul educațional: clasa virtuală, organizarea materialelor, calendarul, orarul, catalogul on-line

Resursele educaționale deschise presupun, în mod comun, accesul liber, tehnic și legal, la conținut, inclusiv la codul sursă, al profesorilor, elevilor, studenților, cercetătorilor capabili să lucreze cu acest conținut și mediu, care să stimuleze plenar activitățile date, de la infrastructură la valori. Principiile care fundamentează existența și funcționalitatea lor includ: conținutul liber; competențe pentru profesori și elevi – digitale și culturale; transparență și integritate în educație.

Generațiile actuale de elevi sunt în marea lor majoritate familiarizați cu aceste procese care implică tehnologia, aceasta fiind de multe ori pentru ei mult mai captivantă și mai antrenantă, câștigând tot mai mult loc în fața unui dialog, monolog, dezbatezi sau a unei analize clasice. Tocmai de aceea ***inclusiunea resurselor educaționale digitale în activitatea de predare-învățare-evaluare este o oportunitate pentru a crea un complet proces mult mai dinamic și atractiv pentru elevi și de ajunge astfel mai ușor la îndeplinirea competențelor de învățare.***

Integrarea resurselor educaționale digitale în activitatea didactică permite adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare în funcție de specificul fiecărei clase sau chiar al fiecărui elev, putând să pliăm lecțiile, activitățile și evaluările pe tipuri de învățare diferite. De asemenea activitatea la clasă/ învățarea devine activ-participativă pentru că resursele pot fi create sub formă de prezentări cu parcurs de activizare, descoperire pas cu pas, interactive, oferă posibilitatea corelării video-audio-practic. **Se pot astfel îmbunătăți metodele clasice de predare prin adăugarea celor moderne.**

Resursele educaționale digitale facilitează prin atractivitatea și modul lor de concepere, retenția informațiilor, înțelegerea acestora, cât și punerea în aplicare. Pe de altă parte provoacă elevul în operarea cu mijloacele tehnice, digitale, mediul online, crearea unei noi forme de exprimare și răspuns.

Astfel, integrarea tehnologiei în scopuri educaționale devine esențială pentru obținerea cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor de viitor ale elevilor. Tehnologiile digitale pot contribui semnificativ la îmbunătățirea eficienței și a rezultatelor învățării, așa încât devin absolut necesare pentru organizarea și desfășurarea unui învățământ modern. În mediul online găsim numeroase instrumente digitale, care permit realizarea unor abordări didactice interactive și adaptarea actului educațional la specificul de învățare al elevilor. Resursele digitale pot motiva elevii să învețe materiile pe care profesorii le predau, îi ajută să înțeleagă și să asimileze rapid conținuturile și competențele la nivelul disciplinei și în contexte transdisciplinare.

Cu ajutorul resurselor și produselor digitale, profesorul implică elevii în învățarea independentă. Existența unui mediu virtual academic creat de profesor, având la bază dispozitive, platforme și resurse educaționale digitale, va stimula motivația și creativitatea elevului. Totodată, elevii își vor îmbunătăți abilitățile de lucru cu calculatorul.

În acest context, este necesară încurajarea creării de resurse educaționale deschise de calitate. De asemenea, devine imperativă organizarea resurselor educaționale deschise existente, ordonarea și ierarhizarea lor pe mai multe criterii, dar în primul rând în funcție de o filosofie specifică, pe un fundament conceptual orientat către inovare didactică autentică. *Platformele cu resurse educaționale deschise:*

- ajung la o masă critică de cadre didactice;
- oferă suporturi de curs cu abordare unitară;
- oferă resurse și idei pentru o apropiere între curriculumul intenționat și curriculumul realizat;
- susțin coagularea de comunități de învățare și de atitudini în jurul unor ideilor pedagogice cu aplicativitate imediată.

În particular, fiecare resursă educațională deschisă aflată la dispoziția cadrului didactic:

- este un vehicul și un prilej pentru practici didactice inovative; includerea unei RED digitale necesită reproiectarea activității de învățare, schimbând, într-un sens benefic pentru elevi, abordările convenționale/ tradiționaliste;
- sugerează posibile legături, câteodată inedite, între conținutul învățării și modul de abordare al acestuia;
- oferă alternative (suport pentru transpoziție didactică adaptată, personalizată, individualizată); permite personalizarea și adecvarea situațiilor educative.

2. Înscrierea unei resurse în portaluri RED

Resursele educaționale deschise sunt mijloace de învățare adaptate la nevoile specifice ale procesului instructiv-educativ, disponibile gratuit. Cadrele didactice pot propune materiale educaționale proprii, în format electronic, cu respectarea legislației în vigoare privind proprietatea intelectuală/dreptul de autor.

Materialele pot fi: cursuri, proiecte de lecții, prezentări, cărți, manuale, teme pentru acasă, chestionare, activități în clasă sau în laborator, jocuri, simulări, teste, resurse audio sau video și multe altele puse la dispoziție în format digital sau pe un suport fizic și la care ai acces liber.

În funcție de tipul de utilizare putem să alegem o licență CC specifică. De exemplu, pentru software-ul în scopuri educaționale sau non-comerciale, o licență CC BY-NC ar putea fi potrivită. În general, este recomandat să consultăm pagina **Creative Commons** pentru a afla mai multe despre diferitele **tipuri de licențe CC** și să alegem cea mai potrivită licență pentru resursa creată. De asemenea, este important să citim cu atenție termenii licenței și să respectăm condițiile de utilizare a resurselor licențiate în conformitate cu licența specifică.

În ceea ce privește alegerea tipului de licență, acesta ar trebui să fie făcut de proprietarul de drepturi, luând în considerare aspecte precum gradul de libertate pe care îl dorește să-l ofere utilizatorilor săi în utilizarea și distribuirea conținutului și protejarea drepturilor sale de autor.

Aplicațiile online care pot fi utilizate pentru a crea diverse tipuri de resurse în format digital și totodată stau la baza a diverse activități de învățare online și sunt resurse utile în activitatea didactică:

- realizarea de prezentări electronice: PowerPoint, Google Prezentări, Prezi(<https://prezi.com/>), Canva (<https://www.canva.com/>), Sway (<https://sway.office.com>);
- crearea de aviziere virtuale: Padlet (<https://padlet.com/>), Symbaloo (<https://www.symbaloo.com/>), Webjets (<https://www.webjets.io/>);
- crearea de materiale video, desene animate, benzi desenate: Edpuzzle (<https://edpuzzle.com/>), Pixton (<https://pixtin.com>), etc.
- crearea documentelor colaborative (Documente Google);

- crearea unor nori de cuvinte: Wordle (<https://www.wordle.net>), WordArt (<https://wortart.com>);
- crearea de jocuri interactive și jocuri interactive: ClassTools (<https://classtools.net/>), Kubbu (<https://www.kubbu.com/>);
- realizarea instrumentelor de evaluare: Google forms, Socrative, Kahoot (<https://kahoot.com/>), Mentimeter (<https://www.mentimeter.com/>), etc.

Dintre platformele educaționale utile, enumerez: LearningApps, Edmondo, Kahoot, Padlet, Canva, Wordwall, Digitaledu, Genially, etc. Majoritatea platformelor necesită cont pentru a le putea accesa.

Pentru a înscrie resursele educaționale digitale pe platforma <https://red.educared.ro/> am identificat următorii pași:

1. **Accesare** platformă <https://red.educared.ro/>
2. **Identificare (Logare),**
3. **Selectăm Adaugă** -din meniul de sus
4. **Selectăm Resursă educațională** și se completează toate spațiile.
5. În continuare se parcurg următorii pași, iar la fiecare se completează spațiile necesare despre resursă:

Pas 1: Definire/ Pas 2: Încadrare resursă/ Pas 3: Detalii /Pas 4: Conținut

6. **Integrare** resursă pe platformă

3. Avantajele utilizării resurselor educaționale deschise

a) Avantajele resurselor educaționale deschise pentru cadre didactice:

- acces la materiale interactive și colaborative în procesul de învățare-predare-evaluare;
- schimbări pozitive în designul activităților didactice;
- sprijin pentru parcursul educațional la clasă, atât online cât și față în față;
- dezvoltă competențe digitale, potențează competențe pedagogice și în domeniul de specialitate.
- obține feedback-ul utilizatorilor;
- recunoaștere profesională și sporirea reputației;
- acces la materiale calitative, pentru a îmbunătăți curricula;
- intensificarea dialogului în cadrul școlii și în afara ei cu colegii;

-o mai mare disponibilitate a conținutului și concentrare pe experiența de învățare (inclusiv extinderea ariei de participare);

-capacitate crescută de a sprijini elevii de la distanță;

- eficiență în producerea de conținuturi;

b) Avantajele resurselor educaționale deschise pentru elevii:

-acces la cunoaștere/ învățare, parcursuri alternative de învățare;

-mijloc de dezvoltare a competențelor digitale;

-mijloc de dezvoltare de abilități, în activități independente sau conduse de profesor;

-familiarizare cu instrumente de muncă intelectuală.

- accesul la educație de calitate;

- obținerea feedbackului direct și indirect;

- implicarea la distanță a autorilor atât cadre didactice , cât și elevi;

- formarea unor comunități de învățare dinamice și flexibile;

- utilizarea lor nu este condiționată de un nivel ridicat al competențelor digitale;

- stimularea inovației didactice;

- materialele pot fi adaptate în funcție de nivelul de studiu al elevilor, al preferințelor acestora, pentru a se atinge obiectivele și rezultatele educaționale dorite.

- aplicarea cunoștințelor într-un context mai larg;

-suport pentru abordări centrate pe elev, individualizate, nonformale;

Crearea conținutului și valorificarea acestuia prin integrarea tehnologiilor digitale este esențială în dezvoltarea competențelor. Utilizarea resurselor educaționale digitale permit exploatarea, detalierea, argumentarea precum și alegerea anumitor metode și tehnici de prezentare a conținutului, astfel tehnologia didactică contribuie la schimbarea de paradigmă în ceea ce ține de crearea și livrarea conținutului didactic.

Avantajele promovării și aplicării acestui concept în sistemul educațional sunt impresionante. În același context, pornind de la problema costurilor foarte mari pentru manuale/suporturi de curs și, implicit, lipsa de capacitate financiară a elevilor și studenților de a le cumpăra, relevăm faptul că, atunci când transformăm resursele educaționale respective în resurse digitale, oferim oportunități extinse unui număr foarte mare de persoane. Referindu-se la acest aspect, David Wiley subliniază că poate fi utilizat orice material educațional, deoarece *Internetul permite acest lucru*, dar apare o problemă – *copyright-ul interzice*. Ce putem face? O soluție propusă de specialiști este utilizarea licențelor *Creative Commons* (CC), care indică că materialele pot fi diseminate. Astfel, *Internetul permite și licențele libere permit*.

În concluzie, resursele educaționale deschise facilitează deschiderea actului educațional înspre interdisciplinaritate, gândire critică, experiment, discernământ, aplicabilitate, îmbunătățind, astfel, performanțele școlare. Conform *Ghidului de bune practici “Resurse educaționale deschise”* (România, 2013), RED constituie primul „**bun comun**” (adică acel „commons” pe care licențele Creative Commons îl doresc a se dezvolta), la care profesorii, elevii, studenții și sfera academică ar trebui să aibă acces. În funcție de tipul de utilizare putem să alegem o licență CC specifică. De exemplu, pentru software-ul în scopuri educaționale sau non-comerciale, o **licență CC BY-NC** ar putea fi potrivită. În general, **este recomandat să consultăm pagina Creative Commons** pentru a afla mai multe despre diferitele **tipuri de licențe CC** și să alegem cea mai potrivită licență pentru nevoile resursei. De asemenea, **este important să citim cu atenție termenii licenței și să respectăm condițiile de utilizare a resurselor licențiate** în conformitate cu licența specifică.

Folosirea tehnologiei ca resursă de învățare schimbă actul didactic tradițional trecând de la predarea pasivă la învățarea activă, în această situație elevul fiind situat în centrul procesului de învățământ, iar învățarea trece și dincolo de clasă, elevii dezvoltându-și competențe de gândire, comunicare și învățare. Prin utilizarea TIC și a tehnologiilor multimedia se obține o eficientizare a procesului de învățământ, se facilitează cunoașterea, aprofundarea, asimilarea unui bagaj complex de cunoștințe în perioadă scurtă de timp și putându-se organiza diverse proiecte de lucru în colaborare.

Bibliografie:

- <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20200715-1>
- http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/12/Ghid_RED-1.pdf
- <http://dir.upsc.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/2573/IntegrareaResurselorEducatinaleOnline.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- <https://revistaprofesorului.ro/resurse-educationale-deschise/>
- <https://www.educared.ro/stiri/resursele-educationale-deschise-red-un-suport-dorit-de-cadrele-didactice-din-romania/>
- <https://didactform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-pentru-dezvoltarea-unui-management-institutional-antreprenorial-de-calitate-in-scoli-defavorizate/resurse-educationale-deschise-red>

1.42. EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Prof. Stan Laurenția

C.S.E.I. Delfinul Constanța, jud. Constanța

„Dacă un copil nu poate învăța în felul în care îi predăm, atunci trebuie să îi predăm în felul în care el poate învăța.”(Ivan Lovaas)

Sistemele educaționale anterioare plasau copiii care erau diferiți și cu dificultăți de învățare într-o secțiune separată “specială”. Înainte, cadrele didactice care nu erau implicate în mod specific și concret în educația specială au fost formate plecând de la premisa că elevii cu nevoii speciale nu reprezintă preocuparea lor. Pentru ei există școli speciale cu profesori formați special. Abordarea educației incluzive susține că elevii cu nevoie speciale trebuie educați și pot fi educați împreună cu cei de vârstă lor în școlile de masă.

Educația incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări și construcții continue pentru a realiza politici și practici incluzive și a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educația incluzivă a apărut ca o reacție firească a societății la obligația acesteia de a asigura cadrul necesar și condițiile impuse de specificul educației persoanelor cu cerințe educative speciale.

Educația incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor și mentalităților, dar și a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educației și dezvoltării lor.

Astfel, educația incluzivă reprezintă un sistem educațional în care toate școlile încearcă să ofere “educație pentru toți”. Este un sistem care recunoște dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună și consideră că educația tuturor copiilor este la fel de importantă.

Principiile pe care se axează educația incluzivă sunt următoarele:

- principiul dreptului egal la educație;
- principiul egalizării șanselor;
- principiul interesului superior al copilului;
- principiul nondiscriminării, toleranței și al valorificării tuturor diferențelor;
- principiul intervenției timpurii;
- principiul individualizării procesului educative și al dezvoltării maxime a potențialului fiecărui copil;

- principiul asigurării serviciilor de sprijin;
- principiul flexibilității în activitatea didactică;

Pentru ca educația copiilor cu cerințe educaționale speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferențiat, să fie adaptată particularităților elevilor.

Caracterul integrat al învățământului ne pune în fața problematică a situației în care un copil cu cerințe educaționale speciale este integrat într-o clasă obișnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situația copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situația clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce se urmărește este o bună înțelegere reciprocă, o existență socială normală a copiilor, în ciuda diferențelor existente. Pentru copilul cu CES aceasta înseamnă a fi înțeles și acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieții de grup. Această normalizare a relațiilor este benefică și pentru ceilalți elevi, care învață să respecte dreptul la diferență, să fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăți în viață.

Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculară joacă rolul esențial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învățământ după posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparențelor nu au timp să aștepte: dacă sunt lăsați să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranță de suferit.

Orice realizare/progres a unui copil cu ces nu se poate face fără implicarea familiei.

Familia a avut și are un rol important în viața copilului. În viața fiecărui copil, familia reprezintă primul mediu de socializare caracterizat prin securitate afectivă, susținere, sprijin, cooperare, viață comună, aspirații și interese comune.

Principalele caracteristici ale familiei care influențează în mod fundamental dezvoltarea socială a copilului sunt:

- legătura biologică de bază a persoanei care îi conferă identitate și îl susține în dezvoltarea intelectuală, afectivă și morală;
- primul grup social în care trăiește și se descoperă pe sine;
- asigură climatul de securitate afectivă necesar dezvoltării armonioase și echilibrate a personalității;
- cadrul optim de dezvoltare a individualității și de valorizare a potențialului copilului.

Copilul se modelează pe baza lucrurilor pe care părinții le spun și fac. Felul în care părintele se comportă și vorbește cu copiii are o influență enormă asupra dezvoltării lor, dar poate afecta încrederea în sine a copilului. Atunci când părinții laudă copilul în mod constant, asigură copilului o dezvoltare cu încredere în sine corespunzătoare. Dar atunci când părinții sunt critici și inconsecvenți, sau chiar neiubitori, copiii invariabil vor crește subevaluându-se. Îmbrățișarea copilului sau lăudarea lui pentru un comportament adecvat îl va încuraja pe copil să vadă că a te purta bine, plăcut, blând, atrage recompense. De asemenea, încurajează încrederea în sine. Copiilor le place să audă că sunt iubiți. Dacă un copil se poartă rău trebuie criticat comportamentul și nu copilul.

Parteneriatul grădiniță/ școală - familie se referă la construirea unor relații pozitive între acestea, la o unificare a sistemului de valori care poate avea un efect benefic asupra copilului .

O bună colaborare și comunicare între familie și celelalte instituții este necesară, dar nu este suficientă pentru buna dezvoltare a copilului. Este nevoie ca această colaborare să se poarte în jurul nevoii pe care o are copilul de a fi în societate.

În concluzie, interacțiunea copilului pe tot parcursul formării sale cu elemente ale mediului familial, mediul școlar (pedagogic) cât și mediul social favorizează în mod semnificativ progresele și calitatea achizițiilor necesare evoluției și dezvoltării sale personale

Bibliografie:

A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005

Elena Bonchiș, „Familia și rolul ei în educarea copilului”, Ed. Polirom 2011

Informații culese de pe internet

1.43. TIPURI DE INTERVENȚIE ȘI SUGESTII DE ACTIVITĂȚI ÎN CAZUL BULLYINGULUI MANIFESTAT ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL

Prof. Szabo Szemida

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Sibiu, jud. Sibiu

Bullying-ul este o problemă complexă care necesită un efort coordonat din partea mai multor părți pentru a o aborda în mod eficient. Atunci când bullying este raportat sau suspectat, este esențial să se intervină cât mai curând posibil pentru a preveni alte vătămări aduse victimei. Există mai multe tipuri de intervenție într-un caz de agresiune, printre care:

Intervenție individuală: Acest tip de intervenție se concentrează pe victima agresiunii. Aceasta implică oferirea de sprijin emoțional, consiliere și alte resurse pentru a ajuta victima să facă față efectelor agresiunii. Aceasta poate include conectarea victimei cu profesioniști în sănătate mintală, consilieri școlari sau grupuri de sprijin.

Intervenția colegilor: Intervenția colegilor implică implicarea altor colegi pentru a ajuta la prevenirea sau oprirea agresiunii. Poate include intervenția spectatorilor, în care martorii agresiunii intervin pentru a opri comportamentul, sau mentorat de la egal la egal, în cazul în care elevii sau colegii mai în vârstă acționează ca modele pozitive și mentori pentru studenții sau colegii mai tineri.

Intervenția în familie: Intervenția în familie implică implicarea familiilor victimei și a agresorului pentru a aborda problemele de bază care pot contribui la comportament. Aceasta poate include consiliere, mediere sau educație parentală pentru a-i ajuta pe părinți să înțeleagă cum să-și susțină copiii și să prevină incidentele viitoare de agresiune.

Intervenție la școală sau la locul de muncă: școlile și locurile de muncă au responsabilitatea de a oferi un mediu sigur și favorabil tuturor elevilor sau angajaților. Intervenția la școală sau la locul de muncă poate implica implementarea politicilor și procedurilor de prevenire a agresiunii, cum ar fi mecanisme clare de raportare, măsuri disciplinare pentru comportamentul de agresiune și programe educaționale pentru elevi sau angajați.

Intervenția comunitară: Intervenția comunitară implică implicarea comunității mai largi pentru a aborda hărțuirea. Aceasta poate include campanii de conștientizare, evenimente comunitare și parteneriate între școli, locuri de muncă și organizații comunitare pentru a aborda hărțuirea la nivel sistemic.

În concluzie, există diferite tipuri de intervenție într-un caz de agresiune și este necesar un efort coordonat din partea mai multor părți pentru a aborda problema în mod eficient. Oferind sprijin emoțional, consiliere, mentorat de la egal la egal și implementând politici și proceduri de prevenire a agresiunii, putem crea un mediu mai sigur și mai incluziv pentru toți.

Sugestii de jocuri și/sau activități de prevenire și intervenție privind bullying-ul în instituțiile de învățământ.

Activitățile de prevenire a agresiunii pot fi o modalitate eficientă de a crea un mediu pozitiv și incluziv în instituțiile de învățământ. Iată câteva sugestii pentru jocuri și activități care pot fi folosite pentru a preveni și a interveni în cazurile de agresiune:

Jocuri de rol: jocurile de rol sunt o modalitate eficientă de a ajuta elevii să înțeleagă impactul agresiunii asupra celorlalți. Elevii pot juca diferite scenarii și pot explora diferite moduri de a răspunde la comportamentul de agresiune. Această activitate poate ajuta elevii să dezvolte empatia și să învețe abilități eficiente de comunicare și rezolvare a conflictelor.

Proiecte de artă în colaborare: proiectele de artă în colaborare, cum ar fi pictura murală sau proiectele de sculptură în grup, pot ajuta elevii să lucreze împreună și să dezvolte un sentiment de comunitate. Această activitate poate promova, de asemenea, valori pozitive, cum ar fi incluziunea, empatia și respectul pentru diversitate. Elevii pot crea piese de artă care promovează un mesaj pozitiv împotriva agresiunii, iar acest lucru poate fi afișat în școală sau comunitate.

Discuții la clasă: discuțiile la clasă pot fi o modalitate eficientă de a promova comunicarea deschisă și conștientizarea despre intimidare. Profesorii pot facilita discuțiile despre ce este hărțuirea, cum afectează aceasta persoanele și comunitățile și ce pot face elevii pentru a preveni și a interveni în cazurile de hărțuire. Acest lucru îi poate ajuta pe elevi să dezvolte abilități de gândire critică și să-i încurajeze să fie mai empatici și mai plini de compasiune față de ceilalți.

Activități de întărire pozitivă: activitățile de întărire pozitivă, cum ar fi sistemele de recompensă sau programele de recunoaștere, pot ajuta la promovarea comportamentelor pozitive și la crearea unei culturi a incluziunii și bunăvoinței în clasă. De exemplu, profesorii pot crea un sistem care îi recompensează pe elevi pentru că au demonstrat bunătate, respect și empatie față de ceilalți. Acest lucru poate ajuta la întărirea comportamentelor pozitive și încurajează elevii să acționeze într-un mod mai pozitiv și mai incluziv față de colegii lor.

Bibliografie:

Acțiuni “Anti-bullying” Manual școlar - Realizat de Centrul pentru studierea comportamentului Northampton, Aprilie 2015

1.44. AMELIORAREA AGRESIVITĂȚII ÎN CAZUL COPIILOR CU CES

Prof. Teleptean Doina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Atunci când ne propunem să cunoaștem viața psihică a unei persoane, cu sau fără dizabilități, putem aborda mai multe perspective. Atunci când ne referim la persoanele cu dizabilități, anumite elemente care intră în structura personalității lor - *imaginea de sine și stima de sine* - capătă o importanță deosebită și influențează în mare măsură raporturile cu cei din jur și, nu în ultimul rând, acceptarea de sine.

În societatea actuală problema agresivității preocupa în cel mai înalt grad pe părinți, profesori și societatea civilă. Conceptul de agresivitate este greu de definit. În limba latină cuvântul *aggredior* are mai întâi semnificația de "a merge spre", "a se apropia" și abia pe urmă sugerează ideea unui atac. Unii specialiști susțin că agresivitatea ar fi unul dintre întristătoarele produse ale unei eredități patologice și ale unui mediu stricat. După alții, agresivitatea este un fenomen "firesc" și la copilul sau adolescentul normal. Se spune că fără agresivitate omul n-ar rezista în mediul în care trăiește, deoarece agresiunea este indispensabilă cuceririi unui loc în grupul social, fiind baza constructivă a oricărei activități.

Se cuvine să facem deosebirea între agresivitate și ceea ce numim pragul ei maxim- violența, deoarece agresivitatea umană nu antrenează inevitabil violența. Desigur că agresivitatea nu poate fi numai de natura socială, în producerea ei având un rol important și matricea genetică. Aceasta poate fi redusă prin metodele de educație pe care școala le aplică, dar și prin implicarea familiei pentru evitarea actelor de violență. Se observă că un copil care îndură în familie presiunea comportării părintești dure, își însușește și el același fel de comportare : devine dur în relațiile cu ceilalți copii. Părerea că bătaia îndreaptă ceva s-a dovedit a fi incorectă. Unii părinți motivează ca propriul copil este agresiv, crud, brutal pentru că "așa s-a născut". Dacă ei află ca propriul copil l-a bătut pe altul, recurg la bătaie, adică fac exact ceea ce nu trebuie să facă. Situația scapă de sub control atunci când părinții nu se pot stăpâni, dacă "se lasă scoși din răbdări", adică sunt manevrați de copii; dacă părintele rămâne lucid, copilul își dă seama ce înseamnă stăpânirea de sine, siguranța reacției sale. Părinții trebuie să analizeze cu multă atenție ieșirile agresive ale copiilor, să nu-i pedepsească în mod subiectiv și pe nedrept.

Agresivitatea este un factor important al comportamentului uman, fiind întotdeauna dirijată împotriva cuiva. Motivele pentru care copiii devin agresivi sunt extrem de numeroase. Copilul trebuie să aibă legături, cu grupul căruia îi aparține, altfel resimte sentimentul de nesiguranță care poate degenera în ostilitate. Copiii familiilor numeroase nu se arată prea dificili și înțeleg repede regulile vieții sociale, dar copiii care provin din familii reduse iau cunoștință cu regulile vieții sociale abia când merg la școală. Familiile numeroase sunt un bun teren de pregătire pentru viața socială. Felul în care părinții își cresc copiii poate să aducă un început de soluție la problema agresivității. Există anumite condiții care pot contribui la reducerea acesteia: fiecare să fie în stare de a se respecta, trebuie evitată perturbarea relațiilor esențiale dintre indivizi, adulții trebuie să

definească clar caracteristicile comportamentului admisibil. Experiența a arătat că dacă dăm destulă dragoste și ne ferim, pe cât posibil să-i frustrăm, copiii nu se mai manifestă agresiv.

În prezent constatăm ca învățământul suportă o serie de schimbări în ceea ce privește instrucția și educația copiilor, deoarece pâna nu demult se aprecia ca învățământul avea ca obiectiv instruirea sau transmiterea de cunoștințe. Condițiile sociale actuale s-au schimbat foarte mult și de aceea, școala va trebui să se adapteze acestor schimbări, îmbinând aspectele socio-afective cu cele intelectuale.

Tehnici care pot fi utilizate pentru reducerea agresivității la copiii cu CES

Consilierea psihologică, intervenția consilierului vizează:

- Prevenția în planul intelectual–cognitiv, prin educarea copiilor, prin informarea/ formarea părinților, familiilor, cadrelor didactice și nedidactice din școală, a membrilor comunității cu privire la creșterea copiilor și în plan psihologic, pentru rezolvarea problemelor emotionale și comportamentale, eliminarea riscurilor și a defavorizării în dezvoltarea copiilor.
- Rezolvarea unor situații/crize/probleme/conflicte prin participarea la ședințe de consiliere individuală sau de grup, întâlniri cu părinții, membrii familiei, resursele umane din școală, ateliere de lucru, activități speciale.

Potrivit politicilor educaționale care promovează includerea copiilor cu CES, consilierul poate să intervină pentru ca un copil să nu fie exclus sau marginalizat, prin propunerea și derularea unor activități, cum ar fi: informarea despre ceea ce înseamnă copil cu cerințe educaționale speciale și dezvoltarea lui la nivel biologic, psihic, social; informarea despre drepturile copilului; abilitarea cu în tehnici de lucru specifice a părinților, profesorilor, voluntarilor; conștientizarea și sensibilizarea față de copiii cu CES; consilierea părinților copilului aflat în dificultate cu privire la atitudinile și comportamentele lor față de copil și față de propria dificultate; consilierea celorlalți „actori” din școală care să asigure suport copiilor cu CES; dezvoltarea unor practici concrete pentru includerea copiilor cu CES (curriculum personalizat, metode de lucru adaptate, persoană de sprijin, mediu de învățare pozitiv, atitudine deschisă etc.).

Arterapia, se referă în principal la folosirea mijloacelor de expresie artistică în scopuri terapeutice. În cadrul arterapiei întâlnim tehnici și metode precum- desenul, pictura, modelajul, colajul, teatrul, basmele terapeutice, muzica și dansul. Știm cu toții ce efect poate avea muzica asupra noastră. Ni se întâmplă adeseori ca o melodie auzită din întâmplare să ne schimbe starea de spirit, să ne facă mai tonici, mai veseli, sau, dimpotrivă, să ne întristeze. Muzica este o artă, prin intermediul căreia se exprimă sentimente sau idei cu ajutorul sunetelor. Există studii care demonstrează importanța muzicii în viața copiilor, încă din viața intrauterină. La copiii cu instabilitate emoțională, muzicoterapia poate determina diminuarea tensiunilor, reducerea agresivității, îmbunătățește cooperarea în cadrul grupului, ameliorează munca în echipă. În aceeași măsură, meloterapia de grup ajută copiii cu tulburări relaționale deoarece favorizează participarea la activități în comun. La copilul hiperactiv muzicoterapia facilitează ameliorarea inhibiției voluntare. Muzica are capacitatea de a interveni regulator în comportamentul afectogen, pentru că nu este filtrată la nivel cognitiv, ci numai la cel afectiv, având o influență mult mai profundă. Prin

dansterapie, sau învățarea unui instrument, copilul agresiv își poate diminua impulsivitatea, descărcând tensiunile într-un mod constructiv, armonios.

Managementul clasei este definit ca abilitatea profesorului de a programa și organiza activitățile clasei în scopul asigurării unui climat favorabil învățării. Managementul clasei are ca și obiective: prevenția și disciplina. Poate că nici un alt aspect al predării, nu constituie o preocupare la fel de importantă a profesorilor – indiferent că sunt începători sau cu experiență – decât activitățile de management a clasei. Managementul clasei reprezintă un set complex de comportamente de organizare a clasei, inițiate de către profesor, cu scopul de a crea și menține un climat, care să-i permită atingerea obiectivelor instrucționale.

Strategii de prevenire și reducere a agresivității în contextul școlar:

1. Introducerea părinților în programe de prevenție și intervenție – părinții trebuie să fie parteneri sociali ai cadrelor didactice pentru susținerea efortului de reducere și prevenție a comportamentelor violente (“recompensarea acasă a comportamentelor prosociale”).

2. Schimbarea contextelor școlare care utilizează pedeapsa – aspectele negative din contextul școlar care au legătură cu întărirea comportamentelor agresive pot fi: utilizarea excesivă a dezaprobării sau lipsa remarcilor de aprobare din partea profesorului sau a colegilor, experiențe de eșec școlar, greșeli excesive, schimbări în rutina clasei, tehnici agresive de gestionare a comportamentelor violente ale copiilor. Obiectivele acestui gen de intervenție vizează învățarea și utilizarea de către cadrele didactice a tehnicilor de gestionare a comportamentelor elevilor, încurajarea comportamentelor acceptate social.

3. Învățarea de către copii a abilităților sociale – cei mai mulți copii devin agresivi deoarece au un deficit de abilități sociale adecvate.

Obiectivele acestei strategii de intervenție vizează învățarea de către elevi a unor comportamente care să-i ajute să gestioneze situațiile în care se confruntă cu comportamente agresive ale celorlalți (să ignore situațiile, să-și ia distanță de aceste situații, să reacționeze cu fermitate și să solicite asistența profesorilor atunci când este nevoie).

Bibliografie:

Iucu R-Managementul și gestiunea clasei de elevi, Ed. Polirom, Iasi 2000

Schiopu U, Verza E. - Psihologia vârstelor, București, EDP, 1981

Verza E. - Psihopedagogia specială, București, EDP, 1994

Verza E.F. – Introducere în psihopedagogia specială și asistența socială, ed. Fundației Humanitas, 2002

1.45. INFLUENȚA POVEȘTIILOR SOCIALE ASUPRA DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR SOCIALE LA COPIII CU TULBURARE DIN SPECTRUL AUTIST

Prof. Thudt Cristina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

În profesia mea, ca și cadru didactic, nu de puține ori am întâlnit elevi care prezintă dificultăți interpersonale în deprinderea abilităților sociale și în a stabili și menține relații, atât în context școlar, cât și cu persoane din cadrul familiei. Pentru unii dintre aceștia, dificultățile sunt temporare, specifice vârstei, dar pentru alții, cum sunt și copiii diagnosticați cu tulburare din spectru autist (TSA), aceste dificultăți legate de constituirea relațiilor cu ceilalți membri ai comunității sunt persistente și pot interfera pe termen lung cu integrarea lor socio-profesională.

TSA reprezintă în zilele noastre o importantă categorie de afecțiuni pentru care părinții, din proprie inițiativă sau la recomandarea educatorului, se adresează specialiștilor – medicului de familie, pediaterului sau psihiatrului pediatru.

Potrivit lui Sansosti, Powell-Smith și Kincaid (2004), principalul obiectiv al intervențiilor în cazul autismului este îmbunătățirea competențelor sociale și diminuarea frecvenței și a intensității comportamentelor problematice identificate.

În literatura de specialitate, *competența socială* este definită ca fiind „*abilitatea de a manifesta comportamente adecvate și acceptate din punct de vedere social, care au consecințe pozitive asupra persoanelor implicate și permit atingerea unor scopuri*” (Catrinel și Kállay, 2007) iar S. Chelcea (1998) descrie competența socială ca fiind “*un tip de comportament ce conduce la performanță socială*”.

Studiile au arătat că intervenția cu ajutorul poveștilor sociale a fost eficientă în:

- *îmbunătățirea comportamentelor sociale* (Crozier și Tincani - 2006; Kuoch & Mirenda - 2003; Wright & McCathern - 2012) și
- *modificarea comportamentelor inadapative* (de exemplu, Brownell - 2002; Rust & Smith - 2006).

Poveștile sociale pot îmbunătăți semnificativ modul în care copiii cu autism se raportează la ceilalți și totodată îi ajută să învețe ce să facă (și ce să nu facă) atunci când se confruntă cu situații de viață necunoscute. De fapt, intervenția cu ajutorul poveștilor sociale ajută copiii cu TSA prin ilustrare și conducerea unei situații sociale confuze care duce la un comportament inadapabil (Gray, 2010). Mai exact, ajută copiii cu TSA să-și gestioneze comportamentele, oferind descrieri exacte a ceea ce se întâmplă într-o poveste și de când, cum și de ce au avut loc evenimentele descrise.

Structura intervenției cu ajutorul poveștilor sociale cuprinde trei etape: instructajul, activitatea socială și autoevaluarea.

Pentru a fi eficientă, orice poveste socială ar trebui: să aibă un obiectiv specific care să vizeze comportamentul dorit; conținutul să fie relevant și interesant pentru copil; să răspundă la întrebările: Unde?, Când?, Cine?, Ce?, Cum? și De ce?; să folosească un limbaj pozitiv, cuvinte simple și încurajatoare.

Poveștile sociale sunt compuse din combinații de propoziții de diferite tipuri. În abordarea lui Gray (1998, 2000, 2004), poveștile sociale conțin următoarele tipuri de propoziții:

- Propoziții descriptive: apar la începutul poveștilor sociale și descriu ceea ce fac oamenii în anumite situații sociale și definesc clar *unde* se întâmplă o situație, *cine* este implicat, *ce face* și *de ce*.
- Propoziții de perspectivă: prezintă reacțiile celorlalți la o situație, astfel încât persoana cu TSA poate învăța modul în care ceilalți percep diverse evenimente. Acestea descriu stările interne ale oamenilor, gândurile, sentimentele și dispoziția lor.
- Propoziții directive: prezintă indicii sociale în diverse situații și direcționează o persoană către un răspuns sau un comportament dorit. Având în vedere natura propoziției directive, trebuie să fim atenți ca acestea să fie corect enunțate și să nu limiteze opțiunile persoanei cu TSA. Cu cât numărul propozițiilor directive este mai mare, cu atât sunt mai specifice indiciile privind modul în care subiectul ar trebui să se comporte.

Acestea sunt menționate întotdeauna în termeni pozitivi și sunt enunțuri individualizate ale răspunsurilor dorite. Propozițiile directive urmează adesea propoziții descriptive, împărțind informații despre ceea ce este de așteptat ca răspuns la un anumit indiciu sau situație.

- Propoziții de control: sunt adăugate de obicei de către persoana cu TSA după ce a parcurs povestea socială și au ca scop consolidarea informațiilor prezentate în poveste. Totodată, ele sunt importante pentru ca povestea socială să nu se transforme într-o „poveste antisocială” de cereri și comenzi.
- Propoziții afirmative: pot fi folosite împreună cu propoziții directive, perspective sau descriptive.

Consider oportună utilizarea intervenției cu ajutorul poveștilor sociale în activitățile terapeutice recuperatorii în cazul copiilor cu TSA cu scopul îmbunătățirii relaționării acestora cu cei din jur și a modului de a se raporta la eventuale situații de viață necunoscute.

Bibliografie:

EDICT – Revista educației (ISSN 1582 – 909 X) , Educația și dezvoltarea competenței sociale, 2001

<https://www.suntautist.ro>

1.46. SCHIMBUL DE BUNE PRACTICI – UN MOD DE A ADUCE PROFESIONIȘTI ÎMPREUNĂ

Prof. Tocuț Maria Dorina

C.Ș.E.I. „Orizont” Oradea, jud. Bihor

Implicarea în schimburi de experiențe cu alte școli și instituții europene similare este o oportunitate ce ar fi bine să devină obiectiv pentru fiecare profesionist din sistemul de învățământ.

O astfel de experiență aduce schimbări majore la nivelul comunității profesionale care a fost implicată cât și la nivelul comunității de elevi prin explorarea și aplicarea de practici și metode inovative. Nu este de neglijat faptul că motivația pentru colaborare devine o necesitate, îmbunătățirea competențelor de comunicare într-o limbă străină este spontană și nu în ultimul rând cunoașterea reciprocă a tradițiilor și obiceiurile locale îmbogățește spiritual toți participanții.

Parteneriatul Erasmus **Having Fun in Learning- Gamification, ID number 2022-1-EE01-KA210-SCH-000081117**, a adus împreună specialiști practicieni de la Global Education Center, Amsterdam; Gimnázium, Kollégium, Egységes, Gyógypedagógiai Módszertani, Intézmény, Budapest; Herbert Masingu Kool, Tartu și Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Orizont” Oradea ocazie cu care a fost îmbogățit repertoriul de metode și strategii didactice utilizate la Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Orizont” Oradea consolidând utilizarea metodei GAMIFICĂRII în procesul de predare-învățare dar și în procesul corectiv-recuperatoriu.

Personal am avut oportunitatea de a fi participat la un stagiul de 5 zile la Herbert Masingu Kool, Tartu, Estonia și schimbul de bune practici derulat la C.Ș.E.I. „Orizont” Oradea, unde timp de câte 7 zile profesori din patru țări, România, Olanda, Ungaria și Estonia am lucrat împreună, ne-am dezvăluit practici profesionale uzuale și practici profesionale ce sunt de curând introduse în activitatea noastră. Și unele și altele împreună conduc la reușita actului didactic. Am petrecut împreună timp de calitate, ne-am împărtășit „secrete” profesionale, am vizitat împrejurimile, ne-am cunoscut și am legat prietenii.

Conexiunea dintre oameni, profesori, elevi și școlile din care provenim, bazată pe împărtășirea profesională cred ca este cel mai important beneficiu al acestui proiect, și desigur un minunat produs al colaborării noastre este și ebook-ul cu numele proiectului în care profesorii au avut ocazia de a publica proiecte didactice bazate pe metoda gamificării, realizând astfel o importanta colectie de resurse educaționale care pot fi accesate la adresa: <https://heyzine.com/flip-book/f6f2582a94.html#page/1>

SECȚIUNEA 2

Materiale educaționale

(FIȘE DE LUCRU, TESTE DE
EVALUARE, RESURSE
EDUCAȚIONALE DESCHISE)

2.1. ADJECTIVUL – FIȘĂ DE LUCRU PENTRU COPIL CU CES

Nivel – clasa a V-a

Prof. Bretan Ildico

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Baia Mare, jud. Maramureș

Adjectivul este partea de vorbire flexibilă care arată însușiri ale ființelor, ale lucrurilor și ale fenomenelor naturii.

Am văzut un copac uriaș.

Adjectivul se acordă cu substantivul în gen și număr.

Exemplu:

Băiatul **harnic** muncește cu drag.

↓	↓
gen masculin, nr. singular,	gen masculin, nr. singular

Adjectivul poate sta:

- **înaintea** substantivului pe care îl descrie: **Marile** case atrăgeau toate privirile.
- **după** substantivul pe care îl descrie: Elevul **silitor** ascultă explicațiile profesorului.

1. Potrivește adjectivele din coloana B la substantivele din coloana A, prin săgeți. Alcătuieste propoziții cu aceste grupuri de cuvinte.

A			B		
pădure,	izvor,	cer	multicolore,	șirete,	senin,
flori,	vulpi,	frunze	întunecoasă,	verzi,	limpede,

- a.
- b.
- c.
- d.
- e.
- f.

2. Scrie cuvinte cu sens opus (antonime) pentru:

- murdar ≠
- sănătos ≠
- înalt ≠
- vesel ≠
- tăcut ≠
- cuminte ≠

3. Scrie câte 3 adjective care să descrie persoanele din imaginile de mai jos:

				
slab				

4. Realizează acordul adjectivelor din paranteze cu substantivele ale căror însușiri le arată.

Pe prispă torcea o fată (frumos) Haina ei (alb și lung) și părea un nor de raze și umbre, iar părul ei (aurie) era împletit în cozi (gros) O cunună de mărgăritare era așezată pe fruntea ei (neted)

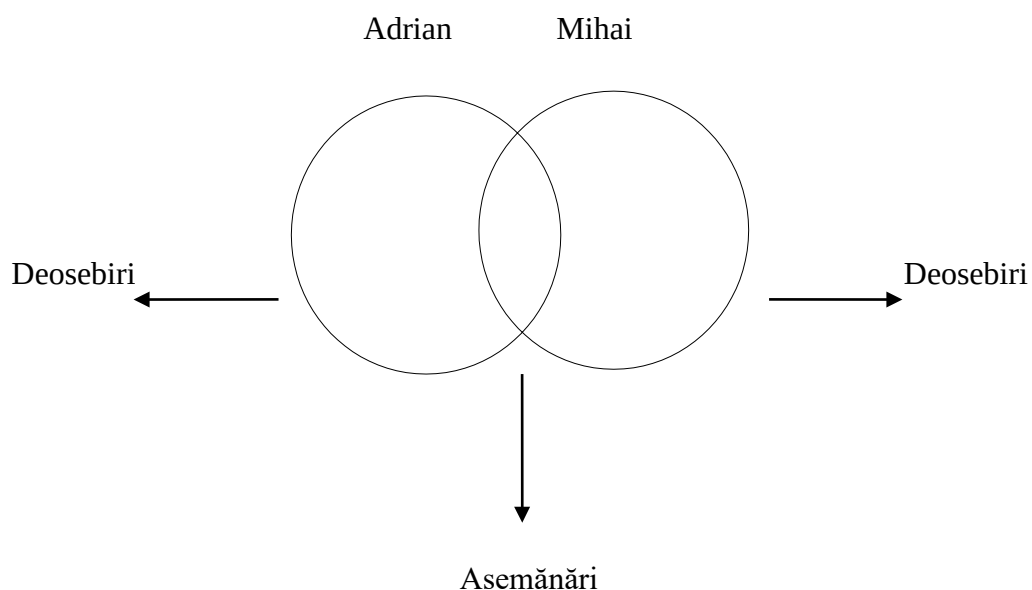
5. Caracterizează cele două personaje din text cu ajutorul adjectivelor:

Adrian și Mihai sunt prieteni foarte buni.

Mihai e mic de statură, robust, cu părul negru și ochii căprui. Zburdalnic și glumeț, el e mereu în centrul atenției.

Adrian e înalt, athletic, are părul blond și ochii verzi. El este un elev silitor, ambițios și un fiu ascultător.

În urma unui concurs organizat în școală, cei doi au fost numiți cei mai harnici elevi.

6. **Grupează în tabel adjectivele date:** ascuțit, mic, pătrat, verde, dulce, sărat, oval, vișiniu, rotund, larg, enorm, galben, albastru, acru, curbat, înalt, iute, scurt, castaniu, amar

Mărime	Culoare	Gust	Formă

7. **Alege din coloana B adjectivele potrivite enunțurilor din coloana A:**

A	B
❖ Lumina a dimineții mă fascina.	strălucitori
❖ Obrajii îi trădau emoția.	copilăros
❖ În lumina dimineții copacii păreau.....	caldă
❖ Avea un comportament	fierbinte
❖ Ne așteaptă o vară.....	palizi

8. Subliniază adjectivele din textul următor și completează tabelul.

„Era un copilaș galben și mărunțel și târa pe pământul ravăn niște ciubote grele ale unui frate mai mare.”

(Mihail Sadoveanu - „Un om năcăjit”)

Adjectivul	Substantivul pe care îl determină	Numărul	Genul

2.2. FIȘĂ DE LUCRU

CALCULUL INVERSEI UNEI MATRICE

Prof. Băcanu Claudia Elena

Liceul Tehnologic Alexandru Ioan Cuza, Slobozia, jud. Ialomița

1. Să se determine $m \in \mathbb{Q}$ astfel încât matricele următoare să fie inversabilă:

$$\text{a) } \begin{pmatrix} m & 8 \\ 13 & -2 \end{pmatrix}; \text{ b) } \begin{pmatrix} m & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}; \text{ c) } \begin{pmatrix} m-1 & 7 \\ 0 & m+2 \end{pmatrix}; \text{ d) } \begin{pmatrix} 1 & 0 & m \\ -3 & 1 & 1 \\ 2 & m & m+1 \end{pmatrix}.$$

2. Să se calculeze inversele matricelor:

$$\text{a) } \begin{pmatrix} 0 & -11 \\ 8 & 0 \end{pmatrix}; \text{ b) } \begin{pmatrix} 13 & 1 \\ -2 & 1 \end{pmatrix}; \text{ c) } \begin{pmatrix} 2 & 2 & 3 \\ 1 & -1 & 0 \\ -1 & 2 & 1 \end{pmatrix}; \text{ d) } \begin{pmatrix} 1 & 5 & 0 \\ 4 & -1 & 3 \\ 2 & 0 & -1 \end{pmatrix}; \text{ e) } \begin{pmatrix} -2 & 0 & 5 \\ 0 & 1 & 4 \\ 3 & -1 & 0 \end{pmatrix}.$$

3. Să se determine $m \in \mathbb{Q}$ astfel încât $A^* = A^{-1}$:

$$\text{a) } A = \begin{pmatrix} m-1 & m \\ 2 & 5 \end{pmatrix}; \text{ b) } A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 0 \\ -3 & -3 & m-4 \\ 1 & 3 & m+3 \end{pmatrix}.$$

4. Să se determine matricea A știind că

$$\text{a) } A^{-1} = \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 2 & 4 \end{pmatrix}; \text{ b) } A^{-1} = \begin{pmatrix} -1 & 2 & 0 \\ 1 & 1 & -5 \\ -2 & 0 & 6 \end{pmatrix}. \text{ Folosiți formula } (A^{-1})^{-1} = A.$$

2.3. FIȘA DESCRIPTIVĂ A UNEI RESURSE, UTILIZATĂ ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. Bancea Melina Mariana

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Speranța" Zalău, jud. Sălaj

I. Date generale	
Titlul resursei educaționale deschise propuse	<i>Alcătuirea unei plante</i>
Disciplina	<i>Biologie</i>
Clasa	<i>Clasa a V-a</i> <i>Dizabilitate intelectuală ușoară/moderată</i>
Autor	<i>Bancea Melina Mariana</i>
II. Prezentarea resursei educaționale deschise	
Competența generală	Investigarea mediului înconjurător folosind instrumente și procedee specifice
Competența specifică vizată	Etapizarea unui demers investigativ vizând mediul înconjurător pe baza unui plan dat
Durata resursei	<i>20 minute</i>
Scurtă prezentare a resursei educaționale deschise propuse (10-15 rânduri)	Resursa este destinată elevilor din învățământul special și nu numai, poate fi introdusă în activitatea de învățare atât în partea de transmitere a cunoștințelor, cât și în partea de fixare, asigurare a retenției și transferului. Urmărește însușirea de cunoștințe despre părțile componente ale unei plante și rolul pe care îl are fiecare parte în dezvoltarea plantei. Elevii citesc descrierea și aleg imaginea corespunzătoare. La finalul exercițiului primesc feedback.
Elemente agregate	https://pixabay.com/ro/

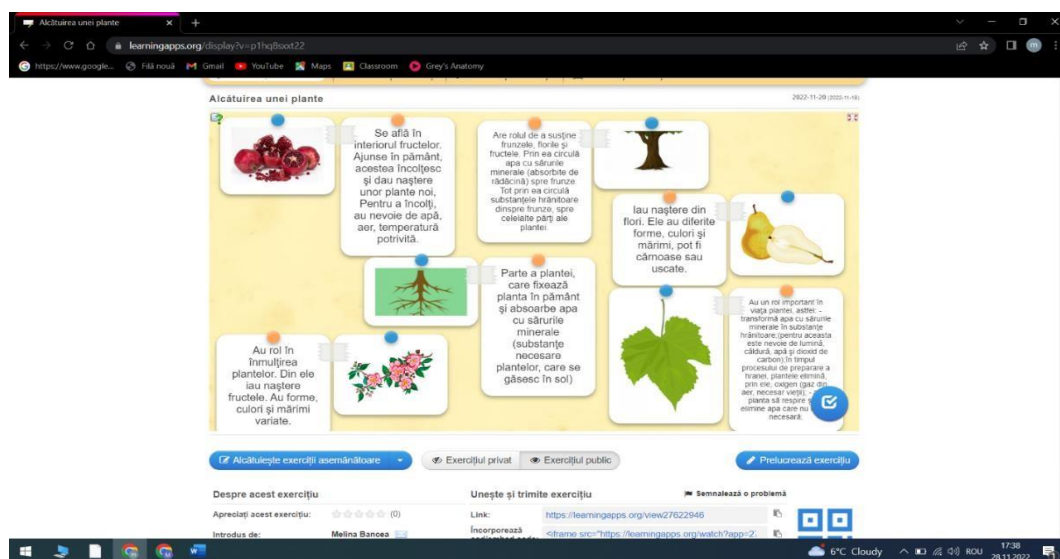
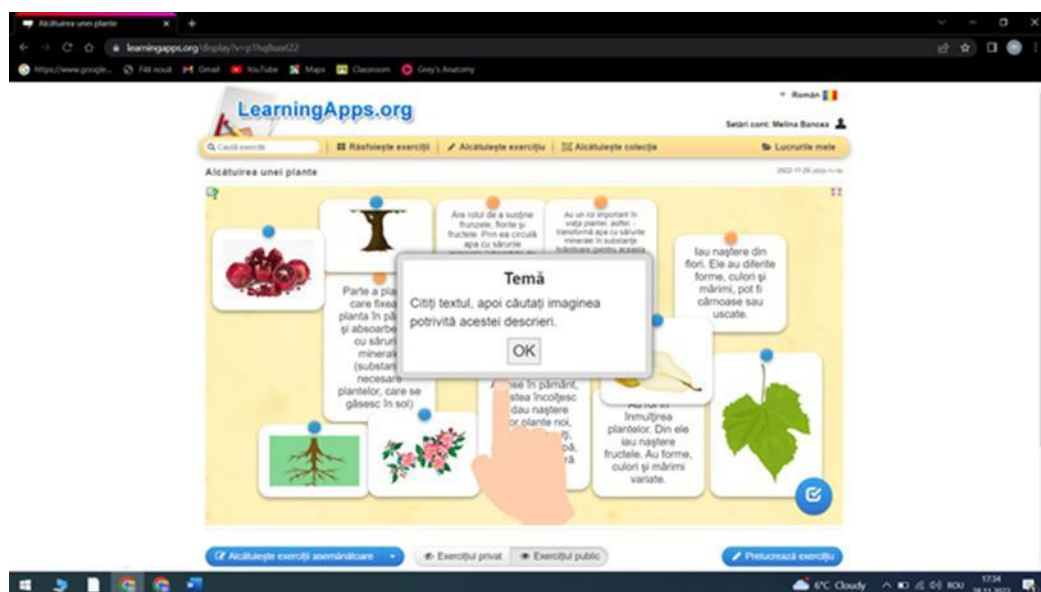
III. Comentarii

Alte aspecte utile de împărtășit cu privire la utilizarea resursei educaționale deschise în activitatea cu elevii (10-12 rânduri)

Alte aspecte definitorii:

- Activitatea poate să se desfășoare atât frontal cât și individual;
- Se poate adapta la nevoile individuale ale fiecărui elev;
- Poate fi utilizată atât în învățământul de masă cât și în învățământul special;
- Se poate edita;
- Informația verbală este susținută de elemente vizuale.

Link spre resursă: <https://learningapps.org/display?v=p1hq8sxxt22>

2.4. FIȘĂ DE LUCRU

Prof. Bodea Ancuța Daciana

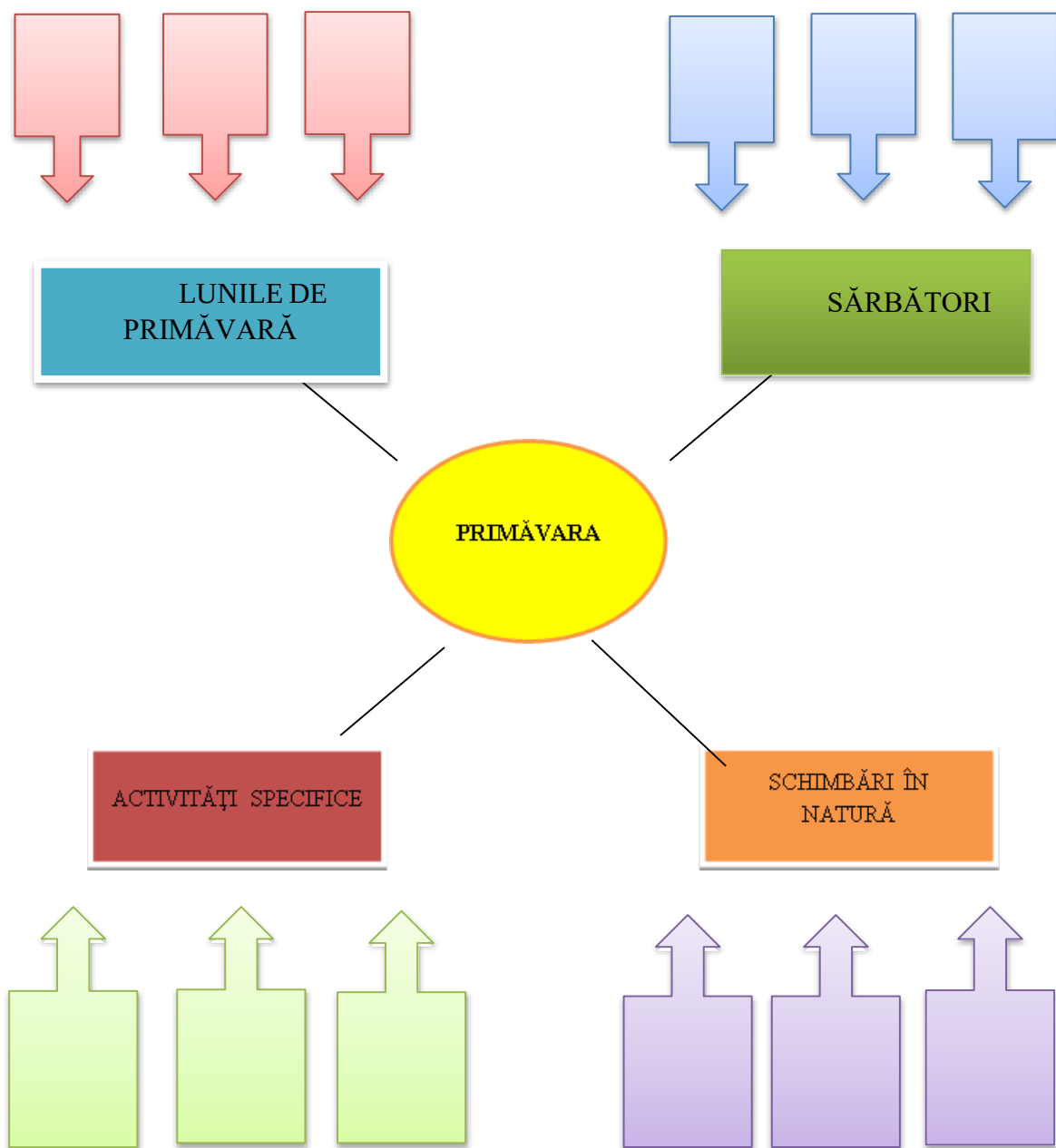
Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Ascultă și completează!

„Legenda ghiocelului” după Eugen Jianu

<https://www.youtube.com/watch?v=NOrhNhLDD9Y>,

<https://www.youtube.com/watch?v=rCPJmfLZC0g>

GÂNDEȘTE, ÎNVAȚĂ ȘI FII CREATIV ÎN MODURI DIFERITE!

1. POVESTITORUL

Notează ordinea desfășurării întâmplărilor din textul „Legenda ghiocelului”, după Eugen Jianu.

De sub zăpadă au apărut o mulțime de clopoței albi și veseli.

Iarna se mânie pe el, chemând gerul.

Într-o zi ghiocelul își sună clopoțelul.

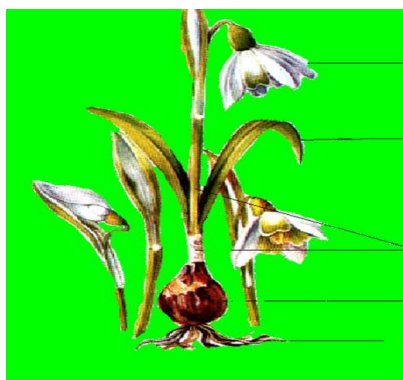
Ghiocelul a arătat că el este vestitorul primăverii.

Soarele își trimise razele calde să-l ajute pe ghiocel.

2. CERCETĂTORUL

Grupează pe o coloană cuvintele care definesc anotimpul iarna (expresii), iar pe cealaltă coloană, cele care caracterizează anotimpul primăvara: ghiocel, omăt, scuturându-și cojoacele de nea, sună vesel clopoțelul.

3. NATURALISTUL: notează părțile componente ale ghiocelului. Desenează și tu unul!

4. MATEMATICIANUL: Notează în limbaj matematic rezolvarea problemei următoare: 10 ghioceli s-au ascuns după un bulgăre de zăpadă. Baba Iarna a fost ajutată de către moș Timp să găsească 5 dintre ei. Câți ghioceli au mai rămas ascunși după bulgărele de zăpadă?

5. SCRITORUL: Notează semnele de punctuație potrivite în textul următor:

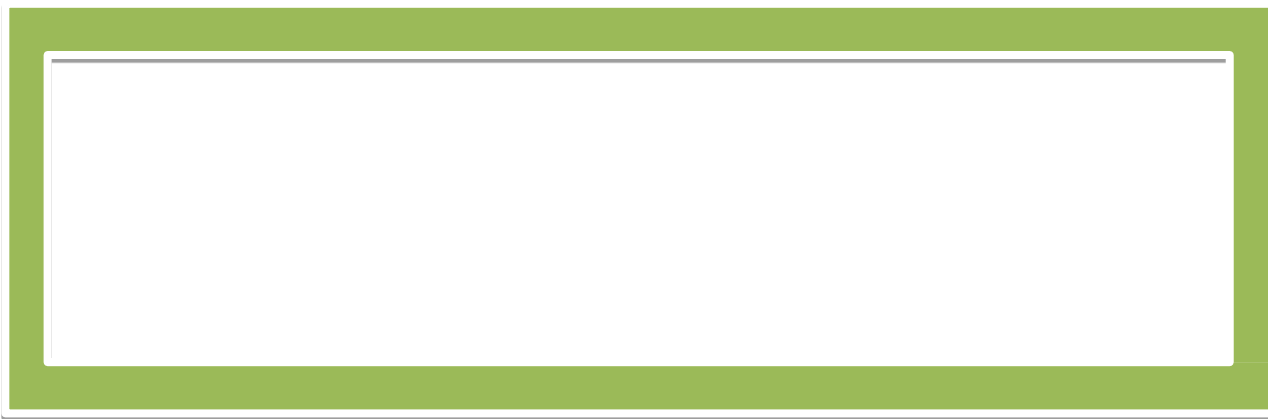
Se uită împrejur și zări ghiocelul

☐ Tu erai ☐ Am să te îngheț la noapte ☐ clamă Iarna

☐ Nu vă mâniați ☐ babă Iarnă și moș Omăt ☐ parele mi-a trimis veste să mă arăt

☐ răspunse ghiocelul ☐

6. PICTORUL: Realizează un peisaj de primăvară în miniatură care să cuprindă personajele textului descoperit, folosind o tehnică picturală la alegere.

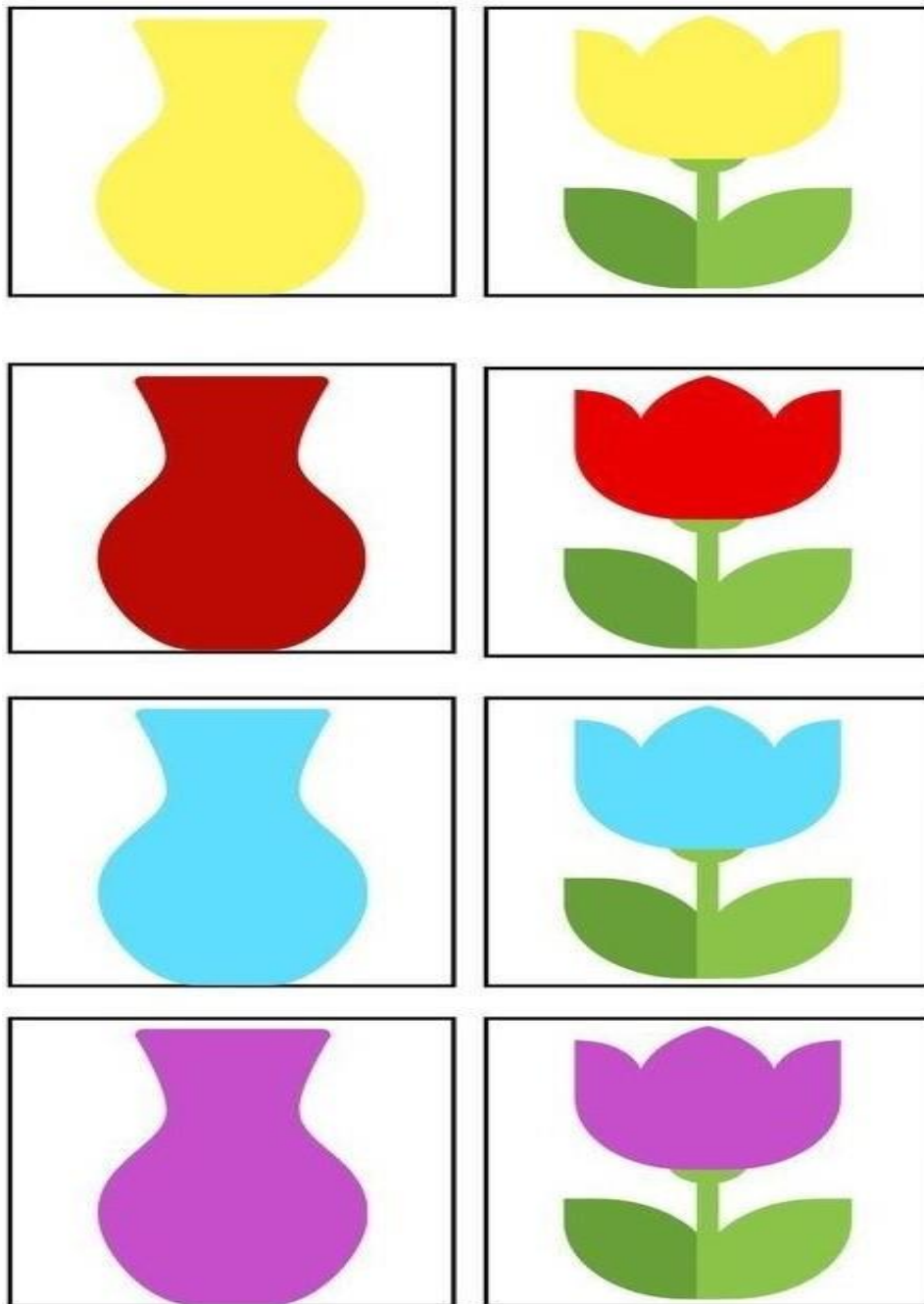

2.5. FLORILE PRIMĂVERII – FIȘE DE LUCRU

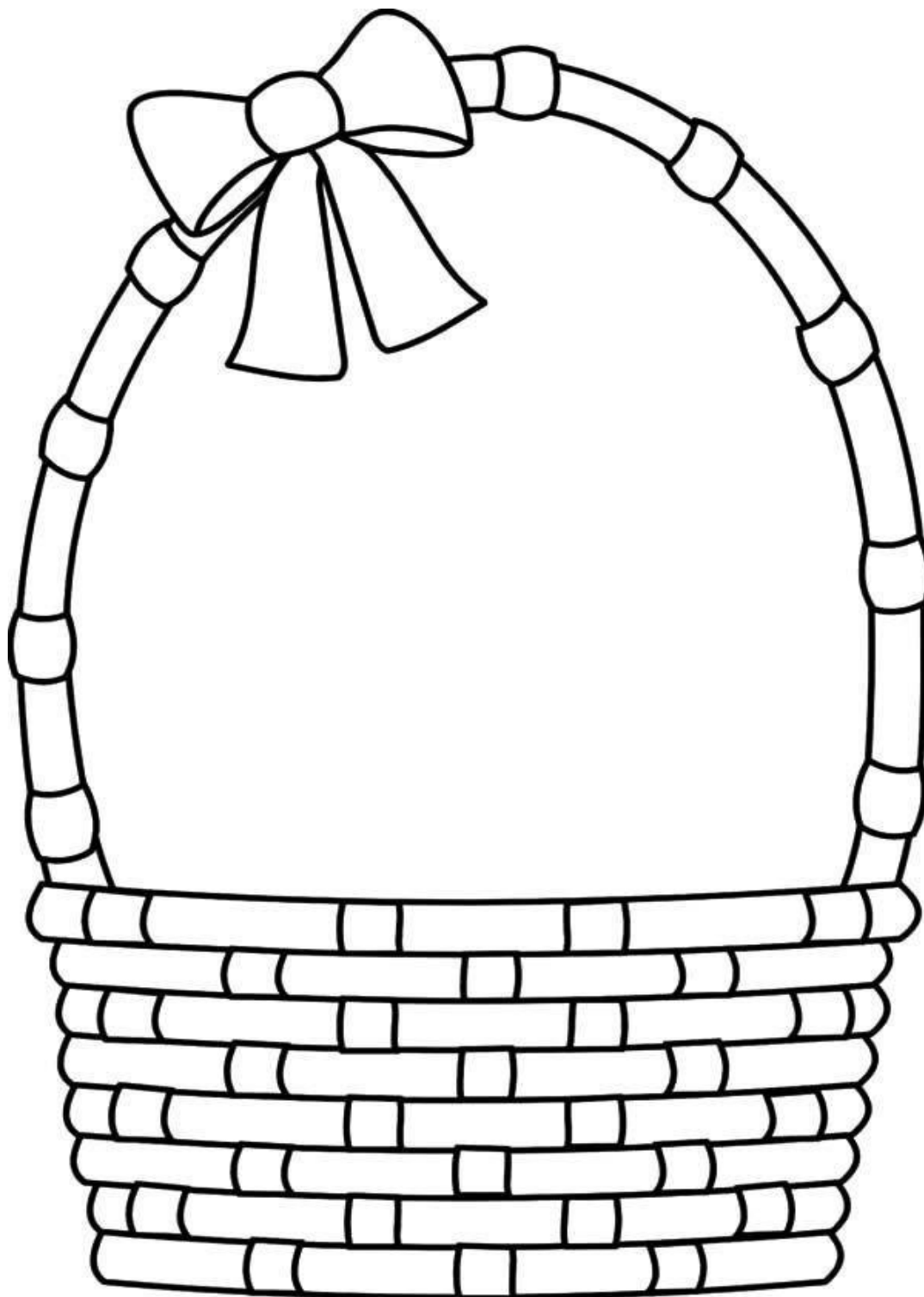
Prof. Bretan Ioana

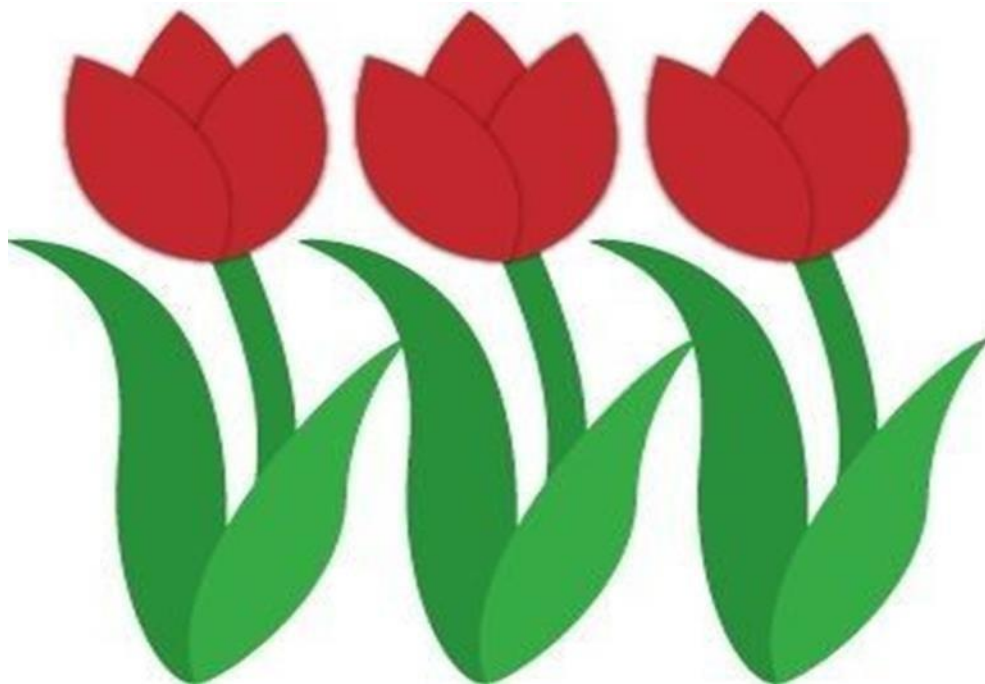
Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

1. Decupează fiecare vază și fiecare lălea! Asamblează și lipește lălelele pe vase, după criteriul culoare (petalele florii să aibă aceeași culoare ca și vaza)!

2. Colorează corespunzător coșul, apoi decupează lalelele și narcisele și lipește-le astfel încât să obții un coș cu flori de primăvară!

Bibliografie:

<https://ro.pinterest.com/> - imagini

2.6. TEST MATRICI

Informatician Bucă Cristian

Liceul de Arte „Ionel Perlea”, Slobozia, jud. Ialomița

OF. 10p Nume: _____

1.(6p) Să se declare o matrice cu elemente reale.

2. (6p) Ce reprezintă j -ul pentru o matrice?

3. (6p) Fie matricea $A(15 \times 6)$. Cum fac referire la ultimul element?

4. (6p) Ce reprezintă n pentru o matrice?

5. (6p) Fie matricea $A(13 \times 17)$. Cum fac referire la ultimul element de pe linia 4? _____

6. (6p) Fie matricea $A(15 \times 18)$. Câte elemente sunt în matrice?

7. (6p) Când o matrice este pătratică?

8. (6p) Fie matricea $A(16 \times 13)$. Câte elemente sunt în matrice?

9. (6p) Fie matricea $A(9 \times 12)$. Cum fac referire la ultimul element de pe coloana 5? _____

10. (6p) Fie matricea $A(7 \times 5)$. Cum fac referire la primul element? _____

11. (6p) Care este condiția ca un element să se găsească pe diagonala secundară? _____

12. (6p) Care este condiția ca un element să se găsească deasupra diagonalei principale? _____

13. (6p) Ce reprezintă m pentru o matrice?

14. (6p) Care este condiția ca un element să se găsească deasupra diagonalei secundare? _____

15. (6p) Fie matricea $A(17 \times 17)$. Câte elemente sunt în matrice? _____

2.7. FIȘA DE LUCRU MATRICI

Prof. Coman Simona Iulia

Liceul Tehnologic Alexandru Ioan Cuza Slobozia, jud. Ialomița

SUBIECTUL 1(50p)

Matrici:

- declarație
- clasificare
- număr elemente
- citire
- afișare
- colțuri
- diagonala principală
- diagonala secundară
- vecini
- construcție

SUBIECTUL 2 (40p)

1.(20p) Se citește un număr n . Să se construiască o matrice pătratică care conține valoarea 1 pe diagonala principală, valoarea 2 deasupra diagonalei principale iar în rest valoarea 3.

2.(20p) Se citește un număr n . Să se construiască o matrice pătratică care conține valoarea 1 pe marginea matricii iar în rest elementele se obțin ca sumă de 3 elemente vecine situate pe aceeași linie coloana din stânga, pe linia anterioară aceeași coloană și pe linia anterioară coloana din stânga.

2.8. TEST CLASA A X-A- ROMÂNIA MODERNĂ

Prof. Constanin Cornelia Veronica

Liceul Tehnologic Alexandru Ioan Cuza Slobozia, jud. Ialomița

10p. I. Alegeți varianta corectă de răspuns:

1. Alexandru Ioan Cuza a domnit:

a) 6 ani b) 7 ani c) 8 ani

2. Unirea Principatelor Române s-a realizat la data de:

a) 27 mai 1600 b) 24 ianuarie 1859 c) 1 decembrie 1918

3. Carol I era originar din:

a) Austria b) Belgia c) Prusia

4. Cea mai lungă domnie din istoria românilor aparține lui:

a) Carol I b) Ferdinand I c) Ștefan cel Mare.

15p. II. Completați spațiile punctate cu informațiile istorice corespunzătoare:

1. Unificarea Germaniei se realizează în jurul statului numit.....
2. Independența României a fost obținută după un război cu.....
3. Termen care desemnează părăsirea forțată a tronului unui stat.....

10p. III. Completați spațiile libere cu un eveniment în care au fost implicate fiecare dintre personalitățile:

- Carol I.....
- Alexandru Ioan Cuza.....

35p. IV. Citiți cu atenție textul și răspundeți la întrebări:

„Alegându-te pe tine Domn în țara noastră, am voit să arătăm lumii ceea ce toată țara dorește: la legi noi oameni noi. Fii dar omul epocii; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul; fă ca legea să fie tare, iar tu, Măria ta, ca Domn fii bun, fii blând; fii bun mai ales cu acei pentru care mai toți Domnii trecuți au fost nepăsători sau răi... Fă, dar, ca domnia ta să fie cu totul de pace și de dreptate; împacă patimile și urile dintre noi și reintrodu în mijlocul nostru strămoșească frăție.

Fii simplu, Măria ta, fii bun, fii Domn cetățean; urechea ta fie pururea deschisă la adevăr și închisă la minciuni și la lingușire.” **(Discursul lui Mihail Kogălniceanu)**

1. Transcrieți din text fragmentul din care reies calitățile pe care trebuia să le aibă noul domnitor.
2. Enumerați 2 reforme înfăptuite de Alexandru Ioan Cuza.
3. Precizați 2 prevederi ale legii învățământului, adoptată în anul 1864.
4. Menționați cine a fost Mihail Kogălniceanu.

20p. V. Stabiliți corespondența corectă între personalități și fapte istorice:

a) Al. I. Cuza	1) cancelar
b) Carol I	2) Partidul Național Liberal
c) P. P. Carp	3) stabilește numele statului România
d) Otto von Bismarck	4) primul rege al României
	5) Partidul Conservator

10p oficiu

2.9. FIȘĂ DE LUCRU

Prof. Cozma Cornelia Liliana

Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Baia Mare, jud. Maramureș

Clasa: a V - a

Tema: Moise, omul care a vorbit cu Dumnezeu

Domeniul: Dumnezeu Se face cunoscut omului

Competența generală: 1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Competențe specifice:

1.3. Identificarea mesajului moral-religios din texte sau suporturi expresive date (biblice, religioase, literare, plastice, istorice)

Activități de învățare:

- analizarea unor texte sau expresii figurativ-plastice cu relevanță pentru valori religioase
- realizarea unor texte care să ilustreze un anumit mesaj moral-religios dat

Iosif își aduce toată familia în Egipt și-i așază în ținutul Goșen, din Egipt.

Figura 1. Iosif și Iacov

Faraon poruncește ca toți băieții evrei, întâi născuți să nu fie lăsați în viață. Într-o familie evreiască curajoasă și credincioasă se naște un băiețel frumos și sănătos.

Figura 2. Nașterea lui Moise

Părinții curajoși îl pune pe Nil, într-un coș. Copilul este găsit de fiica faraonului, care-l va adopta și-l va numi Moise, care înseamnă „din apă l-am scos.”

Figura 3. Salvarea lui Moise

Va fugi în țara vecină, Madian. Aici își va întemeia o familie. Va deveni păstor de oi.

Figura 4. Păstorul Moise

Pe muntele Horeb (Sinai) Dumnezeu i s-a arătat sub forma unui rug care ardea, fără să se facă cenușă și i-a dat o misiune specială: să-i elibereze pe evrei din robia egipteană.

Figura 5. Rugul aprins

Alături de fratele său Aaron va reuși să-l convingă pe faraon să-i lase pe evrei să plece din Egipt în Canaan.

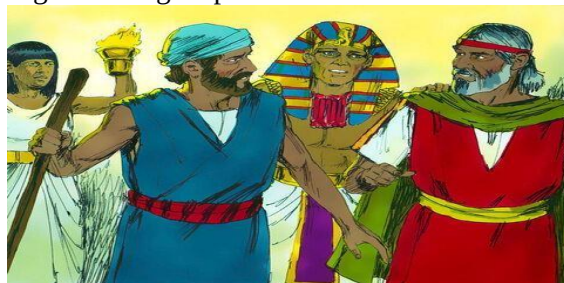

Figura 6. Eliberarea evreilor din robia egipteană

Dumnezeu va despărți apele Mării Roșii în două și evreii vor trece pe partea cealaltă, continuându-și drumul spre libertate.

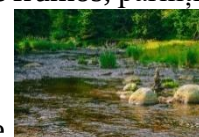
Figura 7. Trecerea prin Marea Roșie

1. Completează spațiile libere cu informația reprezentată de imagini.

„Într-o familie de evrei s-a născut un și, văzând că e frumos, părinții

l-au ascuns vreme de **3** luni. Apoi l-au pus într-un coșuleț pe

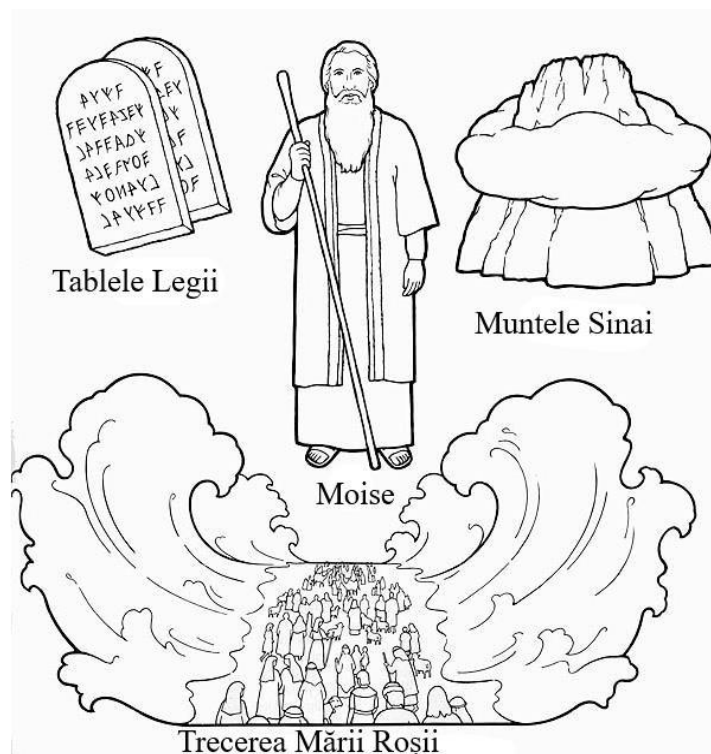
..... . Atunci fiica lui, a venit la râu să se scalde. Și văzând

coșul în păpuriș, a trimis pe cineva să i-l aducă. Și, deschizându-l, a văzut că era un

2. Moise s-a rugat mult lui Dumnezeu pentru popul său. Povestește în 3-5 rânduri o situație în care și tu te-ai rugat mult lui Dumnezeu pentru ceva/cineva și dacă rugăciunea ți-a fost ascultată.

3. Privește cu atenție imaginea de mai jos și colorează doar acea secvență care prezintă trecerea evreilor spre libertate.

Bibliografie:

Biblia sau Sfânta Scriptură, tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă (Ediție Centenar, anul 2018)

Resurse imagini:

Imagine 1 – Iosif și Iacov - <https://www.bibliainimagini.ro/fotografii/joseph-jacob/>

Imagine 2 – Nașterea lui Moise - <https://www.bibliainimagini.ro/ilustratii/baby-moses/>

Imagine 3 – Salvarea lui Moise - <https://www.bibliainimagini.ro/ilustratii/baby-moses/>

Imagine 4 – Păstorul Moise - <https://www.bibliainimagini.ro/ilustratii/moses-burning-bush/>

Imagine 5 – Rugul aprins - <https://www.bibliainimagini.ro/ilustratii/moses-burning-bush/>

Imagine 6 – Eliberarea evreilor din robia egipteană -
<https://www.bibliainimagini.ro/ilustratii/moses-plagues-2/>

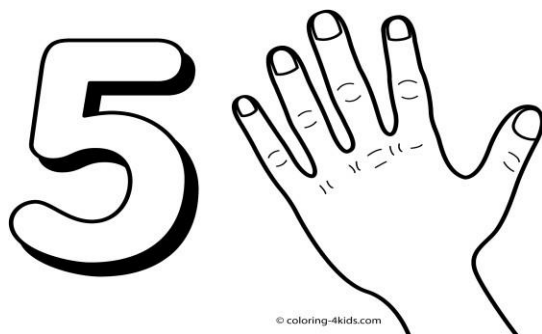
Imagine 7 – Trecerea prin Marea Roșie - <https://www.bibliainimagini.ro/ilustratii/moses-red-sea/>

2.10. FIȘĂ DE LUCRU SĂ ÎNVĂȚĂM CIFRA 5!

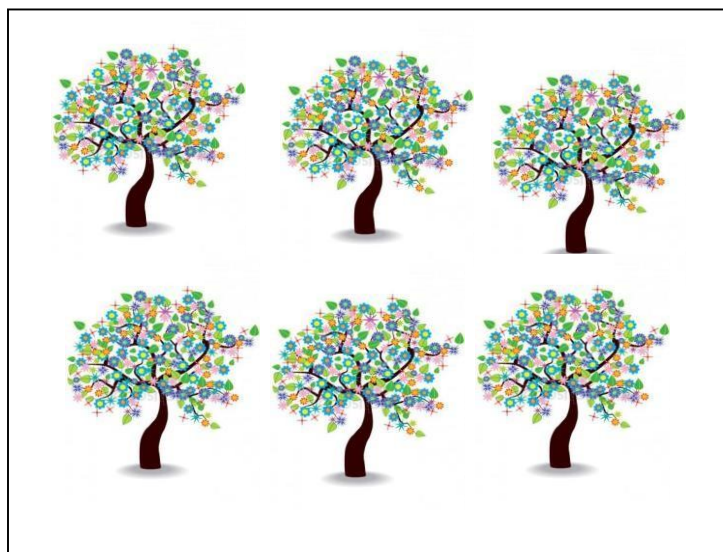
Prof. Cozma Ozana

Grădinița P.P. Lumea poveștilor, Constanța, jud. Constanța

„ Câte degete am oare
La o mână sau picioare
Sigur știe fiecare
Care cifră-i asta oare?”

Încercuiește 5 copăcei!

2.11. FIȘĂ DE LUCRU

SUNETUL ȘI LITERA „F”

Prof. de sprijin Dancu Maria Adriana

Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Tiur-Blaj, jud. Alba

1. Citește cuvintele de mai jos și observă poziția literei în cuvânt.

fan	parfum	eșarfă
familie	frumușică	fiu
fazan	foc	fericit
farfurie	pantof	elefant

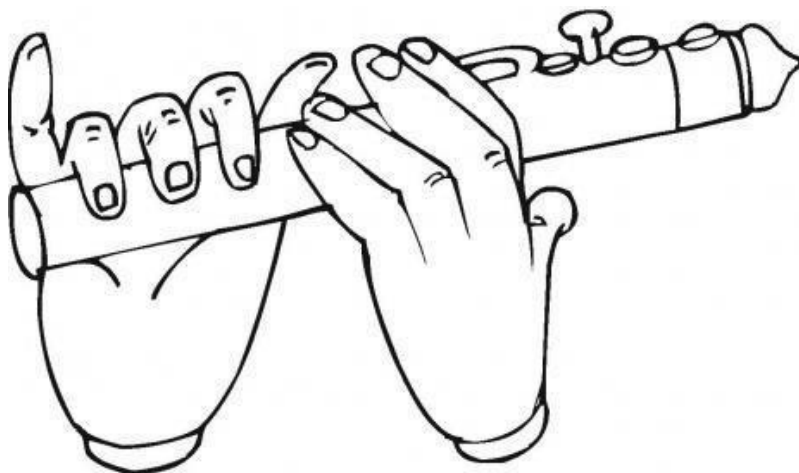
2. Scrie ce observi în imaginile de mai jos.

3. Colorează căsuța unde se află litera f.

g	h	o	f	a	i	m	l	A
f	B	G	n	S	t	f	v	ș
b	c	f	d	a	f	e	d	f
ț	p	u	v	f	c	f	e	d
h	f	j	w	k	f	x	f	y

4. Cuvintele din propoziție s-au legat. Desparte-le pentru ca propoziția să aibă înțeles.
Flautul fermecat cântă cumăi estrie.

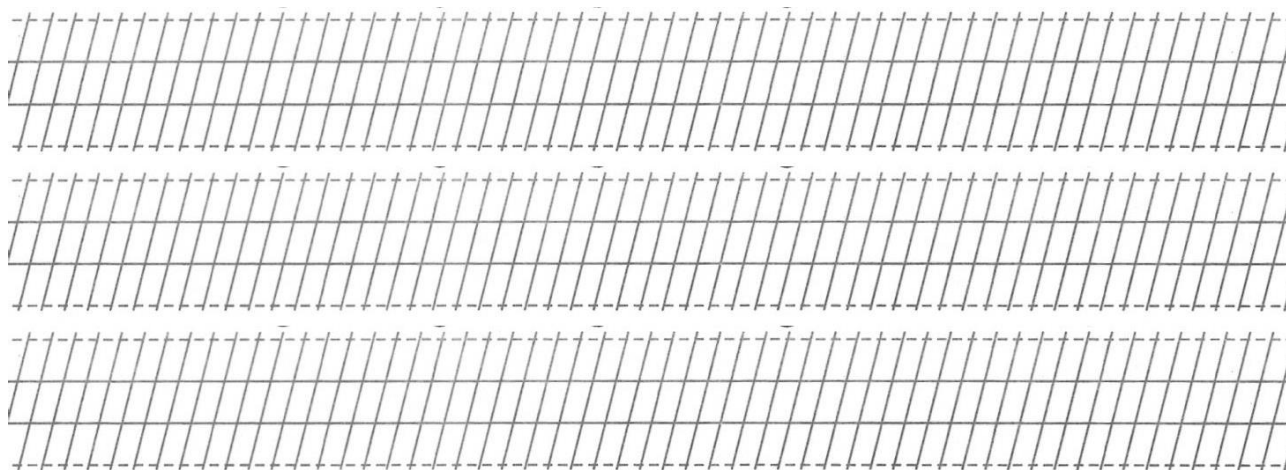

Dacă ai terminat poți colora imaginea.

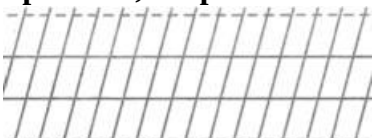
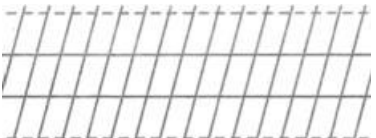
2.12. EVALUARE SUMATIVĂ
COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Prof. învățământ primar Dragoș Alexandra
Școala Gimnazială "Octavian Goga" Baia Mare, jud. Maramureș

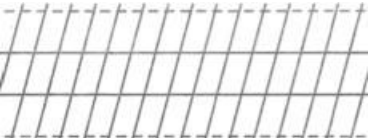
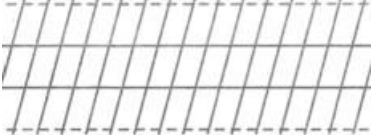
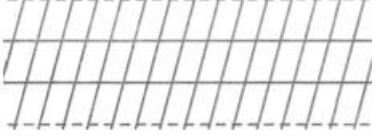
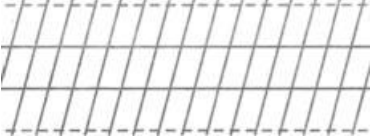
1. Dictare:

2. Eu spun una, tu spui mai multe:

lac →		oaie →	
cui →		animal →	

3. Desparte în silabe cuvintele :

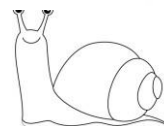
lalele →		alune →	
Luca →		colac →	

4. Separă cuvintele din propoziție: Mioara lui Alin e mare.

Handwriting practice lines for the exercise above.

5. Scrie câte o propoziție cu fiecare cuvânt: leul, corn, alună.

Handwriting practice lines for the exercise above.

Handwriting practice lines for the exercise above.

7. Scrie propoziții în care cuvântul "nouă" să aibă, pe rând, înțelesuri diferite:

Handwriting practice lines for the exercise above.

8. Ordonează literele scrise pentru a forma cuvinte:

Handwriting practice lines for the exercise above.

REZULTATELE EVALUĂRII SUMATIVE

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Competențe specifice:

1.3 Identificarea sunetului inițial și/ sau final dintr-un cuvânt, a silabei și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar;

3.1 Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar;

Obiective propuse:

- Să scrie corect literele, cuvintele și propoziția după dictare;
- Să noteze corect pluralul cuvintelor date;
- Să despartă corect în silabe cele patru cuvinte:
- Să separe cuvintele din propoziție;
- Să alcătuiască propoziții folosind cuvintele date;
- Să scrie cuvintele sugerate de imagine;
- Să noteze două propoziții cu sensurile diferite ale cuvântului ”nouă”;
- Să ordoneze litere pentru a forma cuvinte;
- Să ordoneze cuvintele pentru a forma o propoziție.

Descriptori de performanță:

Calific. Item	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
I ₁	Scrie toate literele, cuvintele și propoziția, având o singură greșeală.	Scrie literele, cuvintele și propoziția, având 2-3 greșeli.	Scrie literele, cuvintele și propoziția, având 4-5 greșeli.
I ₂	Scrie corect 4 cuvinte.	Scrie corect 3 cuvinte.	Scrie corect 2 cuvinte.
I ₃	Desparte în silabe 4 cuvinte.	Desparte în silabe 3 cuvinte.	Desparte în silabe 2 cuvinte.
I ₄	Separă cuvintele din propoziție.	Separă cuvintele din propoziție având o greșeală.	Separă cuvintele din propoziție având 2 greșeli.
I ₅	Scrie corect 3 propoziții avnd o singură greșeală.	Scrie corect 3 propoziții având 2-3 greșeli.	Scrie corect 1 propoziție și parțial două.
I ₆	Scrie corect 3 cuvinte.	Scrie corect 2 cuvinte.	Scrie corect un cuvânt.

I ₇	Găsește sensurile cuvântului și scrie corect 2 propoziții.	Găsește sensurile cuvântului și scrie 2 propoziții cu mici greșeli.	Scrie cel puțin o propoziție.
I ₈	Scrie 3 cuvinte corecte	Scrie 2 cuvinte corecte.	Scrie un cuvânt corect.
I ₉	Scrie corect propoziția.	Scrie propoziția având o greșeală.	Scrie parțial propoziția.

Acordarea calificativelor:

Rezolvă 7– 8 itemi cu FB, restul itemilor cu B, sau orice combinație apropiată acesteia.	<i>FB</i>
Rezolvă 2 – 3 itemi cu FB, 1-4 itemi cu B, restul itemilor cu S, sau orice combinație apropiată acesteia.	<i>B</i>
Rezolvă 1 item cu FB, 1-2 itemi cu B, restul itemilor cu S, sau orice combinație apropiată acesteia.	<i>S</i>
Rezolvă 1-2 itemi cu B, 1-2 itemi cu S, restul itemilor cu I, sau orice combinație apropiată acesteia.	<i>I</i>

CALIFICATIVELE ELEVILOR

Nr. crt.	NUMELE ȘI PRENUMELE	I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	I ₈	I ₉	Calif.
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											
10.											
11.											

12.											
13.											
14.											
15.											
16.											
17.											
18.											
19.											
20.											

Realizarea obiectivelor:

Nr elevilor care au realizat ob.		O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9
	FB									
	B									
	S									
	I									

Aprecierea cu calificative:

Calificative	Foarte bine	Bine	Suficient	Insuficient
Nr. elevi				

Concluzii:

Greșeli frecvente:

Măsuri ameliorative:

2.13. TEST CLASA a XII-a

TEHNOLOGIC

Prof. Dumbravă Adriana

Liceul Tehnologic Alexandru Ioan Cuza, Slobozia, jud. Ialomița

Subiectul I (45 puncte)

Pe R se consideră legea de compoziție: $x \circ y = 3xy + x + y$; $x, y \in R$

- a) (5p) Calculați $3 \circ (-\frac{1}{3})$
- b) (5p) Arătați că $x \circ y = \frac{(3x+1)(3y+1)-1}{3}$, $(\forall)x, y \in R$
- c) (5p) Demonstrați că $e = 0$ este elementul neutru al legii de compoziție „ $\circ$ ”
- d) (5p) Determinați simetricul elementului $x = -2$ în raport cu legea „ $\circ$ ”
- e) (5p) Calculați: $(\frac{-2022}{3}) \circ (\frac{-2021}{3}) \circ (\frac{-2020}{3}) \circ \dots \circ \frac{2022}{3}$
- f) (5p) Rezolvați ecuația: $x \circ x = x$ în mulțimea numerelor reale.
- g) (5p) Determinați numerele întregi a și b știind că: $a \circ b = 1$
- h) (5p) Determinați numerele reale x și y știind că: $(1 - 2^{x-1}) \circ \log_3(y^2 - 2) = -\frac{1}{3}$
- i) (5p) Determinați numerele întregi x știind că $x \circ x \leq 1$.

Subiectul II (45 puncte)

Fie $f: \mathcal{R} \rightarrow \mathcal{R}$, $f(x) = e^x - 3x + 2$

- a) (5p) Calculați $\int_0^1 (f(x) - e^x) dx$.
- b) (5p) Demonstrați că: $\int_0^1 (3x - 2 + f(x)) x dx = 1$.
- c) (5p) Determinați primitiva $F: \mathcal{R} \rightarrow \mathcal{R}$ a funcției f cu proprietatea că $F(0)=2022$.
- d) (5p) Demonstrați că orice primitivă a funcției f este convexă pe $(\ln 3, +\infty)$
- e) (5p) Calculați: $\int_1^2 \frac{f(x)-e^x}{x} dx$.
- f) (5p) Calculați $\int_0^1 (f(x) - e^x)^3 dx$.
- g) (5p) Fie $g: (0, +\infty) \rightarrow \mathcal{R}$; $g(x) = \frac{f(x)-e^x}{\sqrt{x}}$, calculați $\int_1^4 g(x) dx$
- h) (5p) Calculați $\int_0^1 (f(2x) + 6x) \cdot \cos x dx$
- i) (5p) Calculați: $\int_1^e \frac{f(\ln x)}{x} dx$

OFICIU 10 P

2.14. EVALUARE FORMATIVĂ ADAPTATĂ CURRICULAR PENTRU ELEV CES LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

CLASA A V-A

Prof. Dumitriu-Broștic Elena

Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu” Bârlad, jud. Vaslui

Timp de lucru: 50 de minute. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total 100 de puncte. Toate subiectele sunt obligatorii.

Citește fragmentul de mai jos. Rezolvă apoi cerințele, pe o foaie separată.

„Blanșa-i a copiilor. [...] Blanșa-i mai bătrână decât copiii. Între cei cu patru picioare, e străbunică, și poate și mai și. Dacă ar avea numai două picioare, ar purta papuci și ochelari și ar sta toată ziua în fotoliu, la gura sobei sau la fereastră, împletind sau citind *Viețile sfinților*, și toată lumea ar veni la ea, spunându-i: «săru' mâna». Dar fiindcă are patru picioare, îi Blanșa. Copiii au încercat să vadă odată cum i-ar sta ca bunică, și au legat-o cu tulpan, punându-i ochelarii mamei. Nu s-a supărat Blanșa. S-a supărat mama. [...] Blanșa se bucură numai cu coada că are copii în ogradă. Când trec prin fața cuștei ei, o strigă «Blanșa», și coada Blanșei mătură la dreapta și la stânga.

Blanșa-i albă din vârful cozii până-n vârful urechilor. Un alb cam sur, de drob de sare. Numai năsucul ei e negru ca măslinile marinate. Are bot ascuțit de vulpe devenită etolă la gâtul cucoanelor, și niciodată nu leapădă cojocelul de păr de capră. [...]

Blanșa e mică de tot, dar merge ca vitele care au tălângi la gât și se duc agale la păscut cu coarnele pe cap. Ea nu latră cu una, cu două. Cum scârțâie poarta, deschide ochii, ciulește urechile, vede, miroase, mutându-și nările, strâmbă capul, se gândește, și dacă i se zburlesc mustețile, latră, iar dacă nu trebuie să latre, își turtește capul pe labe și clipește până când adoarme la loc”.

Ionel Teodoreanu, *Blanșa, Gheorghe și Anica* (fragment din volumul *Ulița copilăriei*)

A. 60 de puncte

1. Notează un substantiv propriu și un substantiv comun care numesc personaje ale fragmentului dat. 10 puncte

.....

.....

2. Transcrie, din text, două pronume precizându-le persoana, numărul și forma. 10 puncte

.....

.....

.....

3. Completează spațiile punctate cu forma articulată hotărât sau nehotărât a substantivelor indicate între paranteze:

(Stradă) ... mea este aproape de (parc) ..., dar departe de (club) ... unde fac antrenamentele.

puncte

10 puncte

5. Precizează două trăsături ale Blânsei, una care să se refere la aspectul fizic și cealaltă care să rezulte din comportamentul ei față de copii și oameni. 10 puncte

10 puncte

6. Identifică, dintre variantele propuse mai jos, trăsătura care permite o asociere între Blănța și o străbunică.

a. este religioasă; b. îi place să îndeplinească; c. este bătrână; d. poartă ochelari.

10

puncte

B. 30 de puncte

Scrie o descriere, de minimum 100 de cuvinte, despre un animal pe care îl îndrăgești. În redactarea textului, vei avea în vedere:

-să ai un conținut adecvat cerinței, adică să respecți tema și structura unei descrieri folosind
și o personificare și o comparație; 12 puncte

12 puncte

-să existe introducere, cuprins și încheiere, fiecare idee nouă fiind marcată printr-un paragraf; 3 puncte

3 puncte

-să te exprimi corect, clar și adecvat;

6 puncte

-să respecte normele de ortografie și de punctuație;

6 puncte

-să fii atent/atență la aspectul textului, adică la așezarea în pagină și la felul cum scrii. 3 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu.

2.15. FIȘĂ DE LUCRU

Prof. înv. primar Enache Maria

Liceul Tehnologic "Vasile Netea" Deda, jud. Mureș

1. Calculează jumătatea sfertului diferenței numerelor 1535 și 15: **Ă**
2. Cu cât este mai mare câtul numerelor 702 și 3 față de numărul 91? **P**
3. $1 + \frac{3}{10}$ $\frac{1}{2} + \frac{10}{6}$ **L**
4. $(420 : 10 + 111) - 130 + 500 =$ **E**
5. Un copil a cumpărat 3 cărți a câte 18 lei bucata și 4 jucării a câte 15 lei bucata. **O**
Câți lei a primit rest dacă a plătit cu o bancnotă de 200 lei ?
.....
.....
.....
6. La tema de casă Vlad a avut de rezolvat următoarea problemă: Suma a trei numere este 195. Al doilea număr este de două ori mai mare decât primul și cu 25 mai mic decât al treilea număr. **C**
Ajută-l pe Vlad să afle cele trei numere.
.....
.....
.....
7. Lungimea unui dreptunghi este 144 m, iar lățimea este sfertul lungimii. **C**
Să se afle perimetrul dreptunghiului.

.....

.....

.....

Așează în ordine crescătoare și vei găsi cuvântul despre care vom vorbi la ora de educație civică.

.....

2.16. FIȘĂ DE LUCRU
STIMULARE COGNITIVĂ

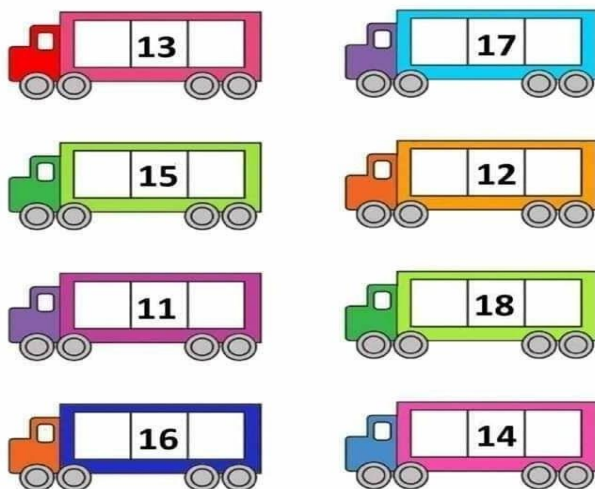
Prof. Motica Anca

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

1. Fiecare câțel are nevoie de câte un număr. Scrie numerele care lipsesc:

2. Scrie vecinii numerelor:

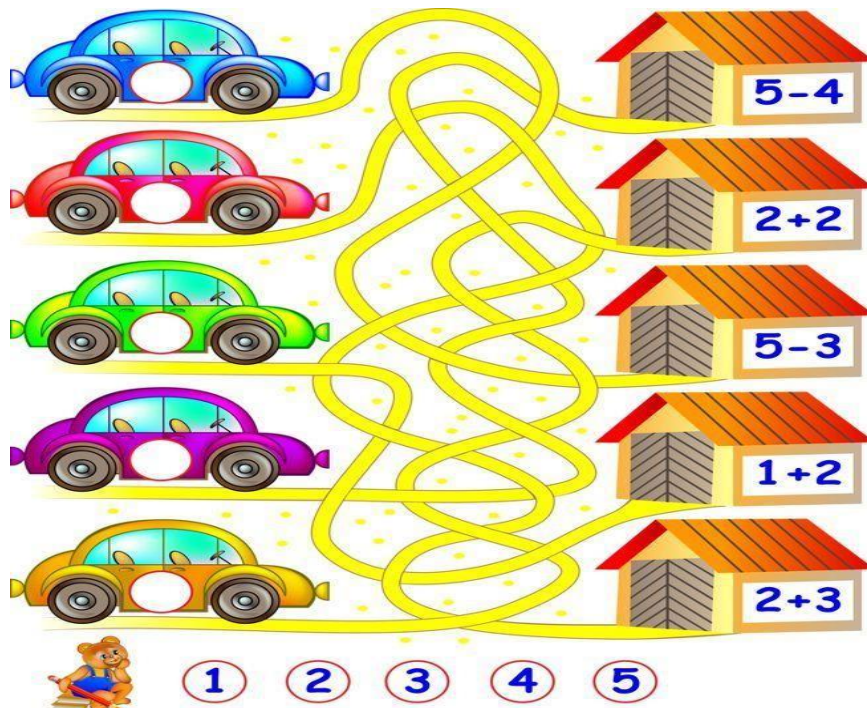
3. Ordonează crescător numerele. Du fiecare număr în caseta potrivită:

16	11	18	20	12	19	13	14	17	15

4. Alege din fiecare pereche câțelul pe care este scris numărul mai mare :

5. Ajută mașinile să intre în garajul potrivit. Rezolvă exercițiile după imagini:

2.17. FIȘĂ DE LUCRU

ȘORTUL DE BUCĂTĂRIE

Prof. Țiudic Mihaela Cristina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Denumirea produsului: șortul de bucătărie

Materii prime și materiale necesare:

- **Materiale de bază:** țesătură de tip sintetic
- **Materiale auxiliare necesare:** ață de bumbac, foarfecă, cretă de croitorie, centimetru de croitorie, riglă, ac de cusut.

Caracterizarea produsului: șortul de bucătărie este produsul vestimentar care acoperă partea anterioară a corpului de la talie în jos.

Schița produsului: este desenul executat cu mâna liberă, aflându-se în relație de proporționalitate cu dimensiunile reale ale obiectului reprezentat.

Operațiile tehnologice: realizarea tiparului: se măsoară circumferința taliei, lungimea șortului, trasându-se liniile ajutătoare, se desenează conturul șabloanelor, apoi se croiește produsul.

Realizarea produsului:

- Măsurarea și așezarea materialului: masa de croit, centimetrul de croitorie, rigla
- Încadrarea tiparului pe material: masa de croit, tipare.
- Trasarea conturului: creta de croitorie, creion, tipare.
- Decuparea detaliilor după contur: foarfeci.
- Asamblarea prin coasere a detaliilor: ață de bumbac, ac de cusut, foarfeci.
- Curățarea de ațe: foarfeci
- Călcarea: fier de călcat.

2.18. FORMELE GEOMETRICE BUCLUCAȘE

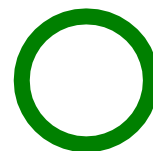
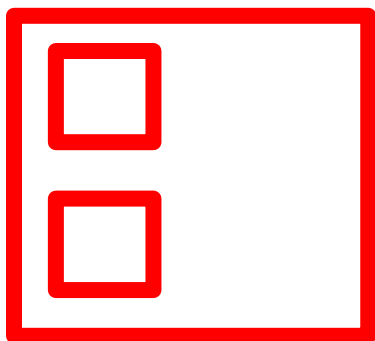
FIȘA DE LUCRU

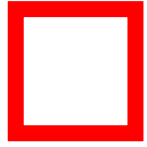
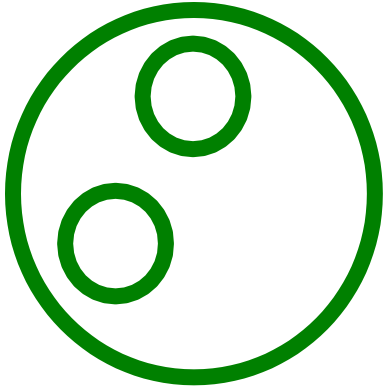
Prof. Gusan Anamaria

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Fișa 1

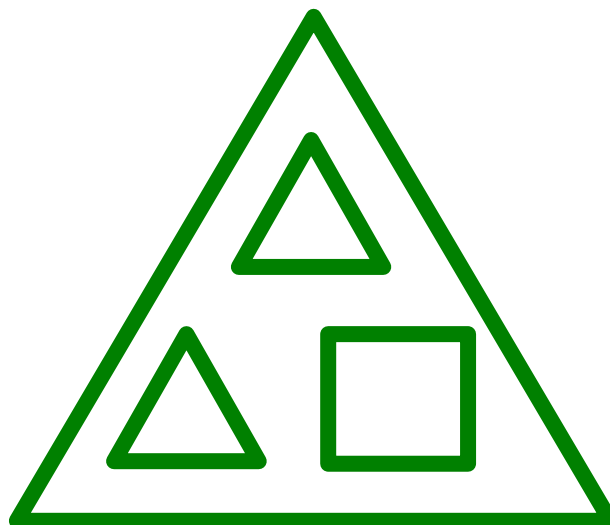
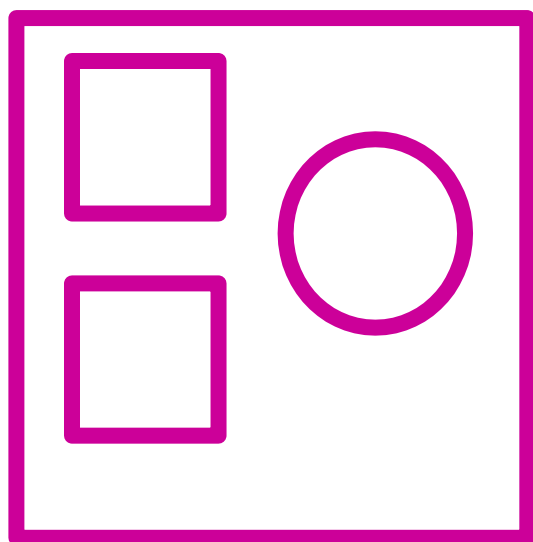
Potrivește formele geometrice din dreapta la mulțimile corespunzătoare. Trasează săgeți dinspre fiecare formă înspre mulțimea corectă.

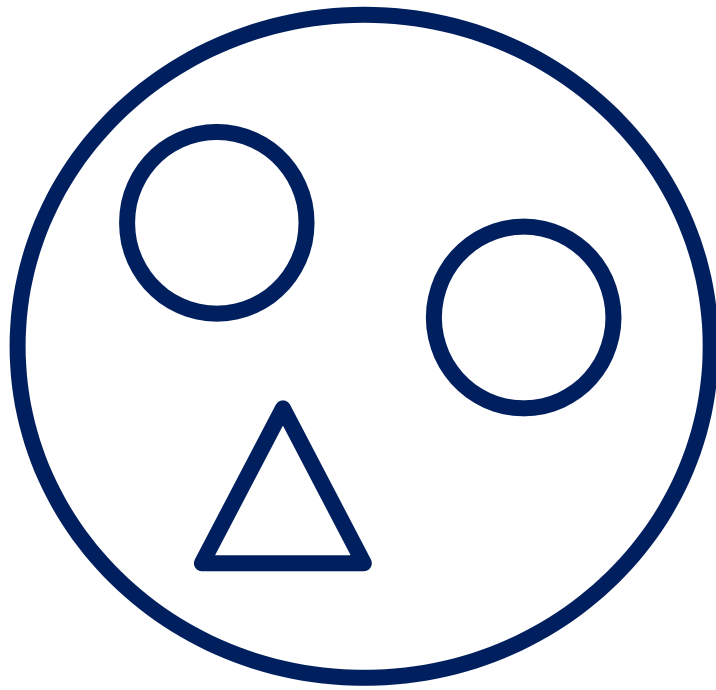

Fişa 2

Găseşte intrusul. Taie cu un o linie roşie forma care nu se potriveşte în fiecare mulţime.

Fișa 3

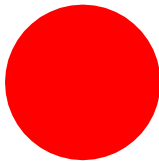
Numără formele colorate din fiecare rând. Încercuiește numărul corect.

1	2	3	4	5

1	2	3	4	5

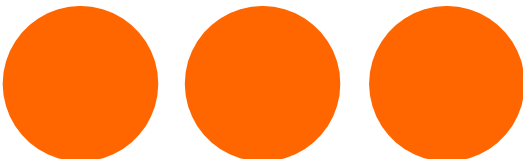
1	2	3	4	5

1	2	3	4	5

1	2	3	4	5

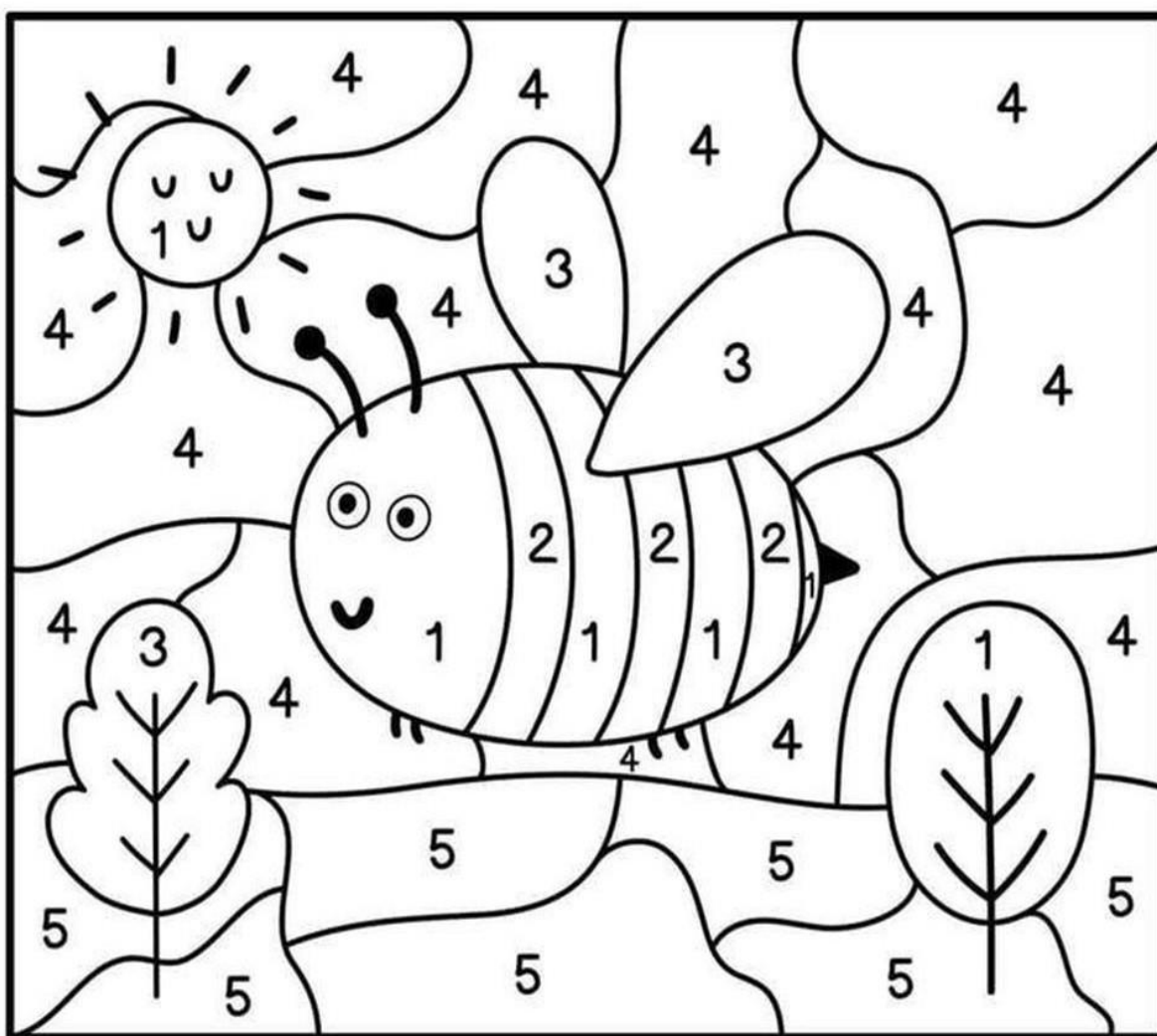
1	2	3	4	5

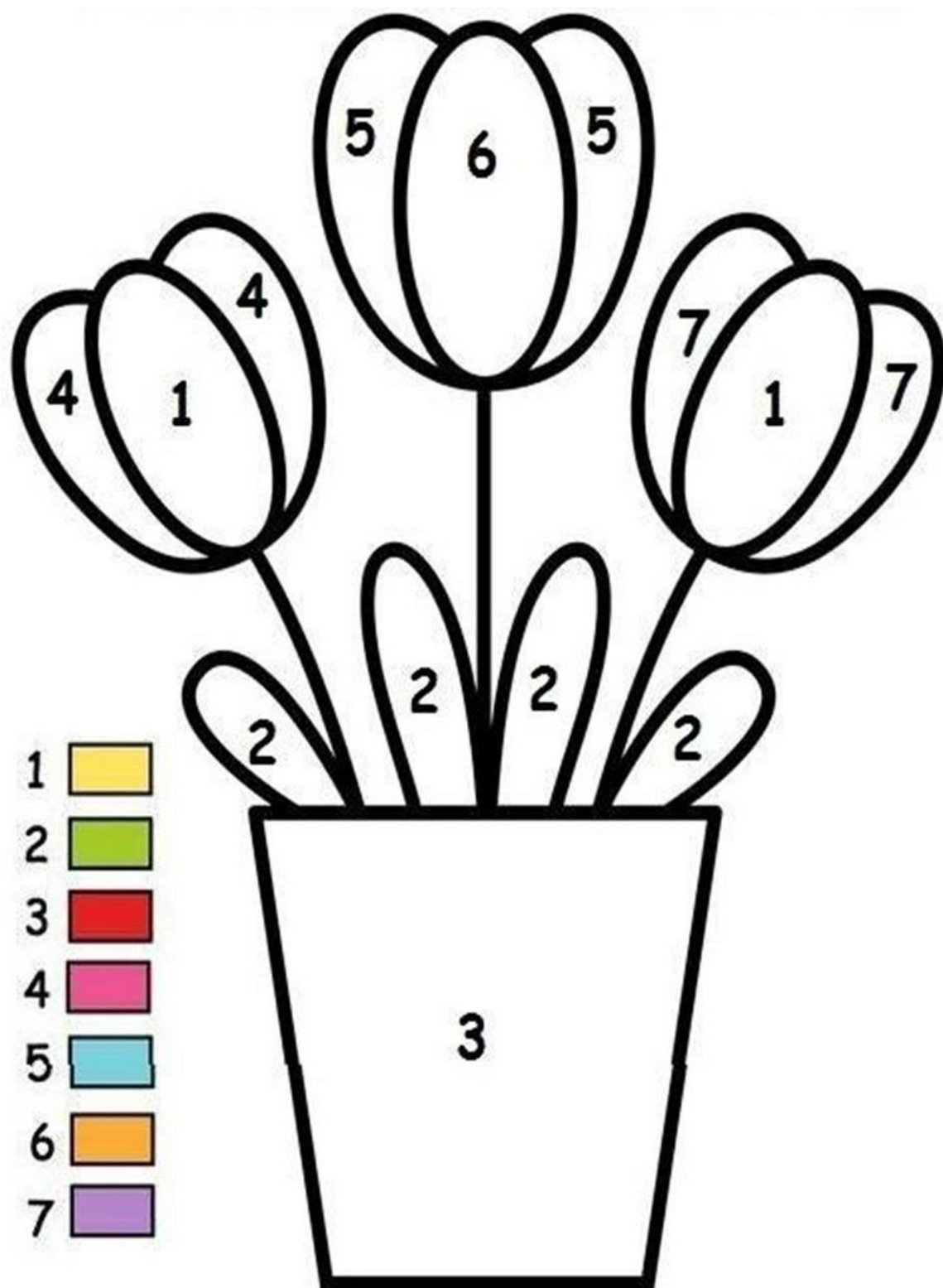
1.19. FIȘĂ DE LUCRIU
”PRIMĂVARA ÎN CULORI”

Prof. Ilie Silvia

Grădinița P. P. Nr.33, Timișoara, jud. Timiș

Colorează respectând legenda cifrelor

2.20. FIȘĂ DE LUCRU

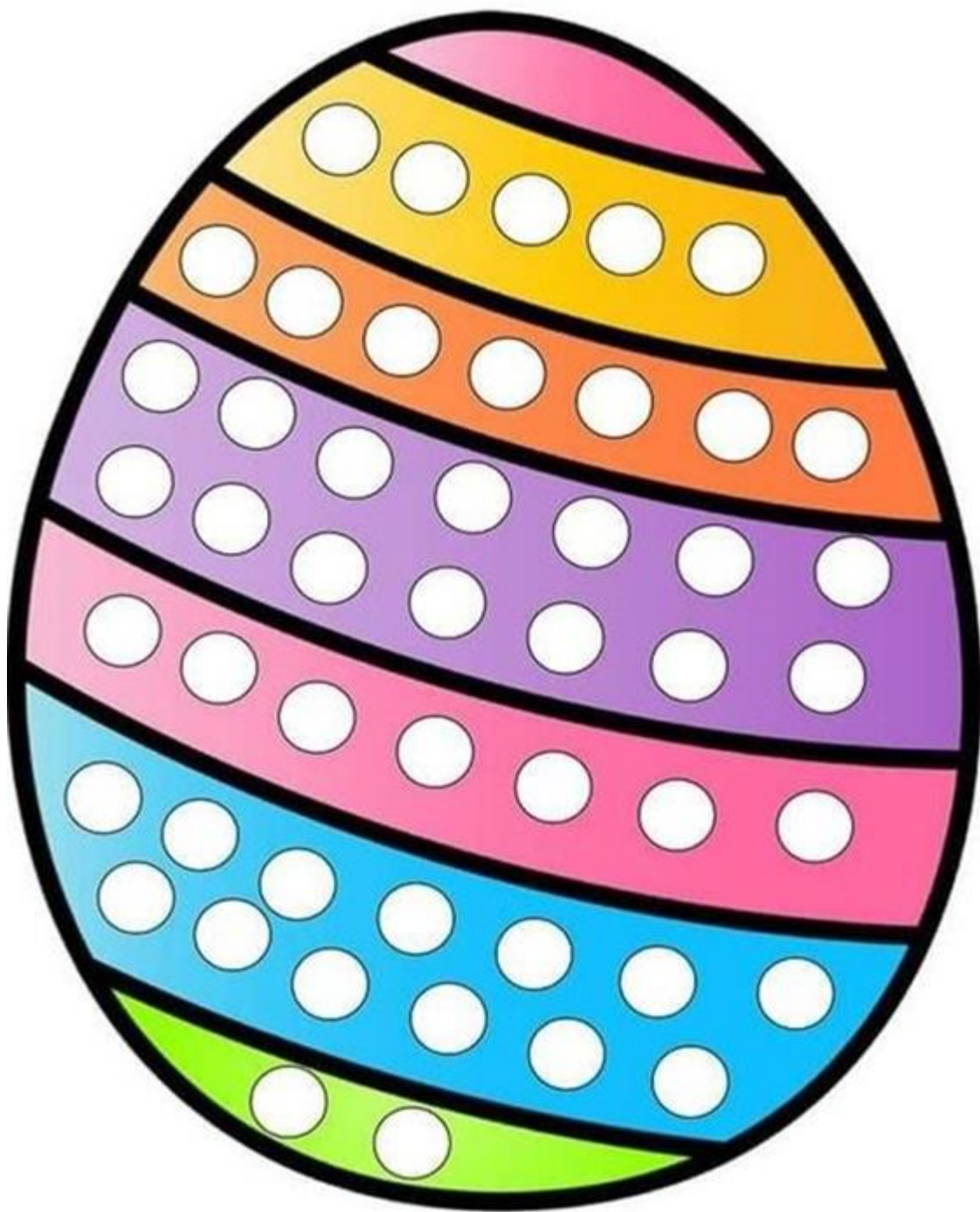
CULORI

Prof. Ilieș Alina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Utilizând tehnica de dactilopictură, completează următoarele desene conform modelului de culoare!

Bibliografie:
imagini - <https://ro.pinterest.com>

2.21. TEST MATRICI

CLASA A -X – A

Prof. Mircea Doina

Liceu Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza”, Slobozia, jud. Ialomița

OF. 10p

SUBIECTUL I – 55p

1. Să se declare o matrice cu elemente reale.
2. Ce reprezintă i -ul pentru o matrice?
3. Fie matricea $A(5 \times 26)$. Cum fac referire la ultimul element?
4. Ce reprezintă m pentru o matrice?
5. Care este condiția ca un element să se găsească deasupra diagonalei principale?
6. Fie matricea $A(15 \times 23)$. Câte elemente sunt în matrice?
7. Când o matrice este oarecare?
8. Fie matricea $A(16 \times 33)$. Câte elemente sunt în matrice?
9. Fie matricea $A(19 \times 10)$. Cum fac referire la ultimul element de pe coloana 5?
10. Care este condiția ca un element să fie pe diagonala secundară?
11. Care sunt cei 8 vecini a unui element?

SUBIECTUL II- 35p

1. (15p) Se citește o matrice pătratică. Să se determine suma elementelor negative de pe diagonala principală a matricii.
2. (20p) Să se construiască o matrice pătratică care să conțină valoarea 1 pe diagonala secundară, valoarea 2 sub diagonala secundară și valoarea 3 deasupra diagonalei secundare.

2.22. FIȘĂ DE LUCRU

OUĂ DE PAȘTI

Prof. Palcău Sorina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Decupează cu atenție elementele fișei, apoi assemblează și lipește oul de Paști, după modelul dat în partea dreaptă de jos a paginii!

2.23. FIȘĂ DE LUCRU CLR

Prof. Parvana Silvia

Școala Gimnazială Nr. 28, Galați, jud. Galați

Citește cuvintele:

pantof
trifoi
elf
parfum
furculiță

furnică
frig
fotbalist
familie
focă

cartof
fluture
fular
floare
microfon

Alege cuvintele potrivite pentru fiecare imagine, transcriindu-le:

Alcătuiește propoziții folosind cuvintele:

LITERA F

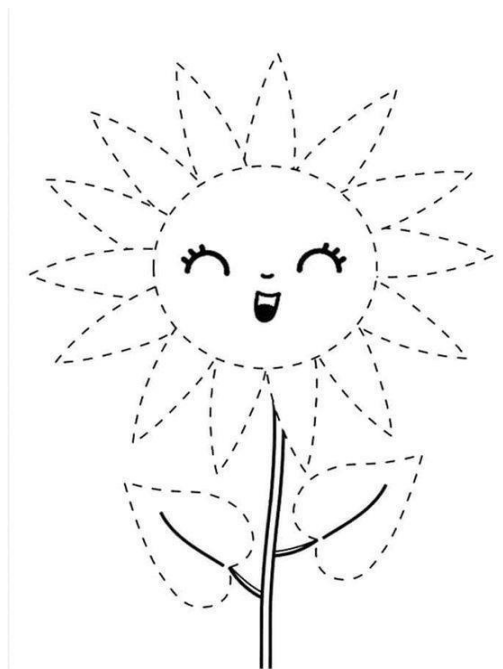
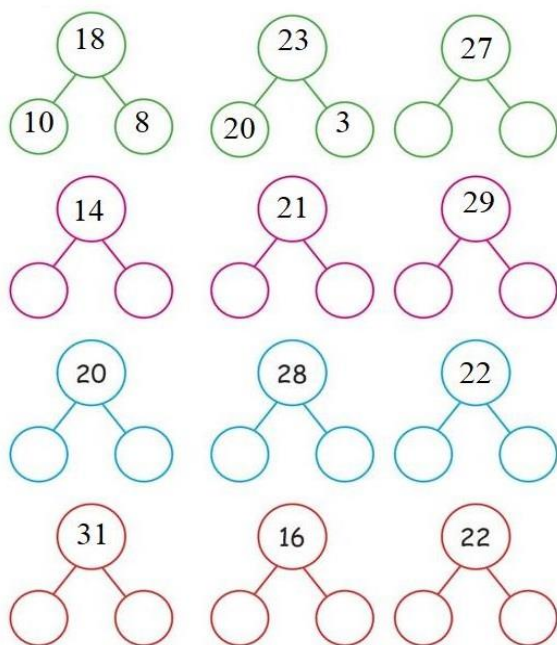
Caută cuvintele ascunse:

A	F	O	C	R	T	O	S	D	C
M	I	U	E	F	A	T	Ă	D	G
A	F	A	R	F	U	R	I	E	J
P	U	N	B	D	E	L	F	I	N
N	U	F	Ă	R	T	R	C	V	S
L	O	F	L	U	T	U	R	E	P
F	U	S	T	Ă	R	A	G	H	I
G	M	N	E	L	E	F	A	N	T

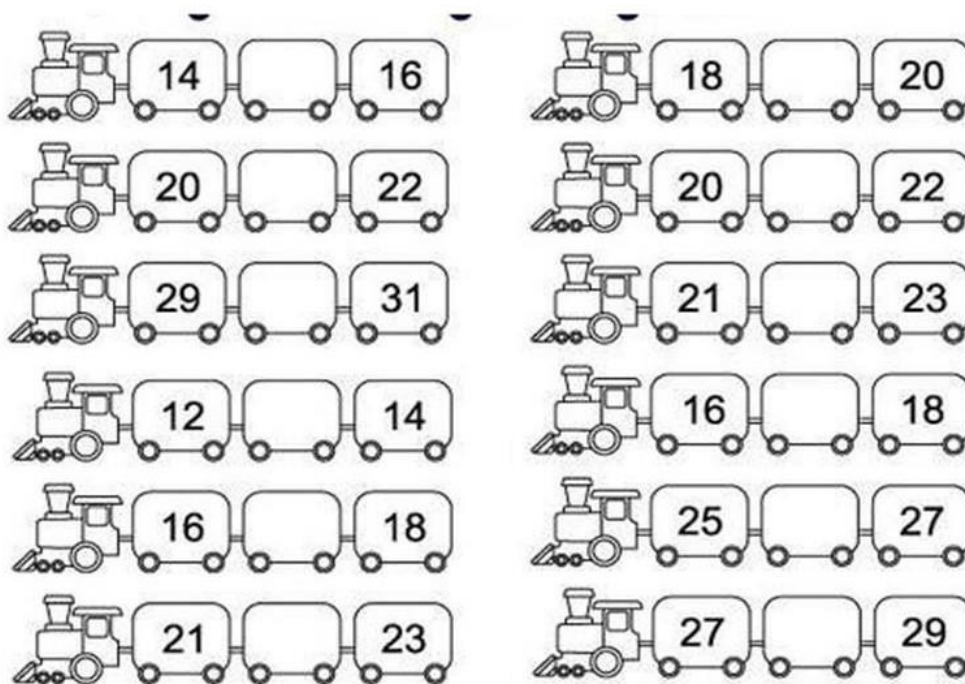

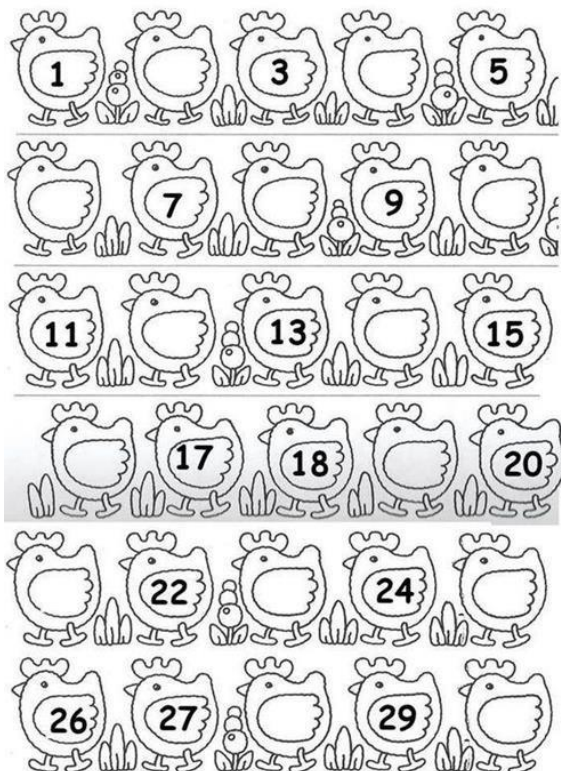
FIȘĂ DE LUCRU MEM
NUMERELE DE LA 0 LA 31

1. Descompune numerele după model:

2. Scrie vecinul numerelor:

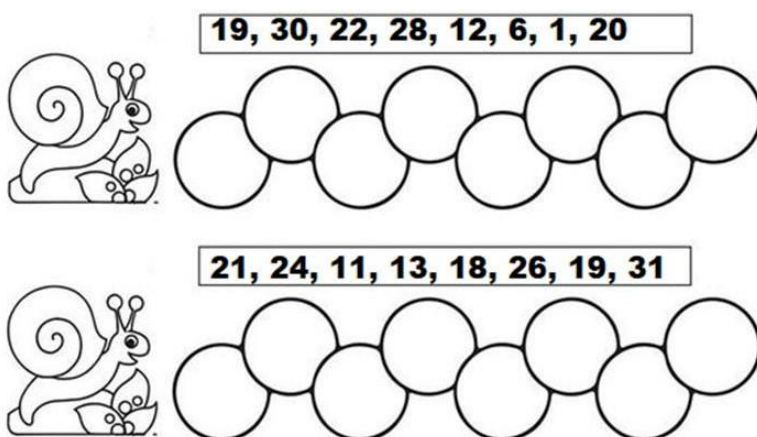

1		3	4	5		7	8	9	10
11	12		14	15	16	17		19	20
	22	23	24	25		27	28	29	30
31									

3. Alege numărul mai mare din fiecare pereche.

2.24. FIȘĂ DE LUCRU

SUBSTANTIVUL

Prof. Precup Ioana Monica

Liceul Tehnologic „Vasile Netea” Deda, jud. Mureș

1. Completați :

Substantivul este

Numărul substantivelor

Felul substantivelor

Genul substantivelor

2. Dați trei exemple de:

- Substantive comune:

.....

- Substantive proprii:

.....

3. Înlocuiește substantivul comun subliniat, cu un substantiv propriu și rescrie propoziția:
Băiatul este priceput la matematică.

Fluviul se varsă în Marea Neagră.

Căinele este cel mai bun prieten al omului.

4. Scrie două propoziții în care cuvântul creangă să fie pe rând :

a) substantiv comun

Genul masculin

Genul feminin

Genul neutru

b) substantiv propriu

5. Grupează următoarele substantive în tabel :

pitici, zăpadă, costume, elefant, tablouri, savarină, arici, rădăcină, ghiozdan, iepure stilou, portocale.

Genul masculin	Genul feminin	Genul neutru

6. Subliniază și analizează toate substantivele, precizând felul, numărul și genul:

Cântecul păsărilor se auzea din codrul des.

Copiii Anei sunt talentați la desen.

În excursie vom vizita muzee, peșteri și castele renumite.

2.25. EVALUARE SUMATIVĂ
MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

Prof. Pustai-Codreanu Elena

Școala Gimnazială „Octavian Goga” Baia Mare, jud. Maramureș

1. Calculează:

2	6	-	1	1	=										1	6	+	1	3	=			
	9	+	2	0	=										2	7	-		5	=			
3	1	-	1	1	=										1	4	+	1	2	=			
2	4	+				1	7	-				6	+			3	1	-			1	2	+
	5					1	5					1	3			2	1					7	

2. Completează cu numărul necunoscut:

2	8	-			=	1	4										+	1	0	=	3	1
1	7	+			=	1	9										-	1	2	=	1	5

3. Află:

- suma numerelor 9 și 20: _____
- numărul cu 12 mai mic decât 27: _____
- diferența numerelor 31 și 11: _____
- mărește numărul 4 cu 25: _____

4. Rezolvă, apoi verifică făcând proba atât prin adunare cât și prin scădere:

5. Ionel a pescuit dintr-un lac 3 pești. În lac au mai rămas 14 pești. Câți pești au fost în lac?

6. Ioana are 12 mere roșii. Alina are cu 11 mere mai puține. Câte mere are Alina?

7. Maia are 12 lei. Ea primește de la bunica 14 lei.

a) Câți lei are Maia?

b) Câți lei îi rămân Maiei dacă își cumpără o păpușă cu 16 lei ?

REZULTATE EVALUARE SUMATIVĂ

MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

Competențe specifice:

1.1. Scrierea, citirea și formarea numerelor până la 100

1.4. Efectuarea de adunări și scăderi, mental și în scris, în centrul 0-100, recurgând frecvent la numărare

1.6. Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice (termen, sumă, total, diferență, , =, +, -) în rezolvarea și/sau compunerea de probleme

5.2. Rezolvarea de probleme simple în care intervin operații de adunare sau scădere în centrul 0-100, cu sprijin în obiecte, imagini sau reprezentări schematice

Obiective propuse:

- ✓ Să rezolve corect operațiile matematice învățate
- ✓ Să identifice corect termenul necunoscut
- ✓ Să utilizeze corect noțiunile matematice: suma, diferență
- ✓ Să realizeze corect proba prin scădere și adunare

Descriptori de performanță:

I ₁	Rezolvă corect 11 operații matematice.	Rezolvă corect 9-10 operații matematice.	Rezolvă corect 7-8 operații matematice.
I ₂	Identifică numărul necunoscut în 4 situații.	Identifică numărul necunoscut în 2-3 situații.	Identifică numărul necunoscut într-o situație.
I ₃	Scrie corect 4 operații.	Scrie corect 2-3 operații.	Scrie corect o operație.
I ₄	Realizează corect proba în cele două cazuri.	Realizează exercițiul având 1-2 greșeli.	Rezolvă parțial exercițiul.
I ₅	Rezolvă corect problema și scrie răspunsul.	Scrie operația problemei, dar nu scrie răspunsul.	Scrie operația, dar greșește rezultatul.
I ₆	Rezolvă corect problema și scrie răspunsul.	Scrie operația problemei, dar nu scrie răspunsul.	Scrie operația, dar greșește rezultatul.

I₇	Rezolvă corect problema și scrie răspunsul.	Scrie operația problemei, dar nu scrie răspunsul.	Scrie operația, dar greșește rezultatul.

Acordarea calificativelor:

Rezolvă 6– 7 itemi cu FB, restul itemilor cu B, sau orice combinație apropiată acesteia.	<i>FB</i>
Rezolvă 1– 2 itemi cu FB, 1-2 itemi cu B, restul itemilor cu S, sau orice combinație apropiată acesteia.	<i>B</i>
Rezolvă 1 item cu FB, 1 item cu B, restul itemilor cu S, sau orice combinație apropiată acesteia.	<i>S</i>
Rezolvă 1 item cu B, 1 item cu S, restul itemilor cu I, sau orice combinație apropiată acesteia.	<i>I</i>

CALIFICATIVELE ELEVILOR:

Nr. crt.	NUMELE ȘI PRENUMELE	I₁	I₂	I₃	I₄	I₅	I₆	I₇	Calif.
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									

11.									
12.									
13.									
14.									
15.									
16.									
17.									
18.									
19.									
20.									

Realizarea obiectivelor:

Nr elevilor care au realizat ob.		O₁	O₂	O₃	O₄	O₅	O₆	O₇
	FB							
	B							
	S							
	I							

Aprecierea cu calificative:

Calificative	Foarte bine	Bine	Suficient	Insuficient
Nr. elevi				

Concluzii:

Greșeli frecvente:

2.26. FIȘĂ DE EVALUARE ADAPTATĂ

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

CLASA a IV-a

Prof. Ștefan Petruța

Școala Gimnazială "Mihai Viteazul" Târgoviște, jud. Dâmbovița

- Cioc! Cioc! Cioc! se aude de departe. **Măcăleandru** zice:
- E ciocănitoarea!
- De ce-o fi ciocănind mereu? Întreabă **scatiul**.
- Caută veverița, zice măcăleandru.
- Veverița? De ce?
- Cum, nu-i cunoști povestea? Am să ti-o spun eu!

Demult, veverița a dat peste un pom cu rodul rotund, tare și cu miezul dulce și gustos. Era alunul. **I-au** plăcut alunele și fiind prevăzătoare, ce **i-a** venit în gând? Să strângă pentru iarnă. După ce a umplut scorbura, era tare fericită. Însă, într-o dimineață s-a zgâriat la un picior într-o coajă. Știind că ea nu a mâncat nicio alună, s-a așezat la pândă să descopere care dintre prieteni îi **iau** alunele. Pe la prânz, ciocănitoarea a venit să **ia** prânzul la scorbura. Veverița a prins-o. Aceasta a reușit să scape, însă a rămas fără coadă.

A doua zi a venit să își ceară scuze, dar veverița plecase la altă scorbura. De atunci, ciocănitoarea o caută la fiecare copac.

("CIOC! CIOC! CIOC!" de Emil Gârleanu)

1. Citește textul și răspunde la întrebări:

Despre ce păsări este vorba în text?

Cum se numește pomul pe care l-a găsit veverița?

Ce a hotărât veverița?

Cine i-a furat alunele?

Cum a pedepsit-o veverița pe ciocănitoare?

2. Încercuiește răspunsul corect:

Pomul pe care l-a descoperit veverița face: nuci cireșe alune.

Veverița s-a zgâriat la: picior ochi ureche.

Miezul fructelor era: dulce amar gustos.

3. Continuă enunțul:

După ce a umplut scorbura _____

4. Alege varianta corectă:

- a) Mihai ia / i-a povestit filmul .
- b) Pe ei iau / i-au văzut la teatru.
- c) Mama i-a/ia coșul cu flori.
- d) Dacă învăț, iau/i-au notă mare.

5. Desparte în silabe cuvintele:

- a) măcăleandru _____
- b) scatiul _____
- c) ciocănitoare _____

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- O1. Să extragă informații de detaliu dintr-un text informativ sau literar accesibil;
- O2. Să formuleze corect răspunsurile la întrebări;
- O3. Să încercuiască varianta corectă a răspunsurilor;
- O4. Să aleagă varianta corectă a scrierii ortogramelor;
- O5. Să despartă corect în silabe cuvintele date;

FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
Formulează corect și complet răspunsurile, respectând regulile de scriere caligrafică și ortografică	Formulează corect răspunsurile cu greșeli de scriere	Formulează răspunsuri scurte, cu greșeli de scriere
Încercuiește varianta corectă pentru cele trei situații	Încercuiește varianta corectă pentru două situații	Încercuiește varianta corectă pentru o situație
Completează enunțul fără greșeli;	Completează enunțul cu mici greșeli;	Completează enunțul, dar nu integral;
Alege toate variantele corecte	Alege două trei variante corecte	Alege o variantă corectă
Desparte corect în silabe toate cele trei cuvinte;	Desparte corect în silabe două cuvinte;	Desparte corect în silabe un cuvânt;

EVALUARE FINALĂ:

ITEMI	CALIFICATIVUL FINAL
Rezolvă integral și corect patru-cinci itemi	FOARTE BINE
Rezolvă integral și corect doi itemi; doi parțial corect/ un item incorect	BINE
Rezolvă integral și corect un itemi, doi parțial / doi incorect	SUFICIENT

2.27. FIȘĂ DE LUCRU FOLOSITĂ ÎN PREDAREA LIMBII FRANCEZE PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCATIONALE SPECIALE

Prof. Trufaș Oana-Bianca

Liceul Tehnologic "Ovid Caledoniu" Tecuci, jud. Galați

Unitatea școlară: Liceul Tehnologic "Ovid Caledoniu" Tecuci

Propunător: Trufaș Oana

Clasa: a-IX-a

Calificarea: Brutar, patiser, preparator produse făinoase

Titlul lecției: Les fruits

Tipul lecției: acumularea de noi cunoștințe

Captarea atenției:

Utilizarea cântecului La Chanson Des Fruits (<https://www.youtube.com/watch?v=fZR66TjirDc>). Profesorul îi solicită elevului să spună ce vede în imagini.

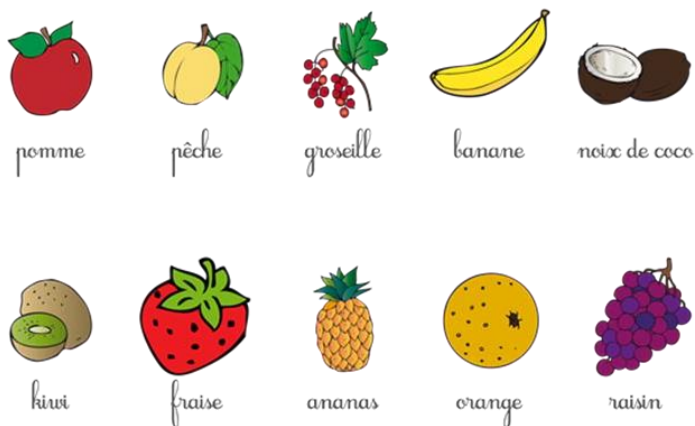
Anunțarea temei: Profesorul va scrie pe tablă titlul lecției Les fruits.

Transmiterea noilor cunoștințe : Profesorul îi va împărtăși elevului fisa 1(Anexa 1). Acesta va scrie pe tablă cuvintele întrebându-l pe elev ce reprezintă în limba română.

Verificarea noilor cunoștințe. Profesorul va enunța elevului ce înțea: Decupează la banane, le pomme, le raisin, l'orange, l' ananas(Anexa 2)

Anexa 1

Qui suis-je?

Anexa 1

BONJOUR À TOUS!
THÈME: LES FRUITS

FICHA REALIZADA POR LA SEÑO RAQUEL:
@MAITRESSERAQUEL

LES FRUITS

Une con flechas la fruta con su palabra:

La banane

La fraise

La poire

La pomme

L'ananas

L'orange

La cerise

Bibliografie:

<http://blog.jolicours.com/devinettes-fruits/>

<https://www.liveworksheets.com/w/fr/francais-langue-etrangere-fle/196110>

2.28. FIȘE PENTRU CLASA PREGĂTITOARE

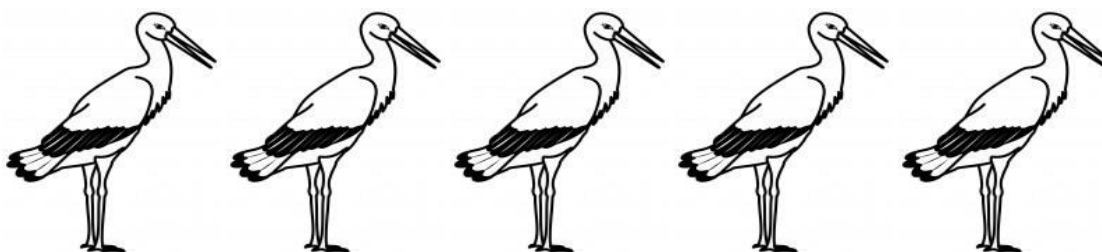
MATEMATICĂ

Prof. Ungureanu Maria-Gabriela

C.S.E.I. „Constantin Pufan” Vaslui, jud. Vaslui

Se propune următoarea problemă :

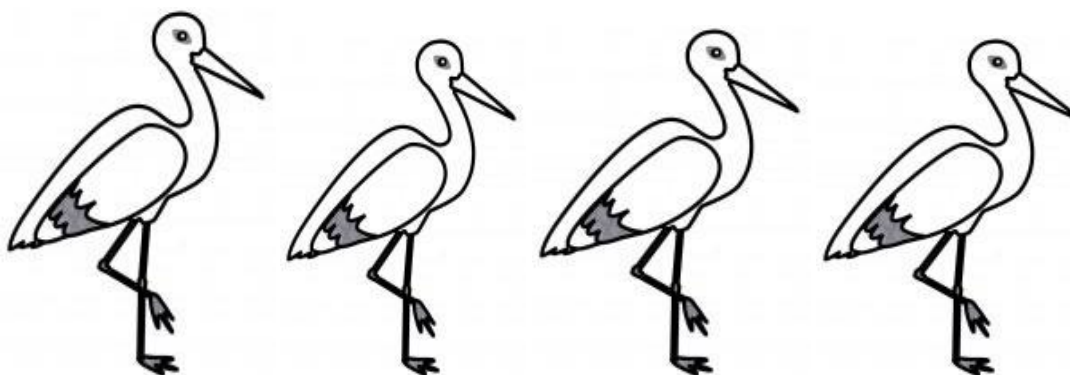
Pe un lac pescuiesc..... berze

Mai vin pe lac încă... berze

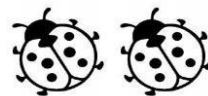
Dar , între timp mai pleacă de pe lac....berze

Câte berze mai pescuiesc acum pe lac?

Unește numărul de buburuze cu cifra corespunzătoare!

1

4

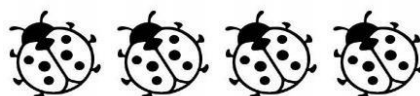
2

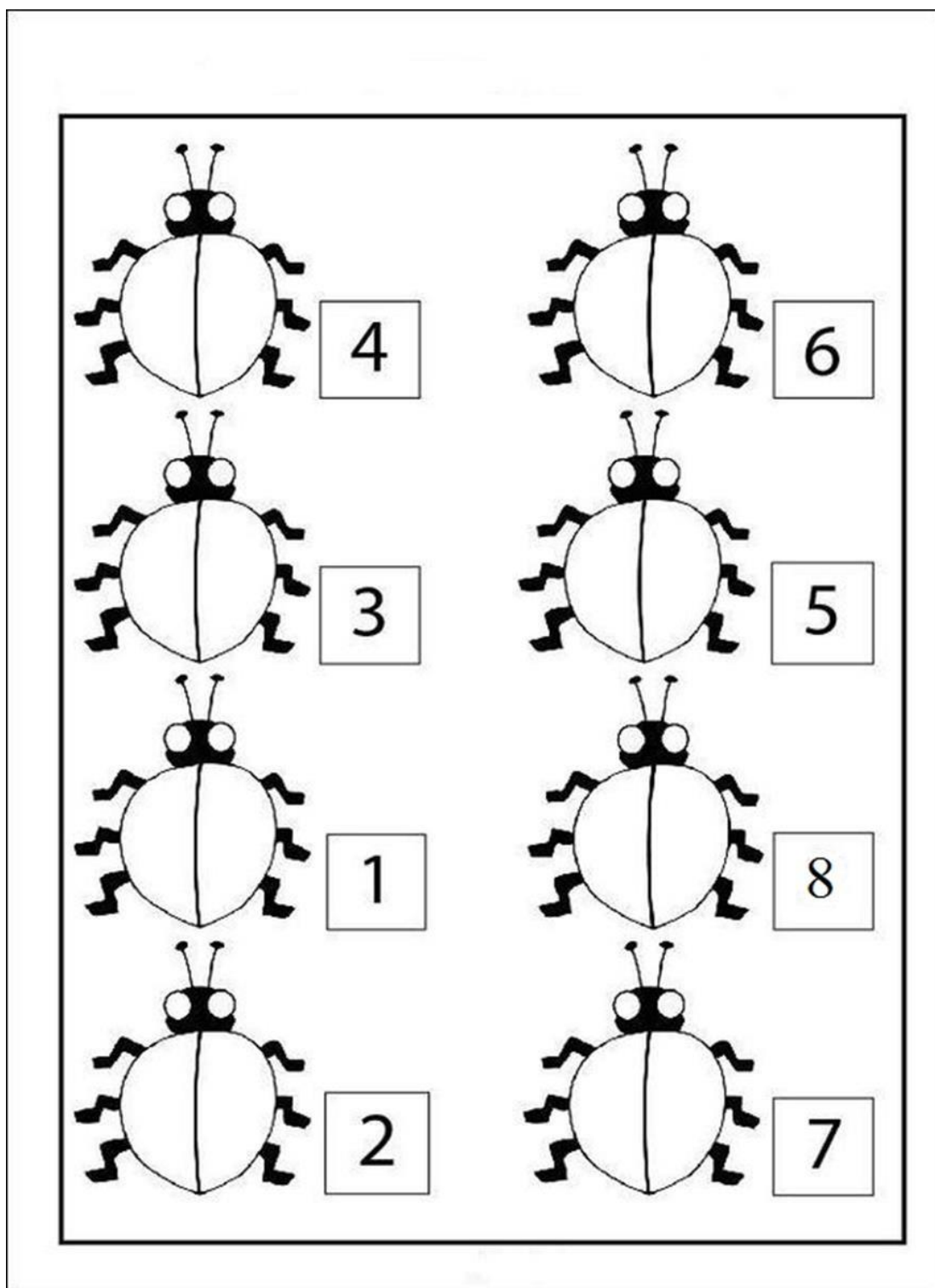
5

3

Desenează pe fiecare buburuză atâtea buline câte îți indică cifra!

SECȚIUNEA 3

Programe și Intervenții Didactice

(PROIECTE DIDACTICE, SECVENȚE DIN
ACTIVITĂȚI ȘCOLARE ȘI
EXTRAȘCOLARE, PLANURI DE
INTERVENȚIE)

3.1. PROIECT DE ACTIVITATE

Prof. Baicu Ileana

Școala Gimnazială Specială nr. 3, București

CLASA: a IX-a

PROFESOR: BAICU ILEANA

DISCIPLINA: Activități de preprofesionalizare

SUBIECTUL: *Copacul înflorit*

Data:

Obiectiv cadru: Manipularea diverselor instrumente și materiale de lucru

Obiective de referință: Formarea priceperilor și deprinderilor de a realiza un obiect din hârtie prin tehnici combinate: decupare după linie de contur, lipirea, asamblarea.

Obiective operationale: La sfârșitul orei, elevii vor fi capabili:

O1: să decupeze după linia de contur diferite părți componente;

O2: să lipească părțile componente după cerințele date;

O3: să asambleze pomișorul pentru a obține o imagine tridimensională.

O4: să mânuiască materialul didactic;

O5: să participe cu interes la activitate;

STRATEGIA DIDACTICĂ:

Resurse procedurale:

Metode și procedee: explicația, conversația, demonstrația, exercițiul, munca independentă, învățarea prin descoperire, instructajul verbal

Forme de organizare: activitate frontală îmbinată cu activitatea independentă individuală.

Mijloace de învățământ: carton, hârtie glasată albă, roz și verde, foarfece, lipici, polistiren expandat, bolduri, hârtie creponată verde (pentru iarbă), creioane colorate, carioci, ***Copacul înflorit*** – model, planșa cu etapele de lucru, CD (fondul muzical); Presentare Power Point : „Primăvara”.

Resurse temporale: 45 minute

Resurse umane: elevi cu deficiență mintală severă, împărțiți pe două grupe de nivel I și II. Elevii grupei I nu pot realiza O1.

Evenimentele scenarului didactic	Ob. Op.	Conținutul învățării	Resurse didactice Materiale	Resurse didactice Proceduale	Elemente de Evaluare
1.	2.	3.	4.	5.	6.
I. Organizarea activității		Sala de clasă va fi aerisită, propunătorul va pregăti materialul didactic necesar.		Instructajul	Frontală
II. Captarea atenției		Se prezintă elevilor o crenguță de pom înflorit. Crenguța le spune elevilor că în	Crenguța de pom	Conversația	Frontală

		lumea poveștilor primăvara a venit și toți copacii au înflorit. Elevii sunt întrebați despre schimbările care au loc acum în natura. Se prezintă imagini cu anotimpul primăvara și prezentare Power Point: „Primăvara”.	Imagini cu anotimpul primăvara.		
III. Anunțarea temei		Se anunță tema și se scrie pe tablă titlul lecției. -Astăzi vom realiza din hârtie și carton „ Copacul înflorit ”. Dacă vom decupa corect după contur, vom lipi floricele pe ramurile pomului respectând cerințele, vom obține un acest copac minunat (este prezentată planșa model).	Planșa model	Conversația	
IV. Desfășurarea activității	O1 O2 O3 O4 O5	Pentru a realiza „ Copacul înflorit ” este necesar să respectăm următoarele etape: 1. Decupăm copacul pe linia de contur. Tăiem una dintre jumătățile pomului de la bază spre coroană și cealaltă jumătate, de la coroană spre bază. 2. Decupăm floricelele. 3. Lipim florile pe ramurile copacului. 4. Asamblăm pomișorul: introducem o parte prin tăietura celeilalte, obținând un pom tridimensional. Îndoim cele patru baze obținute	carton, hârtie creponată, foarfece, lipici, polistiren CD (fond muzical)	Observarea Conversația Explicația Demonstratia, Munca independentă	Frontală Spiritul de observație

		și le prindem cu bolduri pe polistiren. Aranjăm pomișorul. 5. Prindem cu bolduri și păsărelele. Punem fire de iarbă, figurine floricele pe scobitori. Profesorul lucrează odată cu elevii, îi încurajează, evitând blocajele În timpul activității copiii audiază o bucată muzicală.			
V. Evaluarea activității	O5	La semnalul de încetare a lucrului se vor ocupa de curățenia la locul de muncă, vor așeza resturile de hârtie pentru a le arunca la coș, adună materialele rămase și pregătesc lucrarea pentru prezentare. Se apreciază lucrările ținând cont de criteriile solicitate. Se organizează o expoziție cu lucrările copiilor.	Lucrările elevilor	Conversația	Frontală Individu ala
VI. Încheierea activității		Se vor face aprecieri asupra desfășurării activității, asupra comportării elevilor în timpul activității.		Conversația	Frontală

3.2. PROIECT DIDACTIC

Prof. Bodea Anuța Daciana

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Data: martie 2024

Clasa: a VIII- a B (deficiențe severe)

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială Specială Baia Mare

Aria curriculară: Terapie educațională complexă și integrată

Disciplina/ Modulul: Stimulare cognitivă

Subiectul lecției: În așteptarea primăverii

Unitatea de învățare: Comportament cognitiv la nivelul capacităților psihoindividuale/ proceselor psihice.

Tipul lecției: de consolidare a cunoștințelor

Scopul lecției: Îmbogățirea și activizarea vocabularului elevilor.

Competențe generale:

1. Adaptarea la mediul ambiant în baza deprinderilor dobândite.
2. Manifestarea de comportamente independente în activitatea școlară.
3. Integrarea în plan social prin conduite independente.

Competențe specifice:

2. Manifestarea de comportamente independente în activitatea școlară.
 - 2.1. Valorizează comportamente cognitive însușite.
 - 2.2. Manifestă deprinderi de autonomie personală și de conduită independentă.
 - 2.3. Utilizează în practică cunoștințele și deprinderile dobândite.

Competențe derivate:

- C1: să descifreze mesajul textului;
C2: să identifice termeni cu sens asemănător/ opus unor cuvinte date;
C3: să integreze anumite grupuri nominale în enunțuri noi;
C4: să formuleze întrebări și răspunsuri referitoare la conținutul textului ;
C5: să completeze corect harta textului;
C6: să găsească adjective potrivite unor substantive date.

Strategia didactică:

a) Metode și procedee: lectura explicativă, exercițiul, explicația, conversația, explozia stelară, harta textului, ciorchinele, instruirea diferențiată prin inteligențe multiple, jocul.

b) Mijloace de învățământ: fișe de lucru, instrumente de scris, tabla interactivă, textul-suport „Legenda ghiocelului” după Eugen Jianu, resurse digitale.

c) Forme de organizare: frontal, individual;

d) Resurse temporale : 45 min

e) Resurse umane: elevii și cadrul didactic.

f) Forme și tehnici de evaluare : observarea sistematică a comportamentului elevilor, aprecieri verbale.

SCENARIUL DIDACTIC

I. EVOCARE

Se vor asigura condițiile necesare desfășurării orei și se vor pregăti materialele necesare. Captarea atenției elevilor se va realiza cu ajutorul unor planșe pictate și se cere elevilor să descopere ce anotimp este prezentat în imagini. Se vor formula întrebări care să conducă la descoperirea subiectului lecției *În așteptarea primăverii*:

- *Ce flori sunt prezente în imagini?*
- *Care este culoarea predominantă?*
- *Când înfloresc acestea?*
- *Ce puteți spune despre păsările din imagini?*

Plecând de la cunoștințele elevilor despre anotimpul primăvara, se va solicita acestora să completeze un ciorchine despre anotimpul primăvara la tabla interactivă(<http://bianca-m-melinte.blogspot.com/2017/05/ciorchinele.html>) . Se va citi expresiv textul-suport „ Legenda ghiocelului” după Eugen Jianu și se va decoda semnificația acestuia împreună cu elevii. Se vor găsi adjectivele potrivite pentru substantivele: *zăpadă, soare, ghiocel* și se vor integra în enunțuri grupurile nominale alcătuite. Se prezintă într-o manieră accesibilă elevilor competențele derivate ale lecției.

Metode didactice: conversația, explicația, exercițiul, ciorchinele, lectura explicativă;

Mijloace didactice: tabla interactivă, resurse digitale.

Resurse temporale: 10 minute.

Forme de organizare: frontal.

Evaluare: aprecieri verbale, observarea sistematică a comportamentului elevilor.

II. REALIZAREA SENSULUI

Se verifică înțelegerea textului citit prin întrebări de tipul:

- *Care este titlul lecției?*
- *Cine este autorul textului?*
- *Care sunt personajele care participă la întâmplare?*
- *De ce se considera ghiocelul neînsemnat?*
- *Cine îl ajută pe ghiocel?*

Se dirijează explicarea cuvintelor și expresiilor ale căror sensuri sunt necunoscute elevilor : *plăpând, a se mânia, a cuteza, a se piti, duios* etc. Se solicită elevilor să alcătuiască oral enunțuri cu aceste cuvinte (câte o propoziție se scrie la tablă și în caiete). Se propune elevilor să formuleze întrebări pe baza textului studiat, care să înceapă cu unul din cuvintele: *Când?, Cine?, Unde?, Ce?, Care?* și se completează la tablă fișa de lucru digitală explozia stelară:

(<https://www.pinterest.com/pin/843721311412788318/>). Se vor formula întrebări și răspunsuri legate de conținutul textului și se completează harta acestuia la tabla interactivă (<https://ro.pinterest.com/pin/540502392796968048/>). Se rezolvă următoarele exerciții:

1. Găsiți cuvintele cu același sens pentru:

* *omăt* * *a îndrăzni* * *a vesti* * *firav* * *vesel* * *pitit* * *duios*

2. Unește cuvintele cu sens opus:

<i>a bucura</i>	<i>a dispărea</i>
<i>slab</i>	<i>a se dezgheța</i>
<i>a se arăta</i>	<i>puțini</i>
<i>a îngheța</i>	<i>puternic</i>
<i>mulți</i>	<i>a întrista</i>

3. Găsiți trei adjective potrivite substantivelor:

* *vânt*; * *soare*; * *ghiocel*;

4. (exercițiu oral)

Toate personajele povestirii împrumută trăsături omenești, sunt personificate. Descoperă aceste trăsături.

5. Scrieți câteva trăsături ale ghiocelului.

Metode didactice: exercițiul, conversația, explicația, explozia stelară, harta textului.

Mijloace didactice: resurse digitale, tabla interactivă.

Resurse temporale: 20 minute.

Forme de organizare: frontal.

Evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor, aprecieri verbale.

III. REFLECȚIA

Se propune următorul joc : *Să gândim , să învățăm și să fim creativi în moduri diferite!*, conform instruirii diferențiate prin inteligențe multiple. Fiecare elev primește câte o sarcină de lucru diferită: 1. *Cercetătorul*: va extrage din text cuvintele și expresiile care sugerează aspecte specifice celor două anotimpuri : iarna și primăvara., 2. *Povestitorul*: va realiza planul simplu de idei al textului prin ordonarea cronologică , 3. *Naturalistul*: va desena un ghiocel și va nota părțile componente ale acestuia, 4. *Matematicianul*: va oferi rezolvarea următoarei probleme, în limbaj matematic: 10 ghiocel s-au ascuns după un bulgăre de zăpadă. Baba Iarna a fost ajutată de moș Timp să găsească 5 dintre ei. Câți ghiocel au mai rămas ascunși după bulgărele de zăpadă? 5. *Scriitorul*: va nota semnele de punctuație potrivite în textul următor:

Se uită împrejur și zări ghiocelul ☐

☐ Tu erai ☐ Am să te îngheț la noapte ☐ Iarnă

☐ Nu vă mâniați ☐ Babă Iarnă și moș Omăt ☐ Oare mi-a trimis veste să mă arăt

☐ răspunse ghiocelul ☐

6. *Pictorul*: va realiza un peisaj de primăvară care să cuprindă personajele textului descoperit, folosind o tehnică picturală la alegere. Profesorul oferă sprijin fiecărui elev în timp ce rezolvă sarcina de lucru. La finalul jocului, fiecare elev va prezenta în fața clasei ceea ce a lucrat. Se fac aprecieri asupra participării elevilor la activitate.

Metode didactice: jocul, exercițiul, explicația, instruirea diferențiată prin folosirea inteligențelor multiple .

Mijloace didactice: instrumente de scris, fișe de lucru, tabla interactivă.

Resurse temporale: 15 minute.

Forme de organizare: frontal, individual.

Evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor, aprecieri verbale.

Bibliografie:

Gherguț, Alois, *Sinteze de psihopedagogie specială: ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, București, Editura Polirom, 2013.

Mușu, I., Taflan, A. *Terapie educațională complexă și integrată*, București, Editura Pro-Humanitate, 1997.

Programa școlară pentru Stimulare cognitivă- învățământ special- deficiențe severe- 19.05.2021.

3.3. PROIECT DE ACTIVITATE

Prof. înv. preșc. Mare Minerva

Grădinița cu Program Prolungit Nr. 28, Baia Mare, jud. Maramureș

Grupa: mare

Tema anuală de studiu: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema săptămânii: „În lumea poveștilor terapeutice!”

Tema activității: „Emoții”

Forma de realizare: activitate integrată

Tipul activității: sistematizare

Elemente componente ale activității integrate: ADP+ALA+ADE+ALA

1. ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTARE PERSONALĂ

Întâlnirea de dimineață: Salutul, prezența, calendarul naturii, noutatea zilei

Tranziții: „Toamna”- joc muzical

„Dacă vesel se trăiește” - joc muzical

Rutină: Inteligența emoțională, arta emoțiilor - exersarea deprinderii de a identifica și gestiona emoții

2. JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER ALESE

Alfabetizare: „Cheia sol – cheia care deschide portativul” – grafisme

Muzică: „Compoziții muzicale”- crearea (scrierea pe portativ) unor fragmente muzicale

Știință: „Emoțiile la lumină” – experimente la masa luminoasă

Construcții: „Pereți muzicali” – îmbinări leggo

Artă: „Emoții ,emoții!” – desen pe baloane și linguri de lemn

Manipulative : - „Note muzicale goale/ pline” – umplerea notelor muzicale cu diferite obiecte mărunte

3. ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE:

Domeniul Om și societate – Educație pentru societate

- poveste creată - „Împăcarea”

Domeniul Estetic Creativ – Educație muzicală

- compunerea unor fragmente muzicale - „Partituri muzicale”
- joc muzical cu bețe - „Alunelul”

4. JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER ALESE

Cubul cu muzică și emoții: - „Pași muzicali”

- „Printre note muzicale”

„Bate ritmul !”

„Bate ritmul !”

- „De la do de jos la do de sus”

- „De la do de sus la do de jos”

Scopul activității:

 Dezvoltarea inteligenței emoționale prin muzică și alte forme ale artei

Obiective operaționale:

- să identifice în poveste emoțiile personajelor
- să scrie note muzicale pe portativ, în echipă de câte doi
- să unească punctele care formează cheia sol
- să contureze emoții la masa luminoasă utilizând făina de porumb, boabe de porumb, boabe de fasole, căpăcele de ghinzi, castane sălbatice
- să îmbine piese de leggo (pe care sunt lipite note muzicale) pentru a obține pereți muzicali
- să deseneze cu carioca emoții pe baloane și linguri de lemn
- să umple note muzicale din carton cu mărgelă, macaroane, nasturi, utilizând cleștele de lemn
- să găsească emoțiile în punga întunecată utilizând o lupă improvizată
- să-și exprime propriile emoții/ ale personajelor
- să gestioneze situații de emoții negative

Strategii didactice:

Metode și procedee: conversația, problematizarea, observația, tehnica exprimării emoțiilor prin mototolirea/netezirea hârtiei, explicația, demonstrația, exercițiul, expunerea, ascultarea activă, aprecierea verbală

Mijloace de învățământ: calculator, boxe

Material didactic: cufărul emoțiilor, povestea din materiale senzoriale, mese luminoase, mese senzoriale, făina de porumb, boabe de porumb, boabe de fasole, ghinzi, castane, mărgelă, nasturi, macaroane, clește, portativ și note muzicale, piese leggo, baloane, linguri de lemn, carioci, lipici, borcane cu emoții, pungi cu emoții, roata emoțiilor

Locul de desfășurare: sala de grupă.

Forme de organizare: frontal, individual, pe grupuri mici.

Resurse temporale: o zi

Bibliografie:

- „Curriculum pentru educația timpurie, 2019”
- „Metode interactive de grup”-ghid metodic, Editura Arves, București, 2002;
- „Piramida cunoașterii”- Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar, Ed. Diamant- 2014;
- Revista “ Învățământul preșcolar”,1-2/2008,cap.”Metode interactive de grup”; Ghid metodic:” Metode interactive de grup”, Ed. Arves;
- Revista “ Învățământul preșcolar”,1-2/2010, cap. “Proiectare”;
- E. Goncea, G. Reiu, S .Brebănuș, “ Activități bazate pe inteligențe multiple”;

SCENARIUL ZILEI

Într-un cufăr vechi, uitat de cineva la ușa noastră ,găsim două pachete, unul cu emoții iar altul cu o poveste și o tamburină pe care scrie „Nu deschideți, încă !” (Întâlnirea de dimineață). Copiii vor deschide doar pachetul cu emoții. Vor fi scoase pe rând emoțiile, va avea loc schimbul de salut după care fiecare emoție se va prezenta :

- Eu sunt fericirea ! Mă întâlniți atunci când primiți o îmbrățișare sau când.....și continuă copiii.

- Eu sunt tristețea! Mă întâlniți atunci când unii copii nu se joacă cu voi sau când.....

- Eu sunt mirarea ! Mă întâlniți atunci când vi se pregătește o surpriză sau când.....

- Eu sunt furia ! Mă întâlniți atunci când cineva vă ia jucăria fără să ceară voie sau când....

- Eu sunt frica ! Mă întâlniți atunci când un câine vrea să vă muște sau când....

- Eu sunt rușinea ! Mă întâlniți atunci când trebuie să salutați sau când....

Copiii se vor prezenta fiecare și își vor așeza poza în jurul emoției pe care o simt în acel moment.

Calendarul naturii îl vor parcurge cu ajutorul unui calendar din fetru cu elemente detașabile.

Acum, copiii vor deschide celălalt pachet din cufăr, e o poveste și o tamburină, o poveste muzicală pe care o vor audia un pic mai târziu (Noutatea zilei).

Le voi explica copiilor ce este o poveste muzicală (obiectivele pe înțelesul copiilor) o poveste în care personajele cântă iar ei sunt invitați să se miște pe ritmul cântecelor, să se bucure, să fie triști, mirați, furioși odată cu personajele (Motivația zilei).

Tranziție: „Dacă vesel se trăiește “ – joc muzical

Povestea aduce în prim plan împăcarea dintre greier și furnică și reabilitarea poziției și a statutului greierului. De fapt greierele nu este un leneș care doar cântă ci este un artist care transmite prin muzică puternice emoții pozitive.

Voi începe cu prezentarea titlului, Împăcarea, iar apoi povestea se derulează pe trei tablouri narrative. Pentru a-i ține captați voi acoperi povestea cu o cortină care se va deschide pe măsură ce se derulează povestea. În expunere voi folosi tonuri și timbre adecvate ale vocii, pauze de suspans. De asemenea voi insera fragmente muzicale. După al doilea tablou, acela în care greierele o roagă pe furnică să îl primească în casa ei iar aceasta refuză, voi opri expunerea și le voi prezenta copiilor centrele de activități sub pretextul că greierele nu are unde să meargă, noi îl primim în grupă și o să-l înveselim.

Tranziție: Toamna – joc muzical

La centrul Muzică copiii vor compune muzică pentru greieraș, uneori când ești trist, muzica poate învinge tristețea. Pe portative copiii vor lucra în echipe de doi și vor scrie partituri cu ajutorul creioanelor cerate. Notele muzicale vor fi personalizate cu emoții desenate cu carioca.

Cheia sol se va realiza prin unirea punctelor (centrul Alfabetizare), după care va fi dusă și lipită pe portativ.

La centrul Manipulative notele din carton, note goale, care sună fals vor fi umplute cu emoții pozitive de data aceasta emoțiile fiind mărgelile, macaroane, nasturi. Tot aici vom verifica cu ajutorul unei punți cu emoții și a lupei, ce fel de emoții am pus în notele muzicale.

La centrul Artă vor avea prilejul să exprime ceea ce simt pentru greierele Jack având în vedere situația în care se află, prin desenarea emoțiilor cu carioca pe baloane și linguri de lemn.

La centrul Știință desfășurat la mese luminoase, folosind materiale din natură, făină de porumb, boabe de porumb, boabe de fasole, ghinzi, castane vor descoperi cum lumina puternică îl va ajuta pe greieraș să aibă doar emoții pozitive iar ei vor contura aceste emoții.

Greierele Jack s-a gândit serios că poate ar trebui să-și construiască o casă așa că îi roagă pe copii să înceapă cu pereții dar ar vrea niște pereți cu note muzicale. Pentru aceasta, la centrul Construcții vor îmbina piese leggo pe care sunt atașate note muzicale. Cu siguranță vor reuși să aducă bucurie greierului Jack și de data aceasta.

După toată munca copiii doresc să se asigure că greierașul nu mai este trist așa că îl invită să bată ritmul, împreună, cu ajutorul bețelor pe cântecul Alunelul (joc muzical).

Greierele Jack îi roagă să meargă cu el, înapoi la furnica să vadă dacă nu s-a răzgândit. În cele din urmă, furnica își alungă furia, îl primește în casa ei și chiar îi creează o scenă unde prietenul ei, greierele Jack să cânte și să fie fericit.

Evaluarea poveștii o voi realiza apelând la tehnica exprimării emoțiilor prin mototolirea/netezirea hârtiei. Copiii primesc o hârtie cu imaginea greierașului. Pentru a identifica emoțiile prin care a trecut Jack le voi adresa întrebări. La fiecare emoție negativă recunoscută, copiii

vor mototoli hârtia. La finalul poveștii atunci când greierele și furnica se împacă și toată lumea este fericită, inclusiv ei se netezește hârtia.

- Cum este Jack la începutul poveștii? – fericit – hârtia rămâne netedă
- Cum este Jack atunci când a venit toamna? – trist – mototolesc o parte din hârtie
- Cum este Jack atunci când furnica spune că muzica este zgomot? – mirat – mototolesc puțin
- Cum se simte Jack atunci când ploaia începe să-l ude iar el nu are unde să se adăpostească? – speriat, îi este frică – mototolesc hârtia
- Cum se simte Jack atunci când furnica îl ceartă? – rușinat – mototolesc hârtia
- Cum se simte atunci când este primit în casă? – fericit – netezesc hârtia

Greierele și furnica s-au împăcat și îi poftesc pe copiii să ia parte la jocul Cubul cu muzică și emoții (ALA). Copiii vor primi medalioane cu furnica și greier și vor forma două echipe. Vor desemna câte un copil din fiecare echipă pentru a rostogoli cubul. Fiecare față a cubului reprezintă o probă pentru ambele echipe. Echipa câștigătoare primește un balon pe care scrie FERICIRE iar cealaltă echipă primește un balon pe care scrie TRISTEȚE, dar ca să nu fie copleșiți de tristețe vor sparge balonul. La final câștigă echipa cu cele mai multe baloane de FERICIRE.

Fața 1 : cântă gama muzicală începând cu do de jos

Fața 2 : cântă gama muzicală începând cu do de sus

Fața 3 : bate ritmul ca și mine

Fața 4 : bate ritmul ca și mine

Fața 5 : sari așa cum îți arată pașii

Fața 6 : du-te printre note muzicale și apoi suflă notele de pe pahare

Evaluarea întregii activități o voi realiza cu Roata emoțiilor. Pe roată vor fi atașate cele șase emoții de la începutul activității. Oprirea roții va fi urmată de o întrebare corespunzătoare emoției: - fericirea – Ce ați făcut voi pentru a-l face fericit pe greieraș?

- tristețea – Ce ați sput ca să alungați tristețea?
- furia – Ce putem face atunci când suntem furioși?
- mirarea – Mimează mirarea!
- rușinea – Ce facem când unui coleg îi este rușine să răspundă la activități?
- frica – Greierului jack i-a fost frică de nori atunci când sunt furioși. Ce fenomene ale naturii vă înfricoșează?

În final voi face aprecieri asupra felului cum a decurs activitatea și îi voi ruga să așeze beșisorul cu poza lui în borcanul cu emoția care l-a marcat cel mai mult, azi.

ÎMPĂCAREA

Partea I

- Cri, cri, cri! Eu sunt greierele Jack! Dar poate ar trebui să mă prezint mai bine! – Cântec Micul greieraș https://youtu.be/h_pdIGakCF4.

- Nu mă cunoașteți nici acum? Vă mai spun o dată. Eu sunt greierele Jack! Văd acest râu cu apă argintie și îmi amintesc cât de fericit eram astă-vară. Îmi luam chitara și toată ziua cântam. Cred că și voi sunteți fericiți atunci când cântați! În tot acest timp, vecina mea furnica muncea, muncea și iar muncea. Mă miram cât de mult putea munci!

Partea a II-a

- Vara a trecut și a venit toamna cu copaci triști pentru că le-a căzut frunza, cu nori care uneori sunt foarte furioși. <https://youtu.be/tIsnKThJbpA> - Balada unui greier mic (până la 0,30 secunde). M-a cuprins frica, nu mă simțeam deloc în siguranță pentru că eu nu aveam o casă așa cum are furnica. <https://youtu.be/tIsnKThJbpA> (0,47 - 1,13). La ea în mușuroi e cald și bine. Dar ce-ar fi să merg să o întreb dacă mă primește în casa ei! Oare va ieși afară dacă aude un vals? Să încercăm!

<https://youtu.be/xtac0FxEfmQ> (0.00 - 0,40). Nu cred că i-a plăcut! Să încercăm muzica rock!

<https://youtu.be/Uu1caGMlaB> (0,00 - 0,40).

- Ce-i atâta gălăgie? Zise furioasă, furnica.

- Gălăgie? S-a mirat greierele! E muzică! MU-ZI-CĂ! Te rog, primește-mă în casa ta! Copiii, rugați-o și voi!

- Toată vara ai cântat, nu te-ai gândit că ai nevoie de o casă! Mai cântă și acum, fă MU-ZI-CĂ în ploaie și în vânt! Eu nu primesc în casa mea leneși!

- Furnica mi-a spus că sunt leneș, mă simt rușinat! Nu am unde să mă duc, mă primiți în grupa voastră? Sunt tare trist!

Partea a III-a

- Muzica e viața mea! E tot ce știu să fac! Asta e munca mea! Și furnica nu a înțeles că eu de fapt nu sunt un leneș, sunt un artist!

- Greiere Jack! Îmi cer iertare pentru ceea ce ți-am spus! Muzica nu este gălăgie, iar tu ești un artist. Muzica ta m-a ajutat să nu mai fiu furioasă și de aceea te primesc în casa mea, ba chiar am pregătit o scenă pentru tine. Am învățat, împreună cu copiii că atunci când ești trist, furios, rușinat sau înfricoșat poți alunga aceste emoții care ne fac rău. Ce putem face? Să luăm o pauză de liniștire, să ne golim mintea, să ascultăm muzică, să facem activități care ne plac. Și acum haideți să cântăm, să ne bucurăm, să ne jucăm împreună!

3.4. JOCURI PENTRU CONSOLIDAREA CUNOȘTINȚELOR DESPRE ADJECTIV

Prof. înv. primar Enache Andreea Oana

Liceul cu Program Sportiv Câmpulung, jud. Argeș

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa a III-a/ a IV-a

1. Un personaj...amuzant

Obiectiv: să completeze cu adjective potrivite anumite expresii lacunare

Se scrie un text lacunar în care este descris un personaj și se cere fiecărui elev din clasă să gasească câte un adjectiv după caracteristile solicitate (număr, gen), fără a ști ce anume descrie acel adjectiv.

După ce toate spațiile lacunare sunt completate prin contribuția elevilor, se citește textul reieșit, spre amuzamentul tuturor. Noul personaj va trebui să fie introdus, pe rând, de către elevi, într-o lectură cunoscută. Aceștia trebuie să descrie, pe scurt, o secvență din lectură, în care are un rol și noul personaj.

2. Butoanele magice.

Obiectiv: să recunoască adjectivele în diverse situații familiare

Cu ajutorul a 2 butoane de concurs se organizează o competiție de recunoaștere a adjectivelor dintr-o serie de cuvinte. Se cheamă 2 elevi în fața clasei și vor avea sarcina să apese butonul magic atunci când aud un adjectiv. La fiecare greșeală pleacă elevul care a răsuns greșit (a apăsă butonul când nu a fost un adjectiv sau nu a apăsă butonul la auzul unui adjectiv). Jocul continuă până când toți elevii au fost la butoane cel puțin o dată.

3. Lanțul adjectivelor.

Obiectiv: să realizeze acordul în gen și număr între substantiv și adjectiv;

Elevii vor primi bilețele pe care este scris câte un adjectiv. Se vor citi pe rând diferite substantive și se vor ridica în picioare toți elevii ce au pe bilețel un adjectiv potrivit ca număr, gen și sens cu substantivul spus. Se vor alege substantive care să accepte cât mai multe dintre adjectivele de pe bilețele din clasă. (Exemplu: pentru substantivul pantofi se vor ridica în picioare elevii care au pe bilețel adjectivele colorați, mici, ușori, tociți, vechi, dragi, roz)

4. Cutia cu adjective

Obiectiv: să sorteze adjectivele cu înțeles asemănător

Un joc de sortare a adjectivelor cu înțeles asemănător. Într-o cutie se află diferite adjective care pot fi grupate ca înțeles în 5-6 serii. Elevii extrag pe rând câte un bileț și îl lipesc pe un carton cu adjective similare ca înțeles. Dacă adjectivul de pe bilețul extras nu se potrivește cu niciunul din cartoanele existente, elevul va începe o nouă serie pe un carton nou. (exemplu de serie: rapid, iute, fulgerător, ager, sprinten, repezit)

3.5. MODELE DE BUNĂ – PROIECT EDUCATIV „PRIMĂVARA ÎN IMAGINI”

Prof. Galea Lavinia

Liceul Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu” Oradea, jud. Bihor

ACTIVITATE INTEGRATĂ: DȘ + DOS „VAZA CU FLORI,,

MIJLOC DE REALIZARE: JOC DIDACTIC + ACTIVITATE PRACTICĂ

TIPUL ACTIVITĂȚII: de consolidare/ sistematizare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor

SCOPUL ACTIVITĂȚII: consolidarea percepției cantității în limitele 1-5 și consolidarea unor abilități practice specifice nivelului de dezvoltare motrică.

SARCINA DIDACTICĂ: Gruparea, așezarea florilor și verbalizarea acțiunii;
REGULI DE JOC: Copiii numiți de educatoare vor grupa atâtea flori câte indică ea (limitele 1-2), precizând corect acțiunea îndeplinită;
ELEMENTELE DE JOC: mișcarea, culesul și așezarea florilor, aplauze, închiderea și deschiderea ochilor, surpriză;
OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- să culeagă din vaza cu flori atâtea lalele câte indică educatoarea;
- să așeze lalelele în vaza corespunzătoare numărului de flori culese;
- să lipească două lalele și vaza pe hârtia dată;
- să urmeze și să respecte regulile jocului;

„Vaza cu flori”

Fixarea se realizează cu ajutorul a 2-3 copii care vor repeta denumirea jocului.

Explicarea și demonstrarea jocului:

Copilul numit culege laleaua, o așază în vază și spune:

- Eu am cules o lalea și am așezat-o în prima vază corespunzătoare cifrei 1.

Se procedează la fel până când toți copiii culeg lalele în limitele 1-2.

Executarea jocului de proba:

Se va realiza jocul de probă pentru a se verifica dacă s-a înțeles modul și sarcinile de lucru.

Executarea jocului propriu zis:

Se realizează jocul propriu-zis respectând etapele jocului.

În **complicarea jocului**, copiii vor răspunde la întrebări ridicând paleta veselă pentru: adevărat sau tristă pentru: fals

- În prima vază sunt două lalele – Fals

- În a doua vază sunt două lalele – Adevărat

În continuare copiii vor desfășura o activitate practică.

Fiecare copil va realiza o vază cu două lalele.

Prezentarea modelului

Intuirea materialului

Voi cere copiilor să denumească materialele de lucru de pe mese.

Explicarea și demonstrarea sarcinilor de lucru

Explic și demonstrez modul de realizare a lucrării. Copiii vor lipi vaza și cele două flori. Apoi vor lipi cifra 2 pe vază.

Exerciții pentru încălzirea mușchilor mâinii

Înainte de a începe să lucreze, copiii vor executa exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinii:

Închid pumnii și-i desfac

Degetelor fac pe plac.

Degetele-mi sunt petale

Se deschid ca la o floare

Boboc – floare. Boboc – floare.

Umerii îi vom mișca

*Spatele vom îndrepta
Morişca o învârtesc
Çi la muncă eu pornesc.
Spor la muncă!*

Se va trece apoi la **executarea** de către copii a lucrării. Pentru un aspect cât mai plăcut al lucrării, îi rog să lucreze îngrijit, respectând totodată şi cerinţele. În timp ce copiii lucrează îi voi îndruma, stimulându-le încrederea în forţele proprii şi încurajându-i.

Zicere după activitatea practică:

Lucrul meu e terminat şi bun
Ce am învăţat să se odihnească acum
Să crească şi să împlinească
În suflet să înflorească
Lumină, putere şi iubire
Pentru întreaga fire.

3.6. PROIECT DE ACTIVITATE

Prof. Istrate Isabella Maria

C.S.E.I. „Sf. Andrei” Gura Humorului, jud. Suceava

Disciplina: Fizica

Clasa: a X-a

Unitatea de învățare: Noțiuni termodinamice de bază

Tema lecției: *Legile gazului ideal. Gazul ideal*

Tipul lecției: însușire de noi cunoștințe

Scopul lecției: familiarizarea cu noțiunea de gaz ideal și transformarea generală a acestuia.

Durata: 45 min.

COMPETENTE SPECIFICE:

- Clasificarea și analiza diferitelor fenomene fizice, instrumente și mărimi fizice din domeniile studiate
- Descrierea fenomenelor fizice studiate, întâlnite în activitatea practică după criterii date;
- Stabilirea unor conexiuni fenomenologice și conceptuale între domeniile fizicii și celelalte discipline de studiu;
- Rezolvarea de probleme cu caracter teoretic sau aplicativ.

OBIECTIVE OPERATIONALE:

La sfârșitul lecției elevii vor fi capabili:

- **O1:** să definească gazul ideal;
- **O2:** să identifice condițiile în care un gaz ideal se comportă ca un gaz ideal;
- **O3:** să enunțe caracteristicile gazului ideal;
- **O4:** să exprime ecuația transformării generale a gazului ideal;
- **O5:** să cunoască aplicațiile gazului ideal în practică;

STRATEGIA DIDACTICĂ:

Metode: conversația, explicația, exercițiul, jocul didactic, ciorchinele, descoperirea;

Mijloace: markere, tabla, manual, platforma youtube, platforma learningapps și wordwall

Forme de organizare: frontal, individual

EVALUARE : conversația examinatorie, observația sistematică, joc didactic

Resurse:

- a) psihologice: elevi cu deficiență mintală ușoară și moderată
- b) pedagogice: Metodica predării fizicii
- c) oficiale: Programă școlară
- d) temporale: 45 minute

Bibliografie:

1. Metodica predării fizicii
2. Platforma
<https://www.fizichim.ro/docs>
3. Platforma youtube
<https://youtu.be/ArM6EQmVz6c>
https://youtu.be/tlaKcBB_C9E?si=OBIPfTjF5KuNCUa6
https://youtu.be/robEY-idcLU?si=Lfvpci1a_HmsJ0PJ
4. Platforma wordwall
<https://wordwall.net/ru/resource/52587854>
5. Platforma learningapps
<https://learningapps.org/watch?v=pqzkgguo324>

Anexa Fisa de lucru

Numele

Data

Fișă de lucru

Legile gazului ideal. Gazul ideal

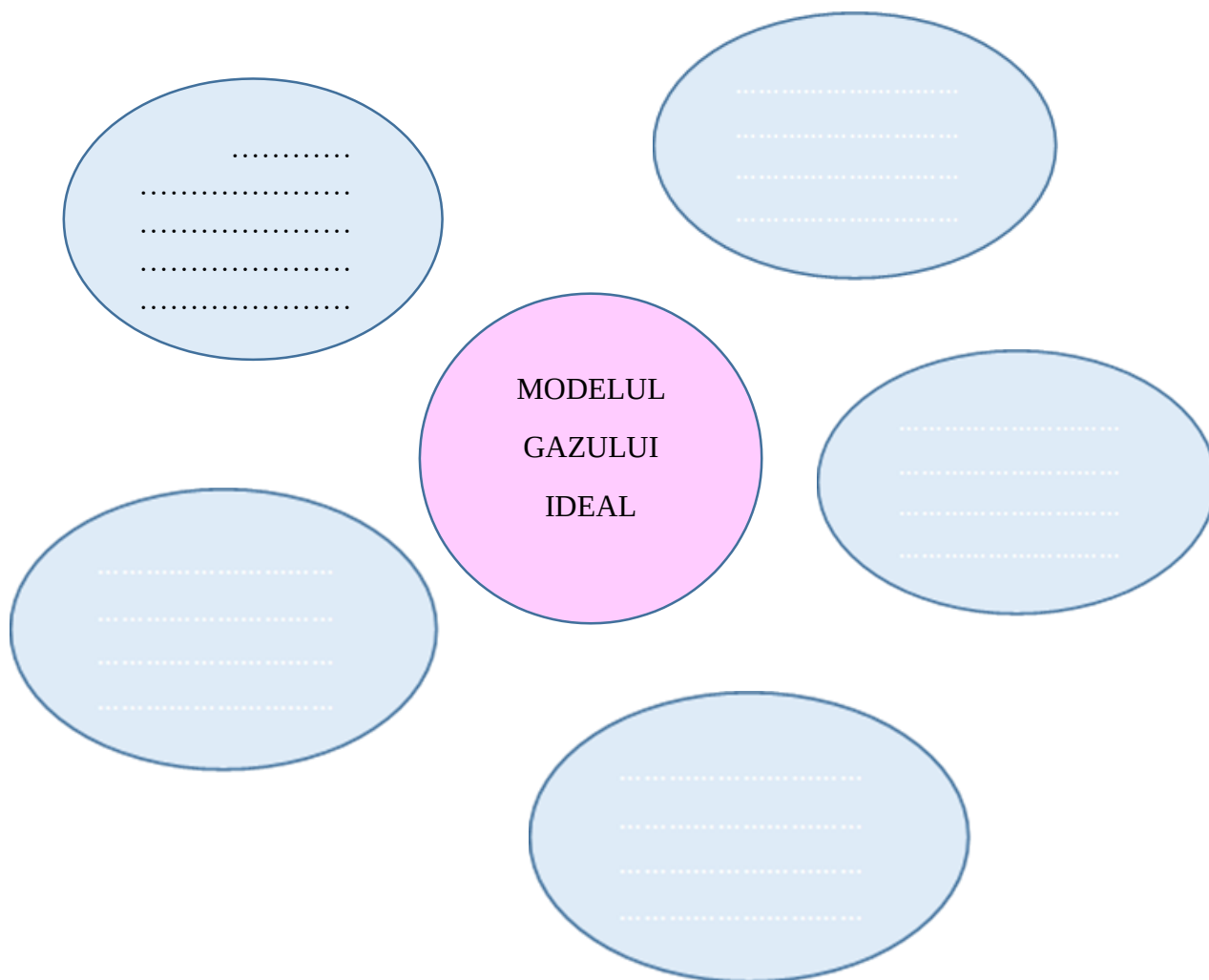
1. Gazul ideal

- este

- descrie

.....

2.

3.7. ACTIVITATE LA CLASĂ

AVENTURILE LUI ȚUI ÎN ȚARA LUI R

Prof. psihopedagog Delia Maghiar

CSEI Constantin Păunescu, Recaș, jud. Timiș

Pregătiți mascota Țui și citiți textul:

Undeva departe se află Țara lui R. În țara lui R trăiesc tot felul de animale și păsări cunoscute și necunoscute de noi. Printre ele și cangurul Țui cu partenera sa Rita.

Cât e ziua de lungă Țui și Rita țopăie dintr-o parte în alta. Rita cărându-și puiul în marsupiu are parte zilnic de tot felul de aventuri.

Puiul Ram se simte confortabil în marsupiu așa că se alintă cât e ziua de lungă.

Râuri albastre scaldă Țara lui R, flori de toate culorile inundă câmpurile iar păsările cântă cât e ziua de lungă.

Într-o zi Țui, Rita și Ram s-au îndepărtat de casă. Găsind o peșteră au intrat în ea, mai întâi cu teamă, apoi au prins curaj. Curând au descoperit o nouă lume...

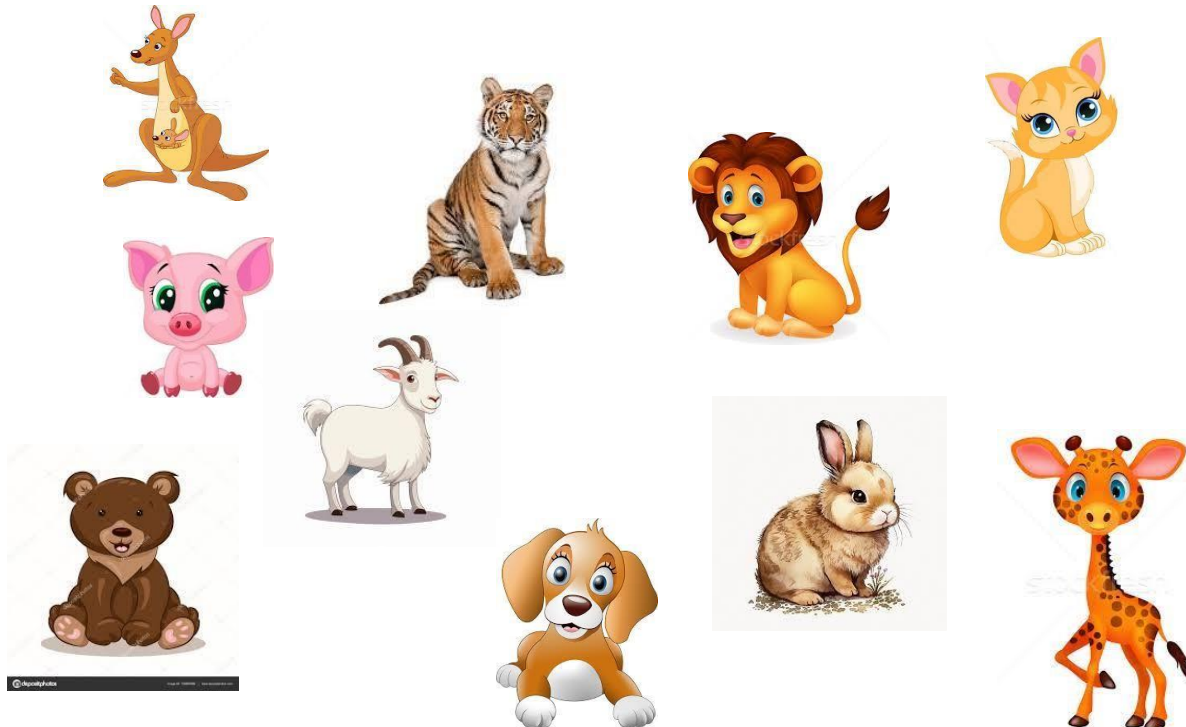
Tema 1:

Imaginați-vă și povestiți ce credeți că au văzut în peșteră, apoi notați pe scurt ideile proprii.

Tema 2:

Denumiți imaginile:

Tema 3:

Țui este nedumerit. Nu reușește să despartă în silabe cuvintele pronunțate de voi. Despărțiți în silabe cuvintele care denumesc animale sălbatice.

Tema 4:

Identificați poziția sunetului R în cuvintele despărțite în silabe.

Tema 5:

Găsiți cât mai multe cuvinte care încep cu sunetul R. Puteți face concurs. Echipa care câștigă are grijă de mascota Țui timp de 3 zile.

Tema 6:

Completați spațiile goale cu litera R și citiți cuvintele formate:

__AMU__Ă

pat__u

__AC

__ÂS

ăcoa____e

P__AZ

__AȚĂ

t__ei

e bus

__ândunică

ACA__IU

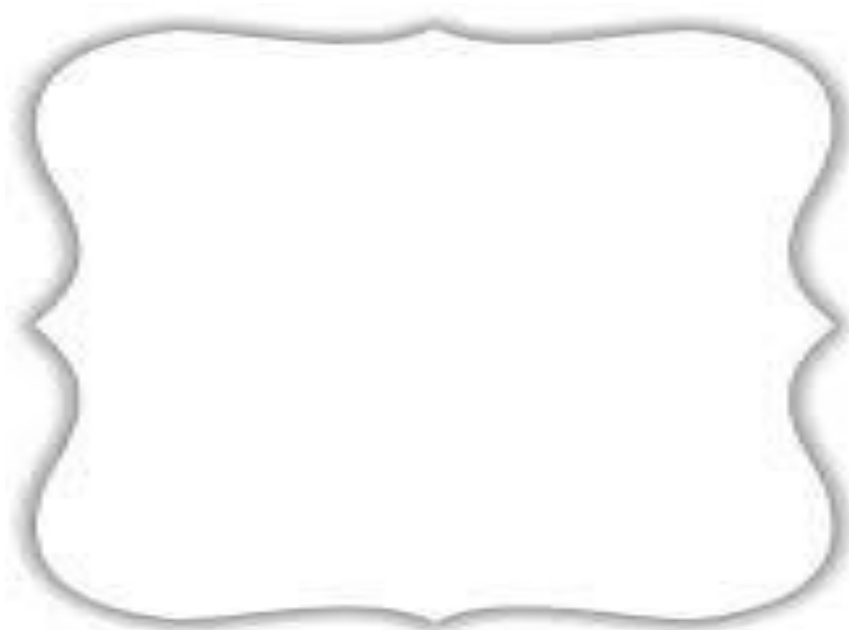
P__IMUL

Tema 7:

Compuneți câteva versuri care să conțină cât mai multe cuvinte cu R. Țui este nerăbdător să le citească! Faceți totul cu amuzament, nu trebuie neapărat să aibă rimă.

Tema 8:

Desenează propria variantă de cangur.

Pentru varianta interactivă a cărții cu particularități pentru copiii dislexici accesați linkul următor:

https://app.bookcreator.com/library/-NVYpOxqBqmEnGj8Cx2h/CDIiLjO0jpfTQqKN4yaCQnPhCf93/_0IHng0fQjiww7jR1nbOSA/nmKPy5N9TrCQhYTwOrK5ZA

3.8. PROIECT DE ACTIVITATE

PRIMĂVARA

Prof. Mut Ileana Maria

Școala Gimnazială Dognecea, jud. Caraș-Severin

ARIA CURRICULARĂ: CONSILIERE ȘI ORIENTARE

DISCIPLINA: DEZVOLTARE PERSONALĂ

CLASA: PREGĂTITOARE

COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE: 2.3. Explorarea caracteristicilor ființelor și obiectelor preferate și a interacțiunii simple cu acestea

Obiective:

- Înțelegerea conceptului de primăvară.
- Observarea schimbărilor din natură în timpul primăverii.
- Stimularea creativității și a exprimării personale prin desen și scriere.

ACTIVITĂȚI PROPUSE:

- Conversație:

Ce este primăvara? Cum vă simțiți când vine primăvara?

Ce schimbări observați în natură când vine primăvara?

Ce activități vă place să faceți în timpul primăverii?

Cu ce miros asociați primăvara?

- Observare:

Ieșim în aer liber și observăm schimbările din natură: florile care înfloresc, păsările care cântă, copacii care își arată frunzele etc.

Copiii sunt încurajați să aducă la școală flori, frunze, rămurele pe care le-au găsit și să le descrie.

- Desen și scriere:

Copiii vor desena și vor scrie despre ceea ce le place cel mai mult în timpul primăverii.

Pot fi desenate peisaje primăvăratice sau floricele.

Sunt provocați să scrie câteva cuvinte sau propoziții despre ce emoții le provoacă venirea primăverii.

Pentru scriere se vor folosi elemente din natură: crenguțe, iarbă, etc.

Tot cu elemente din natură vor fi realizate (pe grupe) decorațiuni: coronițe din flori, coronițe din frunze, tablou de primăvară.

- Jocuri:

Se vor organiza jocuri în aer liber care să implice elemente ale primăverii, cum ar fi „Găsește florile ascunse” sau „Imită cântecul păsărilor”, „Reprodu clipocitul apei/cearta broșcuțelor”.

- Evaluare:

Se va evalua participarea și implicarea copiilor în discuții și activități.

Se pot evalua și desenele și scrierile realizate de copii, urmărind nivelul de creativitate și capacitatea de exprimare.

3.9. PROIECT DIDACTIC

Prof. psihopedagogie specială Mutaffof Melania

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmăției, jud. Maramureș

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: C.S.E.I. Sighetu Marmăției

DATA:

CLASA: a II-a

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINA: Abilități de comunicare și limbaj

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Formarea capacității de citire

SUBIECTUL: Ne jucăm cu literele și cuvintele! - Identificarea sunetului inițial dintr-un cuvânt, a silabelor dintr-un cuvânt mono și bisilabic

TIPUL LECȚIEI: consolidare de priceperi și deprinderi

FORMA DE REALIZARE: activitate integrată

DISCIPLINE INTEGRATE: abilități de comunicare și limbaj, joc și mișcare, educație plastică, ed. senzorială și psihomotorie

SCOPUL LECȚIEI: Consolidarea deprinderilor de exprimare orală și citirea literelor mari și mici de tipar și/sau de mână prin activizarea vocabularului cu cuvinte referitoare la Animale polare precum, și: formarea deprinderilor de a lucra în echipă, stimularea abilităților cognitive (atenție, memorie, memorie vizuală), antrenarea motricității globale și reactualizarea structurilor perceptiv motrice de formă, culoare și lateralitate;

COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE:

Abilități de comunicare și limbaj:

2.1. Recunoașterea și citirea literelor mari și mici de tipar și/sau de mână, și a cuvintelor uzuale inclusiv prin utilizarea metodelor alternative și argumentative de comunicare

- Identificarea sunetului inițial și/ sau final dintr-un cuvânt, a silabelor dintr-un cuvânt mono și bisilabic rostite clar și rar
- Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor mono și bisilabice

3.3. Scrierea literelor de tipar și de mână și a cuvintelor simple, uzuale, inclusiv prin utilizarea metodelor alternative și argumentative de comunicare

Educație plastică:

2.2. Familiarizarea cu elementele de limbaj plastic și tehnici de realizare practică a acestora
Educație senzorială și psihomotorie:

1.2. Formarea și dezvoltarea capacității de percepție, urmărire, identificare senzorială a stimulilor din mediul ambiant

Joc și mișcare:

2.1. Respectarea regulilor din jocurile de mișcare

COMPETENȚE DERIVATE:

Cognitive: să răspundă la întrebările despre conținutul materialului vizionat ;

- să despartă în silabe cuvinte;
- să distingă sunetul inițial al cuvântului
- să formuleze oral propoziții cu ajutorul unor cuvinte date;

- să identifice sunetul inițial/ final al unor cuvinte;

Afectiv-atitudinale:

- să participe cu interes la activitate;

Psiho-motorii:

- să ordoneze corespunzător jetoane-silabe pentru a forma cuvinte ;
- să traseze corespunzător litere punctate;

STRATEGIA DIDACTICĂ :

- Metode și procedee didactice: metoda fonetică analitico-sintetică, conversația, jocul, observarea, explicația, exercițiul , expunerea
- Mijloace de învățământ: jetoane-silabe, jetoane-cuvinte, fișe de lucru, fișe de evaluare, recompense ,PC,
- Forme de organizare: frontală și independentă ,

RESURSE: Umane: 6 elevi Temporale: 45 minute

Bibliografice:

Curriculum Național , Programa pentru disciplina Abilitati de comunicare și limbaj,, Ordinul ministrului educației nr. 3.702/2021 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial

„Enciclopedia animalelor,,ed.Teora

„Primele 100 de cuvinte,,ed.Litera

Puzzle educativ,,Literale,, ed.Gama

Joc „Pinguinul isteț sparge gheața,,

		Se vor citii cuvintele scrise sub fiecare imagine ➤ URS ➤ LUP ➤ IEPURE ➤ BUFNIȚĂ ➤ FOCĂ ➤ BALENĂ ➤ PINGUIN ➤ Activitatea 1 se va desfășura diferențiat :elevii care sunt nonverbal vor desfășura următoarea activitate:puzzle -exerciții de citire a cuvintelor mimico-faciale cu ajutorul pictogramelor Activitate 2: Cuvintele citite se vor scrie cu litere de mână în caietul de scriere Activitatea 2 se va desfășura diferentiat pentru elevii cu deficiență gravă: -trasarea conturului unor litere, silabe, cuvinte simple cu degetul pe blatul mesei, în aer, pe spatele colegului, pe hârtie, cu pensula și acuarela, cu creta pe tablă, cu markerul pe coli mari; - exerciții de scriere în spațial de colorat al unei litere;	Dirijarea activității Comunicarea Demonstrația Explicatia Analiza Comunicarea Demonstrația Explicatia Analiza	Joc PUZZLE Plastelina Acuarele Pensula	Individual Individual Individuala Individuala

		-exerciții de modelare din plastilină a conturilor unor litere; -colorarea cu ajutorul acuarelelor a unor animale polare Activitate 3 Citim cuvinte din cartea Primele 100 de cuvinte,ed.Litera Activitate 3 se va desfășura diferențiat:elevii cu deficiență gravă vor avea o activitate senzoriala,,Cum simțim RECE-CALD ▪ <i>exerciții de stimulare tactil-kinestezică</i> ▪ <i>exerciții de percepere a temperaturii</i>	Comunicarea Demonstratia Exercitiul Analiza	Cartea,,Primel e 100 de cuvinte,, Cub de gheță Suprafață caldă	
5.	Asigurarea retenției și transferului	Elevii vor primi silabe amestecate si vor avea sarcina de a reconstrui cuvântul și de a identifica sunetul/litera initială ANIMALE POLARE	Exercițiul Demonstrația Comunicarea	Jetoane cu silabe fișă de lucru lipici	Frontală
6.	Evaluarea activității	Elevii cu următoarele cerințe: <i>Unește imaginea cu litera care indică sunetului initial.</i>	Exercițiul	Plansă	Independentă

7.	Încheierea activității	Fac aprecieri referitoare la comportamentul din timpul activității și a modului în care au realizat sarcinile de lucru. Ofer recompense copiilor care au fost activi pe parcursul lecției.	Comunicarea	Laptop, boxe	Individuală
8.	Activitate recreativă	Activitate diferențiată: Elevii vor răsfoi „Enciclopedia animalelor”, ed Teora Joc „Pinguinul isteț”, -participarea la jocuri simple, cu respectarea regulilor stabilite Elevii vor cânta și vor dansa: „Dansul pinguinului”,	Observarea Comunicarea	PC Jocul „Pinguinul isteț sparge gheața”,	Frontal

ANEXE
ACTIVITATEA 1

URS

LUP

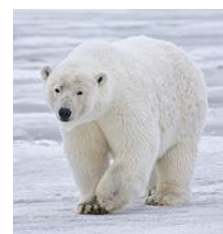
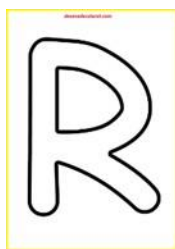
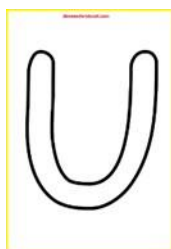
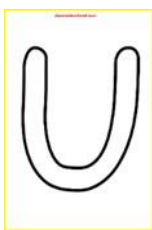
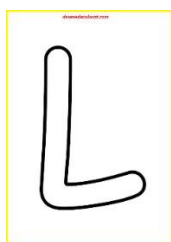
FO-CĂ

VUL-PE

ACTIVITATEA 2

ACTIVITATEA 3

Exercitii de reconstituirea cuvântului folosind silabele date(cartonașe). Ordonează silabele primite, apoi lipește-le corespunzător.

A **NI** **MA** **LE** **P****O** **LA** **RE**

Fișă de lucru
EVALUARE

Denumeste imaginile. Încercuiește cifra corespunzătoare numărului de silabe. Unește imaginea cu litera corespunzătoare sunetului inițial.

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

A **P** **M** **F** **R** **U**

3.10. PROIECT DE LECȚIE LA BIOLOGIE

ADAPTAT PENTRU ELEVI CU CES

Prof. Nagy Laura Magdalena

Școala Gimnazială "Al. I. Cuza" Baia Mare, jud. Maramureș

CLASA: a V-a ; **Nr. de ore pe săptămână:** 1 oră

OBIECTUL: Biologie

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Viețuitoare din mediul mai apropiat și mai îndepărtat

TEMA: Apele stătătoare

SCOPUL LECȚIEI: dobândirea de către elevi a unor cunoștințe despre ecosistemele acvatice – apele stătătoare.

COMPETENȚE GENERALE:

- Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor, cu instrumente și metode științifice;
- Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- Realizarea unor activități simple de investigare pe baza unor fișe de lucru date (1.2);
- Utilizarea adecvată a terminologiei specifice biologiei în comunicarea orală și scrisă (2.2);
- Identificarea caracteristicilor sistemelor biologice pe baza modelelor (3.1).

COMPETENȚE DERIVATE: La sfârșitul lecției elevii trebuie:

- să prezinte diferența între un lac și o baltă;
- să ofere exemple de viețuitoare din biocenoza apelor stătătoare.

TIPUL LECȚIEI: lecție de însușire de noi cunoștințe.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

- **METODE DIDACTICE:** conversația euristică, observația, explicația;

- MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: laptop cu o prezentare în Power point, videoproiector, tablă, manual, fișe de lucru;
- FORME DE ORGANIZARE: activitate frontală combinată cu activitatea individuală;
- LOCUL DE DESFĂȘURARE: sala de clasă;
- FORME DE EVALUARE - formativă prin: proba orală, observația directă la clasă, autoevaluarea.

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

1. Moment organizatoric

Profesorul verifică dacă sunt condiții optime pentru desfășurarea orei; Profesorul notează elevii absenți și solicită elevilor să-și pregătească cele necesare desfășurării lecției.

2. Captarea interesului și motivarea pentru activitate.

Profesorul adresează unele întrebări referitoare la lecțiile predate:

- Care sunt ecosistemele terestre?
- Care sunt ecosistemele acvatice?

Elevii utilizând fișa de lucru (anexa nr. 1), exercițiul I, vor recunoaște ecosistemele terestre și cele acvatice.

3. Anunțarea subiectului lecției și comunicarea obiectivelor.

Profesorul anunță și scrie pe tablă tema lecției și prezintă competențele pe care elevii trebuie să le cunoască la terminarea lecției.

4. Dirijarea învățării:

Profesorul conduce observarea dirijată a modelelor prezentate în Power point pentru ca elevii să-și însușească cât mai ușor lecția;

Profesorul solicită elevilor utilizând fișa de lucru (anexa nr. 1), exercițiul II, să specifice care sunt diferențele între un lac și o baltă;

Profesorul explică elevilor utilizând imaginile din prezentarea Power point care sunt principalele diferențe între un lac și o baltă;

Profesorul solicită elevilor utilizând fișa de lucru (anexa nr. 2), exercițiul I, să recunoască cât mai multe viețuitoare specifice biocenozei apelor stătătoare (lacul);

Profesorul cu ajutorul prezentării Power point arată elevilor și caracterizează viețuitoarele specifice biocenozei apelor stătătoare (lacul);

Elevii notează informațiile în caiete.

5. *Fixarea noilor cunoștințe prin întrebări*

Profesorul adresează elevilor întrebări referitoare la lecție.

Profesorul în funcție de răspunsurile primite comunică elevului ce s-a înțeles corect și revine asupra lucrurilor neînțelese.

6. *Evaluarea (feed-back)*

Profesorul solicită elevilor să facă exercițiul II din fișa de lucru (anexa nr.2).

SCHIȚA LECȚIEI

APELE STĂTĂTOARE

Ecosisteme de apă stătătoare sunt balta și lacul.

LACUL - are adâncimi mai **mari**; are un strat de apă la suprafață unde pătrunde lumina, cu temperatura variabilă; are un strat de apă mai adânc unde nu pătrunde lumina, cu temperatura constantă.

BALTA - are adâncimi mai **mici**; lumina pătrunde până la fundul apei.

BIOCENOZA

PLANTE - trestia (stuful), papura, nufărul alb, salcia.

ANIMALE ● insecte: libelula; ● pești: carasul, știuca; ● amfibieni: broasca; ● reptile: broasca țestoasă, șarpele de apă; ● păsări: gâsca sălbatică, rața sălbatică, lișița, barza.

Anexa nr. 1

- I. Din ecosistemele prezentate mai jos notează care sunt ecosisteme terestre și care sunt ecosisteme acvatice.

Ecosisteme TERESTRE	Ecosisteme ACVATICE

- II. Recunoaște diferența dintre un LAC și o BALTĂ

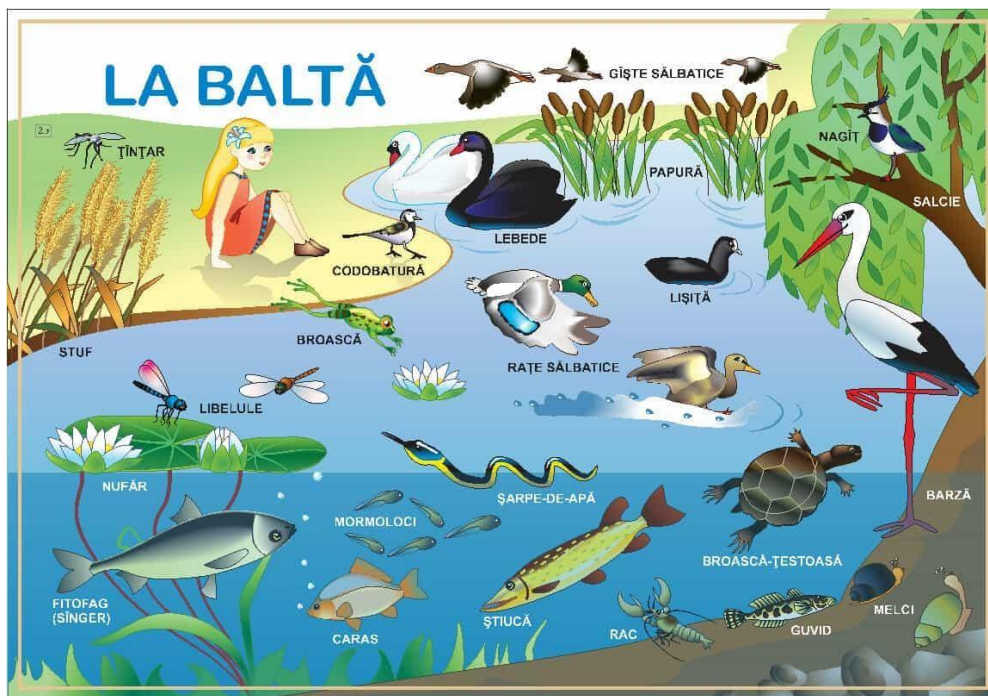
lacul

balta

Anexa nr. 2

- I. Utilizând imaginea de mai jos recunoaște cât mai multe viețuitoare specifice mediului acvatic – lacul

- II. Recunoaște din următoarele versuri a poeziei "Lacul" de Mihai Eminescu cele două viețuitoare.

" Lacul codrilor albastru
Nuferi galbeni îl încarcă;
Tresărind în cercuri albe
El cutremură o barcă.

Și eu trec de-a lung de maluri,
Parc-ascult și parc-aștept
Ea din trestii să răsară
Și să-mi cadă lin pe piept."

(poezia lacul de Mihai Eminescu)

Bibliografie:

- Jeanina Cîrstoiu, Alexandrina – Dana Grasu, Biologie, Manual pentru clasa a V-a
Editura Litera, București 2017

3.11. PLAN DE LECȚIE

Prof. ed. Nagy-Botoș Corina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Data :

Clasa:

Aria curriculară: Terapie educațională complexă și integrată

Disciplina: Terapie ocupațională

Unitatea de învățare: Anotimpul primăvara

Tema: Fluturi și flori

Tipul lecției: Formare de priceperi și deprinderi

Scopul lecției: Formarea și dezvoltarea abilităților de orientare temporală prin cunoașterea caracteristicilor anotimpului primăvara.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1- Să prezinte caracteristicile anotimpului primăvara

O2- Să identifice materialele și ustensilele de lucru necesare pentru realizarea lucrării;

O3 -Să respecte etapele și tehnicile de lucru învățate;

O4- Să utilizeze corect materialele puse la dispoziție;

O5- Să realizeze creativ lucrarea;

O6- Să evalueze lucrările colegilor și să-și autoevalueze corect lucrarea realizată.

STRATEGIA DIDACTICĂ

a) Metode de învățământ: expunerea, conversația, exercițiul, observația, munca independentă, jocul didactic

b) Materiale didactice: tablă interactivă, videoproiector, laptop, imagini cu flori și fluturi, lipici, coli albe și colorate, foarfeci.

c) Forme de organizare: frontal, individual, în perechi

d) Timp: 45 minute

BIBLIOGRAFIE:

1. Terapie ocupațională - Programă școlară - Aprobata prin ordin al ministrului nr.520/19.05.2021

2. G. Lazăr, M. Borș, Elemente de metodică – abilități practice în învățământul preșcolar și primar, Editura Media, 2002

4. Mușu I. și Taflan A. – „Terapie educațională complexă și integrată”, București, Editura Pro-Humanitate, 1997.

Momentele lecției	OB	Conținutul instructiv-educativ	Strategia didactică			Evaluare
			Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric		Pregătirea materialelor necesare pentru buna desfășurare a lecției. Asigurarea unui climat educațional favorabil.	conversația	materiale didactice	frontal	observarea sistematică a elevului
2. Captarea atenției	O1	Captarea atenției elevilor cu ajutorul unui film despre cele patru anotimpuri.	expunerea conversația explicația	tablă interactivă laptop videoproiect or	frontal individual	aprecieri verbale capacitatea de receptare a unui mesaj oral
3. Anunțarea temei	O1	Astăzi la ora de Terapie ocupațională o să învățăm despre anotimpul primăvara, apoi vom confecționa fluturi și flori prin metoda colajului.	expunerea conversația	materiale didactice	frontal	observarea sistematică a elevului
4. Dirijarea învățării	O1	Profesorul prezintă elevilor, pe tabla interactivă, caracteristicile	conversația explicația observația conversația explicația	tablă interactivă laptop videoproiect or	frontal individual frontal individual	capacitatea de receptare a unui mesaj oral

		anotimpului primăvara.	observația exercițiul	cărți cu imagini		observarea sistematică a elevului
	O2 O3	Pentru obținerea feedback- ului, profesorul cere elevilor să aleagă dintr-o serie de cărți cu imagini din diferite anotimpuri pe cea de primăvară.	conversația explicația observația	lucrare- model hârtie colorată lipici foarfecă șabloane cu fluturi și flori	frontal individual	observarea sistematică a elevului
	O4 O5	Prezentarea lucrării- model și a modului de realizare a acesteia, apoi identificarea și descrierea materialele de lucru. Elevii au pe măsuță șabloane cu fluturi și flori care trebuie decupate și asamblate, precum și foarfeci și lipici. Realizarea lucrării: Profesorul	conversația explicația observația exercițiul conversația explicația observația exercițiul	lucrarea model hârtie colorată lipici foarfecă șabloane cu fluturi și flori lucrarea model	frontal individual frontal individual	observarea sistematică evaluare orală aprecieri verbale capacitatea de receptare a unui mesaj oral

		face câteva precizări cu privire la condițiile de care elevii trebuie să țină cont pe parcursul întregii activități: -să lucreze îngrijit; -să aplice elementele în ordinea arătată; -să termine de executat lucrarea. Înainte de începerea activității, elevii fac câteva exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinilor: - închid și deschid mâinile; - cântă la pian. Elevii realizează colajul, iar cei care prezintă dificultăți vor fi sprijiniți.		hârtie colorată lipici foarfecă șabloane cu fluturi și flori		evaluare practică
5. Aprecierea activității	O6	Împreună cu elevii, profesorul	conversația explicația observația	lucrările elevilor	frontal individual	aprecieri verbale

		face evaluarea lucrărilor, apoi, aceștia își vor aprecia propria lucrare.				evaluare practică
6. Fixarea cunoștințelor dobândite	O6	Elevii vor realiza un joc cu imagini de primăvară pe tabla interactivă.	conversația jocul didactic	tabla interactivă laptop videoproiect or	individual în perechi	evaluare orală
7. Încheierea activității	O6	Profesorul face aprecieri cu privire la modul de participare a elevilor la activitate, împarte bulinuțe și recompense dulci.	conversația explicația	bulinuțe recompense dulci	frontal individual	aprecieri verbale

3.12. PROIECT DIDACTIC

Prof. Înv. Special Preșcolar Oșan Maria

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației, jud. Maramureș

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: ‘‘CUM ESTE/ A FOST ȘI VA FI AICI PE PĂMÂNT?’’

TEMA SĂPTĂMÂNII: ‘‘CULORILE PRIMĂVERII’’

DOMENIUL EXPERIENTIAL: DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE

MIJLOC DE REALIZARE: MOTOTOLIRE ȘI LIPIRE

TEMA ACTIVITĂȚII : ‘‘COȘUL CU FLORI’’

TIPUL ACTIVITĂȚII: FORMARE DE PRICEPERI ȘI DEPRINDERI

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII :

A1 Motricitate grosieră și motricitate fină în context de viață familiar.

C1 Curiozitate ,interes și inițiativă în învățare.

C3 Activare și manifestare a potențialului creative.

COMPORTAMENTE :

A1.1 Îți coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate specific vârstei.

C2.1 Realizează sarcinile cu lucru cu consecvență.

C3.1 Manifestă creativitate în activități diverse.

SCOPUL ACTIVITĂȚII:

- Formarea și consolidarea deprinderii de a realiza un coș cu flori cu ajutorul tehnicilor lipire și mototolire.
- Dezvoltarea capacității psihomotorii prin mânuirea materialului didactic individual.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1: să denumească materialele de lucru primite;

O2: să execute tehnicile de lucru însusite anterior: mototolire, lipire;

O3: să finalizeze lucrarea;

O4: să analizeze lucrarea proprie sau pe cele ale colegilor, conform criteriilor de evaluare: corectitudine, estetică, acuratețe, grad de finalizare;

STRATEGII DIDACTICE:

METODE ȘI PROCEDEE: explicația, conversația, demonstrația, exercițiul, turul galeriei.

MIJLOACE ȘI MATERIALE DIDACTICE: lipici, hârtie creponată, șervețel, fundiță din hârtie, floricele de toamna din hârtie, coș din hârtie

FORMA DE ORGANIZARE A COPIILOR: frontal, individual

DURATA: 25 minute

Bibliografie:

- Metodica predării activităților instructive educative în grădinița de copii, Ed. Didactica și Pedagogica, București, 2022

DESĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

ETAPELE ACTIVITĂȚII	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE	EVALUARE
1. Moment organizatoric	Asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea în bune condiții a activității.	Instructaj verbal	
2. Captarea atenției	Captarea atenției se face cu ajutorul unei ghicitori adresată de către educatoare: „primavara vine-n zori Cu-o mulțime de culori, Are daruri nenumărate, Într-un coș le pui pe toate!”	Conversația Explicația, Ghicitoarea	orală
3. Anunțarea temei	Copiii vor fi anunțați că la activitatea practică vor realiza un „Coș cu flori”	Conversația Explicația	
4. Dirijarea învățării	Intuirea materialelor: Educatoarea îi întreabă pe copii ce material au primit pe măsută. Prezentarea și analiza lucrării model:	Conversația	

	Educatorea prezintă copiilor lucrarea model, discutând cu aceștia despre materialele pe care urmează să le folosească și modul de realizare. Explicarea și demonstrarea procedeeului de lucru: Educatorea explică și demonstrează etapele de lucru pentru realizarea lucrării: 1) Se vor lipi floricelele de toamna în coș. 2) Se vor mototoli bile albe din hârtie creponată (flori de toamnă) și se vor lipi pe frunzele din cos. 3) Se va lipi fundița pe toarta coșului cu flori. Exercitii de încălzire a mușchilor mici ai mâinii. Copii vor face mișcările corespunzătoare versurilor: Mișcăm degețelele și bățem pălmutele, Ale noastre degețele iute se fac floricele Și se leagănă în vânt și se- apleacă la pământ. Mâna lebedă o fac Și ea dă mereu din cap. Lebedele-n jur privesc, Mâinile le rotesc. Degetele-mi sunt petale, Se deschid precum o floare. Mâinile nu stau pe loc, Ci se pregătesc de joc: Sus-jos, sus-jos, Să putem lucra frumos! Educatorea le demonstrează copiilor cum trebuie folosite materialele și modul de lucru. În timp ce copiii lucrează, educatoarea dă indicațiile necesare.	Conversația Lipici, coș suport, fundiță, servetel, hârtie creponată flori de toamnă din hârtie Demonstrația Demonstrația	Aprecieri stimulative pe tot parcursul activității Aprecieri stimulative pe tot parcursul activității

	Pentru desfășurarea activității într-un mod cât mai plăcut, copiii vor lucra pe fondul muzical „Colaj cântec de toamna”.		Aprecieri constructive
5. Evaluarea activității	Copiii vor analiza lucrările colegilor săi, realizând aprecieri constructive.	Conversația	Aprecieri în spirit critic și autocritic
6. Încheierea activității	Se vor face aprecieri globale asupra modului de lucru, a comportamentului din timpul activității, a gradului de îndeplinire a sarcinilor propuse, precum și asupra corectitudinii realizării sarcinilor.	Conversația	

3.13. STUDIU DE CAZ NR. 3

Prof. Pașca Ana-Maria

C.S.E.I. Târgu Lăpuș, jud. Maramureș

Nume: N.

Prenume: R. V.

Data nașterii: 26.10.2010

Vârsta: 14 ani

Clasa: a VII-a

Școala: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Târgu Lăpuș

Perioada evaluării: octombrie – noiembrie 2023

Numele evaluatorului: Pașca Ana-Maria

1. Informații privind background-ul: Eleva provine dintr-o familie dezorganizată părinții nu sunt căsătoriți și nu locuiesc împreună, mama este cea care se interesează de situația celor trei copii care în prezent urmează aceeași formă de învățământ special. Tatăl nu se implică în creșterea și educarea copiilor și nici nu se cunoaște domiciliul acestuia.

În ceea ce privește *situația socială* a familiei, se poate spune că familia locuiește în condiții precare, într-o casă cu două camere, fără baie, având toaletă exterioară. Condițiile de igienă sunt neadecvate. În prezent mama muncește ocazional, ceea ce le cauzează lipsuri pe partea financiară, aceasta consumând frecvent băuturi alcoolice.

2. Informații privind situația școlară: Eleva N.R.V. frecventează în prezent o școală specială din mediul urban. În ciclul primar a frecventat clasa I și a II-a la o școală de masă din localitatea de origine, rămânând repetentă o dată fiind apoi reorientată spre învățământul special. Nivelul la care se lucrează cu eleva în incinta clasei este unul mai ridicat comparativ cu alți colegi din clasă.

3. Sumarizarea datelor obținute în conturarea profilului pe paliere de dezvoltare
Sintetizând informațiile obținute în urma colectării datelor despre eleva N.R.V. unde s-au folosit probele Matricile Progresive Raven Color, Testul Santucci, Chestionarul de Evaluare a Sentimentelor la Copii, Testul WISC III – Scale Verbale, se poate realiza un profil pe paliere de dezvoltare.

a) Pe palierul dezvoltării cognitive se pot menționa următoarele aspecte:

Eleva are un IQ de 49, fapt stabilit de comisia de specialitate în urma evaluării, ceea ce o încadrează la nivelul deficienței de intelect moderate, conform DSM-IV (fiind între nivelul

de 35-40 până la 50-55). Totuși la clasa din care face parte eleva se lucrează după Curriculumul Național pentru Copii cu Deficiențe Moderate și Ușoare și, deși cu această elevă se lucrează la un nivel mai înalt comparativ cu alți colegi ai săi, ea nu și-a însușit încă multe dintre achizițiile școlare specifice acestui tip de curriculum. Acest aspect ridică un semn de întrebare legat de categoria la care se încadrează eleva (de deficiență mintală moderată) și nivelul scăzut de însușire a deprinderilor școlare (poate atinge aproximativ un nivel mediu din materia propusă în curriculumul pentru deficiențe moderate și ușoare).

Capacitatea perceptivă a elevei este puternic afectată, întâmpinând dificultăți mai ales în percepția formei și a orientării. Exemple de astfel de dificultăți apar în identificarea asemănărilor și a deosebirilor, a părților lipsă dintr-o imagine (când i se oferă mai multe opțiuni din care să aleagă), a sesizării continuității unei imagini și a înțelegerii că mai multe părți pot forma un întreg (mai ales dacă sunt implicate și aspecte ale orientării în spațiu), în alegerea formei corecte a unui cuvânt scurt care este scris în mai multe forme (cu literele aranjate diferit), ea având tendința de a face inversiuni în perceperea literelor și a poziției lor (la scris și citit).

Gândirea elevei se situează la un nivel concret, ea având nevoie de suport concret în rezolvarea problemelor pe care le întâmpină și a sarcinilor școlare. N.R.V. este capabilă să transfere informații simple cunoscute în situații noi (cum ar fi utilizarea regulilor de igienă învățate în viața reală sau rezolvarea unor probleme matematice simple pe baza metodelor învățate). Deasemenea ea poate realiza corespondențe între diferite imagini, obiecte (care aparțin aceleiași categorii – obiecte de bucătărie, școlare, de mobilier etc.), poate realiza clasificări după un criteriu dat (formă, mărime, culoare), poate să realizeze o mulțime și să aranjeze elementele acesteia într-o ordine dată (crescătoare și descrescătoare). N.R.V. întâmpină dificultăți în procesele de analiză și sinteză a unor materiale (descompunerea unui număr în cifre, utilizarea unor silabe în obținerea unui cuvânt, despărțirea în silabe, utilizarea unor cuvinte inversate în alcătuirea de propoziții etc.). Procesul de comparație este deasemenea afectat în identificarea asemănărilor și a deosebirilor, cel puțin în plan grafic și imagistic dacă este implicată noțiunea de orientare (de exemplu, dacă i se dau imagini grafice cu caracteristici similare pe direcția verticală sau orizontală, N.R.V. întâmpină dificultăți în identificarea asemănărilor, a deosebirilor și a

elementelor identice). În schimb, poate utiliza aceste procese în descrierea unor persoane (în compararea trăsăturilor lor fizice- mai înalt/scund, gras/slab, mare/mic), a unor situații, evenimente (plăcute, neplăcute), a unor comportamente (adequate, neadequate). Legat de *sfera competențelor logico-matematice* se poate menționa faptul că N.R.V. poate realiza calcule în concentrul 0-100 cu suport concret dar, în general fără trecerea peste ordin, cunoaște unele forme geometrice de bază (cerc, pătrat, triunghi, dreptunghi- la acestea două le încurcă/uită denumirile uneori) și nu cunoaște denumirile altor forme (romb, trapez, paralelipiped). În ceea ce privește unitățile de măsură, N.R.V. cunoaște denumirile unora dintre acestea (metru, kilometru, kilogram, litru), dar nu știe care este echivalentul lor în practică.

Aducând în discuție *atenția* elevei, se poate spune că această funcție psihică este slab dezvoltată, prezentând o capacitate scăzută de concentrare și de rezistență la efort deoarece intervine oboseala, fiind și ușor distractibilă. Există și momente în care depune efort considerabil în rezolvarea unor sarcini (de obicei în momentele în care apare și motivația intrinsecă alături de cea extrinsecă). Un exemplu de astfel de moment este situația în care elevii trebuie să rezolve anumite exerciții (fișe, teste individuale) și ea își dorește foarte mult să rezolve

mai repede (și mai bine) decât alți colegi. Totuși, în situația în care nu reușește să înțeleagă modul de rezolvare a unei sarcini, fie abandonează sarcina, fie adoptă metode greșite de rezolvare a lor.

Memoria este mecanică și de scurtă durată, deși, dacă se folosesc canale diferite de transmitere a materialului de memorat (metode orale, scrise, suport imagistic ș.a.), obține performanță și în reținerea pe termen lung a unor aspecte (conținutul unei povești, reguli de conduită, poezii scurte, cunoștințe despre mediu/despre corpul uman ș.a.), deși reproducerea se face cu dificultate, având nevoie de întrebări ajutătoare, de sprijin în formularea răspunsurilor și în exprimarea ideilor.

Din cauza deficitului în formarea reprezentărilor psihice este afectată și *imaginația* acestor eleve, care este foarte săracă (nu poate reprezenta grafic imagini complexe, apelând la o formă schematică în desenarea diferitor elemente – plante, ființe umane – specifice vârstei preșcolare/școlare mici). Deasemenea, prezintă dificultăți în a da exemple proprii, în a-și imagina sfârșitul unei povești, N.S.F. rămânând axată pe situația concretă care i-a fost prezentată.

b) Pe palierul dezvoltării psihomotorii este important de specificat că N.R.V. cunoaște *schema corporală* proprie, a partenerului și în imagini, identificând și numind toate părțile generale (cap, trunchi, membre superioare/inferioare) ale corpului și unele părți particulare (gât, ochi, gură, nas, urechi, buze, degete, palme). N.R.V. are, însă dificultăți în indicarea aspectelor ce implică lateralitatea deoarece în momentul în care i se cere să arate mână/piciorul/ochiul/urechea stângă/dreaptă ea nu este sigură de răspuns (mergând pe metoda de încercare-eroare), iar când i se cere să arate aceeași parte corporală la partener (care este situat cu fața la N.S.F.) ea oferă răspunsul „în oglindă”. *Lateralitatea* dominantă este cea stângă la nivelul mâinii, fiind complet fixată, însă lateralitatea ochiului (predominant dreaptă) și a piciorului (predominant stângă) sunt incomplet fixate. Astfel, lateralitatea oculo-motorie este încrucișată (Sds) și parțial fixată pentru mână, ochi, picior.

În ceea ce privește *motricitatea generală*, eleva prezintă tulburări ale acțiunilor ce implică acest aspect (ea are o poziție corporală inadecvată în timpul mersului- este puțin aplecată în față și cu capul spre dreapta; nu poate alterna mână cu piciorul opus în timpul mersului; nu poate merge în pas săltat/adăugat, prinde cu dificultate un obiect care îi este aruncat etc.), sare coarda cu oprire după fiecare săritură, urcă cu dificultate pe un spalier. În schimb ea se poate da cu patinele pe gheață (comportament deprins din copilăria mică) și cu bicicleta statică, dar îi este dificil să imite mișcări ale altor persoane (pași de dans, mișcări alternative/simultane ale membrelor etc.). În urma colectării datelor despre N.R.V. s-au putut constata și câteva dificultăți ale acesteia în aria *motricității fine și a coordonării oculo-motorii*. Astfel, ea poate înșira măgele pe o ață/o tijă rigidă, însă prezintă tulburări ale controlului motor (tremurături ușoare ale mâinii și dificultăți în coordonarea celor două mâini), ea poate decupa cu foarfeca după un model dat, însă nu respectă conturul exact, poate pune și scoate obiecte unul în/din altul, dar are dificultăți la cele de mărime mică, poate plia o foaie după model, dar există anumite deviații de la îndoitura model (îndoiturile sunt mai strâmbe), poate coase pe hârtia găurită, însă nu respectă unele detalii (cum ar fi colțurile, trecerea dintr-o parte în alta). N.R.V. utilizează spațiul grafic parțial corect (respectă rândurile, dar nu respectă dimensiunea literelor, oscilând în realizarea lor – „n, r” la fel de mare ca și „l”, „p” realizat în partea de sus ca și „t” ș.a.).

Eleva N.R.V. întâmpină probleme și în aria *orientării și a structurării spațio-temporale*. Ea nu poate merge pe un traseu indicat prin noțiuni spațiale (de ex. trei pași la stânga, doi în față, cinci la dreapta). În schimb ea se poate deplasa într-o sală de clasă ocolind obstacole

(trecând peste, pe sub, pe lângă) și se poate deplasa pe un traseu cunoscut cu un mijloc de transport în comun (de la școală în localitatea de origine și invers). N.R.V. cunoaște și folosește termeni care indică spațialitatea precum: sus/jos, înainte/înapoi, deasupra/dedesubt, afară/înăuntru ș.a., dar nu

stăpânește termenii la stânga/la dreapta. În ceea ce privește structurarea temporală, N.R.V. cunoaște lunile anului, anotimpurile și zilele săptămânii, dar are dificultăți în citirea ceasului (cunoaște doar orele fixe, deși nu este sigură de acul de ceas care indică ora-minutele) și în calcularea timpului (timp rămas dintr-o oră, timpul necesar până la...). N.R.V. cunoaște și folosește termeni care indică temporalitatea precum: acum, mai târziu, prima dată, apoi, după, înainte, la sfârșit etc.

4. Stabilirea priorităților de intervenție pe perioada decembrie 2023 – mai 2024 S-a hotărât ca intervenția să se realizeze prin stabilirea unor obiective prioritare pe paliere de dezvoltare și alegerea unor activități de învățare corespunzătoare, în ordinea: domeniul cognitiv, domeniul limbaj și comunicare, domeniul psihomotor, domeniul socio-emoțional și comportamental.

a) Pe palierul cognitiv

Exemple de obiective propuse

- Să integreze perceptiv un element dat (percepția formei, mărimii, culorii, cantității);
- Să realizeze categorii de obiecte după un criteriu;
- Să realizeze corespondența dintre aspecte care au trăsături comune;
- Să compare elementele unei mulțimi;
- Să completeze un întreg cu un element lipsă;
- Să compună/descompună un întreg din/în părți mai mici;
- Să i se dezvolte capacitatea de calcul matematic (adunare, scădere);
- Să realizeze corespondența între elemente asemănătoare;
- Să memoreze materiale verbale simple;
- Să i se dezvolte capacitatea de concentrare a atenției și de creștere a rezistenței la efort.

Exemple de activități de învățare

Exerciții de completare a unor imagini cu părțile lipsă (gen puzzle); Exerciții de desenare a părții simetrice care lipsește dintr-o imagine dată (forme simple, de bază); Exerciții de desenare a unor figuri folosind liniarul (cu sprijin); Exerciții de comparare (prin utilizarea semnelor corespunzătoare) a unor numere; · Exerciții de realizare a corespondenței dintre forme geometrice și obiecte familiare; Exerciții de realizare a corespondenței dintre un număr de obiecte și simbolul matematic corespunzător; Exerciții de realizarea a corespondenței dintre o imagine și forma scrisă a cuvântului; Exerciții de asociere a unor

silabe pentru a obține cuvinte cu sens; Exerciții de completare a unor cuvinte/propoziții cu literă/silaba/ cuvântul lipsă; Exerciții de completare a unui exercițiu matematic cu semnul corespunzător, cu numărul lipsă; Exerciții de adunare și scădere în centrul 0-100 cu/fără suport concret; Exerciții de rezolvare a unor probleme matematice ce conțin elemente din viața curentă; Exerciții de identificare a elementelor diferite dintre două imagini; Exerciții de împărțire a unei/unui propoziții/cuvânt în cuvinte/litere/silabe; Exerciții de asociere a unor cuvinte cu sens asemănător/opus (sinonime/ antonime); Exerciții de memorare și reproducere a unor poezii, versuri, ghicitori, reguli de conduită, de igienă; Exerciții de citire a unor povești în paralel cu vizualizarea unor imagini corespunzătoare; Oferirea de recompense la finalizarea sarcinii.

c) Palierul psihomotor

Exemple de obiective propuse

- Să cunoască terminologia de spațiu și timp;
- Să citească ceasul - orele fixe, minute;
- Să-și dezvolte capacitatea de coordonare oculo-motorie;
- Să-și dezvolte capacitatea de coordonare bimanuală;
- Să sesizeze ritmul unor bătaii, a muzicii;
- Să-și îmbunătățească poziția corporală din timpul mersului și al statului în bancă; · Să-și dezvolte capacitatea de coordonare generală a mișcărilor.

Exemple de activități de învățare

Exerciții de denumire și de orientare în spațiile din împrejurimi; Exerciții de parcurgere a unor trasee imaginare după indicații în termeni spațiali; Exerciții de deplasare cu ochii închiși după indicații; Exerciții de mers orientat în funcție de numărul de pași; Exerciții de identificare a mâinii, piciorului cerute; Exerciții de rezolvare a unor sarcini de orientare în spațiu pe fișe de lucru („*Ajutăm broscuța să sară peste lac*”); Exerciții de identificare a momentelor principale ale zilei și de asociere cu evenimentele zilnice; Exerciții de colorare în funcție de orientarea spațială a elementelor (cu roșu spre dreapta, cu albastru spre stânga); Exerciții de citire a ceasului (pe ceasul real/de carton); Exerciții de utilizare a spațiului grafic după indicație; Introducerea unor obiecte în forme specifice și scoaterea lor (cu o mână, cu două mâini simultan); Realizarea de modele cu pioni pe tabla găurită; Exerciții de răsucire și de înnodare a aței; Utilizarea șablonului în realizarea unor desene; Exerciții de colorare fără depășirea conturului; Exerciții de dans liber/după indicație; Exerciții de redare a unor mișcări/bătaii ritmate; Exerciții fizice generale (alergat, sărituri, mers la comandă); Exerciții de gimnastică generală, după indicații.

5. Concluzii/ recomandări în urma intervenției parțiale:

Câteva modificări modeste, observabile în evoluția elevei N.R.V. în măsura în care permite capacitatea de ei de achiziție și timpul alocat, sunt:

Pe *palierul cognitiv*, s-a observat o îmbunătățire semnificativă, prezentând o mai bună capacitate de comparație (între imagini, forme, cuvinte), o mai bună capacitate de integralitate perceptivă (poate să identifice și să completeze părțile lipsă dintr-o imagine, să completeze relativ corect cuvinte/propoziții lacunare, alegând din mai multe opțiuni, poate să identifice deosebiriile dintre imagini, relativ corect). În schimb, nu poate să continue figuri începute prin desenarea părții simetrice, poate cu dificultate să realizeze adunări și scăderi fără suport concret cu trecere peste ordin (dar le poate face pe cele fără trecere peste ordin în centrul 0-100, la care prezenta dificultăți în perioada anterioară). Capacitatea de memorare este îmbunătățită în situațiile în care se alocă un timp crescut însușirii unor cunoștințe, comparativ cu alte situații (rezultat observat în completarea testelor, fișelor de evaluare). Eleva are o mai bună capacitate de concentrarea a atenției, mai ales atunci când i se oferă posibilitatea să aleagă dintre mai multe activități, dar distractibilitatea este în continuare crescută.

Pe *palierul psihomotricității* se observă o mai bună capacitate de orientare și de fixare a lateralității (reține mâna stângă ca fiind mâna cu care scrie, ceea ce o ajută în numirea unor părți ale corpului), se poate deplasa după indicații (cu ușoare ezitări), poate indica pe ceas ora fixă, jumătatea orei, la un sfert și la fără un sfert, N.R.V. nu poate să redea ritmul a mai mult de trei bătăi, nu poate imita mișcări ale altor persoane. Există îmbunătățiri ale poziției de mers și de stat în bancă (dar trebuie să i se reamintească acest aspect constant).

În ceea ce privește *relaționarea cu ceilalți*, ea poate în mai mare măsură să conștientizeze comportamentele negative la adresa ei, nu mai acceptă să fie manipulată de către persoane care făceau acest lucru (de exemplu, o elevă mai mare), acceptă mai ușor refuzul și poate refuza o activitate dacă nu dorește să se implice (cu copii de vârsta ei).

3.14. PRIMĂVARA LA CASTELUL VESELIEI

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Profesor învățământ preșcolar Bodog Adriana

Liceul Ortodox Episcop Roman Ciorogariu/G.P.P. NR.23 Oradea, jud. Bihor

Proiectul transdisciplinar “Reciclăm și Explorăm”, proiect cu finanțare, a avut la bază, amenajarea unei mini grădini urbane înălțate eco, de lavandă, după ce am reciclat în primul rând pet-uri de diferite mărimi, apoi am cultivat semințele pentru răsaduri, pet-uri cu pulverizator, de ajutor la udatul semințelor și pe urmă a răsadurilor, hârtie și resturile vegetative pentru compost și pe urmă am inițiat și realizat amenajarea a unui traseu senzorial, pentru dezvoltarea simțurilor tactile.

Concomitent am dezvoltat, pe tot parcursul proiectului, creativitatea și dexteritatea copilașilor, prin ateliere de creație, sincronizate cu anumite sărbători -Atelier de creație pet-uri decorative, Atelier de ghivece, în care am cultivat lavandă, Laboratoarele Naturii-prezentări despre germinație și fotosinteză, de către un profesor de biologie, Atelier de creație de Ziua Mamelor, Atelier de creație-Ziua Pământului 22 Aprilie, Atelier de activități gospodărești de Ziua Tatălui-Tatăl meu-Exemplul Meu, Atelier de creație Jucării Verzi, din materiale reciclabile, de 1 Iunie, evidențiat printr-un concurs și simpozion on -line.

Acest proiect l-am denumit transdisciplinar, pentru a implica toate cele cinci domenii de dezvoltare ale preșcolarului, deoarece există dependențe și interdependențe, astfel că, fiecare achiziție dintr-un domeniu influențează semnificativ progresele copilului în celelalte domenii. Domeniile de dezvoltare devin, pe parcursul primilor ani de viață organizată în mediul din grădiniță, instrumente pedagogice esențiale pentru a realiza individualizarea educației și a învățării, dând posibilitatea educatorilor să identifice atât predispozițiile, cât și înclinațiile cu care copilul a venit pe lume, „interesele” sale sau, mai bine spus, domeniile, secvențele, aspectele sau elementele mediului social și natural, de care este atras și față de care, își manifestă curiozitatea, precum și dificultățile, pe care la întâmpină fiecare în parte, pe parcursul dezvoltării timpurii

Dorim să împărtășim cu dumneavoastră frumoasele noastre realizări- Ateliere de decorat bidoanele de plastic colectate, prin decupare și colorare, folosindu-ne de imaginația și creativitatea copiilor și totodată plantarea semințelor de lavandă, urmînd a îngriji răsadurile, pe urmă le-am plantat în bacuri, special amenajate și umplute cu pământ, special pregătit de noi, cu compost..Prin atelierele creative am dat frâu liber imaginației copiilor, iar doamnele educatoare, cu mult tact și exemple frumoase, le-au dezvoltat copiilor gustul pentru frumos.

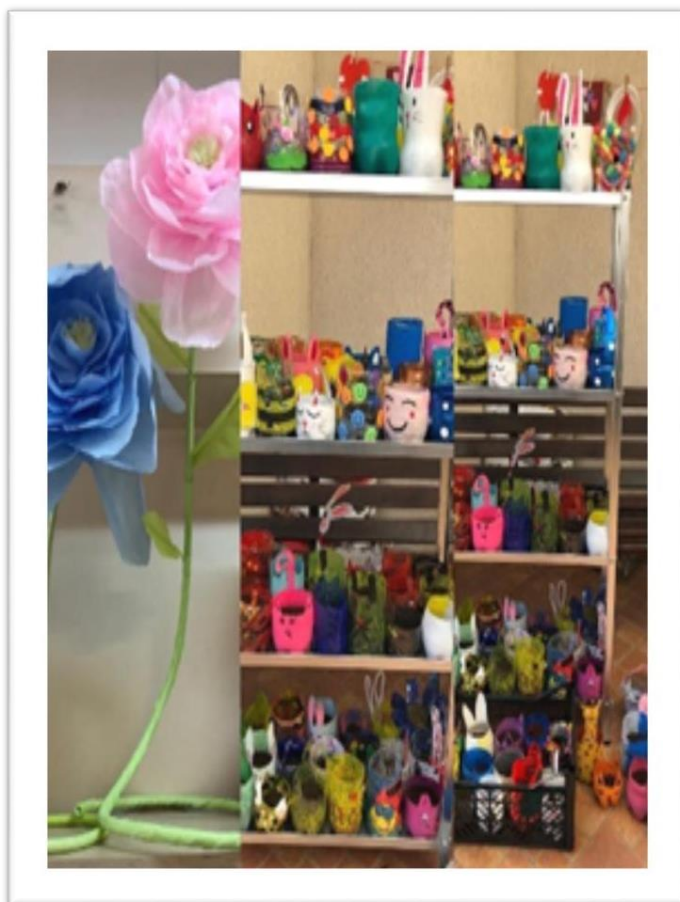
Prin acest proiect și toate activitățile desfășurate, în cadrul acestui proiect cu finanțare, subliniez abilitățile, unui dascăl, cu adevărat integrat în conjunctura europeană actuală, care implementează valori morale și ecologice, pentru o viață curată și armonioasă.

Bibliografie:

Cornel Marinescu – Recuperarea diferitelor materiale, Editura Economică, 1991;

Sima Ozkan – Cartea lui Deniz despre viața cu zero deșeuri, Editura Univers;

Vladimir Rojanschi – Protecția Mediului, Editura Economică, 2001.

3.15. PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

Prof. Psihodiagnoză Mureșan Claudia

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Numele și prenumele elevului : Z. T
Varsta: 9 ani
Cls a II a, Sc Gimnaziala Speciala

Echipa de lucru
Părinți, logoped, kinetoterapeut, educator, psihopedagog

Problemele cu care se confruntă copilul: Autism infantil atipic
Întârziere moderată în dezvoltarea mentală

Obiective pentru anul școlar 2023-2024:

- Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice
- Formarea și dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și nonverbală și a unei atitudini civilizate în relațiile cu ceilalți
- Organizarea schemei corporale și formarea imaginii de sine
- Stimularea motricității copilului pentru dezvoltarea capacităților motrice deficitare
- Formarea și dezvoltarea deprinderilor de orientare, deplasare și relaționare în mediul social
- Receptarea semnalelor/stimulilor din mediul apropiat, cu acordarea de semnificații corespunzătoare
- Dezvoltarea abilității de imitare a unor activități/ modele acționale oferite de terapeut (alternarea rolului și imitare)

Programul de intervenție personalizat

Domeniul/ obiectiv	Obiective	Exemple de activități de învățare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare	Responsabili
Cognitiv Stimularea și dezvoltarea capacităților psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente	Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice	Exerciții de stimulare a gândirii, memoriei, imaginației, atenției, limbajului, voinței	Anul școlar 2023-2024	Să alcătuiască obiecte din corpuri mai mici (lego) Să formeze grupuri de obiecte pe planșă magnetică Să reproducă desene, elemente grafice, geometrice Să mimeze acțiuni, comportamente	Aprecieri stimulative Observația Materiale manipulative	Educator Părinți
Social-afectiv Formarea și dezvoltarea unor comportamente adaptative în relația cu mediul înconjurător (natural și social) Exersarea conduitei independente pentru integrarea socială	Formarea și dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și nonverbală și a unei atitudini civilizate în relațiile cu ceilalți	Exerciții practice de comunicare nonverbală (gesturi cu semnificație socială) și verbală în vederea relaționării pozitive Jocuri de rol cu aplicarea regulilor însușite	Anul școlar 2023-2024	Să recunoască gesturi și mimică facială	Jocuri de rol Activitate practică Aprecieri stimulative	Educator Psihopedagog Părinți

Psiho-motor Formarea și dezvoltarea componentelor psihomotricității (schema corporală, lateralitatea) și a formelor de prehensiune în vederea construirii comportamentelor adaptative Dezvoltarea motricității generale în context social-integrator	Organizarea schemei corporale și formarea imaginii de sine Stimularea motricității copilului pentru dezvoltarea capacităților motrice deficitare Educarea/reeducarea prehensiunii în vederea construirii comportamentelor adaptative	Exerciții de numire și indicare a părților corpului său și ale unui partener Exerciții de cunoaștere a schemei corporale proprii /a partenerului Exerciții-joc de recunoaștere a schemei corporale proprii și a partenerului : în oglindă / pe un coleg Exerciții ludice de introducere a cuburilor cu orificiu pe un ax/ a mărgelilor pe sfoară/ a pieselor de șah pe tabla specială etc. Exerciții de prindere a obiectelor de dimensiuni diferite, cu folosirea tuturor tipurilor de prehensiune	Anul școlar 2023-2024	Să indice părțile corpului său și a unui partener Să manipuleze obiecte de dimensiuni diferite	Activitate practică Aprecieri stimulativ Materiale manipulative Observația	Kinetoterapeu ut

3.16. PROIECT EDUCAȚIONAL „ANTIDOT PENTRU BULLYING”

STRATEGIE DE PREVENIRE ȘI INTERVENȚIE PRIVIND BULLYINGUL ÎN ȘCOALĂ

Profesor învățământ primar Andra Raluca-Cecilia
Liceul Teoretic “Gheorghe Lazăr” Pecica, jud. Arad

TITLUL PROIECTULUI: „Cu pumnul nu se face dreptate”

ARGUMENTUL:

Fenomenul de bullying are o incidență din ce în ce mai ridicată, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi.

Termenul bull vine din limba engleză care înseamnă taur. Bullies însă înseamnă agresori, iar bullying este acțiunea agresivă desfășurată între două sau mai multe persoane, și începe prin intimidarea unuia de către celălalt.

Intimidarea/amenințarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică și continuă, în scopul subminării și rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârstă adultă.

Bullying-ul poate să transforme școala într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure elevilor un mediu în care să se simtă în siguranță.

Dacă sunt informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar și pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor și nimeni nu ar trebui să fie indiferent față de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situație.

Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente

GRUPUL ȚINTĂ: elevii claselor a II-a

DURATA DERULĂRII PROIECTULUI: 2021-2022

DENUMIREA INSTITUȚIILOR PARTENERE: Liceul Teoretic “Gheorghe Lazăr”, Pecica

INIȚIATOR PROIECT: Andra Raluca - Cecilia

RESURSELE ALOCATE IMPLEMENTĂRII:

- umane: elevii, părinții, învățătoarele
- materiale și tehnice: videoproiector, flipchart, carioci, filme tematice
- de timp

DOMENIILE DE INTERES:

- interdisciplinaritate – educație artistică, plastica, religioasă
- munca în echipă
- comunicare și colaborare

TIPUL: interdisciplinar

SCOPUL PROIECTULUI:

Elevii din învățământul primar vor fi informați asupra fenomenului de bullying, părinții acestora și cadrele didactice : definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici , forme de prevenție, modalități de a lua atitudine, de a interveni pentru ei înșiși și/sau pentru alții, în vederea diminuării numărului cazurilor de acest fel.

OBIECTIVELE:

- Informații despre fenomenul ”bullying”: definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească ;
- Aplicarea unui chestionar pe tema Bullyingului
- Conștientizarea efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul elevilor, părinților, cadrelor didactice și al nivelului de informare al acestora asupra necesității implicării în prevenirea și combaterea acestui fenomen;
- Însușirea unor tehnici de gestionare corectă a situațiilor în care elevii sunt victime ale unor persoane care practică ”bullyingul”;
- Consilierea elevilor care practică ”bullying-ul”;
- Instruirea cadrelor didactice și a părinților elevilor cu privire la felul în care își pot sprijini elevii/ copiii implicați în situații de tip ”bullying” (”victime” sau ”agresori”);

BENEFICIARI DIRECTI AI PROIECTULUI SUNT: elevii

REZULTATELE AȘTEPTATE: proiecte, portofolii, expozitii

EVALUAREA (internă și externă):

- Metode de lucru: conversația euristică, expunerea, modelarea, explicația, problematizarea, algoritmizarea, generalizarea, jocuri de rol și exerciții practice de modelare comportamentală, dezbateri, expuneri.
- Instrumente de evaluare
- Mediatizarea proiectului prin afișe, fluturași
- Recompense, diplome, felicitări
- Fotografii

DISEMINAREA PROIECTULUI:

Diseminarea informațiilor despre fenomenul ”bullying”

Diseminarea rezultatelor proiectului, într-un anumit interval

Proiectul va fi mediatizat pe pagina școlii

REGULAMENT DE PARTICIPARE:

Vor participa elevii claselor primare care vor da dovada de seriozitate si implicare.

CALENDARUL ACTIVITAȚILOR

Nr.crt.	Activitatea	Locul de desfășurare	Termen
1.	Informarea și conștientizarea bullying-ului și cyberbullying-ului. Bulling-mit sau realitate.	Săli de clasă	Ianuarie 2022
2.	Scrisori la redacție	Săli de clasa/activitate online	Februarie 2022
3.	Film sau realitate	Săli de clasa/activitate online	Martie 2022
4.	O școală fără bullying –afișe Expunerea lucrărilor copiilor și premierea autorilor lucrărilor câștigătoare	Săli de clasă/holul școlii	Mai 2022
5.	Curtea școlii transformată într-un spațiu al prieteniei, al educației non-formale, al veseliei, al culorii, în care elevii se simt bine, se joacă, interacționează, învață, se responsabilizează.(jocuri, cantece , desene pe asfalt) Realizarea unei prezentări PPT cu aspecte de la activitățile organizate	Săli de clasă Curtea școlii	Iunie 2022

Concluzii

Activitățile desfășurate în cadrul acestui proiect au reprezentat o formă de a educa altfel, de a îi învăța pe elevi să fie mai buni, mai toleranți, mai empatici și mai solidari cu problemele celor din jurul lor, prin intermediul unor activități educative non-formale care le-au stârnit curiozitatea, inițiativa, dorința de implicare și participare. Cei implicați au învățat că respectarea drepturilor copilului nu este o opțiune, ci o obligație pe care o avem fiecare, indiferent că suntem adulți sau copii. Contribuind fiecare cu puțin putem avea parte de o lume mai liniștită, mai tolerantă, mai bună.

Mereu le spun copiilor:„, Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face!”

BIBLIOGRAFIE:

- Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova , Strategii pentru o clasă fără bullying , manual pentru profesori și personalul școlii

3.17. PROIECT DIDACTIC – CINE SUNT EU?

Profesor Modoc Maria

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Data: decembrie 2023-ianuarie 2024

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială Specială Baia Mare

Clasa: a II-a TSA

Propunător: prof. Modoc Maria-Aurelia

Aria curriculară: Consiliere și orientare

Disciplina: Consiliere și dezvoltare personală

Unitatea de învățare: Autocunoașterea și dezvoltarea personală, Dezvoltarea emoțională

Subiectul lecției: *Cine sunt eu?*

Tipul lecției: formare de priceperi și deprinderi

Competențe generale:

1. Formarea unei imagini pozitive pornind de la valorizarea propriei persoane în raport cu sine și cu ceilalți
2. Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiune cu ceilalți și stimularea autocontrolului

Competențe specifice:

- 1.1. Identificarea aspectelor caracteristice înfățișării fizice
- 1.3. Stabilirea repertoriului de preferințe către activități utile
- 2.1. Identificarea emoțiilor de bază

Obiective operaționale:

- să rezolve diverse cerințe (colorare fată/băiat, vârsta, autoportret)
- să își identifice activitățile preferate și prietenii
- să citească câteva lucruri despre ei / să reproducă după profesor
- să identifice emoțiile de bază

RESURSE:

A) Bibliografice:

- Ordinul ministrului educației nr. 3.702/2021 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial
- Lucreția Neacșu, Arina Damian – *Dezvoltare personală caiet de lucru, clasa pregătitoare*, Editura Elicart 2021

B) Metodologice:

- a) strategia didactică: activ – participativă
- b) metode și procedee: conversația, explicația, exercițiul, lectura, învățare prin cooperare, aprecierea verbală, munca independentă;
- c) mijloace didactice: - fișe de lucru, creioane grafice, creioane colorate, telefon
- d) forme de organizare: frontală, individuală, semidirijată de cadrul didactic, desfășurată de cadrul didactic.

C) Temporale: ... ore

D) Umane: - colectiv 6 elevi, cadrul didactic

SCENARIU DIDACTIC

Nr. crt.	Etapetele lecției	Conținutul învățării	Resurse		Evaluare
			Procedurale	Materiale	
1.	<i>Organizarea colectivului de elevi</i>	Pregătirea elevilor pentru lecție;	Conversația	Fișe de lucru	Aprecieri verbale
2.	<i>Captarea atenției</i>	Pregătirea obiectelor necesare bunei desfășurări a lecției;	Explicația	Creioane	
3.	<i>Anunțarea subiectului și a obiectivelor operaționale</i>	Asigurarea condițiilor necesare bunei desfășurări a lecției. Li se citește elevilor o ghicitoare : <i>Îți aparține ție, dar familia ta și prietenii tăi îl folosesc mai mult. Ce este?Care este numele tău</i>		Ghicitoare	Observare sistematică
4.	<i>Dirijarea învățării</i>	Fiecare elev își spune numele. Elevii sunt anunțați că vor lucra două fișe în care vor completa diverse lucruri despre ei și emoțiile lor. Se împart elevilor fișele de lucru.	Conversația		
5.	<i>Fixarea cunoștințelor</i>	Se va lucra cu fiecare elev separat în completarea fișelor, explicându-li-se clar fiecare cerință.	Lectura explicativ	Fișe de L	Aprecieri verbale
6.	<i>Încheierea activității</i>	Fișa 1 (Anexa 1) Elevii trebuie: - să coloreze figura potrivită : fată/băiat - să coloreze numărul de lumânări ce corespunde vârstei lor - să se deseneze pe ei - să aleagă activitățile preferate - să aleagă emoția simțită Fișa 2 (Anexa 2) Elevii identifică și desenează emoțiile de bază. Fiecare elev va citi câteva informații despre el. Cei care	Explicația Lectură		Observare sistematică

		nu știu citi vor reproduce după profesor. Se fac aprecieri verbale asupra activității desfășurate pe parcursul orelor. Elevii vor primi diverse recompense (jocuri, dulciuri etc.)			

3.18. PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

Profesor Silaghi Ancuța Oana

Liceul Teoretic „Gheorghe Lazăr”, Pecica, jud. Maramureș

CLASA: I A

UNITATEA TEMATICĂ: Ghiocelul

DETALIERI DE CONȚINUT: Ghiocelul

TIPUL ACTIVITĂȚII: Formare și dezvoltare de competențe

DURATA: 4 ore

ARI CURRICULARE:

- Limbă și comunicare
- Matematică și științe ale naturii
- Arte
- Tehnologii
- Consiliere și orientare

DISCIPLINE

- Comunicare în limba română
- Matematică și explorarea mediului
- Arte vizuale și abilități practice
- Muzică și mișcare
- Dezvoltare personală

COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE:

• **Comunicare în limba română**

- 1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostite cu claritate;
- 1.2. Identificarea unor informații dintr-un mesaj rostit cu claritate;
- 2.1. Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare;
- 2.2. Transmiterea unor informații prin intermediul mesajelor simple;
- 3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână;
- 3.2. Identificarea mesajului unui text care prezintă întâmplări, evenimente familiare;
- 4.1. Scrierea literelor de mână.

• **Matematică și explorarea mediului**

- 1.1. Scrierea, citirea și formarea numerelor până la 100;
- 1.2. Compararea numerelor în centrul 0-100;
- 1.3. Ordonarea numerelor în centrul 0-100, folosind poziționarea pe axa numerelor;
- 1.4. Efectuarea de adunări și scăderi, mental și în scris, în centrul 0-100;

- 1.6. Utilizarea unor simboluri și denumiri matematice în rezolvarea de probleme;
- 3.1. Rezolvarea de probleme prin observarea unor regularități din mediul apropiat;
- 4.2. Identificarea unor consecințe ale unor acțiuni, fenomene;
- 5.2. Rezolvarea de probleme simple în care intervin operații de adunare sau scădere.

- **Arte vizuale și abilități practice**

- 1.1. Sesizarea elementelor de detaliu ale unui mesaj vizual simplu;
- 2.3. Realizarea de construcții folosind materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile.

- **Muzică și mișcare**

- 2.1. Cântarea în colectiv a cântecelor, asociind mișcarea sugerată de text.

- **Dezvoltare personală**

- 2.3. Explorarea caracteristicilor necesare pentru a fi un bun prieten;
- 3.1. Identificarea unor sarcini de lucru simple în contexte variate.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- O1 să recunoască cel puțin o caracteristică a zilei completând calendarul naturii cu ajutorul jetoanelor;
- O2 să enumere cel puțin două caracteristici ale anotimpului primăvara;
- O3 să asocieze cel puțin o mișcare a a cântecului;
- O4 să completeze cel puțin două rubrici din rebus;
- O5 să asculte cu atenție;
- O6 să ordoneze corect cel puțin două numere;
- O7 să denumească cel puțin două cuvinte care simbolizează primăvara;
- O8 să alcătuiască corect cel puțin o propoziție;
- O9 să descopere cel puțin două răspunsuri corecte;
- O10 să respecte linia melodică;
- O11 să rezolve problema;
- O12 să rezolve cel puțin două exerciții de adunare/scădere de pe fișă;
- O13 să ordoneze crescător cel puțin trei numere ;
- O14 să scrie cel puțin 7 numere în centrul 59-82;
- O15 să denumească cel puțin o parte componentă a ghiocelului;
- O16 să descopere cel puțin un diminutiv;
- O17 să dezlege cel puțin o ghicitoare despre ghiocel;
- O18 să descompună cel puțin un număr;

- O19 să compare cel puțin o pereche de numere;
- O20 să rezolve corect cel puțin o cerință;
- O21 să efectueze cel puțin un calcul de adunare;
- O22 să rezolve corect cel puțin un exercițiu;
- O23 să efectueze corect cel puțin un calcul;
- O24 să respecte ritmul melodiei;
- O25 să citească conștient și cursiv cel puțin o propoziție;
- O26 să transcrie cel puțin o propoziție;
- O27 să realizeze cel puțin un ghiocel;
- O28 să realizeze câte un ghiocel contribuind la realizarea colajului.

STRATEGII DIDACTICE:

- **METODE ȘI PROCEDEE:** conversația, observația, exercițiul, , problematizarea, explicația, munca independentă, jocul , Turul galeriei, Brainstorming, Cadranele, Ciorchinele.
- **MIJLOACE DIDACTICE:** CD, calculator, coli, foarfece, lipici, creioane colorate, coli de hârtie colorate, jetoane, ghiocel, calendarul naturii, scrisoare, ghicitori, planșă cu anotimpul primăvara.
- **FORME DE ORGANIZARE:** frontal, pe grupe, individual.

BIBLIOGRAFIE:

- M.E.C.T.S., Programele școlare pentru clasa I, București, 2013
- Monica A. P. Purcaru, „Metodica activităților matematice și a aritmeticii pentru institutori/profesorii din învăț. primar”, Editura Univ. Transilvania Brașov, 2008;
- Platforma ICOS, Resurse-Prezentări, Articole tematice, Biblioteca de proiecte
- Cleopatra Mihăilescu, Tudora Pițilă, Camelia Coman, ABC-ul micului artist- arte vizuale și lucru manual, Editura Arthur la școală, 2012

Ob op	Activ. de învățare	Conținuturi	Metode și procedee	Mijloace	Forme de organizare	Evaluare
O1	-exerciții de completare a calendarului naturii	Moment organizatoric- Asigurarea unui climat educațional favorabil. Activitatea debutează cu „Întâlnirea de dimineață”. -Numesc 2-3 copii care spun ce stare au Adresez întrebări elevilor pentru a stabili ziua și data: Ce zi este astăzi? Dar ieri? Măine va fi ...	conversația explicația exercițiul	calendarul naturii	frontal	Elevii completează calendarul naturii cu ajutorul jetoanelor ce denumesc ziua, data și starea vremii.

		Iarna aceasta a fost cam ploioasă și pentru prima dată m-am îmbolnăvit. Dar cum m-am însănătoșit, tuști! la școală, că doar sunt și eu băiat mare și trebuie să învăț să scriu și să socotesc. Am lipsit de la școală câteva zile și.... acum mă descurc cam greu. Am uitat să vă spun că se va organiza Balul florilor de primăvară, dar pentru a participa la bal trebuie să fiu la înălțime: trebuie să știu să citesc, să socotesc și să mă comport ca un ghiocel – școlărel ce sunt! Am auzit că voi sunteți copii isteți, harnici și ascultători și de aceea m-am hotărât să vă cer ajutorul. - Mă puteți ajuta voi? Cu drag, Plăpândul ghiocel Ajutăm ghiocelul să poată merge și el la bal? În drumul său are de rezolvat mai multe sarcini. Haideți să pornim cu el în călătorie!				
O6	exerciții de ordonare în ordine crescătoare a numerelor	Le cer elevilor să așeze plicurile în ordine crescătoare a numerelor scrise pe ele.	exercițiul	plicuri	frontal	I6 Elevii ordonează numerele în ordine crescătoare
O7	exerciții de	Le cer elevilor să spună cuvinte care le vin în minte atunci când aud cuvântul –primăvară-. Anexa2 La fiecare indiciu rezolvat corect ne apropiem de castel.	Ciorchinele brainstorming	fișă	pe grupe	I7 Elevii recunosc caracteristici ale anotimpului primăvara
O8	exerciții de scriere corectă a propozițiilor	Le cer elevilor să alcătuiască propoziții cu trei dintre cuvintele pe care le-au descoperit.	exercițiul	caietul ecusoane cu ghiocel	frontal	I8 Elevii scriu corect propozițiile
O9	exerciții de scriere corectă a răspunsului la întrebări	Datorită faptului că ghiocelul este foarte emoționat și a uitat să se prezinte, le cer elevilor să îl ajutăm să scape de emoții și să îi arătăm că noi știm foarte multe lucruri despre el. Discuții pe baza textului „Legenda ghiocelului”. Anexa3	conversația exercițiul explozia stelară	fișă de muncă	frontal	I9 Elevii răspund la întrebări
O10	exerciții de cântare în colectiv	Elevii intonează cântecul „Ghiocelul”.	conversația	calculator	frontal	I10 Elevii respectă

						linia melodică
O11	exerciții de adunare	Ne antrenăm și mai departe plecăm! Le cer elevilor să rezolve corect cerințele din fiecare plic. Grupa I Rezolvă următoarea problemă: De ziua mamei i-am dăruit 27 de ghiocci. 13 dintre aceștia s-au ofilit. Cu câți ghiocci a rămas mama? Desenează în vază ghiocci rămași .Anexa4	exercițiul conversația	fișe cu cadrane	pe grupe	O11 Elevii rezolvă problema
O12	exerciții de adunare/scădere în centrul 0-30	Grupa II Rezolvă corect operațiile și așează piesele puzzle-ului. Anexa 5	exercițiul conversația	fișă	pe grupe	O12 Elevii rezolvă exerciții de adunare /scădere a numerelor în centrul 0-30
O13	exerciții de ordonare a numerelor după un criteriu dat	Grupa III Unește punctele în ordine crescătoare și colorează ce ai obținut. Anexa6	exercițiul conversația	fișă	pe grupe	I13 Elevii ordonează crescător numerele
O14	exerciții de numărare	Grupa IV Drumul până la castel nu mai e lung și este numerotat cu numere cuprinse între 59 și 82. Care sunt acestea? Colorează castelul. Anexa7	exercițiul conversația	fișă	pe grupe	I14 Elevii scriu numerele cuprinse în centrul 59-82
O15	exerciții de denumire a părților componente a ghiocelului prin observarea directă	Le cer elevilor să recunoască părțile componente ale ghiocelului. Le prezintă ghiocelul.	exercițiul conversația	Fișă planta-ghiocelul	frontal individual	I15 Elevii recunosc părțile componente ale ghiocelului prin observarea directă a acestuia
O16	exerciții de	Ghiocelul este foarte mulțumit și noi mai departe am pornit. Cer elevilor să alinte cuvintele:copac, mic,floare.	exercițiul conversația	caiete	individual	I16 Elevii descoperă diminutivele cuvintelor
O17	exerciții de dezlegare a ghicitorilor	Dezleagă ghicitorile și desenează răspunsurile: GrupaI Sunt micuț și frumușel	conversația	ghicitori fișe	frontal	I17 Elevii dezleagă ghicitorile

		Din zăpadă ies nițel Alb sunt cu codița verde Bucuros, cine mă vede. GrupaII Voinicel cu haina albă Iese primul din zăpadă Și vestește în toată țara Că sosește primăvara. GrupaIII Soldățel alb ca zăpada S-a luptat capul să –și scoată Sabia-i verde străpunge Gerul iernii îl înfrânge.	explicația	creioane colorate carioci		
O18	exerciții de descompunere a numerelor	Indicii am rezolvat și de castel ne-am apropiat. Le cer elevilor să rezolve următoarele sarcini: 1. Descrie Descompune numerele:39, 60, 55.	cubul explicația conversația exercițiul	fișă	frontal	I18 Elevii descompun numerele date în zeci și unități
O19	exerciții de comparare a numerelor	2.Compară Completați cu semnele potrivite: 13 + 12 29 -16 30 - 10 13 +1 2 22 - 10 5 + 4	explicația conversația exercițiul	fișă	frontal	I19 Elevii rezolvă exerciții de adunare
O20	rezolvare de problemă	3.Analizează Rezolvă problema:În coș sunt 23 de ghiocei.Îi dăruiesc mamei 13. Căți ghiocei mai rămân în coș?	explicația conversația exercițiul	fișă	frontal	I20 Elevii rezolvă problema
O21	exercițiu de calcul matematic	4.Argumentează Calculați apoi scrieți dacă relația este adevărată sau falsă. 29 – 22 + 11 = 12	explicația conversația exercițiul	fișă	frontal	I21 Elevii efectuează calculul
O22	exerciții de adunare și scădere	5.Aplică Pune semnul + sau – ca relația să fie adevărată 5 22 = 27 29 16 = 13 30 20 = 10	explicația conversația exercițiul	fișă	frontal	I 22 Elevii efectuează calculul
O23	exerciții de asociere a calculului matematic cu un rezultat	6. Asociază cu rezultatul corect: 19 - 6 29 28-17 13 15+14 11	explicația conversația exercițiul	fișă	frontal	I 23 Elevii efectuează exercițiile de adunare /scădere
O24	exercițiu de cântare în colectiv	Intonăm cântecul „Înfloresc grădinile.”	.	calculator	frontal	I24 Elevii cântă cu intonație cântecul
O25		Le cer fiecărei grupe să citească textul de pe fișă și să descopere propoziția care nu are legătură cu textul. Grupa I	conversația explicația exercițiul	Fișă caietele tip	pe grupe	I 25 Elevii descoperă propoziția intrusă

		Mișu are șapte cocoși. Toți au primit nume. Asosit și mult așteptata primăară. Șase au culoarea cenușie. Grupa II Petre e cu Paula la cumpărături. Se apropie Andrei. El este prietenul lor. Natura prinde viață. Grupa III Păsările călătoare se întorc. Rodica se duce cu Tudor. Acesta este pădurar. Ei trec prin pădure. Grupa IV E vineri. Scot capul la lumină vestitorii primăverii. Eva vine la Silvia. Ele ascultă o poveste. Vom scrie la tablă fiecare propoziție și vom descoperi că împreună cele patru propoziții formează un text.				
O26	exerciții de transcriere	Cer elevilor ca fiecare grupă să transcrie propoziția la tablă și ei le transcriu în caiete .	conversația exercițiul	caiete tip tabla	individual	I 26 Elevii transcriu în caiete propozițiile
O27	exerciții de realizare a ghiocelului prin diferite tehnici	Ca la orice bal florile se îmbracă în cele mai frumoase haine. Haideți să-i pregătim și noi ghioceluli nostru haine pe măsură. Elevii trebuie să realizeze ghiocelul cu ajutorul materialelor aflate pe bancă. Le explic etapele de lucru pentru fiecare grupă.	conversația explicația exercițiul demonstrația	foarfece lipici hârtie colorată dischete de vată hârtie creponată	pe grupe individual	I 27 Elevii aplică diferite tehnici de lucru
O28		Pe un carton mare lipit pe tablă elevii vor lipi ghiocelii realizați. Se fac aprecieri referitoare la colajul realizat și implicarea fiecărei grupe în produsul finit.	conversația explicația exercițiul turul galeriei	carton lipici	frontal	I 28 Elevii realizează colajul

3.19. PROIECT DE LECȚIE

Prof. Moraru Adina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială Specială Baia Mare

Profesor: Moraru Adina

Data: 08.01.2024

Clasa: a IX-a B Sever

Aria curriculară: Om și societate

Disciplina: Abilități socio-emoționale

Unitatea de învățare: Autonomie socială și managementul emoțiilor

Subiectul lecției: Documentele mele personale

Tipul lecției: consolidare de priceperi și deprinderi

COMPETENȚE GENERALE:

3. Dezvoltarea abilităților de reglare/autoreglare emoțională și a capacității de interacțiune socială

SPECIFICE:

- 3.1. Formarea unei atitudini pozitive față de căsătorie, ca reper de stabilitate socială

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La finalul lecției elevul va fi capabil

O1) să identifice documentele personale ale unui individ

O2) să poată să completeze datele lui personale pe o foaie tipizată

STRATEGIA DIDACTICĂ

A) Metode și procedee: explicația, conversația demonstrația, exercițiul, jocul didactic **B)**

Mijloace didactice: tabla interactivă, video, documente în original și copii, fișă de lucru **C)**

Forme de organizare: frontală, individuală, diferențiată

Durata: 45 min

Loc de desfășurare: sala de clasă

Bibliografie: Programa învățământ special clase de severi

Secvențele lecției	Activitatea profesorului	Strategia didactică			Evaluare
		Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forma de organizare a clasei	
1.Moment organizatoric	Se pregătesc elevii de activitate cu materialele pe masă(instrumente de scris și alte mijloace didactice) și prezentarea persoanelor aflate în asistență. Se spune o scurtă rugăciune.	Explicația Exercițiul			
2.Captarea atenției	1. Ce ne-a tot spus Mark că vrea să facă peste 10 ani. 2.Dar oare de ce doar peste 10 ani? Argumentele: -este încă mic -nu știe multe lucruri -nu are o meserie -(nu muncește)nu este angajat ca să câștige bani pentru a-și întemeia o familie	Conversația Explicația Exercițiul		Frontală Individuală	Aprecieri verbale
3.Anunțarea temei și a obiectivelor	Dragi copii, astăzi în activitatea noastră vom învăța despre documentele noastre personale (cele mai importante) deoarece în orice acțiune a noastră: de a ne duce la școală, la doctor,la școala de șoferi, în străinătate, la serviciu, la cununie civilă sau religioasă,în concediu,etc. avem nevoie de acte sau documente personale.	Conversația		Frontală	
4.Dirijarea Învățării	1. Haideți să vedem dacă știți care este primul nostru document? 2. Ce informații sunt	Conversația Explicația Exercițiul Jocul	Tabla interactivă Calculator Videoclip	Frontală Individuală Frontală	Formativă cu aprecieri verbale

	trecute în acest document? -numele nostru, numele părinților, data nașterii, locul nașterii, codul numeric personal care este unic pentru fiecare individ 3.Ce document ne facem la vârsta de 14 ani? Le pun melodia: Pierdut Buletin https://www.youtube.com/watch?v=LCCoyWbKML8 Oare acest document este transmisibil? Ce informații sunt trecute în acest document? -CNP, seria și numărul de buletin, numele nostru, cetățenia , locul nașterii, sex, domiciliu, de cine este emis și termenul de valabilitate 4.Ce acte sau documente credeți voi că mai sunt? Dacă trebuie să merg la doctor am nevoie de: -card de sănătate Dacă termin școală am: -diplomă de absolvire Dacă vreau să merg într-un concediu într-o țară îndepărtată am nevoie de: -pașaport Ca să conduc mașina am nevoie de : -permis de conducere Dacă mă căsătoresc o să am: -certificat de căsătorie O să enumerăm reguli de bază care țin de documentele personale: -se păstrează cu grijă, să nu-l piardă și să nu se		Copii de documente sau originale		

	deterioreze, într-un dosar personal sau al familiei -nu se dau nimănui spre păstrare sau garanție -nu se fac modificări, adăugiri sau alte mențiuni -la orice dosar ce trebuie întocmit se pun doar copii(nu originalele) -dacă se pierd sau se deteriorează acestea se pot reface după ce au fost declarate pierdute/ furate sau deteriorate				
5.Evaluarea performanței	Li se cere elevilor să Completeze o fișă tipizată cu datele lor personale din certificatul de naștere și buletin. https://docs.google.com/document/d/1hZn-Cw976mM3bB3DamAre1gt0ex-79H0/edit?usp=sharing&ouid=11077122229038189539&rtpof=true&sd=true	Conversația Explicația Exercițiul		Individuală Diferențiată	Formativă Elevii vor primi note pentru întreaga activitate din timpul orei
6.Încheierea activității	Evaluez întreaga activitate a elevilor de pe parcursul lecției și le propun rezolvarea unui puzzle https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=131fca32644 Pentru cei mai rapizi vom rezolva și fișa cu Steaua mea cu datele personale care nu se schimbă niciodată.	Conversația Jocul		Frontală Individuală Diferențiată	Aprecieri verbale pentru întreaga activitate

3.20. PROIECT DE LECȚIE

Prof. psihopedagogie specială Ștefănoiu Daniela Liliana

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu-Marmației, jud. Maramureș

CLASA: a III-a, dizabilități intelectuale grave, severe/asociate

PROFESOR PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ: Ștefănoiu Daniela Liliana

ARIA CURRICULARĂ: Matematică și științe ale naturii

DISCIPLINA: Elemente de matematică

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Numerele naturale în centrul 0-10

TEMA LECȚIEI: Adunarea cu o unitate în centrul 0- 10

TIPUL LECȚIEI: consolidare și sistematizare de cunoștințe

FORMA DE REALIZARE: activitate integrată

DISCIPLINE INTEGRATE: elemente de matematică, abilități de comunicare și limbaj, muzică și mișcare, educație plastică, educație senzorială și psihomotorie

SCOPUL LECȚIEI: Consolidarea și fixarea cunoștințelor despre iarnă și folosirea deprinderii de a efectua adunări cu o unitate în centrul numerelor naturale 0 – 10

COMPETENȚE SPECIFICE:

2.1. Construire de mulțimi în plan obiectual și imagistic

2.2. Compararea mulțimilor de obiecte

2.3. Stabilirea corespondenței mulțime obiectuală-imagie-simbol (număr-cifră)

2.4. Scrierea simbolurilor matematice elementare

COMPETENȚE SPECIFICE ALE DISCIPLINELOR INTEGRATE:

Abilități de comunicare și limbaj:

2.2. Recunoașterea și citirea literelor mari și mici de tipar și/sau de mână și a cuvintelor uzuale, inclusiv prin utilizarea metodelor alternative și augmentative de comunicare

Muzică, ritm și mișcare:

2.1. Receptarea unor elemente ritmice

Educație plastică:

2.2. Familiarizarea cu elementele de limbaj plastic și tehnici de realizare practică a acestora

Educație senzorială și psihomotorie:

2.2. Dezvoltarea capacității de prehensiune și a motricității fine

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Cognitive:

- ☐ să ordoneze crescător și descrescător numerele 0-10;
- ☐ să efectueze corect operațiile de adunare cu o unitate în centrul 0 -10;
- ☐ să utilizeze corect terminologia matematică;
- ☐ să compare numerele date;
- ☐ să asocieze mulțimea de obiecte cu numărul corespunzător;
- ☐ să recunoască numerele naturale în centrul 0-10
- ☐ să rezolve corect sarcinile de lucru primite.

Afectiv-atitudinale:

- ☐ să participe cu interes la activitate;

Psiho-motorii:

- ☐ să realizeze corect incastre cu numere ;
- ☐ să traseze corespunzător cifre punctate;
- ☐ să coloreze corect imaginea dată;

STRATEGII DIDACTICE:

- a) Metode și procedee: conversația, explicația, exercițiul, observarea, jocul didactic.
- b) Mijloace de învățământ: jetoane cu numere, fișe de lucru, PC
- c) Moduri de organizare: frontal, individual

RESURSE:

Umane: 6 elevi

Temporale: 45 minute

Bibliografice:

□ Curriculum Național , Programa pentru disciplina „Elemente de matematică” Ordinul ministrului educației nr. 3.702/2021 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial

□ Curriculum DEFICIENȚE MINTALE SEVERE, PROFUNDE ȘI/ SAU ASOCIATE Ghergut, Alois, 2016, „Educație specială – Ghid metodologic”, Editura Polirom

Momentele lecției	Conținutul instructiv-educativ	Strategii didactice			Metode și instrumente de evaluare
		Metode și procedee	Material didactic	Metode de realizare	
Moment organizatoric	- Se asigură un climat educațional favorabil. - Se pregătesc și se împart materialele necesare desfășurării lecției. (2 min)	conversația explicația		frontal	
Captarea atenției	Intonarea cantelelului „Cifrele” (3 min.) https://youtu.be/0bxOab8HK0Y	jocul didactic	PC	frontal	Observarea comportamentului
Anunțarea subiectului lecției și a obiectivelor operaționale	-Se va comunica elevilor tema lecției, tipul lecției și obiectivele urmărite, în termeni accesibili lor: <i>Azi la ora de matematică vom repeta ce am învățat până acum , vom număra, vom compara și aduna numerele naturale 0-10.</i> (2 min)	explicația conversația		frontal	Observarea comportamentului
Sistematizarea, consolidarea și fixarea cunoștințelor	La clasă se lucrează diferențiat, în funcție de nivelul de cunoștințe a fiecărui elev. Grupa 1- nivel mai ridicat - Numărăm crescător și descrescător de la 0 la 10	explicația conversația -exercițiul - demonstrația - jocul didactic	jetoane cu numere -ișe de lucru PC	Frontal individual pe grupe	Observarea comportamentului Aprecieri verbale

	- Aranjarea jetoanelor cu numerele de la 0 la 10 în ordine crescătoare - Continuarea șirului de numere - Vecinii numerelor (Fișa nr.1) - Compararea mulțimilor de obiecte (Fișa nr.2) - exerciții de adunare sugerate de imagini. Sarcina copiilor este de a decupa obiectele și a efectua operația de adunare conform exercițiului dat. (Fișa nr. 3) - exerciții orale de adunare în concentrul 0-10 Grupa 2- nivel mai scăzut - incastre cu numere - puzzle cu numere - scrierea numerelor punctate - colorarea/pictate a numerelor (20 min)		Incaste puzzle -fișe de lucru - creioane colorate - plastilină	individual pe grupe	Observarea comportamentului Aprecieri verbale
Obținerea performanței și evaluarea	Grupa 1 Joc: „Construim oameni de zăpadă” -Pe pălăria omului de zăpadă se află numere de la 1 la 10 . Bulgării	- exercițiul -explicația -jocul didactic	- fișe de lucru -oameni de zăpadă -jetoane bulgări de	-frontal	Observarea comportamentului Aprecieri verbale

	conțin operații de adunare. -Se va alege un bulgăre cu operația corespunzătoare pălăriei omului de zăpadă. -Se assemblează oamenii de zăpadă. (Fișa 4) Grupa 2 Joc: „Găsim pălăria omul de zăpadă” - copiii vor asocia culoarea pălăriei omului de zăpadă cu culoarea fularului (Fișa 5) (10 min)	- exercițiul -explicația -jocul didactic	zăpadă cu operații de adunare	- individual	
Feed-back și Activitate recreativă	Joc de mișcare „Numărătoarea - Gașca Zurli” https://youtu.be/Nqz1XwHEkaQ (5 min)	-jocul didactic	PC	- frontal	-Aprecieri verbale
Încheierea activității	-Se fac aprecieri asupra modului de participare al elevilor la activitate. -Se va aprecia contribuția fiecăruia la rezolvarea corectă a sarcinilor. (3 min)			- frontal	-Aprecieri verbale

3.21. PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

„ZVON DE PRIMĂVARĂ!”

Prof. Iacob Ioana Diana

Grădinița cu Program Normal Glodeni

UNITATEA ȘCOLARĂ: Grădinița cu Program Normal Glodeni

GRUPA: „mixta”

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

TEMA PROIECTULUI: „Magia primăverii”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „Bucurie, soare, ghiocei și măștișoare”

TEMA ZILEI: „Zvon de primăvară!”

DURATA: 1 zi

FORMA DE REALIZARE: activitate integrată

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

I. ADP (ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ)

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ

„Bună dimineța, vestitori ai primăverii!” (salutul)

„Sfârșit de iarnă!” (activitate de grup)

„Cum este vremea ?” (calendarul naturii)

„Ghioceii înfloresc, primăvara o vestesc!”(noutatea zilei)

RUTINE

„Învățăm de la ghiocei curățenia și frumusețea” (spălatul pe mâini, gustarea)

TRANZIȚII

„Iarnă, să te duci cu bine!”- joc cu text și cânt

„Culegem ghiocei”- joc imitativ

„Ghiocelul”-dans ritmic

II. ALA 1 (ACTIVITĂȚI LIBER ALESE)

BIBLIOTECĂ

„ E primăvară, iarăși primăvară!” – citire de imagini

JOC DE ROL

„Convorbire între anotimpuri”

CONSTRUCȚII

„Coșuri pentru ghiociei”

III. ADE (ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE)

DOMENII EXPERIENȚIALE IMPLICATE

DȘ (Domeniul Științe) + DEC (Activitate artistico-plastică)

CUNOAȘTEREA MEDIULUI : „Ghiocelul” – observare

ACTIVITATE ARTISTICO-PLASTICĂ: „ Ghiocelul”- modelaj

IV. ALA 2 (ACTIVITĂȚI RECREATIVE)

„Hai la joc”- dans popular

„Plantăm ghiociei”-activitate gospodărească

SCOPUL ACTIVITĂȚII: îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre flori, educarea dragostei pentru frumosul din natură și consolidarea unor deprinderi practice specifice nivelului de dezvoltare motrică

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII

- ☐ Comportamente presociale de acceptare și de respectare a diversității;
- ☐ Curiozitate, interes și inițiativă în învățare;
- ☐ Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat;
- ☐ Mesaje orale în diverse situații de comunicare;
- ☐ Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare;
- ☐ Activare și manifestare a potențialului creativ;

COMPORTAMENTE VIZATE

- Își însușește și respectă reguli; înțelege efectele acestora în planul relațiilor sociale, în contexte familiare;
- Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi;
- Realizează, în mod dirijat, activități simple de investigare a mediului, folosind instrumente și metode specifice;

- Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc.;
- Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate;
- Manifestă creativitate în activități diverse.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

I. ADP (ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ)

- să utilizeze formule de salut adecvate momentelor zilei și în diferite împrejurimi;
- să sesizeze absența sau prezența unui coleg;
- să observe cu atenție vremea de afară, oferind verbal câteva caracteristici ale acesteia, marcându-le prin simbolurile adecvate;
- să precizeze schimbările și transformările apărute în natură, odată cu sosirea primăverii;
- să-și consolideze deprinderile de igienă personală.

II. ALA 1 (ACTIVITĂȚI LIBER ALESE)

BIBLIOTECĂ

- sa citească imagini caracteristice anotimpului de primăvară;
- să facă legătura între propozițiile pronunțate oral și imaginile la care acestea se referă.

JOC DE ROL

- să întrebe și să răspundă la întrebări;
- să manifeste inițiativă în comunicarea orală.

COSTRUCȚII

- să asambleze piesele de construcție, realizând coșuri pentru ghiociei;
- să colaboreze cu partenerii de grup în realizarea construcției.

III. ADE (ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE)

- să recunoască și să denumească părțile componente ale ghiocelului;
- să descrie fiecare parte componentă (culoare, mărime, formă);
- să precizeze condițiile de mediu necesare creșterii și dezvoltării florilor;
- să modeleze ghiociei folosind tehnicile învățate;
- să lucreze îngrijit și ordonat, respectând etapele propuse pentru realizarea temei propuse;

- să mănuiască cu grijă și atenție florile puse la dispoziție;
- să manifeste plăcere și interes pentru activitate;
- să țină seama de criteriile estetice în analizarea lucrărilor proprii și a altora;

IV. ALA 2 (ACTIVITĂȚI RECREATIVE)

- să-și formeze deprinderi de îngrijire, ocrotire a mediului înconjurător în vederea menținerii echilibrului ecologic;
- să execute pași de dans ritmic, dovedind coordonare și ritm.

STRATEGII DIDACTICE

ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ (ADP):

METODE DIDACTICE: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, povestirea, jocul, brainstormingul .

MIJLOACE DIDACTICE: calendarul naturii, ghiociei, Pc-ul, produse de igienă personale.

FORME DE ORGANIZARE: individual, frontal, pe grupe

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE (ALA 1)

BIBLIOTECĂ: „E primăvară, iarăși primăvară!”

METODE DIDACTICE: conversația, explicația, expunerea.

MIJLOACE DIDACTICE: imagini caracteristice anotimpului de primăvară

FORME DE ORGANIZARE: în grupuri mici

CONSTRUCȚII – „Coșulețe pentru ghiociei”

METODE DIDACTICE: conversația, explicația, demonstrația și exercițiul.

MIJLOACE DIDACTICE: jocuri de construcții.

FORME DE ORGANIZARE: individual, pe grupe.

ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE (ADE)

METODE DIDACTICE: expunerea, conversația, observația, brainstormingul, explicația, demonstrația, exercițiul.

MIJLOACE DIDACTICE: un coș cu ghiociei, planșe, panou, lucrare model, plastilină, planșete, PC, stimulente.

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual.

ACTIVITĂȚI RECREATIVE (ALA 2):

METODE DIDACTICE: conversația, explicația, demonstrația, jocul, exercițiul.

MIJLOACE DIDACTICE: PC.

FORME DE ORGANIZARE: în grup.

SCENARIUL ZILEI

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ debutează cu întâlnirea de grup dintre educatoare și copii și are loc salutul de dimineață: „Bună dimineața, vestitori ai primăverii!”. Copiii așezați în cerc se vor saluta folosindu-se de denumirea vestitorilor primăverii: „Bună dimineața, ghiocel Alin!”, „Bună dimineața, ghiocel Ionuț!”etc., sesizându-se astfel absența vreunui copil.

ACTIVITATE DE GRUP: „Sfârșit de iarnă!” Copii, astăzi ne despărțim de anotimpul iarna, deoarece este ultima zi din acest anotimp, iar mâine va fi prima zi de primăvară. CALENDARUL NATURII: „Cum este vremea ?” Voi iniția o discuție despre schimbările și transformările apărute în natură odată cu sosirea primăverii. Copiii vor observa cu atenție vremea de afară și vor completa calendarul naturii cu simbolurile corespunzătoare.

NOUTATEA ZILEI : „ Ghiociei înfloresc, primăvara o vestesc!”

„Copii, prin păduri și prin grădini au înflorit ghiociei, datorită soarelui care a încălzit pământul. Ghiociei anunță sosirea anotimpului de primăvară, mult așteptat de noi, deci e adevărat, se-aude un „Zvon de primăvară” ”(tema zilei)

În continuare, îndrumați de educatoare, copiii vor merge către centrele de interes.

La centrul BIBLIOTECĂ , copiii vor citi și descrie imaginile caracteristice anotimpului de primăvară.

La centrul JOC DE ROL, copiii vor comunica oral, întrebând și răspunzând la întrebări.

La centrul CONSTRUCȚII, copiii vor asambla piesele de construcții realizând coșuri pentru ghiociei.

La finalul activității pe centre de interes voi face aprecieri asupra modului cum au lucrat și comportat în timpul desfășurării activității.

RUTINE: „Învățăm de la ghiociei, curățenia și frumusețea” –spălatul pe mâini, servirea mesei.

TRANZIȚII: Îndrumați de educatoare, copiii vor desfășura jocul cu text și cânt „Iarnă, să te duci cu bine!”

Înviorați, copiii se vor așeza la măsuțe pentru a desfășura ACTIVITATEA PE DOMENII EXPERIENȚIALE cu tema „Ghiocelul”. În cadrul acestei activități se va realiza observarea ghiocelului și se vor modela ghiociei folosind tehnicile de lucru învățate. Între cele două activități, copiii vor desfășura jocul imitativ „Culegem ghiociei”.

Activitatea pe domenii experiențiale se va încheia cu dansul ritmic „Ghiocelul”.

În cadrul ACTIVITĂȚII RECREATIVE, preșcolarii vor dansa pe melodia „Hai la joc!”. În continuare, copiii vor planta ghiociei în curtea grădiniței manifestând grijă pentru ocrotirea mediului înconjurător în vederea menținerii echilibrului ecologic.

În încheierea activității, copiii vor primi stimulente. Voi face aprecieri asupra comportamentului copiilor pe parcursul activității.

Nr. crt.	Evenimentul didactic	Conținutul instructiv-educativ	Strategii didactice		
			Metode didactice	Mijloace didactice	Forme de organizare
1.	Momentul organizatoric	Aranjarea mobilierului; Pregatirea materialului didactic; Asigurarea climatului psiho-afectiv pentru buna desfășurare a activității;	Conversa- ția		Frontal
2.	Introducerea în activitate	Se va face printr-o scurtă convorbire: - Ce floare vestește sosirea anotimpului de primăvară? - Ce transformări au apărut în natură? - Ce s-a întâmplat cu zăpada?			
3.	Captarea atenției	Copiii vor primi în dar de la Zâna Primăvara un coș cu ghiociei și o scrisorică: „Dragi copii, V-am trimis acest coș cu ghiociei ca să va anunț că m-am trezit din somnul dulce și adânc. Priviți-i, analizați-i, bucurați-vă de ei, dar nu uitați să-i plantați în curtea grădiniței, ca să observe toți copiii că am revenit pe meleagurile voastre. Cu drag si dor de copii, Zâna	Expuner ea	Scrisoare	Frontal
4.	Anunțarea temei și	Primăvara - Ce va trimis Zâna primăvară în dar? - Ce știți despre ghiociei?	Conversa- ția	Coș cu ghiociei	Frontal

5.	comunicarea obiectivelor	- Vouă vă plac ghiociei? - Ce ne-a rugat Zâna Primăvară? Astăzi vom observa și modela „Ghiocelul”. Împreună vom descrie părțile componente ale ghiocelului, vom modela ghiociei, folosindu-ne de tehnicile de lucru învățate. Voi distribui câte un ghiocel fiecarui copil. Le voi sugera să mănuiască cu atenție și cu grijă ghiocelul primit pentru că este gingaș și mititel .			Frontal
	Dirijarea învățării	Pe parcursul observării florii, voi interveni cu întrebări ajutătoare: -Unde cresc ghiociei? -Cum li se mai spune ghiociei? -Ce culoare are floarea ghiocelului? -Cu ce seamănă ghiocelul? -Care sunt părțile componente ale florii? (rădăcină, bulb, tulpină, frunze și floare) -Din ce este alcătuită rădăcina și ce rol are? -Cu ce seamănă bulbul și ce rol are ? -Cum este tulpina și cu cine seamănă? -Câte frunze are ghiocelul și ce culoare au? -Ce formă au frunzele și care este rolul lor? -Ce se află în vârful tulpinii? -Din ce este alcătuită floarea? -Câte petale are ghiocelul? -Cum sunt petalele? -Ce observăm deasupra florii? -La ce sunt folosiți ghiociei? -Cum putem păstra ghiociei când îi primim în dar? Voi face aprecieri asupra felului cum au mănuit copiii floarea. În felul acesta se va face sinteza finală a observării, verificând dacă			Indivi-dual
			Conversa- -ția		Frontal
			Explicați a		Indivi-dual
			Demons- trația		

6.	Obținerea performanței	ghioceii primiți au toate componentele. Voi împărți copiilor imagini cu elementele componente ale ghiocelului, după care voi solicita să realizăm ghiocelul la panou, așezându-le în ordinea corectă pentru a reîntregi floarea. „Culegem ghiocei”- joc imitativ (tranziție) Voi aminti copiilor că ne-am propus să modelăm ghiocei. Voi distribui materialele didactice necesare realizării lucrărilor. Copiii vor intui și denumi materialele primite.(plastilină și planșete) Voi prezenta lucrarea model și voi explica și demonstra etapele de lucru folosind tehnicele de lucru învățate de copii: - modelarea prin mișcarea circulară a palmelor față în față; - modelarea prin mișcări translatorii față de planșetă; - modelarea prin apăsarea cu degetele pe planșetă; -modelarea prin aplatizare între primele două degete ale unei mâini; - lipirea părților unui întreg, netezind bine lipiturile cu vârful degetelor. Etapele de lucru: - Modelarea tulpinii; - Modelarea frunzelor; - Modelarea florii - Îmbinarea părților componente Se va face fixarea etapelor de lucru. După ce copiii vor efectua câteva exerciții de mișcare pentru încălzirea mușchilor mâinii, se va trece la realizarea lucrărilor.	Exercițiu 1	Lucrare model plastilină planșete	Frontal Indivi-dual Frontal Indivi-dual În grup
			Exercițiu 1 Conversația Explicația	plastilină PC Stimulente	
7.					

	Asigurarea retenției și a transferului	Voi interveni cu explicații și demonstrații dacă va fi nevoie. Voi adresa copiilor întrebări cu privire la ce au realizat în această activitate.			
8.	Încheierea activității	În încheiere, copiii se vor autoevalua și evalua reciproc, lucrările vor fi așezate într-o expoziție. Voi face aprecieri asupra modului de lucru și asupra comportamentului din timpul desfășurării activității. Copiii vor primi stimulente și vor dansa pe melodia „Hai la joc”			

3.22. PROIECT EDUCATIV REGIONAL

“PREVENIND, NE APĂRĂM VIAȚA!”

Prof. Bucșa Camelia-Elena

Școala Gimnazială Nr. 28 Galați, jud. Galați

ARGUMENT

În fața diverselor tipuri de risc din cauze naturale sau provocate de om, copiii și tinerii sunt cei mai vulnerabili. Comunicarea inadecvată dintre părinți și copii și stilul educativ inconsecvent duc la apariția unor comportamente inadaptable în rândul acestora și cresc șansele ca viața lor să fie pusă în pericol.

De aceea un rol important le revine unităților de învățământ de a informa și instrui resursa umană tânără pentru prevenirea situațiilor de risc/ pentru ameliorarea comportamentelor de risc și pentru protejarea vieții proprii și a semenilor săi.

Proiectul educativ vizează nu numai transmiterea unui bagaj informativ corect din punct de vedere științific către copii, cât mai ales crearea unor comportamente individuale sănătoase, a unor atitudini ce corespund idealului educațional.

Cum sănătatea înseamnă acțiune educativă, în contextul reformei învățământului românesc, **Proiectul educativ „Prevenind, ne apărăm viața!”** urmărește cu precădere înțelegerea respectării unui comportament nutrițional corect, a atitudinii pozitive față de sport, respectarea normelor igienice adecvate condițiilor de muncă și viață, realizarea funcționării relațiilor interumane în mod armonios. Eficiența activităților de prevenire a comportamentelor de risc în școli este legată de implicarea profesorilor și a părinților prin capacitatea lor de exprimare emoțională și respect reciproc.

Motivez alegerea temei acestui proiect prin dorința de a aduce un plus de cunoștințe referitoare la educația pentru protecția socială printr-un program de activități diversificat și stimulat, antrenând copiii atât partea cognitivă, cât și cea motrică, creativă și critică.

Transpunerea în practică a **Proiectului educativ „Prevenind, ne apărăm viața!”** este necesar și pornește de la premiza că numai din partea unor copii sănătoși se poate aștepta un randament școlar optim, iar mai târziu o bună inserție profesională și socială.

SCOPUL PROIECTULUI;

Dezvoltarea unui comportament preventiv în diverse situații de risc

GRUPUL ȚINTĂ

*preșcolari, elevi clasele P- VIII din unitățile școlare participante

*cadrele didactice îndrumătoare din unitățile școlare participante

BENEFICIARI DIRECTI ȘI INDIRECTI

➤ **directi:** elevi ai Școlii Gimnaziale Nr. 28, Galați, preșcolari, elevi clasele P – VIII din instituțiile partenere, cadre didactice.

➤ **indirecti:** coordonatori de cerc, profesori diriginți, familiile elevilor, comunitatea locală.

DURATA PROIECTULUI: 1 noiembrie 2023 – 31 august 2024

MODALITĂȚI DE ASIGURARE A CONTINUITĂȚII / SUSTENABILITĂȚII PROIECTULUI

- **privind copiii:** formarea și dezvoltarea unor comportamente de îngrijire a sănătății, a unei atitudini pozitive față de sănătatea individuală prin respectarea normelor de igienă și de prevenție, promovarea practicării exercițiului fizic, stimularea capacităților creatoare, dezvoltarea relațiilor de comunicare între elevi.
- **privind cadrele didactice:** se va dezvolta rețeaua de colaborare cu cadre didactice de la diverse instituții de învățământ care vor stimula participarea unui număr cât mai mare de elevi la activități de tip preventiv.; interesul cadrelor didactice de a construi un ambient educațional care să motiveze copilul în cadrul procesului instructiv – educativ;
- **privind părinții și alți factori educaționali din comunitate:** creșterea implicării părinților și a comunității locale în activitățile instituțiilor de învățământ.
- **privind produsul finit al proiectului:** revista electronică „Prevenția înseamnă viață – Ghid de bune practici privind promovarea alternativelor de viață sănătoasă și în siguranță în rândul copiilor, tinerilor” va îmbogăți schimbul de idei între participanți, afișul proiectului, diplomele de

premiu/participare, editarea unui DVD, care va include toate creațiile participanților și imagini din timpul expoziției.

ACTIVITĂȚI PROPUSE, ÎN ORDINEA ÎN CARE SE VOR DESFĂȘURA;

1. Mediatizarea proiectului (noiembrie 2023 - ianuarie 2024)
2. Împreună învățăm să ne protejăm semenii – activitate voluntariat cu daruri de suflet pentru cauze nobile (decembrie 2023)
3. Primul ajutor salvează vieți (februarie 2024)
4. Ne mișcăm, viața protejăm! (martie 2024)
5. Work-shop : Învățăm, viața să o protejăm! (aprilie 2024)
6. „Împreună învățăm să ne protejăm viața” – concurs și simpozion (mai 2024)- activitatea principală
7. Diseminarea activității mai – august 2024

REGULAMENT CONCURS

„ÎMPREUNĂ ÎNVĂȚĂM SĂ NE PROTEJĂM VIATA”

Galati, Editia IX 2024

SECȚIUNI ELEVI

Secțiunea 1 - DESEN, PICTURĂ

Secțiunea 2 - POSTERE

*Secțiunea 3 – CONCURS CUNOȘȚINȚE ONLINE „**STIM SĂ NE PROTEJĂM VIATA**”*

SECȚIUNI CADRE DIDACTICE

SIMPOZION – Aspecte din activitatea didactică care să reflecte tema simpozionului

(proiecte educaționale, proiecte didactice, activități extrașcolare, fișe de activitate etc).

- ❖ **Participanți:** preșcolari, elevi clasele P- VIII
- ❖ Lucrările pentru **secțiunile adresate elevilor**, vor fi transmise **în format electronic** accesând link-ul pus la dispoziție de organizatori în aprilie 2024
- ❖ Secțiunea **Concurs de Cunoștințe** se va realiza online în data de **17 mai 2024** prin intermediul unui formular google docs care conține 10 întrebări pe tema **„STIM SĂ NE PROTEJĂM VIATA”**
- ❖ Lucrările plastice și posterele vor fi realizate în tehnică de lucru la alegere, din orice tip de material;
- ❖ Trimiterea lucrărilor în format electronic se va realiza **până la data de 31 mai 2024**
- ❖ **Un cadru didactic poate înscrie în concurs maxim 4 elevi indiferent de secțiune.**
- ❖ Fiecare lucrare va fi **etichetată în dreapta jos:** numele și prenumele elevului, clasa, școala, localitatea, județul, îndrumătorul;
- ❖ Numărul total de premii va fi max **30%** din numărul de concurenți. Toți participanții la concurs primesc diplomă premiu/participare, iar cadrele didactice îndrumătoare vor primi diplome și adeverințe.
- ❖ Înscrierea la simpozion este **conditionată** de participarea la cel puțin o secțiune pentru elevi.

Pentru simpozion, materialele vor fi tehnoredactate conform următoarelor cerințe:

- ❖ În format A4, Times New Roman 12, cu diacritice, la un rând, margini egale de 2 cm, text aliniat “Justify”; titlul va fi scris cu majuscule (bold, centrat, Times New Roman 14); la un rând

de titlu, în partea dreaptă, se va scrie autorul și denumirea instituției (Times New Roman 12); la un rând de numele autorului se va începe scrierea textului care va fi structurat astfel: fundamentare teoretică, parte practică, concluzii și bibliografie (autorul, titlul lucrării, editura, anul publicării, localitatea, pagina).

❖ Lucrarea nu trebuie să depășească 2-3 pagini.

❖ Lucrările înscrise în cadrul simpozionului vor fi publicate în revista simpozionului „**Prevenția înseamnă viață – Ghid de bune practici privind promovarea alternativelor de viață sănătoasă și în siguranță în rândul copiilor, tinerilor**” cu ISSN

❖ **Diplomele** (de premiu, de participare, pentru îndrumători) și **adeverințele** (de participare, de voluntariat) vor fi trimse pe e-mail-ul îndrumătorului.

❖ **Fără taxă de participare ; Vă rugăm să scrieți cu atenție adresele de e-mail pe care să vă trimitem materialele în format electronic.**

❖ Contact e-mail **proiectgalatisc28@gmail.com**

3.23. PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZATĂ

Prof. Recalo Lidia

C.S.E.I. Sighetu Marmației, jud. Maramureș

Numele și prenumele Clasa a III-a, 10 ani

Diagnostic: întârziere mintală ușoară; ADHD

Perioada: 2 luni, Domeniul cognitiv, disciplinele Citire Scriere Comunicare și Matematică.

Priorități pentru perioada următoare:

- Dezvoltarea abilităților de limbaj expresiv și receptiv;
- Citirea, scrierea cu toate literele învățate;
- Învățarea numerelor în centrul 0-30;

Nr. crt.	Obiective	Activități de învățare	Strategii didactice	Criterii minime de evaluare
1.	Să recunoască și să reproducă verbal și în scris (de tipar și de mână) literele învățate Să recunoască prin percepție auditivă și/sau vizuală locul sunetului în cuvânt (inițial, final)	- exerciții și jocuri de conștientizare a asocierii formei grafemului cu forma elementelor aparatului fonoarticular; -exerciții de pronunție corectă; -exerciții de sesizare a vibrației sau suflului sunetului; -exercitii de scriere a literelor de mână, legarea silabelor și cuvintelor; -exerciții și jocuri de identificare a primului sunet la cuvintele	Metoda asociațiilor formei literei cu modul de pronunție Conversația Demonstrația Jocul didactic Jocul de rol Alfabetar Tablă magnetică Caiete tip pentru scriere	- dacă poate asocia forma literei cu tipul de pronunție și să evidențieze participarea fiecărui element al pronunției bucale în exprimarea și scrierea literei respective; -dacă scrie literele, silabele, cuvintele, propoziții simple; -dacă elevul poate să identifice sunetul la începutul și la sfârșitul cuvântului;

	Să despartă cuvintele în silabe Să formuleze propoziții simple și dezvoltate cu sau fără model Să scrie literele de mână, cuvinte, propoziții	dintr-un grup dat, apoi a ultimului sunet; Exerciții de formare de cuvinte cu ajutorul alfabetarului; -exerciții de dezvoltarea auzului fonematic -exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe cu mâna sub bărbie; -exerciții de povestire, repovestire, conversații cu temă dată, jocuri de rol, jocuri cu păpușile etc. Formulări de propoziții cu început dat sau cuvinte lipsă; Dictare	Jetoane Imagini Jucării Puzzle Tableta silabelor Suporturi rotative cu silabe Imagini cu povești CD player Ghicitori	-dacă poate să împartă corect cuvinte simple în silabe; -dacă se poate exprima oral /scris corect în propoziții simple sau dezvoltate;
2.				
	Sa scrie corect cifrele de mână de la 1 la 30 Să numere corect elemente din mulțimi în concentrul 0-30 și să asocieze corect elementele Să adune și să scadă în concentrul 0-30	Exerciții cu elemente de grafisme și cu cifre în caiete tip, pe tablă, modelări din plastilină, sârmă, forme șablon ale cifrelor; Exerciții de formare de mulțimi, de numărare, de împerechere elementelor a 2 mulțimi;	Caiete tip Plastilină Șabloane	- dacă poate scrie toate cifrele corect; -dacă poate număra corect un număr de elemente și să

	Formarea și dezvoltarea unor noțiuni de orientare spațio-temporală	-exerciții de comparare de mulțimi; Exerciții de completare de mulțimi până la un nr. dat de elemente; Exerciții și jocuri cu obiecte reale în diferite poziții față de corpul propriu, față de obiectele între ele, față de un punct fix; -exerciții de identificare a poziției spațiale pe fișe; -exerciții cu calendarul naturi	Tabla magnetică Jucării Numărătoare Jetoane Fișe Calendarul Jucării Imagini Bile colorate	asocieze cu elementul; -daca poate să adune și să scadă în centrul 0-30, fără trecere peste ordin. -dacă se poate orienta în scris sau fizic după noțiuni de orientare spațio-temporală
	Dezvoltarea unor structuri perceptiv-motrice de culoare și formă geometrică	-exerciții de corespondență, de identificare a culorii, de asociere cu culoarea potrivită; -exerciții de completare a unui șir dat; -exerciții cu incastre -jocuri cu pete de culoare; -exerciții de construcție cu piunezele colorate; -exerciții de triere după criteriul formei și culorii sau după mai multe criterii: formă, culoare, mărime etc. -rezolvarea de probleme cu suport ilustrativ	Jocuri de asociere Piuneze Acuarele Cutii colorate Figuri geometrice	-dacă recunoaște și folosește corect denumirea culorilor și formelor geometrice de bază; -dacă realizează corect corespondențe, trieri, construcții sau mulțimi;

3.24. PROIECT DE ACTIVITATE-ALA 1

Prof. înv. preșc. Rus Cristina

Liceul Ortodox „Ep.R.Ciorogariu” Oradea, jud. Bihor

GRUPA: mare

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când/cum și de ce se întâmplă?”

TEMA PROIECTULUI: „Primăvară, bine ai venit!”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „Primăvara, cântec și culoare”

CATEGORIA DE ACTIVITATE, MIJLOACE DE REALIZARE ȘI TEMA:

Activități liber alese (ALA I)

Știință – „Caută și găsește atâtea elemente cât indică cifra!” – (Anexa1)

Artă – „Tablou de primăvară”- lipire

Construcții: „Grădina mea cu flori!” – piese Lego

Joc de masă: „Puzzle” – peisaj de primăvară pe masa luminoasă (Anexa2, Anexa

3)**FORMA DE REALIZARE:** Activități pe centre

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Stimularea gândirii creatoare, a imaginației și inteligenței prin intermediul activităților propuse și cultivarea intereselor, a deprinderilor și încrederii în forțele proprii;

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII

- A. 1 Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare
- 2. Conduită senzorio-motorie, pentru orientarea mișcării
- B. 1. Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate
- C. 1 Curiozitate, interes și inițiativă în învățare
- 2 Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități)
- 3 Activare și manifestare a potențialului creativ
- D. 1 Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
- E. 1 Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat
- 2 Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat

COMPORTAMENTE VIZATE:

- A. 1.1 Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei
- 1.2 Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate
- 2.1. Utilizează simțurile în interacțiunea cu mediul apropiat
- B. 1.2 Demonstrează abilități de solicitare și de primire a ajutorului în situații problematice specifice
- C 1.1 Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi
- 2.1 realizează sarcinile de lucru cu consecvență
- 2.2 Integrează ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți
- 3. 1 Manifestă creativitate prin activități diverse
- D. 1.1 Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui
- E. 1.1 Identifică elemente caracteristice ale unor fenomene/relații din mediul apropiat

2.1 Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr și cu numerația

2.4. Efectuează operații de seriare, grupare, clasificare, măsurare a obiectelor

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- să mănuiască corect materialele puse la dispoziție;
- să obțină, prin îmbinarea și lipirea elementelor puse la dispoziție, un Tablou de primăvară;
- să îmbine piesele de puzzle pentru a reda imaginea prezentată;
- să descrie imaginile găsite;
- să numere în limitele 1-8;
- să asocieze numărul la cantitate și cantitatea la număr în centrul 1-8;
- să încercuiască cifra corespunzătoare numărului de elemente extrase din grădină;
- să obțină prin, îmbinarea pieselor de lego și a gărdulețului, o grădină cu flori;
- să manifeste interes și entuziasm față de activitățile propuse;
- să-și dezvolte simțul estetic;
- să păstreze curățenia la locul de joacă

STRATEGIA DIDACTICĂ:

Metode și procedee: observația, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, lucrul individual, lucrul în echipă, aprecieri verbale;

Mijloace didactice: tăviță cu pământ, mușchi, copăcei, pensete, lupe, castronașe, cartonașe cu numere, creion grafic, buburuze, albinute, fluturași, floricele, ramă foto, hârtie cartonată, plastilină, hârtie creponată, fluturași, buburuze, albinuțe, norișori de spumă, soare, aracet, pensulă, planșetă, piese lego, gărduleț, masă luminoasă, puzzle, muzică ambientală „Anotimpurile”-Vivaldi

Metode și procedee de evaluare: observarea sistematică a comportamentului copiilor, aprecieri verbale generale și individuale, analiza produselor activității, turul galeriei;

FORMA DE ORGANIZARE: individual/ pe grupe

DURATA ACTIVITĂȚII: 20-25 minute

BIBLIOGRAFIE:

1. „Curriculum pentru educația timpurie” (2019)
2. M., Ionescu, C., Anghelescu, C., Boca, “Repre fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani”, Editura Vanemond, 2020

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

<i>ETAPELE ACTIVITĂȚII</i>	<i>CONȚINUTUL ȚIINȚIFIC</i>	<i>STRATEGII DIDACTICE</i>		<i>MET.DE EV.</i>
		<i>Metode și procedee</i>	<i>Mijloace didactice</i>	
1. MOMENT ORGANIZATORIC	Crearea condițiilor necesare desfășurării activității: -aerisirea sălii; -pregătirea mobilierului și a materialelor necesare; -asigurarea unui climat educațional favorabil în concordanță cu tema zilei;		-scăunele -măsuțe -material distributiv și demonstrativ	
2. CAPTAREA ATENȚIEI	Captarea atenției o voi realiza cu ajutorul materialelor găsite în grupă. Vom încerca să ghicim cine a adus aceste materiale pt grupa și ce ar trebui să facem cu acestea.	conversația observația		
3. ANUNȚAREA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR	După ce își vor da cu părerea vizavi de cel/cea care a făcut această surpriză, voi anunța tema și obiectivele: La sectorul Joc de masă vor îmbina piesele de puzzle pentru a reda imaginea prezentată, la sectorul Știință vor căuta cu lupa grădina improvizată, un anumit număr de albinuțe, fluturași, floricele și buburuze și vor încercui cifra corespunzătoare numărului de elemente extras din grădină. La centrul Construcții vor construi Grădina cu flori din toate piesele lego puse la dispoziție, iar la centrul Artă vor realiza un Tablou de primăvară Invit 1-2 copii să repete tema zilei pt a o fixa.	explicația conversația		Observarea sistematică a comportamentelor verbale și nonverbale ale copiilor
4. DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII	Îi invit, pe recitativul următor, să se așeze fiecare la măsuța potrivită după ce și-au ales un tip de floare din cele puse la dispoziție: „Spre centru acum pornesc. La măsuță mă așez Și aștept ca să lucrez” Se va intui materialul de lucru: Vom realiza câteva exerciții de încălzire a mâinilor. Voi explica la fiecare sector în parte sarcinile de lucru ale copiilor, modul	Conversația explicația, demonstrația,	Tot ce e specificat in proiect	Observarea sistematică a comportamentelor verbale și nonverbale ale copiilor

	delucru, criteriile ce trebuie respectate Știință – „Caută și găsește atâtea elemente cât indică cifra!” – utilizând lupele, vor căuta, în grădina improvizată, elementele regăsite pe cartonaș și vor extrage cu pipeta atâtea elemente câte indică cifra Artă – „Tablou de primăvară”- vor îmbina și lipi elementele puse la dispoziție pentru a obține un frumos tablou Joc de masă: „Puzzle” – prin îmbinarea pieselor de puzzle vor obține un peisaj de primăvară pe masa luminoasă Construcții: „Grădina mea cu flori!” –îmbinând piesele lego puse la dispoziție vor obține grădin cu flori			
5.OBȚINEREA PERFORMANȚEI	Obținerea performanței se realizează prin munca individuală a fiecărui copil și prin realizarea cerințelor. Voi reaminti copiilor comportamentul așteptat în cadrul activităților, faptul că se discută în șoaptă pentru a nu deranja colegii, că apreciem și protejăm lucrările colegilor, dar mai ales faptul că fiecare sarcină trebuie dusă la bun sfârșit. Dacă un copil va terminat sarcina și va dori să lucreze la un alt centru, este liber să o facă. Astfel, îi voi pune la dispoziție, la măsura sa, materialele necesare pt realizarea obiectivelor de la central dorit. Le asigur un ambient plăcut , ascultând „Anotimpurile”, de Antonio Vivaldi. În timp ce copiii lucrează îi voi îndruma și urmări îndeaproape. Voi da explicații suplimentare unde este necesar, voi pune întrebări ajutătoare, acolo unde există dificultăți, voi	exercițiul, lucrul în echipă, experimentul munca individuală,		Observarea sistematică a comportamentelor copiilor

	monitoriza activitatea la fiecare centru.			
6. EVALUARE	Evaluarea se va obține prin „turul galeriei” (de la distanță) pentru a observa realizările colegilor și pentru a le aprecia munca depusă. Voi face aprecieri privind activitatea, comportamentul și modul de lucru al copiilor pe parcursul activităților.	turul galeriei, aprecieri verbale, individuale și globale		Aprecieri verbale individuale și colective
7. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII	Vor ieși din grupă prin tranziția: Rândul iute să-l formăm/Lângă ușă ne-așezăm/Și frumos noi așteptăm /Către baie să plecăm!			

3.25. PROIECT DIDACTIC

Prof. Sabin Rybanna Elena

C.S.E.I. "Sf. Andrei" Gura Humorului, jud. Suceava

Unitatea școlară:

Cadru didactic:

Data:

Clasa: a IX- a

Obiectul: Chimie

Unitatea de învățare: Substanțe chimice organice utilizate în diferite domenii de activitate

Tema: Chimia carbonului

Tipul lecției: comunicare/însușire de noi cunoștințe

Competențe specifice:

2.3. Formularea de concluzii și de generalități pentru punerea în evidență a proprietăților fizice și chimice ale substanțelor simple.

5.1. Aprecierea avantajelor și dezavantajelor utilizării unor substanțe chimice.

Obiective operaționale:

O₁ – Să scrie formula chimică a carbonului

O₂ – Să enumere compuși în structura cărora se găsește carbon.

O₃ - Să enumere proprietățile fizice ale carbonului, pentru formele alotropice: diamant, grafit, fulerene și cărbunii de pământ.

O₄ - Să scrie ecuațiile reacțiilor prin care se ilustrează proprietățile chimice ale carbonului.

O₅ – Să coreleze proprietățile fizice și chimice cu utilizările carbonului.

Strategia didactică:

- **Materiale:** caiete, fișe de lucru, laptop, platforme wordwall, learningapps, sistemul periodic al elementelor,
- **Metode și procedee:** conversația, , problematizarea, observația, exercițiul, explicația, ciorchinele, jocul didactic;
- **Forme de organizare:** frontal, individual, echipe;

Resurse:

a) **psihologice:** elevi cu deficiență mintală ușoară și moderată

b) **pedagogice:** Metodica predării Limbii și literaturii române

c) **oficiale:** Programa școlară

d) **temporale:** 45 minute

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Momentul lecției	Ob . op.	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Metode și mijloace didactice	Modalități de evaluare
I. Moment organizatoric		- asigurarea condițiilor optime necesare desfășurării activității. - Notarea absențelor	- se pregătesc pentru activitate		
II. Actualizarea cunoștințelor		Se adresează întrebări cu privire la chimia organică, la hidrocarburi și la elemente organogene	-răspund la întrebări		aprecieri verbale
III. Captarea atenției		Între bogățiile pe care pământul le ascunde se găsește și diamantul o formă alotropică a carbonului.	- elevii sunt atenți		
IV. Anunțarea temei și a obiectivelor		La sfârșitul acestei ore va trebui să cunoașteți structura atomică, valența, starea naturală, proprietățile fizice și chimice ale carbonului, precum și utilizările lui.	- elevii scriu titlul în caiete	Conversația	

V. Prezentarea optimă a conținutului și dirijarea învățării	O ₁	Carbonul are simbolul C. Z=6, A=12. Carbonul este un amestec de șase izotopi. Cei mai răspândiți izotopi ai carbonului sunt: $^{12}_6\text{C}(98,89\%), ^{13}_6\text{C}(1,01\%); i$ $^{14}_6\text{C}(0,10\%)$ Carbonul are valența patru în toți compușii cu excepția CO în care are valența doi Prezentare PPT	P⁺ =6 e⁻ =6, n⁰ =12-6 =6 Configurația electronică K=2e⁻ L=4e⁻ Grupa a IV-a A Perioada a 2-a	Explicația, modelarea Tabla Sistemul periodic Prezentare ppt	observare sistematică aprecieri verbale
	O ₂ -	Carbonul este răspândit în natură atât în stare liberă, cât și sub formă de compuși. În stare liberă carbonul se găsește sub formă de diamant, grafit, fullerene și cărbunii de pământ(antracit, huilă, lignit) Sub formă de compuși carbonul se găsește în substanțe anorganice: dioxid de carbon, carbonați etc. și în toți compușii organici. https://www.youtube.com/watch?v=bFOpEmRnOlw	- elevii scriu în caiete.	Conversația euristică Explicația Prezentare online	

	O3	Proprietăți fizice ale carbonului: Diamantul cristalizează cubic, are duritatea cea mai mare 10, rău conducător de căldură și electricitate, insolubil în toți solvenții, nu are miros și nici gust. Grafitul cristalizează hexagonal, are cea mai mică duritate, lasă urme pe hârtie, bun conducător de căldură și electricitate opac insolubil în toți solvenții, este unsuros la pipăit. Fulerenele cristalizează icosaedric, solid negru, duritate mică, rău conducător de căldură și electricitate, solubil în benzină și opac. Reacția carbonului cu nemetalele:	Diamantul este un solid incolor sau colorat. Grafitul este solid de culoare neagră Fulerene solide, negre, opace, solubile în benzină	Conversația euristică Explicația	observare sistematică aprecieri verbale
	O4	Reacția carbonului cu metalele: 1. Reacția carbonului cu hidrogenul, reacția are loc la 2000°C în prezența catalizatorului de Ni 2. Reacția carbonului cu oxigenul Reacția carbonului cu substanțele compuse: 1. Reacția carbonului cu apa. Peste cărbunii aduși la incandescență se trece un curent de vapori de apă, se obține un amestec de gaze numit „gaz de apă” Reacția carbonului cu oxizii metalici	$C + 2H_2 = CH_4$ - ardere incompletă $2C + O_2 = 2CO$ - ardere completă $C + O_2 = CO_2$ $C + H_2O = CO + H_2$ $C + CuO = Cu + H_2O$	Explicația Exercițiul Problematizarea	aprecieri verbale

			$3C + 2Fe_2O_3 = 3CO_2 + 4Fe$		
	O5	Utilizările carbonului sunt: - electrozi și mine de creion; - bijuterii; - tăierea blocurilor de piatră; - fibre de carbon; - datări arheologice; - combustibili.	- elevii notează	conversația euristică explicația	aprecieri verbale
VI. Fixarea cunoștințelor		- profesorul reia, împreună cu elevii, principalele idei ale lecției.	- elevii răspund la întrebările profesorului.	-conversația euristică, problematizarea	- frontală -notarea

3.26. SCHIȚĂ DE LECȚIE

Prof. Abrudan Mihaela Gabriela

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Școala Gimnazială Specială Baia Mare

Data: 26.03.2024

Profesor itinerant și de sprijin: Abrudan Mihaela Gabriela

Disciplina: Activități de preprofesionalizare

Clasa: a VII-a

Subiectul lecției: Colaj – Iepurași

Tipul lecției: Formare de deprinderi și priceperi

Obiective operaționale:

1. Să deseneze după contur;
2. Să taie cu foarfeca pe contur;
3. Să deseneze ochii, nasul, gura și mustățile iepurașului;
4. Să plieze dând formă iepurașului;
5. Să lipească iepurașii pe o foaie.

Metode și procedee: Demonstrație, conversație, explicație și exercițiu.

Mijloace de învățământ:

Umane: elevul și profesorul;

Materiale: Foi de trei culori diferite, carioca de culoare neagră, foarfecă, lipici;

Temporale: 25 minute.

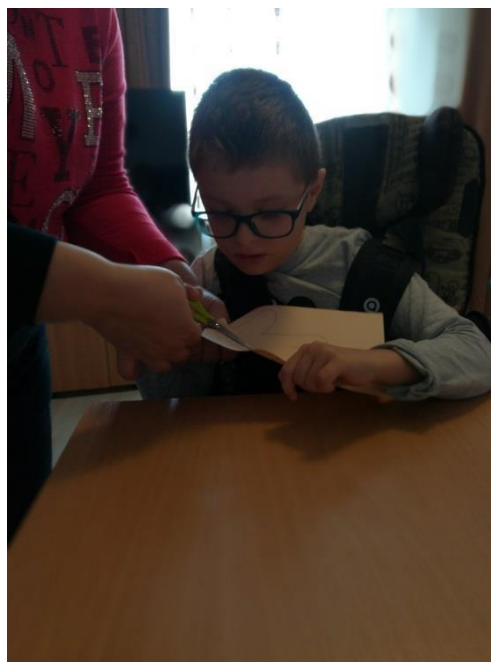
Schița logică a lecției

Prezentându-i o fișă executată de un alt elev, îi propun să facă și el una alegând din foile colorate puse la dispoziție de părinte trei culori diferite. Îi spun care va fi conturul folosit. Propria lui mână. Arătându-i cum să-și folosească propria lui mână pentru a realiza conturul îl încurajez să deseneze conturul iepurașului.

După ce conturul a fost trasat îi arăt cum trebuie să taie pe contur, deoarece are nevoie de ajutor, îl voi ajuta.

După ce amândoi iepurașii au fost decupați, cu carioca neagră se vor desena ochii iepurașilor, gura și mustățile. Pe spatele iepurașului se pune lipici și se lipesc cei doi iepurași pe fișă. Lucrarea este gata și eu felicit elevul pentru colaborare și execuție.

Aceste colaje aduc satisfacție elevilor și le fac cu plăcere chiar dacă la unele operații au nevoie de ajutor.

3.27. SCRISORI PENTRU PRIETENI

ACTIVITATE EXTRAȘCOLARĂ

Prof. Adela Serea

Școala Gimnazială Specială „Constantin Păunescu” Iași

Activitatea extrașcolară „Scrisori pentru prieteni” face parte dintr-un proiect mai amplu, desfășurat de-a lungul a patru ani, în parteneriat, elevi cu deficiență mintală și elevi tipici dintr-o școală de masă. Proiectul *Prietenii – prevenirea bullying-ului în mediul școlar prin activități și jocuri de cooperare* are ca scop implicarea elevilor de gimnaziu în diverse activități extrașcolare pentru dezvoltarea abilităților de cooperare și creșterea încrederii în sine și în grup.

Activitatea a fost concepută pentru elevi de clasa a VI-a, ca o activitate de educație socială. Principalele obiective urmărite au fost:

- O1. Să scrie o scrisoare către un prieten prin completarea unui formular lucrând în echipă
- O2. Să coopereze cu alți colegi la realizarea unor creații comune care vor fi oferite în dar partenerilor

La activitate au participat 40 elevi (30 de elevi tipici și 10 elevi cu CES) coordonați de 4 cadre didactice. Activitatea a avut loc la sediile celor două școli. Elevii din școala de masă au fost împărțiți în 10 echipe de lucru. Fiecare echipă a primit un template de scrisoare pentru un prieten (Anexa) pe care au trebuit să îl completeze, punându-se de acord în echipă. Scrisorile au fost trimise prin profesorii coordonatori către elevii din învățământul special. Aceștia au primit fiecare câte o scrisoare și au răspuns prietenilor. Scrisorile au fost returnate tot prin intermediul profesorilor coordonatori.

De asemenea, fiecare copil a realizat și un dar (desen, colaj, felicitare, tablou, mesaj cu o amintire, jucărie origami etc.) pentru prietenul sau prietenii cu care a corespondat.

Dragul meu prieten,

A venit vara! Vine vacanța mare! Uraaa! Mă simt

Tu cum te simți?

.....

În vacanță aș vrea să merg

Tu unde dorești să îți petreci vacanța de vară de anul acesta?

.....

În vacanță, mai vreau să..... ,
..... și

Tu ce ai mai vrea să faci în această vacanță?

.....

.....

.....

Astăzi am răspuns la ghicitori. La asta eu am știut că răspunsul e

Sunt cu tine tot mereu

și te-ajută când ți-e greu.

Uite...am o ghicitoare pentru tine. Știi răspunsul?

(b)(7)(D)

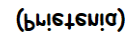
(b)(7)(D)

(b)(7)(D)

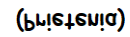
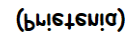
(b)(7)(D)

(b)(7)(D)

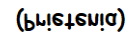
(b)(7)(D)

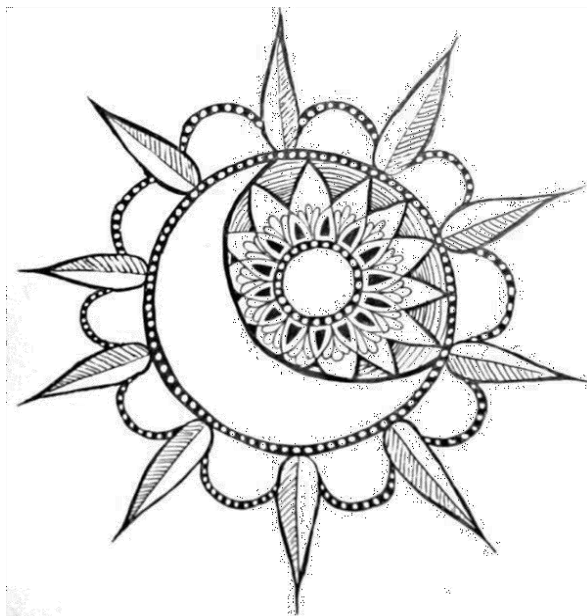
(b)(7)(D)

(b)(7)(D)

Știi? M-am gândit să îți trimit și ție un desen de colorat. Poate îți place să îți ocupi timpul colorând. Pe mine mă relaxează. Iată ce am ales pentru tine, prieten drag...

Mai știi un joc drăguț. Eu am completat. Completează și tu ca să vedem cât de bine ne potrivim. Abia aștept să citesc răspunsul tău.

	EU	TU
Îmi place înghețata de ...		
Cel mai mult ascult ...		
Iubesc ...		
Aș vrea să zbor ...		
Lumea mi se pare...		

Îți doresc să ai o vacanță de vis, dragul meu prieten! Să te bucuri de soare, de zile pline de veselie și mai ales ...să ai prietenii aproape!

Cu prietenie,

.....

3.28. "IEPURAȘUL ȘI OUL CIOCNIT"

ACTIVITATE LA EDUCAȚIE PLASTICĂ

Prof. Stanca Anamaria

C.S.E.I. Brădet Săcele, jud. Brașov

Materiale necesare: fișă, coji de ouă, aracet, acuarele, pensule.

Desfășurarea activității:

Se rup cojile de ouă în bucăți mici care se lipesc pe oul din imagine. Se pictează apoi cojile de ouă și restul fișei.

3.29. PROIECT EDUCAȚIONAL

“TE JOCI CU MINE, TE ROG!”

Prof. Radu Mirela Geanina

Școala Gimnazială Nr. 28, Galați

Argument:

Incluziunea este strans legată de recunoașterea și acceptarea diversității - condiție normală a conviețuirii umane.

În acest context avem nevoie de un învățământ incluziv deoarece copiii, indiferent de deficiență sau dificultatea de învățare au un rol de jucat în societate după terminarea școlii. Un început timpuriu în grupuri de joacă, urmat de educația în școli este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată.

Copiii cu dizabilități au drepturi egale cu ceilalți, o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simțit încă acest lucru. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor.

Întrebarea care se pune este:

Cât de bine este pregătită societatea pentru diversitatea existentă în fiecare grup și cât de bine este pregătită să o accepte ?

Educația incluzivă vine să sprijine acest aspect deoarece ea se concentrează mai ales pe învățarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viața cotidiană, într-o manieră cooperanță și solidară, unde procesul de învățare este realizat în spiritul respectului și acceptării celor din jur.

Fiecare copil trebuie înțeles ca un participant activ la învățare pentru ca fiecare aduce cu sine, în procesul complex al învățării și dezvoltării, o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un model de abordare, un context cultural căruia îi aparține, o valoare.

1.Scopul proiectului :

- Perceperea diferenței dintre copii ca resurse în sprijinul educației mai degrabă decât ca probleme care trebuie să fie depășite ;
- Înlăturarea obstacolelor din calea incluziunii, obstacole provocate de societate și nu de problemele medicale specifice ;
- Schimbarea atitudinii față de copilul deficient sau defavorizat social ;
- Promovarea unei atitudini de acceptare și înțelegere firească a raporturilor dintre copiii cu nevoi speciale și copiii considerați normali;

2. Obiective elevi :

- Pregătirea elevilor de a răspunde pozitiv la provocarea diversității pentru a face față varietății existente, în mod normal, în rândul acestora ;
- Dezvoltarea abilităților copiilor cu diferite deficiențe sau probleme de învățare pentru a face față exigențelor instructiv-educative în vederea integrării cu șanse egale alături de ceilalți copii ;
- Dezvoltarea relațiilor pro-active în sensul real al integrării și incluziunii ;

3. Obiective pentru cadrele didactice și părinți:

- Abilitarea cadrelor didactice în organizarea și desfășurarea unor activități în cadrul proiectului ;
- Aplicarea unor metode active de învățare : Jocul de rol, Studiul de caz, Brainstorming-ul;
- Stimularea dezvoltării atitudinilor pozitive ale adulților față de toți copiii;

4. Grup țintă:

- Elevi, copii cu dizabilitati
- Cadre didactice, părinți

5. Resurse materiale :

- Cărți, reviste, panouri informative;
- Aparat de fotografiat;
- Pliante, articole din ziare, albume;
- Panouri pentru expozitie;
- Materiale sportive;

6. Resurse umane :

- Elevi, copii cu dizabilitati
- Cadre didactice, părinți
- Președinte Fantasticii Down, Galați
- Personal DGSAPC, Galați
- Psihologi CJRAE, Galați
- Profesor de la Școala Specială C-tin Pufan, Galați ;
- Profesor de la Școala Gimnaziala nr. 18, Galați
- Profesor de la Școala Gimnaziala nr. 3, Galați
- Profesor de la Școala Gimnaziala C-tin. Gh. Marinescu, Galați
- Profesor de la Școala Gimnaziala Dan Barbilian, Galați

7. Durata proiectului : An școlar 2022 - 2023

8. Forme de realizare :

Formele de realizare vor fi diversificate în funcție de tema abordată, de nivelul de vârstă al copiilor sau alte condiții: observații, povestiri, convorbiri, desene, activități practice, plimbări, drumeții, vizionări de diapozitive, jocuri de mișcare, jocuri distractive, etc. Indiferent de forma de realizare se va accentua ideea de folosire a contextului ludic în stimularea rutei individuale a învățării.

9. CALENDARUL ACTIVITATILOR

Nr. Crt.	ACTIVITĂȚI	DATA	PARTENERI	CINE RĂSPUNDE
1.	Pregătirea bazei materiale și teoretice pentru începerea derulării proiectului	SEPT.	<i>Cadre didactice, părinți</i>	<i>Cadre didactice</i>
	Activitate de informare. Ce este	OCT.	<i>Părinți, cadre didactice, consilieri,</i>	<i>Cadre didactice</i>

2.	educația incluzivă? Cerințe și perspective. Metode active de învățare. Rolul comunității. Utilizarea unor metode de participare creativă		reprezentant <i>Fantasticii Down</i> , reprezentanti O.N.G.-uri,	
3.	Activitate artistico-plastică - desen - "Hora copiilor europeni"	NOV.	<i>Cadre didactice</i>	<i>Cadre didactice</i>
4.	Activitate muzicală - "Imnul copiilor"	DEC.	<i>Cadre didactice, părinți</i>	<i>Cadre didactice</i>
5.	"Gânduri bune pentru copiii lumii" - redactarea unor scrisori	IAN.	<i>Cadre didactice, Asociația "Fantasticii Down" Galați, Școala speciala Ctin Pufan, Galați, alte școli din oraș</i>	<i>Cadre didactice</i>
6.	"Ajută-mă, te rog!" - simularea unor situații concrete de viață cotidiană care necesită intervenția celor din jur. - joc de rol; studiu de caz	FEBR.	<i>Cadre didactice, reprezentanți Asociația "Fantasticii Down" Galați, alte școli din oraș</i>	<i>Cadre didactice</i>
7.	Te joci cu mine, te rog!? Activitate sportivă, flashmob	MAI	<i>Cadre didactice, reprezentanți Asociația "Fantasticii Down" Galați, Școala speciala Ctin Pufan, Galați, alte școli din oraș</i>	<i>Cadre didactice</i>
8.	"Copile oricine ai fi, azi e ziua ta!"	IUNIE	<i>Cadre didactice, reprezentanti Asociația "Fantasticii Down" Galați, Școala speciala Ctin Pufan, Galați, alte școli din oraș</i>	<i>Cadre didactice</i>

10. JURNALUL REFLEXIV:

Conține gânduri, sentimente, opinii, atitudini, comportamente, ale copiilor, considerate achiziții pe care l-a avut programul derulat asupra elevilor.

11. CONCLUZII:

Adesea, când explorăm universul ființei umane ne confruntăm cu o mare diversitate. Copiii care ne trec pragul clasei ne pun în situația de a căuta mereu noi soluții la problemele ridicate. De cele mai multe ori găsim soluțiile cele mai bune pentru copii. Uneori suntem puși însă în dificultate de complexitatea problemelor. Ce este mai bine pentru copilul în cauză? Ce

este bine pentru ceilalți copii din clasă? Avem disponibilitate și resurse suficiente pentru a depăși problemele apărute? Acestea sunt unele întrebări pe care ar trebui să ni le punem, noi toți.

Diversitatea din cadrul grupului ar putea conduce la neglijare, excludere și segregare.

Provocările pentru grup și pentru cei responsabili de grup sunt de a menține grupul încheșat și de a găsi soluții de rezolvare a situațiilor care ar putea duce la excludere sau marginalizare. Acest lucru trebuie făcut de la cea mai fragedă vârstă, din familie, continuând în prima formă "de grup" la care participă copiii, prin abordarea unor modalități de lucru, prin schimbarea normelor, regulilor, strategice, de prejudecata sau stereotipice, pentru a facilita participarea deplină în activități a tuturor copiilor.

O școală poate fi incluzivă și poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor, dacă se dorește cu adevărat acest lucru.

Este nevoie de educație incluzivă deoarece copiii, indiferent de dizabilitatea sau dificultatea de învățare, au un rol de jucat în societate după terminarea școlii. Un început timpuriu în grupuri de joacă, urmat de educația în școli și colegii normale este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată. Educația este o parte integrantă și nu separată de restul vieților copiilor.

3.30. PROIECT DIDACTIC

Prof. Tecar Rodica

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

Clasa: a VIII-a, Dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate.

Disciplina: Abilități de comunicare și limbaj.

Subiectul: „Primăvara”

Tipul activității: Consolidarea și verificarea cunoștințelor.

Resurse procedurale și materiale: conversația, expunerea, explicația, învățarea prin descoperire, turul galeriei, exercițiul, jocul didactic; tabla interactivă. fișele de lucru, instrumente pentru realizarea colajului, stickere.

Forma de organizare: activitate frontală, în alternanță cu activitate individuală și grupe de lucru.

Forma de evaluare: valorificarea răspunsurilor tuturor elevilor, evaluare formativă.

Durata: 45 minute.

COMPETENȚE GENERALE:

1.1. Receptarea și utilizarea adecvată de mesaje orale și mesaje scrise sau prin intermediul metodelor alternative și augmentative în diverse situații de comunicare.

1.2. Elaborarea de mesaje orale sau scrise și/sau prin metode alternative și augmentative în diverse situații de comunicare.

1.3. Participarea activă la comunicare în contexte variate.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La finalul activității, elevii vor fi capabili să:

O1. Să identifice anotimpul de primăvară

O2. Să descrie în ritm propriu anotimpul primăvara

O3. Să formeze perechi de imagini specifice anotimpului de primăvară

O4. Să citească imagini din câmpul lexical al cuvântului primăvara (imagine-cuvânt)

I. EVOCAREA

Conținut: Elevii vor asculta cu atenție ghicitoarea:

„Vremea se-ncălzește, /Zăpada se topește,

Vioreaua înflorește, /Ghiciți ce anotimp este?”

(primăvara)

Se numește un copil pentru răspuns, ceilalți repetă răspunsul. Se apreciază corectitudinea răspunsului și claritatea în exprimare.

Copiii sunt ghidați, câte unul pe rând, să noteze la tabla interactivă literele componente din cuvântul primăvara pentru alcătuirea titlului lecției. Copiii sunt solicitați să descrie pe scurt anotimpul de primăvară (vremea, sărbătorile specifice, transformările ce au loc în natură, jocurile copiilor, activitățile de sezon.)

II. REALIZAREA SENSULUI

Conținut: Desfășurarea jocului „E Primăvară” pe platforma educațională Wordwall, în varianta „Găsește perechea” <https://wordwall.net/ro/resource/31142541/e-prim%C4%83var%C4%83>

Copiii sunt invitați la tabla interactivă pentru desfășurarea jocului prin alegerea imaginilor-pereche și glisarea cartonașelor corespunzătoare. Jocul-exercițiu de comunicare va continua cu varianta „Chestionar” <https://wordwall.net/ro/resource/12701232/primavara> pentru care copiii trebuie să citească pe rând cuvântul care rulează pe ecran și să selecteze imaginea (cartonașul din joc) care corespunde cuvântului citit, etc.

III. REFLECȚIA

Conținut: Elevii vor completa în echipă o fișă de lucru (anexa) proiectată la tabla interactivă, prin completarea unor propoziții lacunare despre caracteristicile anotimpului de primăvară.

În continuare se formează două grupe de lucru, echipa cuvintelor și echipa imaginilor. Elevii din prima echipă vor citi cuvintele din etichetele distribuite, vor decupa cuvintele etichetate și vor alcătui diverse propoziții prin ordonarea corespunzătoare a acestora, utilizând metoda „turul galeriei”, iar elevii din cea de a doua echipă vor denumi cu ajutorul profesorului fiecare imagine specifică pentru anotimpul de primăvară și vor alcătui un colaj ilustrativ tematic.

Profesorul apreciază pe tot parcursul lecției munca în echipă și răspunsurile corecte, ținând cont de nevoile psihoindividuale ale tuturor copiilor, cu aplauze și stickere. Copiii sunt sprijiniți să își corecteze posibilele greșeli de exprimare.

IV. ÎNCHEIEREA LECȚIEI

Conținut: Se vor interpreta în cor cântece despre primăvară, din repertoriul copiilor: „, Mii de culori, sute de flori!” / „Înfloresc grădinile!”, etc.
<https://www.youtube.com/watch?v=CL3svNrej3E>
<https://www.youtube.com/watch?v=1BpE-WrWFgw>

Bibliografie:

1. Oana-Roxana Sargu, Jocul didactic. Activitate complexă de învățare, Ed. Pro Universitaria, 2024.
2. Programa școlară pentru disciplina Abilități de comunicare și limbaj, învățământ special, Monitorul Oficial al României, Partea I., nr.520 bis/19.V., 2021.

FIȘĂ DE LUCRU

1. Privește cu atenție imaginea!

Completează propozițiile lacunare pentru alcătuirea unui text despre primăvară.

Primăvara este în care întreaga natură se reîntoarce la viață: copacii înmuguresc, ... înfloresc, păsările călătoare..... din țările calde. Ziua se, iar noaptea se

Prima lună de primăvară este

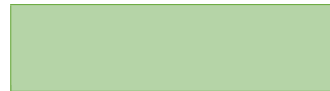
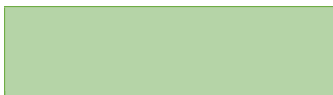
2. Alege caseta care corespunde anotimpului de primăvară!

3. Încercuiește imaginea care arată cine este vestitorul primăverii!

4, Denumește două flori de primăvară!

FELICITĂRI, AI FINALIZAT ACTIVITATEA!

3.31. PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Prof. Călăuz Lucia Cătălina

Școala Gimnazială Specială Baia Mare, jud. Maramureș

UNITATEA ȘCOLARĂ: Școala Gimnazială Specială Baia Mare

DATA: 15.04.2024

PROFESOR : Călăuz Lucia Cătălina

CLASA: a VII-a A (moderat)

DISCIPLINA: Terapie ocupațională

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Elemnete și Tehnici de lucru specifice terapiei ocupaționale

ACTIVITATEA DE ÎNVĂȚARE: Copacul primăverii

TIPUL LECȚIEI: Lecție de formare de priceperi și deprinderi

COMPETENȚĂ GENERALĂ:

Realizarea de produse utile și/sau estetice prin aplicarea independentă a tehnicilor de lucru specifice terapiei ocupaționale

COMPETENȚĂ SPECIFICĂ:

Planificarea și executarea în mod independent a etapelor de realizare a unor produse finite

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul lecției elevii vor fi capabili:

1. să identifice cuvinte reprezentative primăverii în careul de cuvinte
2. să identifice 4 caracteristici ale anotimpului primăvara
3. să realizeze un copac reprezentativ anotimpului primăvara

STRATEGIA DIDACTICĂ:

- **Resurse procedurale:** explicația, conversația euristică, exercițiul, expunerea
- **Resurse materiale:** fișe de lucru, Anexa 1, table interactivă creione, foarfece, lipici
- **Resurse de timp:** 45 minute
- **Organizarea învățării:** activitate frontală, activitatea individual

ETAPELE LECȚIEI	CONȚINUTUL INFORMAȚIONAL ȘI DEMERSUL DIDACTIC		RESURSE DIDACTICE			EVALUARE
	Profesor	Elevi	Procedurale	Materiale	Organizat orice	
Moment organizatoric 2 min	Organizarea unui ambient educațional optim, pregătirea materialelor pentru activitate.	Elevii așteaptă în bancă începerea activității.	Conversația		Frontal	Observarea comportamentului elevilor.
Captarea atenției și stimularea interesului pentru activitate 3 min	Profesorul va prezenta elevilor patru ghicitori (care caracterizează fiecare anotimp). După identificarea răspunsurilor, profesorul va ruga elevii să identifice care este anotimpul curent.	Elevii ascultă și răspund la întrebările adresate de către profesor.	Conversația	Anexa 1	Frontal	Observația curentă
Anunțarea subiectului lecției și a obiectivelor 1 min	Se anunță tema și se explică obiectivele lecției într-o manieră accesibilă elevilor.	Elevii urmăresc indicațiile profesorului.	Conversația		Frontal	Observarea comportamentului elevilor
Fixare și consolidare de cunoștințe 35 min	Profesorul va oferi elevilor careul de cuvinte (Anexa 2) și va ruga elevii să identifice cuvintele reprezentative	Elevii urmăresc explicațiile profesorului și realizează	Observarea Conversația Explicația Exercițiul	Anexa 2	Frontal Individual	Observarea sistematică Apreciere verbală

	anotimpului primăvara. Se va realiza activitatea “Care sunt caracteristicile anotimpului primăvara”. Profesorul va invita la tabla interactivă fiecare elev pentru a identifica elementele reprezentative ale anotimpului primăvara. Pornind de la șablonul oferit de profesor (Anexa 3), elevii sunt rugați să realizeze colajul acestui copac astfel încât să caracterizeze anotimpul primăvara.	careul de cuvinte Elevii participă activ la activitate Elevii realizeaza în mod creativ sarcina dată.	Conversația Exercițiul	Tabla interactivă Anexa 3	Frontal Individual Activitate individuală	Observarea sistematică Aprecieri verbale Aprecieri verbale
Aprecieria activității 4 min	Fiecare elev își va prezenta copacul primăverii colegilor și se va oferi feedback calitativ. Profesorul va aprecia activitatea elevilor și va menționa unele trăsături pozitive pe care le-a observat la colectivul clasei pe parcursul orei	Elevii sunt apreciați verbal.	Conversația		Frontal Individual	Aprecieri verbale

3.32. PROIECT DIDACTIC ABILITĂȚI DE COMUNICARE ȘI LIMBAJ

Prof. Udrel Georgiana Laura

C.S.E.I. Nr. 1 Sibiu, jud. Sibiu

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1 Sibiu

CADRU DIDACTIC: Udrel Georgiana – Laura

DATA: 9.02.2024

CLASA: a VI-a C DMS (Descriere colectiv: Colectiv format din 4 elevi cu dizabilitate intelectuală severă – 2 elevi cu TSA și 2 elevi cu sindrom Langdon Down)

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINA: Abilități de comunicare și limbaj

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Comunicare verbală și scrisă

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: „Darul prieteniei”

TIPUL ACTIVITĂȚII: Mixtă

TIMP: 45 minute

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Dezvoltarea abilităților de receptare și înțelegere a mesajului textului „Darul prieteniei”

COMPETENȚE SPECIFICE:

1.3. Transmiterea de mesaje adecvate contextului situațional, prin integrarea elementelor de limbaj expresiv sau corporal în comunicare;

2.1. Formularea unei povestiri logice, structurate, pe baza unei succesiuni de imagini, folosind cuvinte proprii;

2.2. Citirea cuvintelor și a propozițiilor simple/dezvoltate, inclusiv prin utilizarea metodelor alternative și augmentative de comunicare;

3.3. Scrierea de cuvinte și propoziții, inclusiv prin utilizarea metodelor alternative și augmentative de comunicare.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1: Să recunoască animalele ascunse în spatele copacului;

O2: Să răspundă, oral, la întrebările pe baza poveștii;

O3: Să numească personajele din poveste (în fiecare etapă a povestirii);

O4: Să scrie cuvintele la tablă (diferențiat: Să scrie literele inițiale ale cuvintelor);

O5: Să deseneze expresia tristă a ursului;

O6: Să lipească imaginile cu animale în căsuțele potrivite.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

Mijloace didactice: calendarul naturii, copac, imagini cu animale, cartea „Darul prieteniei”, planșe tematice, cartonașe tematice, trio-puzzle-uri, fișa de lucru, lipici, tablă.

Metode și procedee: explicația, conversația, povestirea, exercițiul.

Forme de organizare: frontal, individual.

Evaluare: Formativă, prin aprecieri verbale stimulative; observarea comportamentului elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

Gherguț, A., Frumos, L., Raus, G. (2016). *Educația specială: ghid metodologic*. Iași: Polirom.

Smallman, S. (2020). *Darul prieteniei*. București: Univers Enciclopedic Gold.

DEMERSUL INSTRUCTIV-EDUCATIV

Etapete lecției	Demersul instructiv-educativ	Strategia didactică		
		Metode	Mijloace	Forme de organiza re
Momentul organizatoric	Crearea și asigurarea tuturor condițiilor organizatorice și psihopedagogice necesare desfășurării optime a activității.	Conversația	Calendarul naturii	Frontal
Captarea atenției	Profesorul le solicită elevilor să ghicească animalele care se ascund în spatele copacului, cu ajutorul părților componente ale corpurilor - vizibile (arici, iepure, veveriță).	Conversația Explicația Exercițiul	Copac Imagini cu animale	Frontal Individual
Anunțarea temei	Se precizează tema activității „Darul prieteniei”.	Conversația	-	Frontal
Dirijarea învățării / Desfășurarea acțiunii	Profesorul le arată elevilor cartea „Darul prieteniei” și citește povestea ținând cartea deschisă spre copii, pentru ca ei să vadă imaginile.	Conversația Povestirea Explicația	Cartea „Darul prieteniei”	Frontal

Fixarea cunoștințelor / conținuturilor	Se va realiza povestirea conținutului poveștii și înțelegerea acestuia, cu ajutorul unor planșe și cartonașe tematice. Prima planșă – „Cum ajută ursul animalele din pădure” Elevii vor numi animalele, vor despărți în silabe și vor scrie, la tablă, cuvintele. Planșa a doua – „Animalele au nevoie de ajutor” Elevii vor numi animalele care aveau nevoie de ajutorul ursului și vor descoperi, cu ajutorul trio-puzzle-urilor, elementele cheie – cuvintele „pom” și „sac”. Planșa a treia – „Ursul cel bolnav și supărat” Elevii vor numi personajul care merge acasă la urs („Șoricica”) și vor fi solicitați să deseneze expresia tristă pe fața ursului (planșă). Pentru ultima parte a poveștii elevii vor primi fișa de lucru „Cum îl ajută prietenii pe urs”, în cadrul căreia vor lipi imagini cu animale, în căsuțele potrivite (Anexa 1).	Conversația Explicația Conversația Explicația Exercițiul Conversația Explicația Exercițiul Conversația Explicația Exercițiul	Planșe tematice Cartonașe tematice Planșe tematice Tablă Planșe tematice Trio-puzzle-uri Planșe tematice Imagine urs	Frontal Frontal Individual Individual Frontal
Încheierea activității	Aprecierea cu privire la desfășurarea activității și participarea elevilor. Elevii vor primi recompense.	Conversația	Recompense	Frontal

CUPRINS

SECȚIUNEA I

1.1. DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO – EMOȚIONALE LA COPIII CU NEVOI SPECIALE Prof. Barbul Raluca.....	Error! Bookmark not defined.
1.2. TERAPIA PRIN CULOARE Prof. Apati Teodora	Error! Bookmark not defined.
1.3. BUNE PRACTICI ÎN FORMAREA PARTENERIATELOR ȘCOLARE ȘI IMPLICARE COMUNITARĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR Prof. Otescu Ioana- Iuliana.....	8
1.4. MIJLOACE DE ÎNVĂȚARE LA ELEVII CU CES CONFECTIONATE DIN PÂNZĂ DE FETRU Prof. Canalaș Liliana	10
1.5. IMPACTUL ADHD-ULUI ASUPRA DEZVOLTĂRII PSIHICE Prof. Crăciun Camelia.....	12
1.6. EMOȚIILE – PUTEREA EMOȚIILOR PENTRU O DEZVOLTARE SĂNĂTOASĂ Prof. Cupșan Alina.....	16
1.7. DEPRESIA LA COPII FORME DE DIAGNOSTICARE Prof. Mureșan Claudia.....	20
1.8. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ-COPIII CU ADHD - Prof. Popescu Floarea Alina.....	23
1.9. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI, PRIVIND UTILIZAREA ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ A UNOR PROCEDEE, METODE ȘI TEHNICI, CARE AU CA SCOP CREȘTEREA CALITĂȚII ÎN EDUCAȚIE Prof. Ariciu Claudia Cornelia	26
1.10. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN TRATAREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR Prof. Broicea Norica	32
1.11. FANTEZIE SI ÎNDEMÂNARE Instructor de educație extrașcolară Horvat Elena	35
1.12. ASPECTE ALE COMUNICĂRII ȘI LIMBAJULUI COPIILOR CU TSA Prof. Fernea Ramona.....	37
1.13. JOCURILE DE MIȘCARE ȘI ACTIVITĂȚILE FIZICE	
LA PREȘCOLARI Prof. Frîntu Eugenia	40
1.14. DEZVOLTAREA PSIHICĂ ȘI COMUNICAREA LA COPIII CU DIZABILITATE INTELECTUALĂ Prof. Gal Ancuța	44
1.15. IMPACTUL LECTURII ASUPRA ÎMBUNĂTĂȚIRII LIMBAJULUI Prof. de psihopedagogie specială Ghișă Răducu.....	47
1.16. INCLUZIUNEA SOCIALĂ A ELEVILOR CU CES PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE Prof. Florea Carmen Mihaela.....	50
1.17. IMAGINEA DASCĂLULUI ÎN LITERATURA ROMÂNĂ Prof. Ivan Monica.....	53
1.18. JOCUL, O MODALITATE DE ÎNVĂȚARE ȘI RECUPERARE A COPIILOR CU C.E.S DE ȘCOLARITATE MICĂ Prof. Fira Gabriela.....	55
1.19. RECICLAREA PLASTICULUI ÎN ACTIVITĂȚILE CU ELEVII Prof. Lăpușan Lucia Aurora.....	60
1.20. TEHNOLOGII ARTIZANALE PENTRU REALIAREA PRODUSELOR DIN MATERIALE TEXTILE CU SPECIFIC TRADIȚIONAL Prof. Matei Rozica.....	63

1.21. BUNE PRACTICI ÎN FORMAREA PARTENERIATELOR ȘCOLARE ȘI IMPLICARE COMUNITARĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR Prof. Laza Aurelia Maria.....	70
1.22. ROLUL FUNDAMENTĂRII PSIHOPEDAGOGICE ÎN ACTIVITĂȚILE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE, ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL Prof. Juleștean-Hossu Tincuța Ana	73
1.23. METODE DE BUNĂ PRACTICĂ UTILIZATE LA PERSOANELE PRIVATE DE LIBERTATE Prof. Dan Vlad-Cristian	77
1.24. MODELE DE BUNE PRACTICI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR Prof. Ambro Denisa.....	80
1.25. METODE DE RECICLARE A HÂRTIEI Prof. Moldovan Daniela-Elena.....	82
1.26. ANTRENAMENTUL EMOȚIONAL LA ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE Prof. itinerant și de sprijin Moșoi Mihaela	86
1.27. MUNCIM CU DRAG ȘI SPOR Prof. Paraschiv Aura.....	90
1.28. PROMOVAREA EGALITĂȚII DE ȘANSE ÎN EDUCAȚIE Prof. Nicolae Iuliana Mari...92	
1.29. UTILIZAREA PECS, ÎN DEZVOLTAREA COMUNICĂRII LA COPIII CU AUTISM Prof. Pășcuță Anca.....	95
1.30. ELABORAREA UNUI SISTEM DE „ÎNTĂRITORI COMPORTAMENTALI” ÎN MUNCA ELEVILOR CU AUTISM Prof. Petrule Simona Florina	98
1.31. UTILIZAREA APLICAȚIEI WEB ONLINE *BOOK CREATOR* CARTE DIGITALĂ - “ANIVERSAREA BROSCUȚEI” CA ȘI PROCEDEU/ TEHNICĂ DE ABORDARE A PREDĂRII - ÎNVĂȚĂRII-EVALUĂRII INOVATIVE ÎN PROCESUL DIDACTIC Prof. Pop Iulia Emanuela.....	101
1.32. REACTION PAPER: Subjective Quality of Life of People with Intellectual Disabilities: The Role of Emotional Competence on Their Subjective Well-Being (Rey et al.,2012) Prof. Pop Raluca	104
1.33. RECENZIE CARTE: „Copilul tău scrie” Prof. Nistor Emilia.....	106
1.34. MEDIUL FAMILIAL ȘI IMPORTANȚA LUI ÎN FORMAREA ATITUDINILOR COPILULUI Prof. Țura Roxana.....	108
1.35. SPECIFICUL PROCESĂRIILOR FONOLOGICE ÎN CONTEXTUL DIZABILITĂȚII INTELLECTUALE Prof. Gaie Simona	112
1.36. DR. AUGUSTO CURY - RECOMANDĂRI PRIVIND RELAȚIA PĂRINTE-COPIL Prof. Ferentz Dana.....	115
1.37. FACTORII CARE INFLUENȚEAZĂ COMPORTAMENTUL COPILULUI CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE Prof. Dobrican Roxana	119
1.38. MOTIVAȚIA ȘI ÎNVĂȚAREA – CONTRIBUȚII IMPORTANTE ÎN REUȘITA ȘCOLARĂ Prof. Jurje Loredana.....	123
1.39. DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR MANUALE LA PREȘCOLARII CU CERINTE EDUCATIVE SPECIALE Prof. Vrancean Simona.....	127
1.40. ROLUL PROFESORULUI ITINERANT Prof. Ciocian Gabriela	129
1.41. RESURSE EDUCAȚIONALE DESCHISE: OPORTUNITĂȚI PENTRU ACCES, CALITATE ȘI RELEVANȚĂ ÎN EDUCAȚIE Prof. Dragoș Maria	133
1.42. EDUCAȚIA INCLUZIVĂ Prof. Stan Laurenția	140
1.43. TIPURI DE INTERVENȚIE ȘI SUGESTII DE ACTIVITĂȚI ÎN CAZUL BULLYINGULUI MANIFESTAT ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL Prof. Szabo Szemida	143

1.44. AMELIORAREA AGRESIVITĂȚII ÎN CAZUL COPIILOR CU CES Prof. Teleptean Doina.....	145
1.45. INFLUENȚA POVEȘTIILOR SOCIALE ASUPRA DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR SOCIALE LA COPIII CU TULBURARE DIN SPECTRUL AUTIST Prof. Thudt Cristina	148
1.46. SCHIMBUL DE BUNE PRACTICI – UN MOD DE A ADUCE PROFESIONIȘTI ÎMPREUNĂ Prof. Tocuț Maria Dorina	150

SECȚIUNEA II

2.1. ADJECTIVUL – FIȘĂ DE LUCRU PENTRU COPIL CU CES Prof. Bretan Ildico	152
2.2. FIȘĂ DE LUCRU. CALCULUL INVERSEI UNEI MATRICE Prof. Băcanu Claudia	156
2.3. FIȘA DESCRIPTIVĂ A UNEI RESURSE, UTILIZATĂ ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ Prof. Bancea Melina Mariana.....	157
2.4. FIȘĂ DE LUCRU Prof. Bodea Ancuța Daciana	159
2.5. FLORILE PRIMĂVERII – FIȘE DE LUCRU Prof. Bretan Ioana	161
2.6. TEST MATRICI Informatician Bucă Cristian.....	164
2.7. FIȘA DE LUCRU MATRICI Prof. Coman Simona Iulia	166
2.8. TEST CLASA A X-A- ROMÂNIA MODERNĂ Prof. Constanin Cornelia Veronica	167
2.9. FIȘĂ DE LUCRU Prof. Cozma Cornelia Liliana	169
2.10. FIȘĂ DE LUCRU SĂ ÎNVĂȚĂM CIFRA 5! Prof. Cozma Ozana.....	173
2.11. FIȘĂ DE LUCRU SUNETUL ȘI LITERA „F” Prof. Dancu Maria Adriana.....	174
2.12. EVALUARE SUMATIVĂ COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ Prof. Dragoș Alexandra	176
2.13. TEST CLASA a XII-a TEHNOLOGIC Prof. Dumbravă Adriana.....	181
2.14. EVALUARE FORMATIVĂ ADAPTATĂ CURRICULAR PENTRU ELEV CES LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ Prof. Dumitriu-Broștic Elena.....	182
2.15. FIȘĂ DE LUCRU Prof. Enache Maria.....	184
2.16. FIȘĂ DE LUCRU STIMULARE COGNITIVĂ Prof. Motica Anca	186
2.17. FIȘĂ DE LUCRU ȘORȚUL DE BUCĂTĂRIE Prof. Țiudic Mihaela Cristina.....	188
2.18. FORMELE GEOMETRICE BUCLUCAȘE. FIȘE DE LUCRU Prof. Gusan Anamaria...	189
2.19. FIȘĂ DE LUCRU ”PRIMĂVARA ÎN CULORI” Prof. Ilie Silvia.....	192
2.20. FIȘĂ DE LUCRU CULORI Prof. Ilieș Alina.....	194
2.21. TEST MATRICI CLASA A -X-A Prof. Mircea Doina	196
2.22. FIȘĂ DE LUCRU OUĂ DE PAȘTI Prof. Palcău Sorina	197
2.23. FIȘĂ DE LUCRU CLR Prof. Parvana Silvia	198
2.24. FIȘĂ DE LUCRU SUBSTANTIVUL Prof. Precup Ioana Monica	202

2.25. EVALUARE SUMATIVĂ MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI Prof. Pustai-Codreanu Elena	204
2.26. FIȘĂ DE EVALUARE ADAPTATĂ LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ Prof. Ștefan Petruța	209
2.27. FIȘĂ DE LUCRU FOLOSITĂ ÎN PREDAREA LIMBII FRANCEZE PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCATIONALE SPECIALE Prof. Trușă Oana-Bianca.....	212
2.28. FIȘE PENTRU CLASA PREGĂTITOARE MATEMATICĂ Prof. Ungureanu Maria-Gabriela.....	214

SECȚIUNEA 3

3.1. PROIECT DE ACTIVITATE Prof. Baicu Ileana	218
3.2. PROIECT DIDACTIC Prof. Bodea Ancuța Daciana	221
3.3. PROIECT DE ACTIVITATE Prof. Mare Minerva.....	224
3.4. JOCURI PENTRU CONSOLIDAREA CUNOȘTIINȚELOR DESPRE ADJECTIV Prof. Enache Andreea Oana.....	230
3.5. MODELE DE BUNĂ PRACTICĂ. PROIECT EDUCATIV PRIMĂVARA ÎN IMAGINI Prof. Galea Lavinia.....	231
3.6. PROIECT DE ACTIVITATE Prof. Istrate Isabella Maria.....	234
3.7. ACTIVITATE LA CLASĂ AVENTURILE LUI ȚUI ÎN ȚARA LUI R Prof. psihopedagog Delia Maghiar	237
3.8. PROIECT DE ACTIVITATE PRIMĂVARA Prof. Mut Ileana Maria	240
3.9. PROIECT DIDACTIC Prof. Mutaffof Melania	241
3.10. PROIECT DE LECȚIE LA BIOLOGIE ADAPTAT PENTRU ELEVI CU CES Prof. Nagy Laura Magdalena	249
3.11. PLAN DE LECȚIE Prof. ed. Nagy-Botoș Corina.....	254
3.12. PROIECT DIDACTIC Prof. Oșan Maria.....	259
3.13. STUDIU DE CAZ NR. 3 Prof. Pașca Ana-Maria	263
3.14. PRIMĂVARA LA CASTELUL VESELIEI EXEMPLE DE BUNE PRACTICI Prof. Bodog Adriana.....	269
3.15. PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP) Prof. Mureșan Claudia.....	272
3.16. PROIECT EDUCAȚIONAL „ANTIDOT PENTRU BULLYING” STRATEGIE DE PREVENIRE ȘI INTERVENȚIE PRIVIND BULLYINGUL ÎN ȘCOALĂ Prof. Andra Raluca.....	275
3.17. PROIECT DIDACTIC – CINE SUNT EU? Prof. Modoc Maria	278
3.18. PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ Prof. Silaghi Ancuța Oana.....	281
3.19. PROIECT DE LECȚIE Prof. Moraru Adina	289
3.20. PROIECT DE LECȚIE Prof. Ștefănoiu Daniela Liliana.....	293

3.21. PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ „ZVON DE PRIMĂVARĂ!” Prof. Iacob Ioana Diana.....	298
3.22. PROIECT EDUCATIV REGIONAL “PREVENIND, NE APĂRĂM VIAȚA!” Prof. Bucșa Camelia-Elena.....	307
3.23. PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZATĂ Prof. Recalo Lidia.....	312
3.24. PROIECT DE ACTIVITATE-ALA 1 Prof. înv. preșc. Rus Cristina	315
3.25. PROIECT DIDACTIC Prof. Sabin Rybanna Elena.....	320
3.26. SCHIȚĂ DE LECȚIE Prof. Abrudan Mihaela Gabriela.....	325
3.27. SCRISORI PENTRU PRIETENI Prof. Adela Serea	327
3.28. “IEPURAȘUL ȘI OUL CIOCNIT” Prof. Stanca Anamaria	331
3.29. PROIECT EDUCAȚIONAL “TE JOCI CU MINE, TE ROG!” Prof. Radu Mirela	333
3.30. PROIECT DIDACTIC Prof. Tecar Rodica	337
3.31. PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ Prof. Călăuz Lucia Cătălina	340
3.32. PROIECT DIDACTIC ABILITĂȚI DE COMUNICARE ȘI LIMBAJ Prof. Udrel Georgiana Laura.....	343

NU RĂSPUNDEM PENTRU ORIGINALITATEA ARTICOLELOR!

Editura Casei Corpului Didactic "Maria
Montessori"
Baia Mare
Iunie 2024
ISBN 978-606-701-561-4